EILANDSRAAD VAN ARUBA.

Notulen 1961 no. 6.

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad op

maandag 27 november 1961, des morgens om 9 uur.

BEHANDELDE ONDERWERPEN:

DE VOORZITTER: F.J.C. Beaujon, Gezaghebber van het Eilandgebied Aruba.

DE SEKRETARIS: L.C.M. Kerstens, Sekretaris van het Eilandgebied Aruba.

Aanwezig de leden: M. de Cuba, L.A.I. Chance, J. Geerman, A. Werleman, J.M. Leonardo, D.G. Croes, A.I.W. Wijngaarde, F. Hernandez, D. Flemming, P. Croes, D.C. Mathew, M. Croes, F.V. Laclé, L.V. Britten, M. Henriquez, J.CH. Lampe, E.R. Finck, O.S. Henriquez, I.S. de Cuba, F. Wernet, alsmede de gedeputeerden W.C. Anslijn en J. Erasmus.

Afwezig het lid: C.A. Eman.

DE VOORZITTER: Ik open deze vergadering van de Eilandsraad en heet U allen van harte welkom. Ook een hartelijk woord van welkom aan de Hoofden van diensten, die vandaag hier aanwezig zijn om van advies te dienen.

Van het lid C.A. Eman is bericht binnengekomen dat hij verhinderd is wegens verblijf in het buitenland.

Ik stel aan de orde punt 1 van de agenda.

1. Ingekomen stukken:

a. Verslag van de Curacaose Bank over het jaar 1960.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

b. Jaarverslag van Radio Nederland Wereldomroep over 1960.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

c. Verslag omtrent het Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Antillen over het jaar 1960.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

d. Verzoek dd. 8 november 1961 van Rev. J.A. Gumbs, Superintendent Minister Methodist Community, om steun voor de bouw van een "community building".

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk naar de huishoudelijke vergadering verwezen.

e. Brief van het Bestuurscollege dd. 16 november 1961 no. 4227, betreffende de 4e wijziging van de begroting van de Dienst van Openbare Werken voor 1959.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk naar de huishoudelijke vergadering verwezen.

f. Rekwest dd. 31 oktober 1960 van Aurelianus Wever en 94 anderen inzake overlast van honden (Bijlage 1961 no. 56; Ag. no. 400).

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk naar de huishoudelijke vergadering verwezen.

2. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 1962 (Ag. no. 2859; bijlage 1961 no. 38c).

DE VOORZITTER: De Algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER M. DE CUBA: Mijnheer de Voorzitter, wederom zijn we in vergadering bijeen als vertegenwoordigers van het volk. Onze zeer belangrijke onderwerp is de begrotingsbehandeling. Dit jaar balanceert onze ontwerpsbegroting, maar er zijn veel punten, die niet op de begroting konden komen b.v. de wegen, die verbeterd moesten worden in de buitendistrikten. Des te niettemin als wij de financiële crisis uit de naburige landen in aanmerking nemen, dan is de toestand op Aruba dus nog goed te noemen.

Mijnheer de Voorzitter, gedurende het afgelopen jaar hebben verschillende gebeurtenissen op ons eiland plaatsgevonden, die niet op het welzijn van het eiland gericht waren. En wij moeten allemaal toegeven, dat de taak van het Bestuurscollege zwaar, moeilijk en zeker niet altijd licht is geweest. Een grote verantwoordelijkheid, veel werk en moeilijke beslissingen, dat zijn kopzorgen van het Bestuurscollege. Thans staat een nieuw jaar weer voor de deur. Mijnheer de Voorzitter, een jaar waarin de wortel van de industrializatie van Aruba gevestigd zal worden.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil ook mijn dank uiten aan het Bestuurscollege voor de aanschaffing van verlichting in verschillende plaatsen voor Savaneta.
Mijnheer de Voorzitter, graag wil ik het Bestuurscollege voorstellen om de mogelijkheid voor de plaatsing van een plantsoen ter verfraaiing van Aruba te bestuderen. Deze plantsoenen kan geplaatst worden aan de zuidkant van de oude R.K. kerk van Savaneta, waar bijna altijd een plas water is. De bevolking van Savaneta heeft veel interesse in zo'n verfraaiing. Dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, bij het vaststellen van de begroting voor 1962 wil ik een en ander naar voren brengen. Over het/zie ik dat het vaststellen van de begroting voor 1962 op een zeer efficiente wijze lijkt te zijn geschied en daarvoor moeten wij allemaal zeer dankbaar aan het Bestuurscollege zijn. En in het bijzonder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik heden van de gelegenheid gebruikmaken, om in het bijzonder de heer Oscar Henriquez te bedanken voor het werk, dat hij en de heer Irausquin namens ons allen gedaan hebben en het opmaken van de vele plannen en voorstellen bij het tot standbrengen van de nieuwe industrieën op het eiland Aruba,
/algemeen

welke industrieën zeer noodzakelijk zijn om onze mensen, die op het ogenblik zonder werk zitten aan een betrekking te helpen. Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik een en ander naar voren brengen in deze zitting. Mijnheer de Voorzitter, ik zou U willen vragen hoe is de stand van zaken met de televisie van Aruba. Een jaar of twee geleden toen Curacao een televisie-station gekregen had, is toegezegd dat binnen 1 jaar of na 1 jaar Aruba ook een televisie-zender zou krijgen. Op het ogenblik volgens mijn mening wordt de belastingcenten van Aruba gebruikt om de televisie-voorstellingen te geven voor het volk van Curacao. Natuurlijk moeten wij allemaal medewerken, maar als wij belastingcenten moeten gaan gebruiken om televisie aan Curacao te verschaffen dan is het ook billijk, dat de inwoners van Aruba ook in de gelegenheid worden gesteld om hun televisie-station hier te krijgen of om de programma's van Curacao hier ook te kunnen volgen, (in zo'n geval moet dan het nodige worden betracht).
Verder, Mijnheer de Voorzitter, zie ik dat veel gedaan wordt ter verfraaiing van Oranjestad en omgeving. Dit is zeer mooi, ik ben daar zeer erkentelijk voor maar alhoewel er geen toeristenschepen in San Nicolaas binnenkomen, zijn er dagelijks vele buitenlanders die op het eiland komen, die ook in San Nicolaas komen. Verschillende Santa-schepen, die hier ook passagiers brengen en zelfs komen tanken en daarom wil ik U vragen, Mijnheer de Voorzitter, of het niet mogelijk is dat ook San Nicolaas in het bijzonder de mainstreet van San Nicolaas kan worden voorzien van de zogenaamde daylight-verlichting. Ook, Mijnheer de Voorzitter, ben ik zeer erkentelijk voor het klein plantsoentje, dat na twee jaar te hebben gevraagd, eindelijk op St. Nicolaas in de omgeving van de Lago Heights-gate is gekomen. Ik had gaarne, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege zo door kon gaan met de verfraaiing van St. Nicolaas.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik Uw aandacht vestigen op de toestand in de Bernardstraat in de omgeving van de Jackson-church; deze weg is in zeer ernstige toestand, er zijn zelfs grote gaten in deze weg en dit schreeuwt om verbetering. Daarom wil ik vragen, Mijnheer de Voorzitter, of de nodige gelden hiervoor geheven kunnen worden en deze weg te verbeteren. En ook, Mijnheer de Voorzitter, de Lagoweg is in een zeer deplorabele toestand. Ik wil Uw aandacht vragen voor deze twee wegen.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, werd ook toegezegd, dat de elektriciteitsvoorziening voor de omgeving van Seroe Preto en Seroe Blanco zou komen, maar tot nu toe is nog niets gebeurd, alhoewel de mensen van deze omstreken verschillende verzoeken, althans een verzoek bij het Bestuurscollege hebben ingediend en ik wil vragen, Mijnheer de Voorzitter, om zo gauw mogelijk deze streken van elektriciteit te voorzien.

Ook op St. Nicolaas, Mijnheer de Voorzitter, in de Lago Colony. Bij het rif daar is een ingang, die meestal gebruikt worden door de vissers van St. Nicolaas en 's nachts is het zeer gevaarlijk om door deze ingang binnen te komen. En ik wil het Bestuurscollege vragen of het niet mogelijk is een lichtboei hier te plaatsen zoals men dat op Savaneta heeft, welke de vissers daar 's avonds kunnen gebruiken om de ingang waar te nemen, zodat zij gemakkelijk binnen kunnen komen.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik ook vragen aan één van de Gedeputeerden, die laatst naar Nederland is geweest (zoals wij vernomen hebben om onderwijzers en dergelijke aan te werven) hoe het met deze zaken gaat? Zijn deze onderwijzers in dienst genomen? Of is dit alleen maar een plezierreisje geweest om stewardes te gaan spelen? Ik hoop, dat er een einde aan zal komen met deze snoepreisjes, natuurlijk zijn reizen nodig, zoals de

heer Oscar Henriquez toen laatst heeft gedaan om zaken te regelen voor Aruba in het algemeen, maar reizen, die stewardes-aangelegenheden betreffen of reizen, die worden gemaakt om alleen maar een vlag op een bootje te hijsen, zijn volgens mij zeer onnodig en ik wil vragen hieraan een stop te zetten. Dank U.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, vergun mij enkele woorden te wijden aan het voor ons liggend ontwerp-begroting 1962. In de eerste plaats moet ik mijn voldoening uitspreken over het beleid van het Bestuurscollege gedurende het dienstjaar 1961, dat bijna afgelopen is. Een speciaal woord van erkentelijkheid namens de bevolking van Aruba voor het vooruitstrevend visie, "pushing power and guts", van het Bestuurscollege, die niets achtergelaten en alles in het werk gesteld heeft om de ekonomische basis van ons "dushi Aruba" te verbreden.
Thans is het een voldongen feit, dat zeer binnenkort, met de grote werkzaamheden een aanvang zullen worden gemaakt. Uitbreiding van water- en energiebedrijf,aanleggen van haven en kademuur te Barcadera, het bouwen van Chemical plants, uitbreiding van het bestaand vliegveld, uitbaggering en verbetering van de haven te Oranjestad.

Bij wijze van uitzondering, Mijnheer de Voorzitter, wil ik thans een speciaal woord van dank richten aan het adres van de heer Oscar Henriquez en onze minister van Financiën, de heer Juancho Enrique Irausquin. Mijnheer de Voorzitter, van deze plaats wens ik te constateren dat deze twee heren niets achterwege hebben gelaten om de grote projekten, die voor de ekonomische vooruitgang van Aruba zo belangrijk zijn, tot stand te brengen. Reizen naar het buitenland, besprekingen op hoog niveau, maar deze waren geen routine besprekingen, doch veel meer..... de plannen voor de ekonomische opheffing van Aruba, moesten op de meest kundige wijze verdedigd worden om de groten van de noodzakelijkheid hiervan te overtuigen.
Een woord van dank jegens de Nederlandse Regering is zeer zeker op zijn plaats. Het moederland heeft ons bijgestaan met technische hulp en heeft een definitieve toezegging gedaan voor de garantie-financiering van deze projekten. Nederland heeft ingezien dat zonder de fundamentele basis te leggen voor industrialisatie, die deze projekten inhoudt, Aruba nimmer in staat zal zijn het probleem der werkeloosheid de kop in te drukken.

Mijnheer de Voorzitter, alles is thans in kannen en kruiken, maar van deze plaats wens ik heden van de gelegenheid gebruik te maken om de pers en bevolking op de hoogte te brengen, dat op een gegeven ogenblik, n.l. begin december 1960, alles op het punt stond te falen. Standard Oil heeft op een gegeven ogenblik afgezien van het plan om op Aruba een Amoniac plant te bouwen, misschien beinvloed door de strike, die toen heeft plaats gehad. Het was alleen maar door de inspanningen en doorzettingsvermogen van de heer Juancho Irausquin, die zich in deze donkere dagen door sneeuw en storm door New York moest begeven, doordat er geen taxies aanwezig waren in dit soort weer, om een afspraak met de direktie van de Standard Oil te kunnen houden. Juancho was helemaal niet bang om een longontsteking op te lopen. Hij hield vol! Het algemeen belang van Aruba stond op spel!
Het resultaat hiervan was, dat de heer Mingus, die reeds naar Aruba teruggekeerd was, teruggeroepen werd om de besprekingen bij te wonen. De argumenten van de heer Irausquin waren zo overtuigd, dat Standard Oil toen besloten heeft toch door te gaan met de plannen om een Amoniac Plant op Aruba te bouwen. Door zijn pleidooi heeft de heer Irausquin de Standard Oil zo overtuigd van de ekonomische belangen, die op spel stonden, dat laatstge-

noemde maatschappij nu voor een groot bedrag aan de chemical plants deelnemen. Mijnheer de Voorzitter, deze zijn naakte feiten, maar de heer Irausquin is een te eenvoudige man, om dat van de hoge toren te blazen. Maar hij is de "brainchild" achter al deze grote projekten, die straks tot stand zullen komen.

"Juancho masha danki! Jioenan di Aruba lo/tin sufiente placa ni suficiente gradecimiento, pero DIOS lo paga bo. Bo a traha masha duro, pa e projectonan grandi por wordu realisá. Si no ta pa bo esfuerso sobre humano, Aruba lo a bai enfrenta un chaos economico di mas desastroso den su historia. Unvez mas, masha danki! Nos cu sabi com bo a expone bo mes den sneeuw y friedad na America, caminanado na pia, pasobra cu ningun taxi tawata core pa motibu di mal tempo, pa bo por a tene un "appointment" cu e gerentenan di Standard Oil Co., na bienestar general di Aruba, ta comprende e sacrificio personal cu bo a haci. Juancho ta bo persona a convence e hendenan di Standard Oil, pa toch nan bin traha e Amoniac plant na Aruba, despues cu nan a caba di nenga pa haciele. Juancho, poblacion di Aruba lo no tin suficiente palabranan di gratitud. Masha danki y pabien pa e exito tan mereci!......

(vertaling)

Juancho hartelijk bedankt. De Arubanen zullen niet genoeg geld hebben en hun dankbaarheid zal niet voldoende toereikend zijn, maar God zal je lonen. Je hebt zeer hard gewerkt dat de grote projekten kunnen worden verwezenlijkt. Was het niet door je bovenmenselijke inspanning dan zou Aruba de ongelukkigste ekonomische chaos in zijn geschiedenis zijn tegemoetgegaan. Nogmaals bedankt. Wij, die weten hoe je jezelf in Amerika aan sneeuw en kou hebt blootgesteld, lopende omdat er geen taxi's rondreden vanwege het slechte weer, om voor het welzijn van Aruba een afspraak te houden met de direktie van de Standard Oil Co., begrijpen de persoonlijke opoffering, die je gedaan hebt. Juancho, jij hebt de mensen van de Standard Oil persoonlijk overtuigd om toch de Amoniakfabriek op Aruba te bouwen, nadat ze geweigerd hadden het te doen. Juancho de bevolking van Aruba zal niet genoeg woorden hebben om je te bedanken. Bedankt en gefeliciteerd voor het zo-welverdiende succes.

Mijnheer de Voorzitter, straks zullen we worden aangesloten aan de E.E.G. Dit is het eindresultaat van vele besprekingen. Ook op dit terrein heeft de heer Irausquin zich verdienstelijk gemaakt, zodat we vandaag verzekerd kunnen zijn van een aansluiting. Deze aansluiting is van zeer grote betekenis, speciaal met het oog op de vooruitgang van de ekonomische basis van Aruba in het bijzonder, en van de Antillen in het algemeen. Pas straks wanneer men de vruchten van deze aansluiting gaat plukken,zal men het voordeel hiervan kunnen realiseren.

Mijnheer de Voorzitter, bij de behandeling van de begroting 1960 en 1961 heb ik een lans gebroken om een speciaal watertarief in het leven te roepen voor tuinbouw - om de tuinbouw op Aruba zoveel mogelijk te bevorderen, zodat men minder groente gaat importeren. Tot heden is van dit speciaal verzoek niets tot stand gekomen. Van deze plaats doe ik nogmaals een beroep op het Bestuurscollege om alles in het werk te stellen, zodat zo spoedig mogelijk een speciaal tarief in het leven zal worden geroepen voor tuinbouw.

Mijnheer de Voorzitter, van deze plaats doe ik een beroep op U, als plaatselijk hoofd van politie, om toelating van vreemdelingen ten uiterst te beperken, speciaal met het oog op de komende werkzaamheden. Er zijn thans op

Aruba meer dan 1500 werkelozen. Deze mensen zullen allen geplaatst moeten worden bij de komende werkzaamheden. Daarom doe ik nogmaals een speciaal beroep op U, Mijnheer de Voorzitter, om de toelating van vreemdelingen zoveel mogelijk te beperken.

Mijnheer de Voorzitter, verder wens ik van het Bestuurscollege te vernemen, wat de richtlijnen zijn ten aanzien van uitgiften van huurgronden in de buitendistrikten en op ver afgelegen plaatsen. Is het de usance een speciaal huurovereenkomst aan te gaan voor een bepaald aantal jaren, met alle soorten van ristrikties aan verbonden? Is het niet de gewoonte dat men op een stuk huurgrond een huisje kan bouwen? Heeft het Bestuurscollege aan het Hoofd Domeinbeheer speciale opdrachten gegeven hieromtrent? En op de grond waarvan wordt dit gedaan? Welk besluit van het Bestuurscollege of de Eilandsraad werd hiervoor in acht genomen? Gaarne een antwoord van het Bestuurscollege op mijn vragen.
Mijnheer de Voorzitter, ik ken een speciaal geval waar iemand een arme man uit de cunucu meer dan 4 maanden lang staat te wachten op zijn huurbootje om een houten huisje te kunnen bouwen voor zijn familie vrouw en kinderen, dat is een beetje telang, Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, van deze plaats wens ik een beroep te doen op het Bestuurscollege om alle zandwegen over het gehele eiland te laten repareren zodra de regentijd voorbij is. Deze wegen verkeren thans in een erbarmelijke toestand. Ik weet dat Dienst Openbare Werken alles heeft gedaan, om deze wegen kort na de hevige regen van jongst leden, weer rijbaar te maken. Deze wegen zijn helemaal beschadigd en ze hebben zeer zeker een goed beurt nodig!....
Verder, Mijnheer de Voorzitter heb ik ook bij de behandeling van de begroting van 1960 en 1961, een lans gebroken om een ingang te laten maken bij de plaats genaamd "Smal". De redenen hiervoor heb ik toen duidelijk naar voren gebracht. Gaarne zou ik van het Bestuurscollege willen vernemen hoe het eigenlijk met deze zaak staat.

Mijnheer de Voorzitter, ook ik wens een beroep te doen op het Bestuurscollege om zoveel mogelijk op San Nicolaas door te gaan met verfraaiing waar dit nog kan geschieden. Er is een plantsoentje aangelegd, ik hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat in de toekomst meer plantsoenen worden aangelegd ter verfraaiing van San Nicolaas.

Mijnheer de Voorzitter, gaarne zou ik willen weten hoever het staat met de elektriciteitsvoorziening in de buitendistrikten. De Raad heeft hierop allang een besluit genomen. Ik zou graag willen weten wat eigenlijk het oponthoud is? Heeft de Elmar geen genoeg materiaal om de meest behoeftige plaatsen thans aan te sluiten? B.v. op San Nicolaas waarover de heer Chance het heeft gehad? Deze plaatsen zijn niet ver van de Lourdes-grot. Ook te Boton heeft men misschien alleen een 6 of 7 stuks palen nodig om mensen aan te sluiten, te Balashi heeft men misschien twee of drie palen nodig voor de aansluiting. Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat het hoog tijd geworden is, dat het Bestuurscollege een dringend beroep doet op de Elmar om zo spoedig mogelijk deze zaak aan te pakken, want dezen mensen zitten al jarenlang op de elektriciteitsvoorziening te wachten. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, wij kunnen ons voor het komend jaar ongetwijfeld verheugen, dat het nadelig saldo voor 1962 slechts iets

meer dan een ton bedraagt, na de laatste wijziging i.v.m. de geleidelijke afvloeiing van de arbeiders bij de werkverschaffing. We kunnen ook reden voor tevredenheid hebben, omdat volgend jaar ook eindelijk een begin wordt gemaakt met de uitvoering van de verschillende belangrijke projekten, die ongetwijfeld zullen bijdragen om de werkeloosheid zoveel mogelijk te verlichten. Wij hopen, dat alles volgens het plan zal verlopen in het belang van de Arubaanse bevolking. In deze begroting, Mijnheer de Voorzitter, merkt het Bestuurscollege op, dat enkele posten, n.l. die van Sociale Zaken en Onderwijs met enorme bedragen zijn gestegen in de loop der jaren. Thans zijn deze bedragen respectievelijk 8.04% en 41.94% van de uitgaven van de Gewone Dienst. Dit moet ik aan de ene kant wel als een goed teken beschouwen. In de eerste plaats betekent dit dat men grote zorg besteed aan degenen, die een tegemoetkoming krijgen van het Eilandgebied voor levensonderhoud en ook voor geneeskundige behandeling. In dit verband zou ik toch wel een betere regeling willen zien voor onderstanden, want de huidige regeling dateert van ettelijke jaren terug. Gaarne zou ik dan de toezegging van het Bestuurscollege willen hebben, en ook instemming van mijn andere medeleden in deze Raad, omtrent een betere regeling van onderstanden. Een bedrag van fl. 7,-- per gezinshoofd per week en amper fl. 1,50 per kind beneden een zekere leeftijd, Mijnheer de Voorzitter, is in onze tijd maar slechts een geringe tegemoetkoming. Bij de invoering van een betere onderstandenregeling dient echter het Bestuurscollege met de Regering de mogelijkheid te bespreken tot invoering van de alimentatieplicht. Dit houdt ook nauw verband met de onderstanden-regeling.

Dat de onkosten van het onderwijs hoog zijn en steeds blijven stijgen, is ook een teken, Mijnheer de Voorzitter, dat deze aangelegenheid een onderwerp is van voortdurende zorg van het bestuur, zoals dit ook in onze Staatsregeling is gesteld. Wij kunnen zien dat ons middelbaar onderwijs op de goede weg is en dat men spoedig dit onderwijs in een passend gebouw zal huisvesten.
Ik ben ook blij te zien dat men een plan voor uitbreiding van het technisch onderwijs heeft. Over enkele jaren zal dit onderwijs in plaats van 150 leerlingen nog 100 nieuwe leerlingen kunnen aannemen. Dit is zeer toe te juichen. Echter rijst de vraag, Mijnheer de Voorzitter, of het geen tijd is geworden, dat men aan spreiding van dit onderwijs gaat denken. Zoals bekend, is meer dan de helft van de leerlingen van de A.T.S. afkomstig uit San Nicolaas, Brazil, Savaneta en Poos Chikito. Zou het geen aanbeveling of zelfs noodzakelijk zijn om een tweede A.T.S. in het oostelijk deel van het eiland op te richten? Een uitbreiding met 100 leerlingen is, naar mijn mening, voldoende om een nieuwe school te stichten.
Ook het plan, Mijnheer de Voorzitter, om een afdeling electro-techniek en chemie aan de U.T.S. te verbinden wordt dezerzijds met instemming begroet.
Mijnheer de Voorzitter, er heerst nog veel armoede op dit eiland, en dit kan men merken op de scholen in de buitendistrikten, wanneer dag in dag uit vele kinderen zonder een boterham naar school gaan. In vele gevallen geeft de parochie-pastoor dan een helpende hand. Gaarne zie ik dan ook dat de schoolvoeding weer krachtig ter hand wordt genomen.

Reeds verleden jaar, Mijnheer de Voorzitter, heb ik gewezen op de exorbitante prijzen van medicijnen op ons eiland, en over het algemeen in de Antillen. In Curacao denkt men reeds aan de oprichting van een eigen eilandsapotheek gedurende het volgend jaar. Ik zou het Bestuurscollege ook willen adviseren op Aruba in deze richting te willen werken. Dit kan ons ongetwijfeld heel wat geld besparen.

Een andere regeling, Mijnheer de Voorzitter, dat ons veel geld kost is die welke vergoeding toelaat aan eilandsgeneeskundigen, die fl. 1,50 in rekening kunnen brengen voor de behandeling van arbeiders in dienst van het Eilandgebied. Zijnde in dienst van het Eilandgebied, krijgen zij een salaris. Wat voor diensten verrichten zij wel voor het Eilandgebied anders dan de behandeling van de z.g. kaartjes patienten? Daarenboven, Mijnheer de Voorzitter, hebben zij een particuliere praktijk en misschien nog andere indirekte inkomsten. In het voorgaande, Mijnheer de Voorzitter, wil ik echter de bone fide geneesheren niet betrekken. Op Curacao heeft men reeds deze kwestie geregeld. Gaarne zou ik zien dat ook op Aruba men een andere regeling zou gaan toepassen.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, ben ik van mening, wat betreft de toelating dan van geneesheren, men een open-deur politiek moet voeren. Dit zal zeker ten goede komen van de bevolking, omdat men dan tenminste concurrentie kan krijgen en de tarieven voor gewone en operatieve behandelingen mogelijk naar beneden kunnen gaan. Of anders moet de Centrale Regering dan maar ingrijpen en vaste tarieven gaan invoeren.

Wij hebben reeds ongeveer een jaar terug, een plan van het Bestuurscollege goedgekeurd voor de elektrificatie van geheel Aruba. Tot nu toe is er bitter weinig uitgevoerd door de Elmar. Zelfs huizen, die in streken liggen, die normaliter aangesloten dienen te worden, blijven verstoken van elektrische stroom. In dit verband, wil ik slechts noemen een achttal huizen bij Siribana 8, 9; Sjabururi 2, 5, 6, 11 en 12, en verder Kas Ariba 57A; Jucuri 1; Seroe Compa 5 en 6. Deze gevallen zijn onbegrijpelijk voor mij, Mijnheer de Voorzitter, omdat deze huizen binnen het verzorgingsgebied liggen. Na ettelijke aanvragen van de betrokkenen, kunnen zij nog niet aangesloten worden. In een groot gebied zoals Ayó is er nog geen begin gemaakt met de plannen; ook niet voor de huizen ten Noorden van de Politiewacht te Noord in de richting van West Punt. In laatstgenoemde streek moet het zeker verantwoord worden geacht reeds nu een aantal van deze huizen aan te sluiten, gezien het aantal huizen en ook de geringe kosten. Gaarne wordt vernomen, Mijnheer de Voorzitter, wanneer Elmar eindelijk met de uitvoering van de elektrificatie van Aruba zal beginnen, en verder of het Bestuurscollege kan laten onderzoeken waarom de door mij bedoelde huizen en streken nog steeds niet aangesloten kunnen worden.

Mijnheer de Voorzitter, het heeft de laatste tijd veel geregend en het is treurig te zien hoe al dit water weer naar de zee moet stromen, zodoende de kringloop completerende. Ik ben van mening dat er meer dammen aangelegd moeten worden en ook dat de bestaande dammen dienen te worden onderhouden, want enkele van deze dammen dreigen het te begeven, zoals die ten Oosten van de Kerk van Santa Cruz.
Ten einde de landbouw te bevorderen, dient alvast een speciaal watertarief ingevoerd te worden à fl. 0,80 per ton voor de kleine landbouwers. Ik heb deze kwestie reeds meermalen in deze Raad aangeroerd en gaarne zie ik het standpunt van het Bestuurscollege in deze.

Voor het komend jaar, Mijnheer de Voorzitter, zullen vele wegen in de buitendistrikten niet worden verbeterd of aangelegd, omdat de aanleg van de nieuwe hoofdweg Oranjestad-San Nicolaas de voorkeur verdient. Aan de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, dienen echter de verschillende wegen in buitendistrikten, zoals te Noord, Tanki Leendert, Ayo, Santa Cruz, Paradera en Savaneta etc. behoorlijk te worden onderhouden. Dus aan de ene kant is het wel zo dat men geen belangrijke verbeteringen kan aanleggen, Mijnheer

de Voorzitter, aanbrengen, maar aan de andere kant moet men toch wel zorgen voor behoorlijk onderhoud. Gaarne ontvang ik de toezegging van het Bestuurscollege dat dit zal geschieden. Speciale aandacht wil ik vragen voor de weg van de Politie-wacht te Noord naar Westpunt, waarvoor ik reeds verleden jaar de aandacht van het Bestuurscollege heb gevraagd en die nog steeds in een slechte toestand verkeert.

Mijnheer de Voorzitter, telkenjare doen er zich verschillende gevallen voor, dat vissers op zee verloren gaan. Sommigen worden na lang zoeken en vele ontberingen teruggevonden, anderen worden nooit meer teruggezien. Weliswaar heeft het Bestuurscollege een bepaald aantal reddingsmiddelen gratis ter beschikking gesteld aan deze vissers, doch de toestand is dan zo, dat er geen enkele controle bestaat of deze middelen wel of niet gebruikt worden. Bovendien zijn deze volgens mij niet voldoende.
Op de markt zijn er tal van reddingsmiddelen verkrijgbaar, zoals verschillende soorten van reddingsgordel en vesten; Seawater Conversion Kits, Solar Stills, Very Projectors met Cartridges (lichtpistolen), seinspiegels, Dye Markers, Navy Rations, Shark Repellents, Day & Night Flares and Radar Reflectors, die niet zoveel kosten. Het is ongetwijfeld niet nodig dat men al deze middelen aan boord van een vissersboot moet hebben, doch enkele ervan zullen ongetwijfeld onmisbaar zijn. Op een volgende afdelings- of huishoudelijke vergadering, Mijnheer de Voorzitter, ben ik bereid enkele van deze middelen hier te brengen en aan de leden te tonen en een uitleg ervan te geven, indien er belangstelling bestaat. Mijnheer de Voorzitter, dit doe ik niet omdat ik een zaakje in deze middelen wil oprichten, helemaal niet, maar opdat men beter van het een en ander op de hoogte kan zijn. Mijnheer de Voorzitter, misschien komen we dan tot een betere lijst van reddingsmiddelen, waarmee vaartuigen uitgerust moeten zijn, willen zij op de open zee gaan vissen. Een eerste uitrusting dan, dient zoals het thans geschiedt wel gratis te worden gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, dan wil ik een paar punten aansnijden, die zeker ons aller aandacht zal hebben. In verband met de heersende werkloosheid, waarvoor een permanente oplossing moeilijk te vinden zal zijn, is het nodig dat we alle middelen en maatregelen nemen om dit probleem tot geringere proporties te brengen. In dit verband ben ik van mening, dat in de eerste plaats bepaalde maatregelen genomen dienen te worden betreffende de toelating van arbeidskrachten en repatriering van vreemde arbeidskrachten. In dit opzicht heb ik een motie opgesteld, naar de inhoud waarvan ik kortheidshalve moge refereren. Deze motie luidt als volgt:

De Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba, in openbare vergadering bijeen op heden, 27 november 1961;

Overwegende, dat reeds geruime tijd het werkloosheidsprobleem op Aruba grote en onrustbarende proporties heeft aangenomen door tal van maatregelen, o.a. inkrimping van personeel, die door grote en kleine ondernemingen zijn getroffen;

Overwegende, dat het aantal werklozen op het eiland, gezien de gestadige bevolkingsaanwas in de naaste toekomst nog meer zal toenemen;

Overwegende, dat voor een paar jaren misschien wel voldoende werkgelegenheid zal zijn in verband met de uitvoering van de urgentieprojekten, doch dat permanent werk voor een groot aantal werkzoekenden niet aanwezig zal zijn;

Overwegende, dat vele buitenlanders, die van de bedrijven op ons eiland worden ontslagen alhier trachten te blijven en zodoende werkgelegenheid voor de eigen bevolking ontnemen;

Overwegende, dat bij de uitvoering van de ekonomische projekten ongetwijfeld een aantal vreemdelingen uitgezonden zullen worden, die na afloop der werkzaamheden alhier permanent willen blijven;

Overwegende, dat de werknemers van vreemde nationaliteit, die alhier speciaal werden toegelaten voor werkzaamheden t.b.v. de olie-industrie dienen te repatrieren zo spoedig mogelijk na bekomen ontslag vanwege inkrimping of anderszins:

Besluit:

het Bestuurscollege ernstig en dringend te verzoeken:

a. Alle geoorloofde middelen en stappen aan te wenden ten einde te bewerkstelligen, dat vreemdelingen dien alhier van een of ander bedrijf afgevloeid of ontslagen worden naar hun land van herkomst worden gerepatrieerd, na hen een redelijke termijn is gegeven om orde op zaken te stellen;

b. Geen vergunning te verlenen tot aanneming van personeel uit het buitenland, dan nadat uitdrukkelijk is komen vast te staan dat er op de locale arbeidsmarkt geen geschikte kracht is of opgeleid kan worden, en dan slechts voor een bepaald periode;

c. Nauwkeurig na te gaan of er vreemdelingen zijn, die reeds van de olie industrie en of andere bedrijven zijn ontslagen en zich nog steeds op het eiland bevinden, en deze te doen repatrieren in verband met het huidige, zorgwekkende werkloosheidsprobleem;

d. Geen vergunning te verlenen aan vreemdelingen, die alhier voor een of ander bedrijf zijn toegelaten, om nevenwerkzaamheden te verrichten of kleine bedrijfjes op te richten of over te nemen, waarin door de eigen bevolking zelf kan worden voorzien;

en gaat over tot de orde van de dag.

w.g. A. Werleman,
J. Geerman,
P. Croes,
M. Croes.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil U vragen deze motie en een ander voorstel van mij, na afloop van de algemene beschouwingen op de hoofdbegroting te willen behandelen.

Mijn ander voorstel, Mijnheer de Voorzitter, betreft een verzoek aan het Bestuurscollege om via de aangewezen kanalen een brief van de Raad aan de President van Amerika te willen doorzenden. In deze brief wordt gevraagd het Amerikaanse Consulaat op Aruba te heropenen. Tevens wordt een geste van vriendschap gedaan om ingeval een gunstige beslissing op deze brief zou volgen, een huis met kantoor ter beschikking te stellen van het Amerikaanse

Consulaat op Aruba. De kosten van dit gebouw worden geschat op ongeveer fl. 50.000,--. In dit opzicht kan het Land bijdragen, het Eilandgebied en ook de plaatselijke handel. Kortheidshalve wil ik deze brief even voorlezen en aan de goedkeuring van de Raad voorleggen.

Aruba, Netherlands Antilles.

November 27, 1961.

Mr. John F. Kennedy
President of the United States of America
Washington, D.C., U.S.A.

Dear Mr. President:

It is with deep concern that the Aruba Island Council in today's public session considered it necessary to put the following matter under your attention as being of vital importance to the island's status and progress.

As you perhaps know, the U.S. Consulate in Oranjestad, Aruba, Netherlands Antilles, was closed effective March 1, 1961 after having been established in Aruba for over two decades.

It is a fact that the importance of Aruba, one of the chief islands of the Netherlands Antilles, was duly recognized at the time this Consulate was established. Ever since, the Island of Aruba has grown in importance, constitutionally through the New Style Kingdom relationship between The Netherlands, Surinam and the Netherlands Antilles with the ratification of the Kingdom Charter in December 1954, as well as economically through the establishment for over 30 years of world's largest U.S. oil refinery abroad, the present establishment of a number of U.S. chemical industries, the constant increase of tourism to the island and commercial relations with the U.S.

During the Second World War the oil industry in Aruba contributed a great share to the war effort, supplying vital products to the allied war fronts.

We wish to add that there are over 1.400 resident U.S. citizens in Aruba who are devoid of representation on this island. This is also true for the commerce and the population of Aruba that are now unduly burdened by having to travel to the nearby Island of Curacao to obtain consular services.

For your information, it is stated that the following nations, with which we maintain much less economic relations, have a diplomatic representation on our island: Brazil, Chile, Columbia, Costa Rica, Cuba, Guatemala, Honduras, Nicaragua, Santo Domingo, Venezuela, Great Britain, Lebanon, Liberia, Haiti, Italy, West Germany, El Salvador, Peru, Denmark, Portugal, Spain, Sweden and Switzerland.

In view of the foregoing, we cannot but see the step taken by the U.S. Government as being discriminatory towards the island of Aruba and very injurious to the development of industrialization in Aruba, its tourist trade, commercial relations and U.S. interests in general.

We also wish to state that we fully endorse the opinions of a delegation from the Aruba Chamber of Commerce and Industry and the Aruba Trade and Industry Association which discussed this matter with your State Secretary's Office on February 21st of this year.

Reference is also made to a resolution passed during the eleventh annual convention of the Chamber of Commerce of the Americas held in Aruba from June 19 to 22, 1961, strongly advocating the reopening of the U.S. Consulate on this island.

We trust, however, that the present situation will not be of long duration. Therefore, as a gesture of friendship we are offering to provide a home with office annex should your Government be willing to reopen the U.S. Consulate in Aruba at an early date.

We kindly thank you for any consideration you may want to give to our request and offer.

Yours respectfully,

On Behalf of the Aruba Island Council,

The Lt. Governor,

The Secretary,

Dit voorstel, Mijnheer de Voorzitter, wordt ingediend door ondergetekenden de heer J. Geerman, de heer M. Croes, de heer P. Croes en de heer A. Werleman.

Mijnheer de Voorzitter, met goedvinding van U zou ik ook willen vragen om dit voorstel dan na de algemene beschouwingen op deze begroting te behandelen. Dank U.

DE HEER J.M. LEONARDO: Mijnheer de Voorzitter, vergun mij bij de behandeling van de ontwerp-begroting voor het dienstjaar 1962 van het Eilandgebied Aruba, bij de ALGEMENE BESCHOUWINGEN, een kort woord te richten tot de Raad.
In Uwe aanbieding van het ontwerp aan de Raad wordt door het Bestuurscollege gesteld dat de uitgaven sterker toenemen dan de ontvangsten. Een omstandigheid dat door U op duidelijke wijze wordt gemotiveerd. Een stijging van uitgaven dat vergroot wordt door de toeneming van de SOCIALE ZORG en door het ONDERWIJS. Omstandigheden welke geforceerd worden door absolute noodgang, dat door geen enkel vooruitstrevend bestuur gestuit kunnen worden.
Het is zeer verheugend om te constateren dat de zeer intensieve pogingen van Uw College om de ekonomische basis te verbreden, thans bekroond worden, aangezien wij praktisch op de vooravond staan, van de aanvang van de urgentieprojekten,de welvaartsplannen, welke een onderdeel vormen van een veel groter plan, waaraan door Uw College hard wordt gewerkt, namelijk het meerjarenplan.
In het Bestuur van dit eilandgebied, is dit jaar voor het eerst, na ruim 6 jaren van ons bestuur, gebleken dat de hele Eilandsraad, zonder uitzondering, dus inclusief de oppositie, bij de goedkeuring en verlening van absolute volmacht aan Uw College om leningen aan te gaan, om contrakten af te

sluiten voor de welvaartsprojekten, vertrouwen heeft. Een goedkeuring dat gelijk staat met een motie van vertrouwen in het beleid van het Bestuurscollege, een erkenning van Uwe werkzaamheden in het verleden en een openbare onderstreping van het goedvinden dat U op de ingeslagen weg, meer nog als mogen, MOET voortgaan.
En in dit kader, mijne heren, dient de Eilandsraad U bij te staan, te steunen en het tienjarenplan op papier te ontwikkelen, aan te bieden en omdat wij niet stil mogen staan, wij mogen niet dralen, omdat het zeer noodzakelijk is om in het besturen voort te streven, aangezien op onze schouders de verantwoordelijkheid rust van het welzijn van de gemeenschap. En hieronder valt de zorg voor voldoende werkgelegenheid, voor rust en voor een goede ontwikkeling.

Mijnheer de Voorzitter, sta mij thans toe om in de landstaal verder te gaan. Señor Presidente, den e dianan aki cu awa a jobe atrobe nos ta mira cu tin algun caminda aki den stad mes, cu ta den un estado deplorable. Camindanan cu segun Gobierno ta particular, pero sinembargo e camindanan aki tin nomber duna door de Gobierno. Tin awa, lus, telefoon y Gobierno ta cobra grondbelasting, mescos cu pa e terrenonan situa na caminda publico. Ademas ley ta bisa tambe cu e camindanan aki, cu ta abri y usa pa publico ta ser considera publico.
Loke mi ta meen ta e camindanan den Companashi y camindanan den Socotoro. No ta fout di e Bestuurscollege aki, cu e arreglonan necesario no a ser haci tempo e hendenan donjo di terreno a traha nan verkavelingsplan. Pero tampoco ta falta di e personanan cu a cumpra un parcela pa traha nan cas. No ta existi otro remedi, cu Gobierno dicidi na haci algo. Pesey mi kier propone pa Bestuurscollege studia e asunto y presenta un proposicion na Eilandsraad pa drecha e camindanan aki. E donjonan original di e terrenonan aki, no tin ningun interes pa asfalta mas, pasobra fuera di e camindanan mes, nan no tin mas terreno den e barrionan aki.

Señor Presidente, Aruba ta conoce pa su hospitalidad, pero tin cierto momentonan cu ta presenta situacion di emergencia, cu mester haci algo rapidamente, cu ta necesario pa sabi na kende acudi. Mi kier menciona dos caso. Uno tawata di tres piscador Antilliano, dos Boneriano y un Curazolenjo cu a perde cu nan boto y bapor a rescata nan y trecenan Aruba. Oranan largo e hendenan a keda den loods riba waf, pasobra ningun hende sa ta cual departamento of cual instancia mester atende e asuntonan aki.
Otro ta e casonan cu a pasa dos siman pasa, cu e casnan cu a perde dak pa via di awacero y di hoos. Maske nos ta alaba trabaonan di Institucionnan manera Cruz Roja, Lions, Rotary Club, Sociedad Beneficencia, etc., toch mi kier propone pa pone algun credito riba begroting, pa Gobierno mes por haci algo inmediato. Y indica oficialmente ta cual dienst mester atende sorto di asuntonan asina.

Señor Presidente, Gobierno mester den cercania di Oranjestad y tambe den e puntonan Central den distrito mas terreno di Gobierno disponibel pa e hendenan cu ta busca terreno pa traha cas. Tin hopi terreno rondom di stad bashi, pero tur ta conces; awendia hopi hende cu kier traha cas no tin e fortalesa pa cumpra terreno, ta pesey nan ta busca erfpacht. Pero Gobierno mester haci esaki disponibel. Maske Bouwkredietbank no ta asunto di Bestuurscollege, pero ta bon pa Bestuurscollege pidi Gobierno Central of Bestuur di Bouwkredietbank, di trata e peticionnan pa kredito pa traha cas, cu mas urgencia y mas diligente.

Ta di comprende cu asina tin suficiente trabao anto werkverschaffing lo no continua. Pero como tur e trabaonan lo no ta den full swing pa prome di Januari ta bon di considera pa pone maske ta un post P.M. pa werkverschaffing. Henter pueblo di Aruba ta realisa cu werkverschaffing ta un ayudo temporal, pa esnan cu no tin trabao y tin responsabilidad di mantene nan familia. Na otro empresa e pago lo ta mehor cu na werkverschaffing, loke ta di comprende. Sin ningun duda durante tempo cu e servicio aki a funciona el a haci algun trabao di gran importancia,manera saneamento di henter Aruba, aregla esitionan cu tin valor y atraccion pa turista y hasta tambe pa e propio habitante nan di Aruba.

Señor Presidente, aunke asuntonan cu ta pertenece na loke nos ta jama Obrerismo ta asunto di Gobierno Central, sinembargo e ta toca tambe nos interesnan insular. Na Aruba tambe e anja aki a bini un representacion independiente di Obrero. Un organisacion cu ta representa e trahadornan segun nan propio boluntad. Anterior di esaki tabatin deliberacion, conferencia y reunion door di e partidonan concerni.
Den un ambiente sosegá, exactamente den e dianan aki combersacionnan ta tuma lugar entre e organisacion y directiva di empresa grandi, pa negocia contrato y condicionnan, mutuamente. Sintá hunto na mesa, na un forma democratico, cu libertad di palabra y libertad di idea. Un esfero di sosiego y di paz, den e epoca cu esaki ta asina necesario pa economia di Aruba, den un tempo cu pas den Obrerismo ta un condicion importante pa atrae industrianan nobo.
Ta responsabilidad di tur lider, hasta di oposicion tambe pa labora pa mantene e situacion di paz, pa nos por hanja mas ocasion di trabao. Nos ta mira hendenan cu no tin interes di e Isla aki na pecho, ta trata na trece malcontento den Obrerismo, cu falsedad y cu mentira. Hendenan kende nan interes ta na otro isla y no na Aruba, kier inculca den mente di algun hoben, di cual diferente ta sin trabao, ideanan vil, pa bolbe trece desunion y guerra den Obrerismo. Hendenan cu nunca no tabata cu Obrero, cu ta sinja algun hoben di aki pa cana ganja pueblo y bisa cu nan lo bai dirigi destino di Obrero. Pa e elementonan aki ta bon pa adverti obreronan pa nan cuida nan propio interes y no pone nan destino, destino di nan jioenan, destino di Aruba, den man di e LOBONAN cu ta jega cerca nan den figura di CARNE.

Señor Presidente, tin keho cu donjonan di trabao, esta mi kier meen empresanan chikito y negocionan chikito, cu no ta cumpli cu e exigencianan social, riba cual un trahador tin derecho. Mi kier meen anto ley di vakantie, ley di ora di trabao etc. Lo ta deseable pa Bestuurscollege pidi Gezaghebber pa Sociale Zaken investiga e asuntonan aki y mira pa e trahadornan, e homber chikito, o sea muher o sea homber, hanja loke legalmente ta toca nan.

Prome cu mi termina, Señor Presidente, mi kier felicita Bestuurscollege cu atrobe e anja aki a presenta un begroting na tempo, cu ta "sluitend" tambe. E labor intenso di Bestuurscollege pa projektonan nobo, cu a tuma hopi tempo, cu a exigi hopi biaha pa America y Holanda, a ser premia cu e confianza cu Industrialnan grandi di otro terra, cu Compania grandi na Aruba, cu Gobierno di Holanda y Institucionnan Bancario, a deposita den Gobierno di Aruba, den e clima politico saludable cu ta existi aki.
Pa e hendenan cu por pensa di un manera sano, esaki mester ta un indicacion cu ta trabaonan serio y importante a wordu haci y no manera hopi di nos enemigonan ta plama den pueblo, cu nos Gobierno a tene e asuntonan aki cu mira politico, pasobra e Industrialnan cu kier bini aki, tin nan interesnan comercial y nan no por ta dispuesto na perde tempo pa complace nos sola-

mente. Ademas tin un mercado mundial, cu for di Aruba nos no por domina segun nos capricho. Tin competidornan y fuera di competidornan otro lugarnan interesado na haci loke Aruba ta bai haci awor. Cu esaki mi kier bisa Señor Presidente, cu Bestuurscollege no por tawata mas rapido; e asuntonan aki ta rekiri tempo, pero awor nos ta mira e esfuerzonan corona cu bon resultado. Masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, nu het dezer dagen weer geregend heeft, zien we dat er verschillende wegen zijn, in de stad zelfs, die in een deplorabele toestand verkeren. Volgens het Gouvernement zijn dit particuliere wegen, maar toch hebben ze namen door het Gouvernement gegeven. Er is water, stroom, telefoon en het Gouvernement int grondbelasting net zoals met de terreinen, die aan de openbare weg gelegen zijn. Bovendien zegt de Wet dat de wegen, die voor het publiek geopend zijn, als openbaar worden beschouwd. Ik bedoel hier de wegen te Companashi en Socotoro. Het is niet de schuld van dit Bestuurscollege, dat de nodige maatregelen niet genomen zijn, toen de eigenaars van de terreinen hun verkavelingsplannen hebben gemaakt. Maar het is ook niet de schuld van de personen, die percelen hebben gekocht om er hun huizen op te bouwen. Daarom wil ik voorstellen dat het Bestuurscollege deze zaak bestudeert en bij de Eilandsraad een voorstel indient ter verbetering van deze wegen. De oorspronkelijke eigenaars van deze terreinen hebben geen enkele interesse om deze wegen te asfalteren, omdat zij buiten deze wegen geen terreinen meer in deze wijken hebben.

Mijnheer de Voorzitter is bekend om haar gastvrijheid, maar er zijn bepaalde ogenblikken, waarop zich noodgevallen voordoen, waaraan onmiddellijk iets gedaan moet worden, dan is het noodzakelijk te weten tot wie men zich moet wenden. Ik wil twee gevallen opnoemen. Het ene gaat over drie Antilliaanse vissers, twee Bonairianen en één Curacaoënaar, die met hun bootje op zee verloren zijn geraakt en door een schip werden opgepikt en naar Aruba gebracht werden. Deze mensen zijn urenlang in de havenloods gebleven omdat niemand wist welke afdeling of instantie met deze zaken belast is.
Het andere is een geval, twee weken geleden, waarbij verschillende huizen hun dak hebben verloren tengevolge van de regen en windhoos. Al bewonderen wij de werken van Het Rode Kruis, de Lions, de Rotary Club, de Sociedad Beneficencia etc., toch wil ik voorstellen om een post op de begroting te plaatsen, opdat het Gouvernement zelf onmiddellijk iets kan doen en ook officieel bepalen welke dienst dergelijke gevallen moet behandelen.

Mijnheer de Voorzitter, de Overheid moet in de omgeving van Oranjestad en ook in de meer centrale punten van de buitendistrikten meer terreinen beschikbaar stellen voor de mensen, die terreinen wensen om huizen te bouwen. Rondom de stad zijn er overal lege terreinen, maar ze zijn allemaal in concessie. Tegenwoordig hebben vele mensen, die een huis willen bouwen niet genoeg geld om een stukje grond te kopen, daarom zoeken ze erfpachtgronden. Maar het Gouvernement moet dit beschikbaar stellen. Hoewel de Bouwkredietbank geen aangelegenheid is van het Bestuurscollege, is het toch goed, dat het Bestuurscollege, de Regering of het Bestuur van de Bouwkredietbank vraagt om de kredietaanvragen voor het bouwen van huizen zo spoedig en vlug mogelijk te behandelen.

Het is te begrijpen dat zodra er voldoende werk zal zijn, de werkverschaf-

fing op zal houden te bestaan. Daar deze werken vóór 1 januari nog niet op volle gang zullen zijn, is het toch goed om in overweging te nemen een post P.M. voor de werkverschaffing op te brengen. Het hele volk van Aruba weet dat de werkverschaffing een tijdelijke hulp is geweest voor degenen, die geen werk hadden en hun gezin moeten onderhouden. Bij de andere ondernemingen worden ze beter betaald dan bij de werkverschaffing, wat te begrijpen is. Gedurende de tijd, dat deze dienst bestaan heeft, heeft ze ongetwijfeld grote en belangrijke werken verricht, zoals de sanering van heel Aruba, het opknappen van waardevolle en aantrekkelijke plaatsen voor het toerisme en zelfs voor de bewoners van Aruba.

Mijnheer de Voorzitter, ofschoon aangelegenheden, die de Arbeid betreffen onder de Centrale Regering resorteren raken zij ook onze eilandelijke belangen. Op Aruba is dit jaar ook een zelfstandige arbeidersvertegenwoordiging opgericht. Een organisatie, die de arbeiders volgens hun eigen wil vertegenwoordigen. Daarvóór waren er beraadslagingen, vergaderingen en besprekingen gehouden door de betrokken partijen.
Juist in deze dagen vinden in een rustige sfeer de besprekingen plaats tussen deze Organisatie en het Bestuur van de grote ondernemingen, om onderling te onderhandelen over het kontrakt en de voorwaarden. Samen aan één tafel, op een demokratische wijze, met vrijheid van spreken en vrijheid van gedachte.
Een sfeer van rust en vrede, in een tijd waar dat van zo'n groot belang is voor de ekonomie van Aruba, in een tijd waar de Arbeidsvrede een belangrijke voorwaarde is om nieuwe industrieen aan te trekken. Het is/verantwoordelijkheid van alle leiders, ook zelfs van de oppositie te streven om deze toestand van vrede te handhaven, zodat wij meer werkgelegenheid kunnen krijgen. Wij zien, dat er mensen zijn, wie de belangen van dit eiland niet ter harte gaan, die trachten ontevredenheid te kweken onder de arbeiders, door middel van valse propaganda en leugens. Mensen, wier belangen op een ander eiland liggen en niet op Aruba, willen in de hoofden van enkele jongelieden, waaronder verschillende zonder werk, vuige ideeën stampen om weer onenigheid en oorlog te brengen onder de arbeiders. Mensen, die nooit arbeider zijn geweest, die enkele jongelieden van hier leren hoe zij het volk moeten beliegen en die zeggen, dat zij het wel en wee van de arbeiders zullen gaan leiden.
Het is goed om de arbeiders voor deze elementen te waarschuwen en om zelf voor hun eigen belangen zorg te dragen en om hun lot, het lot van hun kinderen en het lot van Aruba niet in handen te stellen van wolven, die tot hen komen in schaapskleren. / de

Mijnheer de Voorzitter, er zijn klachten over de werkgevers, ik bedoel kleine ondernemingen en zaakjes, die de sociale voorzieningen, waarop een arbeider recht heeft, niet nakomen. Ik bedoel vakantieregelingen, regelingen van de werkuren enz. Het is wenselijk, dat het Bestuurscollege de Gezaghebber vraagt om Sociale Zaken deze gevallen te laten onderzoeken en te zorgen, dat de kleine man, hetzij man of vrouw, krijgt wat hem wettelijk toekomt.

Voordat ik eindig, Mijnheer de Voorzitter, wil ik het Bestuurscollege feliciteren, dat het dit jaar weer de begroting op tijd heeft ingediend en dat die ook sluitend is. Het grote werk van het Bestuurscollege voor de nieuwe projekten, die zoveel tijd hebben genomen en die zoveel reizen naar Amerika en Holland heeft gevraagd, is beloond met het vertrouwen, die de buitenlandse industrieën, de grote maatschappij te Aruba, de Nederlandse Rege-

ring en bankinstellingen hebben gesteld in het Gouvernement van Aruba, en in de gezonde politieke klimaat, die hier bestaat.
Voor de mensen, die goednadenken, is dit een aanduiding dat er ernstige en belangrijke werken werden verricht en niet zoals vele van ons vijanden rondstrooien onder het volk, dat ons bestuur deze dingen heeft gedaan met een politiek doel, want de Industrielen, die hier komen, handelsbelangen hebben en ze zijn niet van plan tijd te verliezen alleen maar om ons een plezier te doen. Bovendien is er een wereldmarkt, die wij vanuit Aruba niet naar goeddunken kunnen beheersen. Er zijn concurrenten en buiten deze concurrenten zijn er andere plaatsen, die interesse hebben om te doen wat Aruba nu gaat doen. Hiermede wil ik zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege niet vlugger had kunnen handelen; deze zaken vragen veel tijd maar nu zien we dat deze pogingen met goede resultaten zijn bekroond.
Dank U.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, het is vandaag de tiende maal, dat wij hier in de Eilandsraad van Aruba een begroting behandelen. Een tweede lustrum dus. Het is de gewoonte om bij een lustrum even stil te staan. Het is een zeer verheugend feit, Mijnheer de Voorzitter, omdat onze eilandelijke autonomie slechts na zeer harde strijd van mijn partij en haar leiders is verkregen en een strijd, die niet gemakkelijk is geweest voor deze voorvechters. De eerste drie van deze begroting waren samengesteld door een Bestuurscollege, die met medewerking van de A.V.P. gekozen was. Door het toen gevoerde beleid van dit Bestuurscollege konden deze begrotingen worden opgemaakt in een periode waarin de eilandelijke ekonomie nog bloeide en waarin de eilandelijke financiele status nog kerngezond was. In deze jaren moesten we van iets dat niet bestond tot een geheel zelfstandig functionerend structuur komen. Deze opbouwperiode werd in 1955 afgesloten want in dat jaar trad immers het Statuut in werking. En onze gehele eilandelijke structuur was toen van dien aard, dat er een gezonde ekonomische en financiele status was. Dit Statuut, dat zoals ik reeds zei, mede tot stand gekomen is door harde en moeilijke arbeid van de A.V.P. ondanks onredelijke en afbrekende kritiek en tegenwerking van een partij op Aruba zelf heeft ons niet slechts onze zelfstandigheid gegeven, maar hopende tevens op dat moment dus in 1955 de mogelijkheid om onze ekonomische basis te verbreden. Immers dit is vervat in artikel 36. De pogingen tot verbreding en verbetering van onze ekonomische basis zie ik dus beslist niet als een verdienste van de huidige regeerders, maar als een sterk staaltje van het: "Regeren is vooruitzien" van onze vroegere bewindhebbers. Zij hebben immers deze mogelijkheid helpen scheppen en inderdaad is er van dit artikel reeds gebruik gemaakt bij het verkrijgen van financiele steun voor de bouw van het hotel, de hydroponics-farm en het water en energie-bedrijf. Het beleid van het Bestuurscollege bij het ontwerpen en het tot standbrengen van deze projekten heeft onze goedkeuring nooit kunnen wegdragen. En onze kritiek, die altijd openlijk werd uitgesproken heeft erkennelijk bijgedragen, dat er deze keer, nu wij op het punt staan weer hulp te krijgen, een geheel andere werkwijze is gevolgd bij het ontwerpen en het ter tafel brengen van de plannen van deze toekomstige projekten. Dit is voor ons een grote voldoening, want het bewijst wel, dat wij het in het verleden bij het rechte eind hadden.
Het feit, dat de plannen dit maal zowel aan Nederland als de Eilandsraad in extense zijn voorgelegd en dat er een Administratie-bureau voor Ontwikkelingsprojekten komt, is wel tekenend.
Mijnheer de Voorzitter, wij leven in een democratisch Rijk met drie gelijkwaardige partners. Nederland, wier ekonomische toestand zodanig is, dat zij

ons financiele en technische bijstand kan verlenen, heeft dit ook willen doen op basis van het Statuut. Dit moet ons tot grote dankbaarheid stemmen. Zonet zei ik, Mijnheer de Voorzitter, dat het Statuut in 1955 voor ons de mogelijkheid opende voor een verbreding van onze ekonomische basis en daardoor een verbetering van onze ekonomische toestand. Helaas moet ik vaststellen, dat onze ekonomie op dit ogenblik (7 jaar later) in een deplorabele toestand verkeert. De redenen hiervoor wil ik nu in het midden laten. Maar dat het beleid van het Bestuurscollege mede hieraan debet is, is vastgesteld. Vooral het probleem van de werkeloosheid is huiverend.
Mijnheer de Voorzitter, bij de bouw van de komende projekten zal dit gedeeltelijk opgevangen worden, maar wanneer deze bouw afgelopen is: Wat dan, Mijnheer de Voorzitter? Zullen deze projekten wanneer zij in bedrijf zijn werkelijk genoeg werk aan onze bevolking kunnen verschaffen? Ook als wij rekenen, dat er voor elke werknemer drie anderen indirekt hun brood zullen verdienen? Mijnheer de Voorzitter, onze bevolking groeit door en elk jaar komen zovele jongeren bij, die ook werk moeten hebben. Het is dus geboden om zeer attent te blijven en te blijven uitkijken naar alle mogelijkheden om tot een afdoende oplossing voor dit probleem te komen. Volgens mij hebben wij dit niet bereikt en er is dus geen reden om " alleluja" te roepen.

Mijnheer de Voorzitter, ik begon met te zeggen, dat ik zeer verheugd was met de tweede z.g. begrotingslustrum. Ik was pessimistisch over het werkeloosheidsprobleem, thans en in de verre toekomst. Toch kan ik niet nalaten om mijn blijheid te betuigen voor een ander feit, Mijnheer de Voorzitter. Dit heeft betrekking op de regen, die de laatste dagen in zo grote hoeveelheden op ons eiland gevallen is. Na 7 droge jaren waarbij slechts het vale oranje-rood van de "tera corá" (rode aarde) ons wel toescheen, is het eiland nu overdekt met een weldadig groen. Ik kan niet nalaten hierin, Mijnheer de Voorzitter, een teken aan de wand te zien en ik kan niet nalaten met een variatie op het spreekwoord te zeggen. Na 7 oranje-rode jaren, komen 7 groene jaren en dat dit in de harten van de overgrote meerderheid van onze bevolking blijdschap brengt, spreekt voor zichzelf.

Mijnheer de Voorzitter, indien U op de hoogte bent van de armoede, die in zeer vele gezinnen op Aruba heerst en indien U beseft wat een grote verlichting deze grote regenval gebracht heeft door de oogst, die hiervan komt, dan zult ook U zich met mij verheugen. Waar wij nu zelf wel zien wat een geluk de regen brengt en dat de techniek heden ten dage zo voort geschreden is, komt het mij voor, dat het nuttig zou zijn indien het Bestuurscollege de mogelijkheid tot het opwekken van kunstmatige regen op Aruba zou laten onderzoeken. Indien de landbouwers op regen konden rekenen dan zou men de oogsttijden zodanig kunnen regelen, dat dit een voortdurende bron van welvaart, althans van een zeker inkomen, kan zijn. Ik zou gaarne de mening van het Bestuurscollege willen vernemen, liefst bij monde van de desbetreffende gedeputeerde zelf.
Mijnheer de Voozitter, de schaduwzijde van de regen is, dat de asfaltwegen en zandwegen in een erbarmelijke toestand zijn komen te verkeren, ook de velden van enige landbouwers hebben geleden. Ik wil dan ook het Bestuurscollege aansporen om zo snel mogelijk deze wegen te laten herstellen en om daar waar er grote schade aan persoonlijke eigendommen is aangericht de helpende hand toe te reiken. Ook is het geboden om dusdanige rekening te nemen, dat bij grote regenval de afvloeiing van het water in gekanaaliseerde banen plaatsvindt.

Mijnheer de Voorzitter, nu ik het eenmaal over de landbouw heb, wil ik het

volgende onder Uw aandacht brengen. Over de hele wereld is een beweging gaande om de gronden, die voor de landbouw bestemd zijn, zoveel mogelijk aan de boeren in eigendom te geven. Op Aruba zijn deze gronden veelal in erfpacht of in een huur-overeenkomst verdeeld. Zou het niet mogelijk zijn om deze gronden, dus de gronden, die uitsluitend voor de landbouw gebruikt worden aan de beheerders in eigendom te geven. Verder wil ik vragen of het Bestuurscollege de mogelijkheid wilde bestuderen om aan de landbouwers gratis die technische hulp te verschaffen b.v. traktoren, ploegen beschikbaar te stellen enz. enz., die niet alleen het werk vergemakkelijken, maar ook de opbrengst van de landbouw aanzienlijk kan verhogen. En voor de veehouders wil ik gaarne zien, dat de slachtgelden, die door hen als een onnodige en onaangename last wordt ondervonden, afgeschaft worden.

Mijnheer de Voorzitter, het verkeer op Aruba is nog steeds, ondanks alle maatregelen van de politie, één van de gevaarlijkste ter wereld. Er zijn enkele maatregelen, die ik gaarne genomen zag om de verkeersveiligheid op te voeren. In deze moderne tijd met brede auto's is de weg van Oranjestad naar Santa Cruz en de weg van Santa Cruz naar de waterfabriek veel te smal. Deze weg moet hoog nodig verbreed worden en we moeten toch een mogelijkheid kunnen vinden om gelden hiervoor beschikbaar te krijgen. Misschien zijn we al een stap in de goede richting, Mijnheer de Voorzitter, als we arbeiders, die nu gebruikt worden om de terreinen voor de huizen waar openbare vergaderingen van de P.P.A. gehouden zullen worden, schoon te maken en te asfalteren, hiervoor in te zetten.
Een ander groot gevaar doet zich op de hoofdweg van Savaneta voor bij de bioscoop, U moet maar eens komen kijken wanneer deze bioscoop-voorstelling uitgaat wat een hoop voetgangers langs die weg naar huis lopen en er is geen trottoir, Mijnheer de Voorzitter, een levensgevaarlijke situatie, waar ik het reeds meermalen overgehad heb, maar waar tot nu toe niets aangedaan is. Ook hier is het noodzakelijk verbetering aan te brengen, dus een trottoir aan te leggen en de suggestie van zonet geldt ook hier.
Een derde verbetering, die ik wilde voorstellen is om de weg van de Maingate van de Lago, die naar de Bernardstraat gaat, door te trekken tot de Pastoor Hendriksstraat zodat er op de spitsuren, dus bij het naar huisgaan van de Lago-werknemers geen stagnatie optreedt, doordat een groot gedeelte van het verkeer anders zal komen te lopen.

Tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, moet mij nog iets van het hart. Wij gaan een verkiezingsjaar toegemoet en in het verleden is het gebleken, dat vooral in de campagne-tijd vele wandaden gepleegd werden. Ik bedoel, Mijnheer de Voorzitter, het niet verstrekken van een kaart voor vrije geneeskundige behandeling aan mensen, die hun huis niet voor publieke of contact - vergaderingen van de P.P.A. wilden afstaan. Het niet geven van werk om dezelfde redenen enz. enz.
Ik wil een dringend beroep doen op het Bestuurscollege om dit te voorkomen, niet omdat het de A.V.P. zal hinderen in de overwinning, Mijnheer de Voorzitter, die zij zeker zal behalen, maar omdat zovele mensen in hun diepste eer en waardigheid worden aangetast. Ik dank U zeer, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER A.I.W. WIJNGAARDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, nu wij hier samen zijn gekomen voor de behandeling van de begroting 1962 is het mij doorgedrongen, dat ik niet door zonder enkel woord hier te richten aan het Bestuurscollege en aan de Raad mij bij besluiten neer moet leggen. Daarom verheugt het mij dat ik op het ogenblik maar een korte beschouwing kan houden over de begro-

ting. Het is namelijk bekend, dat het jaar 1961 een zeer moeilijk jaar is geweest voor Aruba en haar bevolking. Het heeft heel wat ongemakken veroorzaakt en wel uit het feit, dat de kurk waarop Aruba drijft, Lago Oil & Transport Co. noodzakelijkerwijs door automatisering van haar fabrieken verschillende arbeiders moest afvloeien. Het is een onvoorziene gebeurtenis waartegen niemand iets kan doen, gezien het feit, dat de industrielen zich niet laten gezeggen door de gemeenschap, maar die laten zich drijven door de handelgeest, die zij in zich hebben. Daarom vind ik, Mijnheer de Voorzitter, dat het onredelijk is, dat er bepaalde mensen zijn, die demagogische tendenzen willen aanvoeren t.a.v. het beleid van het Bestuurscollege om daaruit misschien spitsvondige voordelen en politieke tendenzen te weeg te brengen. Ik hoop echter, dat de urgentieplannen, die straks in aanbouw zullen komen een van de goede voorbeelden is gegeven, dat het Bestuurscollege in haar deugdelijk beleid om deze plannen zo uitvoerig mogelijk aan de Raad voor te leggen, dat en vriend en vijand zich overtuigen van de voortvarendheid waarmee dit Bestuurscollege zich wijdt aan haar taak. Ik wil niet in finesses gaan om eens hier de politiek op de voorgrond te doen treden, ik wil alleen maar een beroep doen op alle leden van deze Raad aan wie de toekomst van Aruba zeer ten harte gaat of dient te gaan, dat men de bakens gaat verzetten, voor de toekomst want door de politieke tegenstellingen en persoonlijke aantijgingen zij niet opschieten. Eerder zullen wij het voor ons zelf moeilijk maken, vijandelijkheid te scheppen door persoonlijke afstanden te bewaren waarmede de gemeenschap helemaal niet mee gediend is. Daarom verheug ik mij, Mijnheer de Voorzitter, heden andere geluiden enigszins te hebben gehoord van de kant van de oppositie, dat men tevens tot het besef is gekomen, dat men de bakens moet verzetten wil men meewerken aan de opbouw van de toekomst van Aruba.
Men zegt in de regel het zijn niet allen koks, die lange messen dragen en dat is een vanzelfsprekend feit. Wij hoeven niet met vingerwijzing aan te duiden, wie die koks zijn, die wel lange messen menen te dragen, terwijl ze dat niet zijn. Daarom verheug ik mij ten zeerste en ik hoop dat men dan ook het goede voorbeeld, van deze pessimistische geluiden, die uit de boezem van de oppositie zijn voortgekomen zal opvolgen en eenparig de koppen bij elkaar zullen steken om van Aruba een welvarend eiland te maken, die in de latere toekomst zal ontspruiten tot een Paradijs.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil de aandacht van het Bestuurscollege vragen, hoewel ik voor de volle 100% altijd het Bestuurscollege steun als lid van deze Eilandsraad door de overtuiging, die ik heb van de eerlijke en voortvarende manier waarop dit Bestuurscollege zich het lot van Aruba aantrekt en erop uit is gegaan, nu er gebleken is, dat door noodzaak, de grootste werkgever van Aruba nu afvloeit zodat er werkeloosheid is ontstaan op grote schaal zoals Aruba in de laatste 15 jaren niet gekend heeft, mee te werken tot bestrijding van dit werkeloosheid en wij hebben de basis reeds gelegd door het Bestuurscollege en in het bijzonder de heer Henriquez door de wijze manier waarop hij in het buitenland de overtuiging heeft weten te geven aan investeerders en aan de Regering van Nederland en deze zaak heeft voorgelegd, zodat men in Nederland, waar er zovele deskundigen zijn, die een behoorlijke oordeel kunnen vellen over de deugdelijkheid van een of ander projekt, er zijn goedkeuring aan heeft gehecht en gegeven, komt hiervoor een woord van dank. Ook aan de promotor van deze projekten, moge wij de zegen van God vragen, dat wij meer van zulke energieke mensen op Aruba krijgen om steeds opbouwend voort te metselen dat alles voor Aruba tot volle bloei kan komen.
Dat er moeilijkheden zijn ontstaan op de verschillende wegen van Aruba door

onvoorziene weeromstandigheden is een vanzelfsprekend feit. Ook daartegen kan men het Bestuurscollege niet aansprakelijk houden of te meer kritiek daartegenover stellen. Ik wil niet in herhaling vallen, verschillende leden hebben al daarover gesproken en ik sluit me maar hierbij aan, maar gelet op het feit, dat de urgentieplannen met zich hebben meegebracht dat wij verschillende wegen hier reeds op de begroting 1961 stonden maar door een bepaalde grondpolitiek, die niet te voorzien was, noodzakelijk is gebleken, dat wij ze moeten overslaan totdat er betere tijden komen, echter hoop ik, dat het Bestuurscollege door de grote regenval, die plotseling op Aruba is toegetreden, de wegen in deplorabele toestand zijn komen te verkeren, zo spoedig mogelijk helpt verbeteren en staande houden. Ik wil ook de aandacht vragen van het Bestuurscollege zoals door mijnheer Werleman reeds is gezegd om niet alleen die wegen, die door de regen haast onbegaan zijn gemaakt vooral voor rij- en voertuigen, maar ook verschillende rooien, die overstromingen op de begane weg veroorzaken om daar wat aan te doen, want het is voor de voetgangers en voor autobestuurders een probleem.

Ten lange laatste wil ik hierbij het Bestuurscollege op het hart drukken om wanneer eventueel aanwerven van arbeiders aan de gang zou zijn om hun waardigheid te betonen, dat er discriminatie zal plaatsvinden maar dat iedereen, die daarvoor in aanmerking komt in zijn eigen categorie terdege wordt aangesteld en ik hoop, dat dit op alle tevredenheid straks zal kunnen plaatsvinden.

Ik moet nog een andere opmerking maken, dat ik onlangs toevalligerwijs bij een kennis van mij te Dakota op bezoek was en waar verschillende omrasteringen worden aangebracht en vernieuwingen, maar dat er heel slordig gewerkt wordt.
Ik vraag het Bestuurscollege om daar aandacht aan te schenken en eventueel de mensen, die daar overgaan, de opzichters, opmerkzaam te maken om deze dingen te controleren, want daar er zoveel grote bedragen meegemoeid gaan, moet het werk ook degelijk verricht worden. Ik zou het Bestuurscollege, als zij overtuigend wil zijn van mijn beweringen, er een en ander persoon, die ermee belast is kunnen meenemen om dat zelf te kunnen zien. En dan zijn verschillende klachten van bepaalde zijde van de Dakota-bewoners, Mijnheer de Voorzitter, dat er een bepaalde termijn is vastgesteld bij de overheid om bij tijd en wijle die huizen te schilderen althans van buiten , maar de klachten gaan uit van bepaalde bewoners, die beweren, dat hun huizen in geen zeven jaren zijn geschilderd, terwijl van anderen binnen dat tijdsbestek reeds 2 keren onder verf werden gezet. Als dat inderdaad zo is, Mijnheer de Voorzitter, is het natuurlijk een ongezonde toestand en er heerst ontevredenheid en ik hoop, dat het Bestuurscollege dan deze klachten ter harte neemt en die onderzoekt.

Ik maak gewag hier vol lof over de manier hoe het onderwijs op Aruba wordt aangepakt, maar er zijn natuurlijk ook nog steeds hiaten o.a. voor imbecile kinderen in de buitendistrikten, waar zulke onderwijsinstellingen nog niet zijn gebouwd, wil ik de aandacht van het Bestuurscollege vragen om eventueel ook dat die kinderen een vervoer krijgen om naar die scholen, die daarvoor zijn ingericht, te kunnen gaan en dit niet maar te laten lopen omdat in die distrikten nog niet zodanige scholen zijn gebouwd.

Over het algemeen ben ik zeer tevreden over de manier waarop het Bestuurscollege in het afgelopen jaar zich gekweten heeft van haar taak en ik hoop, dat in het jaar, waarvoor wij nu de begroting gaan behandelen, het Be-

stuurscollege en van onze fraktie en van de oppositie alle medewerking zal krijgen zodat de verschillende stromingen, die zijn ontstaan, vooral nu wij binnenkort een vervroegde verkiezing zullen hebben, die erop gericht zijn door persoonlijke aantijgingen en valse propaganda een bepaalde deel van de bevolking op stelten te zetten.
Ik hoop, dat de oppositie en onze fraktie door saamhorige samenwerking deze mensen en zij die dat geloven, wel het bewijs kunnen leveren, dat dit Bestuurscollege,werkt, afgezien van enkele fouten, die zij mocht maken, want immers die werkt moet fouten maken, maar dat zijn natuurlijke fouten en daarom is het raadzaam om in de toekomst met een eenparige gedachtengang en met samenwerking te bouwen aan de toekomst van Aruba. Dank U.

DE HEER F. HERNANDEZ: Mijnheer de Voorzitter, Raadsleden, om de woorden van de eerste sprekers, de heren Werleman en Wijngaarde niet te herhalen zal ik in het bijzonder zeer kort zijn. Het is te waarderen, dat Aruba al vele wegen heeft gekregen doch jammer genoeg laat het veel te wensen over, straks na de regentijd, zullen ze helemaal verzakt zijn. De boulevard bewijst, dat er een zekere methode is toegepast en wij vertrouwen, dat dit ook het geval mag zijn met de nieuwe weg St. Nicolaas - Oranjestad.
Voor belangrijke kruispunten is een ander - doorgang aan te bevelen. Bij dit alles mag echter niet vergeten worden de oude wegen in de buitendistrikten effectief te laten repareren.

Ik mag niet nalaten mijn waardering uit te spreken voor de mooie plantsoenen en goed onderhouden parken. Speciaal het kleine ronde perkje bij de kruising A. Laclé - Smithboulevard betuigen wat men met veel smaak en een paar typische dingen van het Eiland kan maken. Tevens bewijst het,dat men met een eenvoudig middel aardige plantsoenen op alle buitendistrikten kan maken en het probleem, dat de geiten schade kunnen aanrichten is reeds opgelost.
Het doet ons genoegen te weten, dat praktisch alle huizen van het eilandgebied Aruba op het waterdistributie-net zijn aangesloten. Daarentegen nog velen zijn, die gaarne op het electriciteitsnet aangesloten willen worden b.v. op Noord, Santa Cruz, Seroe Preto en Seroe Blanco zijn er nog grote groeperingen van huizen, die voor hun eigen electriciteitsopwekking moeten zorgen en terwijl op andere plaatsen, die huizen tamelijk dicht bij het distributienet zijn gelegen.

De laatste jaren konden vele soorten onderwijs genoten worden, die vroeger hier onmogelijk waren. Om te noemen de Colegio Arubano, waar een onderwijzers-opleiding en tevens een h.b.s. kan gevolgd worden, de ambachtschool en de huishoudscholen. Dit mag een aanzienlijke vooruitgang genoemd worden. Alleen, Mijnheer de Voorzitter, door het feit, dat er zoveel leerlingen steeds doubleren, vraagt dit wel onze aandacht. Een onderzoek lijkt hier dringend gewenst, de behoefte van het eiland eist nu steeds meer van het onderwijs vooral met het oog op de wens, dat er meer studiebeurzen voor hogere opleiding zullen worden toegekend.

Wij zien voor sport weer een ton op de begroting, de uitgaven zijn ons onbekend. Er zijn klachten, dat het Sportcentrum te Noord technisch niet goedgebouwd is. De laatste tijd zijn er verenigingen voor de rechters gegaan om rechtspraak omdat hun statuten en reglementen niet deugden. Verder kon iedereen op de openingsavond van de sportweek getuige zijn dat er geen blijk werd gegeven van leiding en discipline. Dergelijke incidenten, dat er scheldwoorden door de sport-beoefenaars gebruikt worden en dat zij zelfs

de scheidsrechter te lijf gaan, zijn wederom bewijzen, dat de sport in het algemeen op een zeer laag pijl is gezakt. Nu dat wij sportleraren hebben gekregen, mogen wij zeker vertrouwen, dat het in de toekomst beter zal worden. Maar zolang de sport niet beter wordt, Mijnheer de Voorzitter, is het nutteloos zoveel geld hier aan te besteden.

Verder zou ik graag willen vragen of het eilandgebied Aruba de A.O.V. - premie moet innen i.p.v. het Land dus.
En ook of het mogelijk is om op 9 december de werkuren te veranderen, zodat er de hele dag gewerkt wordt en de volgende zaterdag, dat op de 16 december valt, helemaal vrij te geven. Ik dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, aanvankelijk was ik wel van plan om vanmorgen hier een heel lang betoog te houden, maar op weg hier naar toe heb ik daarvan afgezien. Ik wil echter hier toch wel iets naar voren brengen, Mijnheer de Voorzitter, opdat ik dan in de tweede ronde aan de beurt kan komen. In de eerste plaats wil ik mij aansluiten bij hetgeen het geachte lid Chance zoeven naar voren heeft gebracht met betrekking tot de wegen in San Nicolaas. Ik zou echter bij de reeds genoemde wegen willen bijvoegen de Otaheitistraat, die loopt achter de Don Bosco-school.
Deze straat bestaat alleen maar in naam, Mijnheer de Voorzitter, maar feitelijk is het een weggetje, dat helemaal bedekt is met cactussen en afgedankte versleten wagens enz. De mensen, die dan aan deze weg wonen, die klagen steen en been. Ik zou U willen verzoeken, Mijnheer de Voorzitter, om ervoor te zorgen, dat daar met bekwame spoed iets hieraan gedaan wordt.

Mijnheer de Voorzitter, hetgeen het geachte lid Werleman omtrent de geneesheren en medicijnen naar voren heeft gebracht, kan ik volkomen onderschrijven. Af en toe krijg ik ook de indruk, dat de prijzen hier schrikbarend hoog zijn. Ik denk, dan ook aan een eigen geval van een tijdje terug, dat mijn echtgenote hier wel voor ongeveer drie weken in een hospitaal op de Antillen werd verpleegd en dat heeft me toen ongeveer fl. 2.000,-- gekost. In Nederland werd mijn echtgenote ongeveer drie maanden door een geneesheer behandeld en toen hij de rekening dan aan zou bieden, hield ik werkelijk mijn hart vast, omdat ik minstens op fl. 3.000,-- gerekend had, maar tot mijn verbazing heeft de geneesheer mij toen gezegd. Nou dan het heeft fl. 56,-- gekost Nederlands courant dus ongeveer 27 van onze guldens hier. Alhoewel ik een leek ben op dit gebied, Mijnheer de Voorzitter, kan ik dat toch niet begrijpen.

Helaas, ben ik het ook niet eens met hetgeen de heren José Geerman en Werleman naar voren hebben gebracht i.v.m. de mensen, die wegens inkrimping bij de Lago afvloeien om ze dan direkt het land uit te wijzen. Volgens mijn politiek zou het beter zijn, Mijnheer de Voorzitter, om niet een lijn hier te trekken, het lijkt mij dan beter indien men geval voor geval bekijkt.
U zult volkomen met mij eens zijn, Mijnheer de Voorzitter, dat verschillende van deze mensen 30 jaar of meer hier gewoond hebben en ze hebben schoolgaande kinderen, enkele hebben hier geinvesteerd enz. Bovendien zullen verschillende Antillianen in de toekomst misschien ergens naar toe moeten emigreren. Wij moeten een voorbeeld geven en een slag om de arm houden in verband met onze eigen kinderen.
Nu ik het eenmaal hierover heb, Mijnheer de Voorzitter, zou ik U willen verzoeken om zoveel mogelijk voorzichtigheid hier te betrachten. Ook als vreemdelingen hier komen, Mijnheer de Voorzitter, met vakantie wil ik U verzoeken of de mogelijkheid bestaat deze mensen een tijd van tenminste 3 maan-

den te geven zonder dat de immigratie hen dan op de hielen zit en ze dan na 2 of 3 dagen op te roepen. Dit is een zeer incorrecte methode en het schreeuwt naar verbetering. Om meer voor beelden te geven, Mijnheer de Voorzitter, ongeveer twee maanden geleden kwam ik zelf in New York aan en ik moest me toen bij de immigratie vervoegen, die vroeg mij dan, "Mijnheer hoelang denkt U hier te blijven". Ik zei: "Nou ik hoop ongeveer drie maanden hier te blijven. De betrokken ambtenaar zei toen tegen mij: "Mijnheer van de Bijbel (hij maakte er een grapje van) we maken er zes maanden van". Precies hetzelfde ben ik Nederland tegengekomen. Hoelang denkt U, dat U hier blijft 1 week, mijnheer, nou ik maak er twee van.
Ik vind wel, Mijnheer de Voorzitter, dat wij dit als voorbeeld kunnen nemen en de immigratie dan hier verzoeken om zoveel mogelijk dan mee te werken, vooral op een eiland als Aruba waar men erop uit is om maar het toerisme te bevorderen, is dit zeer zeker gewenst.

Verder zou ik naar voren willen brengen, Mijnheer de Voorzitter, hier hebben wij nu zovele benzine-stations. Ik zou U dan willen vragen of het niet mogelijk zou zijn om een nachtdienst in het leven te roepen.
En verder heb ik dan één vraag, ik zou graag van het Bestuurscollege willen vernemen, hoe het er mee staat met de huishoudschool voor St. Nicolaas. Verschillende jaren heb ik reeds hierover gesproken, het lijkt mij niet goed om weer hierover een betoog te houden, dus ik zou wel van het Bestuurscollege willen horen, hoever men met deze plannen is, met het oprichten van een huishoudschool op St. Nicolaas. Ik dank U zeer, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, evenals verleden jaar het geval was, hebben we voor ons weer een uiterst routinaire begroting. Er zijn weliswaar nieuwe posten hierin opgenomen, deze posten zijn namelijk allemaal het resultaat van een natuurlijke groei-proces. De rest van de begroting, Mijnheer de Voorzitter, bestaat uit posten, die van nature op de begroting moeten voorkomen. Ingrijpende beleidskwesties worden deze keer niet behandeld en de enige werkelijk ingrijpende beleidskwestie, die we dit jaar hebben mogen behandelen is wel de urgentie-projekten voor het eilandgebied Aruba. Gezien de principiële goedkeuring, die de Raad enkele weken geleden aan deze urgentie-projekten heeft gehecht. En ook gezien het feit, dat de afgesplitste begroting voor de algemene ontwikkelingsprojekten alleen maar posten bevat, die P.M. zijn geraamd, acht ik mij voor het ogenblik ontslagen om over deze projekten te spreken en ook om straks wanneer deze begroting ter sprake komt hierop verder in te gaan. Te zijnertijd, Mijnheer de Voorzitter, wanneer er detailles ter sprake worden gebracht wil ik wederom mijn visie hierop naar voren brengen.

Van de heer Geerman, Mijnheer de Voorzitter, heb ik vanmorgen iets nieuws gehoord, nl. dat erop een zekere moment deze projekten op het punt stonden te falen. Met zeer veel pathos heeft de heer Geerman naar voren gebracht, met hoeveel doorzettingsvermogen de heer Irausquin nog getracht zou hebben om te redden wat er te redden viel. Ik vind het alleen maar jammer, Mijnheer de Voorzitter, van de grote inspanning van de heer Geerman, dat er ten eerste geen publiek aanwezig was en ten tweede de heer Mingus niet hier is om het te bevestigen. In schrille tegenstelling tot de grote agressiviteit, die zeker bestuurslid zou hebben getoond met betrekking tot de urgentie-projekten, Mijnheer de Voorzitter, vallen er enkele dingen te kenmerken waarvan grote traagheid van het Bestuurscollege blijkt en hier wil ik een paar van opnoemen.
Enkele weken geleden, Mijnheer de Voorzitter, las ik reeds in de krant,

het was een communiqué van de Voorlichtingsdienst van het Eilandgebied Aruba, dat er dit jaar wederom kerstbonus zou worden toegekend aan werklieden en ambtenaren, die daarvoor in aanmerking komen. Ik heb deze post in de begroting opgezocht, ook in de wijzigingen van de begroting van 1961 en ik heb het nergens kunnen aantreffen. En vanmorgen was ik van plan om hierover vragen te stellen toen mij op een gegeven ogenblik, dat ik de zaal verliet plotseling een voorstel van het Bestuurscollege onder de ogen kwam, waarbij wordt voorgesteld een kerstbonus toe te kennen. Mijnheer de Voorzitter, dit is een weinig elegante manier om de leden van de Eilandsraad te behandelen.

Ook, Mijnheer de Voorzitter, ben ik niet tevreden over de wijze waarop het Bestuurscollege heeft gehandeld met betrekking tot die voorgestelde lay-off-programma voor de arbeiders van de werkverschaffing. Vorig jaar bij de behandeling van de begroting werd er in deze zaal luid gejubeld over de werkzaamheden, die in de komende jaren op Aruba zouden worden geopend. Dit gejubel kwam hoofdzakelijk van de zijde van de geachte raadsleden aan de overkant. Zij stelden het voor alsof gedurende het jaar 1961 het werkeloosheidsprobleem geheel zou worden opgelost en, Mijnheer de Voorzitter, enigszins waren wij zeer verheugd met deze voorstelling van zaken en wij hadden inderdaad de hoop, dat dit het geval zou zijn, want dit zou inderdaad de heersende nood op Aruba ten zeerste hebben gelenigd.
Echter heeft dit niet het geval kunnen zijn. Doch het Bestuurscollege stelde ons bij de aanbieding van de begroting in het vooruitzicht dat de werkverschaffing gezien de verbeterde ekonomische toestand per 31 december zou kunnen worden opgeheven en wij vonden dit inderdaad prettig, want een groot gedeelte van de werklieden, die thans met een gereduceerde loonschaal bevrediging moeten nemen, zouden dan in de gelegenheid zijn om wat ruimere inkomsten voor hun gezinnen te verkrijgen. Vorige week hebben we een huishoudelijke vergadering gehad, Mijnheer de Voorzitter, om een aantal punten te bespreken en het Bestuurscollege heeft geen enkel woord gerept over een wijziging, die enige dagen later zou volgen. Alhoewel deze wijziging niet op de agenda stond en geen punt van bespreking uitmaakte, Mijnheer de Voorzitter, neem ik wel aan, dat deze beslissing van het Bestuurscollege reeds genomen was en dat de Raad tenminste in deze huishoudelijke vergadering van zo'n ingrijpende wijziging in de begroting van 1962 op de hoogte moest worden gesteld.
Deze wijziging betreft het instellen van een geleidelijke lay-off-programma en een geleidelijke afvloeiing van de werknemers, die bij de werkverschaffing werkzaam zijn en het betreft een post van fl. 1.000.000,--, waarvoor we maar een paar dagen tijd hebben gehad om te bestuderen. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, alweer geen elegante werkwijze t.a.v. de Raad.

Ook, Mijnheer de Voorzitter, kan ik de traagheid van het Bestuurscollege ten aanzien van het eenvoudig vakonderwijs niet waarderen. Twee jaar geleden werd voor de eerste keer een bedrag van fl. 50.000,-- beschikbaar gesteld voor het eenvoudig vakonderwijs. Met het oog op de komende urgentie-projekten en ook met het oog op de uitgesproken wens van de Raad om zoveel mogelijk landskinderen in te schakelen en indien deze niet beschikbaar zijn, deze landskinderen te herscholen, zodat ze een redelijk aandeel in de urgentieprojekten kunnen bijdragen, werd dit eenvoudig vakonderwijs ingesteld. Het vorig jaar werd wederom fl. 40.000,-- beschikbaar gesteld en dit jaar wordt weer om fl. 40.000,-- gevraagd. Met zeer groot genoegen, Mijnheer de Voorzitter, zullen wij weer onze stem geven aan dit bedrag, maar we moeten op het ogenblik van het Bestuurscollege wel eisen, dat zij zich

houdt aan de voorgestelde streefdatum van 1 januari. Want dit, Mijnheer de Voorzitter, is volgens ons het uiterstetermijn waarop dit eenvoudig vakonderwijs in het werk moet worden gesteld.

Ook heb ik, Mijnheer de Voorzitter, enkele vragen met betrekking tot de hydroponicsfarm en deze vragen wil ik specifiek richten, Mijnheer de Voorzitter:

1e. Geldt het indertijd gesloten kontrakt met Robins-International nog steeds?

2e. Voldoet de heer Robins ter voldoening van het Bestuurscollege aan zijn verplichtingen t.a.v. het beheer van de farm?

3e. Wanneer moet de huurder het uitstaande bedrag voor renteloze lening terugbetalen?

En ten Laatste: Heeft de huurder aanwijzingen gegeven, dat hij gebruik wenst te maken van zijn optie om de farm op te kopen?

Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de elektrifikatie van het gehele eiland ben ik zeer teleurgesteld. Enkele maanden geleden hebben wij hier in deze Raad een driejarenplan goedgekeurd en dit plan houdt in, dat binnen dit termijn het gehele eiland van stroom zou worden voorzien. Deze goedkeuring, Mijnheer de Voorzitter, vraagt uiteraard offers van de zijde van het eilandgebied. Wij moeten hiertoe ook bijdragen en wij zijn gaarne bereid dit te doen voor de elektrifikatie van het gehele eiland. We hebben een waardering kunnen opbrengen voor het feit, dat in de grootste gedeelte van de distrikten, die nog aangesloten zijn, de aansluiting ekonomisch onverantwoord zou zijn en wij zijn bereid geweest om onze medewerking en ons deel hiertoe bij te dragen. Echter, Mijnheer de Voorzitter, moeten we wel met spoed aandringen. Er zijn reeds een paar maanden verlopen en er is nog niets gebeurd. En ik stel me voor dat dit nu reeds niet meer een driejarenplan is, maar thans reeds een vierjarenplan wordt.

Gedurende het jaar 1960, Mijnheer de Voorzitter, werd bij deze Raad een voorstel ingediend tot het instellen van een kippenslachterij op het eiland. Het was een zeer lange aanbiedingsbrief, het Bestuurscollege deed haar best om verschillende voordelen voor het eiland naar voren te brengen. Ik wil de direkte en indirekte voordelen hierbij niet weer naar voren brengen, maar we waren er toen allemaal over eens, dat dit inderdaad iets goeds was voor het eilandgebied Aruba. Sedert dien hebben we niets meer hiervan vernomen, Mijnheer de Voorzitter. Ik wens te weten hoe het staat met deze plannen.
Ook, Mijnheer de Voorzitter, heb ik gedurende dit jaar gemist het indienen van het wegenplan zoals indertijd werd toegezegd door de heer gedeputeerde van Openbare Werken. Er zou een wegenplan worden opgesteld en systematisch zouden de wegen hier op Aruba verbeterd danwel geasfalteerd of nieuwe wegen gemaakt worden voor betere verbindingen. Gaarne, Mijnheer de Voorzitter, zou ik vernemen hoe het staat met de samenstelling van deze nieuwe wegenplannen.

Ten slotte, Mijnheer de Voorzitter, meen ik enige aanmerkingen te moeten maken over de woorden van enkele Raadsleden, die voor mij hebben gesproken met name de heer Jose Leonardo.
De heer Jose Leonardo, die heeft gesproken over samenwerking met de oppositie en over het volle vertrouwen en de absolute volmacht, dat de oppositie gegeven zou hebben aan het Bestuurscollege. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, wij zijn ten alle tijde bereid geweest om hier samen te werken in het

belang van Aruba. Of deze samenwerking toegejuicht zou kunnen worden met volle vertrouwen of met woorden van absolute volmacht meen ik toch te moeten betwijfelen en ik meen, dat de heer Leonardo een beetje heeft overdreven.
Het beroep van de heer Wijngaarde, Mijnheer de Voorzitter, wil ik wel even in overweging nemen. Echter het is een zelfstand feit, Mijnheer de Voorzitter, waar twee vechten, twee schuld hebben. Dus ik wil de heer Wijgaarde ook in overweging geven om ook ditzelfde beroep te doen op zijn mede Raadsleden aan de overkant. Dank U.

DE HEER F.V. LACLE: Señor Presidente mi ta pidi pa mi papia na papiamento pasobra un poco siman pasa tabata tin un reunion publico di Eilandsraad un pamfleta a sali invitando henter Aruba bin tende. Varios hende di Paradera tawata presente, pero como cu ta hulandes so a wordu papia, tin di nan cu no a comprende nada, pesei mi ta obliga di usa papiamento. Ta duel mi cu e reunion no a wordu teni anochi, anto hopi hende lo tawata presente.

Prome punto cu mi kier cuminza cune ta e asunto di tiramento di redanan den Lagoen. Señor Presidente tin algun hende cu sa tira reda chikito den Lagoen, majoria di nan ta hende di Paradera. E personanan ei ta tira nan reda na pia te na unda nan por para, pero kico ta pasando polis ta stop nan y ta hibanan warda, despues nan mester paga boet. Esei ta un cos cu no mester socedé pasobra e personanan ei no ta haci ningun crimen. Y toer e pisca cu nan coi ta wordu bon usá. No tin cuenta di caba pisca chikito, ni tampoco di hala canaster di otro hende ariba tera y esei ta e motibunan cu mi a tende cu nan a ser gestop. Ami si ta contra di usa redanan grandi cu ta wordu tira cu boto pasobra eseinan ta ser tira den awa hundo y esei por haci daño na pisca chikito y tambe canaster nan por wordu hala ariba tera. E redanan chikito ta masha poco. Tin di nan cu tin varios doño, nan no ta caba cu pisca chikito pasobra nan ta wordu tira na pia te na unda bo por para. Y loque nan coi ta wordu parti den e doñonan y hasta den biciñanan. No tin cuenta cu e wowo di redanan ta chikito, esei ta coi loco. Y sin tin ley cu no por tira reda den lagoen anto e mester wordu cambia enseguidamente pasobra na otro lugar sinan por tira nan reda. Pesei mi ta pidi na nomber di e personanan ei, mi ta pensa cu nan apellido ta Geerman, Lampe, Loefstok, di laga nan tranquil cu nan hobby cu nan ta haci den nan temper liber.

Un otro punto cu mi kier a trece dilanti ta e asunto di dokter. Paradera mester mas pronto posibel di un dokter. Y aki mi ta trece un motibu padilanti.
Un señora a hanja un ataque dia 16 di september ultimo, pa mas o menos 9'or di mainta. Su yiu homber a core bai na telefoon publico na Piedra Plat el a llama toer dokter di Aruba cu excepcion cu esun/di Lago e no por a hanja contacto cu ningun. Despues e a laga tumba pa warda di polis na Santa Cruz, polis di Santa Cruz tambe a llama e dokternan, pero e no hanja contakto.
E polis cu tawata na warda e dia ei ta testigo, si Señor Presidente mester di mas informacion. Despues di mas cu dos ora porfin nan a hanja un dokter esun di hende mujé. E dokter ei tambe ta un dama nan a logra hanje na hospitaal, ma ora e a jega na e cas ya e señora a muri. Pero no ta esei so ta uno di e casonan. /nan
Tin un otro caso mas na Paradera cu a sucede siman pasa unda un mijnheer a haya un accidente y cu mester a busca dokter tres ora largo prome cu nan a logra haya un y e mijnheer ei tambe a muri y e a wordu dera diasabra pasá.
Señor Presidente, mi kier puntra awor cu no ta tempo pa pone e dokternan traha di warda na hospitaal di playa mescos cu na hospitaal di Lago. Na hos-

pitaal di Lago ki ora cu bo jega tin dokter na warda y bo ta wordu trata debidamente. Y si por ta algo complica anto otro dokter ta wordu jama na telefoon y nan ta bin inmediatamente. Pesei mi ta pidi tambe di tuma esaki na consideracion di trata pa Paradera haya un dokter mas pronto cu ta possibel.

Señor Presidente, awor mi ta bin ariba asunto di polisnan. Prome cu mi sigi mas leeuw mi kier puntra cu ta Arubiano so sa bebe burachi. Señor Presidente a llega na mi horeja cu tin bon polis pero tambe tin mal polis. Y pa mala suerte un mijnheer di Paradera cu no ta burachi a kai den man di un mal polis, polis cu no tin consideracion cu ningun hende.
Un chauffeur biniendo di playa pa Paradera a duna un persona cu ta burachi un babei-boto y na caminda polis a para nan y hibanan warda. E mijnheer burachi ei a wordu cera den cel, e chauffeur despues cu e a hanja un bofta di un polis como e a tranca cu nan, e a kiek cu nan e polisnan a lagele bai su cas. Kiko ta socede despues, polisnan ei ta manda papel aden pa Señor Presidente y e papel ei ta wordu firma y e chauffeur su rijbewijs ta wordu kita. Pesei mi ta pidi Señor Presidente pa bienestar di gobierno y di publico en general di no firma nada mas en futuro. Laga juez dicidi. Señor Presidente ta haya criticonan injusto cu por wordu evita facilmente, laga juez dicidi y no firma nada.
Tin rijbewijs di algun chauffeur caba cu a wordu kitá y depues ora di Raad nan ta hayale bek.
Laga nos sigi ariba e chauffeur cu mi ta refiri ariba dje. E chauffeur aki no a pasa ningun test, ni firma ningun declaracion, pero siman pasa ora di Raad e a wordu sentencia pa dos siman cerrá y rijbewijs kita pa dos anja. Unda justicia ta keda. E dos polisnan a bini como testigo y nan a declara cu e chauffeur tawata burachi y nan no a dale un bofta. Juez ta kere e polisnan ma no e chauffeur, ma si e chauffeur ei tawata burachi lo e mester a wordu cerrá mescos cu su amigo y no lagale bai cas. Ta pasobra e ta un Arubiano y Antilliano e ta wordu trata malo asina.
Tin un caso un europiano a llega di mata un potugees na Lago Heights. E europiano ei cu tawata un hulandes tawata pata pata burachi segun courant cu mi a jega di leza un par di anja pasa. Nada a pasa cune pasobra e tawata contento y no burachi pasobra ta su señora a duna luz y a wordu dicidi cu laga pasa cu e tawata contento y no burachi.

Señor Presidente, awo mi ta bini cu un otro punto. Mi a trece un biaha caba padilanti y segun informacion e a wordu aprecia den henter Aruba, e asunto di awa. Señor Presidente, ta deseo di pueblo pa duna awa gratis na esnan cu no por paga. Kiko bal cu nos tin un planta di awa grandi y na e cas di e pobernan e metro ta corta y no tin awa. Ta masha facil pa controla cuanto ton nan a jega di usa antes y duna nan e cantidad ei gratis. Por ehemplo si ta cuatro ton un familia ta usa pa luna, duna nan e cantidad ei por nada. Y si den un luna na usa mas, pues na tin di paga e diferencia. Ta pa controla pa no haci mal uso di e awa. Mi ta spera cu Bestuurscollege lo studia esei y tuma na consideracion pa e pobernan.

Señor Presidente, ariba presupuesto di anja 1961 tin fl.60.000,-- poni pa un cura di school pa school di Paradera. Mi kier informacion tocante di e suma ei, kico a pasa cune. Te ainda school di Paradera no tin su cura. Señor Presidente, Paradera ta na campo y tin hopi cabrito aya banda. Y anochi cabrito nan ta drumi bau di veranda di school. Mainta muchanan ta jega school y nan mester haya e mal olor cu ta keda y tambe nan mester cana den e plasnan y ariba e kinikinan di e cabritonan cu cabrito a laga tras.

Esei no ta hygienico y esei por trece mal malesa den pueblo.
Señor Presidente mes por dal un check of laga otro hende bai mira cu ta berdad of no. Pasobra awe mainta mes mi a bai waak y asina ta. Pesei mi ta pidi pa traha un cura pa e school ei mas pronto cu ta posibel.
Den di segundo ronde mi ta kere cu mi ta bini cu algun punto mas.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik vraag om in het papiaments te spreken omdat er enige weken geleden een openbare vergadering van de Eilandsraad was en er waren pamfletten uitgegeven om heel Aruba uit te nodigen om te komen luisteren. Er waren verschillende mensen van Paradera aanwezig, maar daar er alleen maar Nederlands werd gesproken, waren er velen bij die niets konden verstaan, daarom ben ik verplicht Papiaments te gebruiken. Het spijt me dat deze vergadering niet 's avonds wordt gehouden anders zouden er veel mensen aanwezig zijn.

Punt 1, waar ik mee wil beginnen is de kwestie van het uitwerpen van netten in het Lagoen. Mijnheer de Voorzitter, er zijn enkele mensen, die kleine netten uitwerpen in het Lagoen, hoofdzakelijk mensen uit Paradera. Deze mensen werpen hun netten uit tot waar ze in het water kunnen staan, maar wat gebeurt er nu: de politie verbiedt het hen den neemt hen mee naar het politie-bureau en dan moeten ze boete betalen. Ook dit is iets wat niet moet gebeuren omdat deze mensen geen enkele misdaad hebben begaan. Al de vissen, die ze vangen worden goed gebruikt. Er is geen sprake van de kleine vissen uitroeien en ook niet van op het land halen van andermans fuiken. Dat zijn blijkbaar de redenen, zoals ik gehoord heb, waarom het hen verboden zou zijn. Ik ben wel tegen het werpen van grote netten vanuit boten, omdat die in diep water worden geworpen en dat richt schade onder de kleine vissen en ook fuiken kunnen daardoor aan land worden gehaald. Er zijn maar weinig kleine netten. Ze zijn van verschillende eigenaars en de kleine vissen worden hiermede niet uitgeroeid, omdat ze hun netten gooien tot waar ze in het water kunnen staan. En wat ze vangen wordt onder de eigenaren verdeeld en zelfs met de buren. Het gaat er niet om, dat de mazen van de netten te klein zijn, want dat is gekheid. En als er een wet is, die verbiedt, dat men netten in het Lagoen uitwerpt, moet dat onmiddellijk veranderd worden, omdat men wel op andere plaatsen netten kan uitwerpen. Daarom vraag ik namens deze personen, ik geloof dat hun achternamen Geerman, Lampe en Loefstok zijn om hen met rust te laten en hen hun hobby in hun vrije tijd te laten uitoefenen.

Een ander punt dat ik naar voren wil brengen is de kwestie over de dokters. Paradera moet zo spoedig mogelijk een dokter hebben en hier breng ik een reden daartoe naar voren.
Een vrouw heeft daar op 16 september j.l. een hartaanval gekregen ongeveer om 9 uur 's morgens. Haar zoon heeft bij een publieke telefoon op Piedra Plat alle dokters van Aruba opgebeld (uitgezonderd die van de Lago) en kon met geeneen verbinding krijgen. Daarna is hij naar het politie-bureau op Santa Cruz gegaan. De politie-agent te Santa Cruz heeft de dokters ook opgebeld en ook hij heeft geen gehoor gekregen. De politie-agent, die die dag wacht had is hiervan getuige, wanneer, Mijnheer de Voorzitter, meer inlichtingen wil hebben. Na meer dan 2 uren heeft men eindelijk een dokter kunnen vinden, de vrouwenarts. Deze dokter heeft men in het hospitaal kunnen bereiken, maar toen ze daar aankwam, was de vrouw al overleden. Maar dit is niet het enige voorbeeld. Er is nog een ander voorbeeld, dat verleden

week op Paradera gebeurd is, waar een man een ongeluk heeft gehad en men 3 uren lang naar een dokter heeft moeten zoeken voordat men er een kon bereiken en deze man is ook gestorven en verleden week zaterdag begraven. Mijnheer de Voorzitter, ik wil vragen of het niet hoog tijd is om voor de dokters hier een wachtsysteem in het leven te roepen evenals in het Lago-hospitaal. Altijd als men bij het Lago-hospitaal aankomt is er een dokter aanwezig en wordt men er behoorlijk behandeld. En als het iets ernstig is dan worden er andere dokters opgebeld en komen ze onmiddellijk. Daarom vraag ik om dit ook in overweging te nemen en te zorgen dat Paradera zo spoedig mogelijk een dokter krijgt.

Mijnheer de Voorzitter, nu kom ik aan het geval met de politie-agenten. Voordat ik verder ga, wil ik vragen: Zijn het alleen maar Arubanen, die zich bedrinken? Mijnheer de Voorzitter, er is mij ter ore gekomen dat er goede politie-agenten zijn, maar er zijn ook slechte. Ongelukkigerwijs is een man van Paradera, die niet dronken was in handen gevallen van een slechte agent; een politie-agent die niemand ontziet.
Een chauffeur, die van Oranjestad naar Paradera ging, gaf een dronken man een lift. Onderweg werden ze door de politie aangehouden en naar het politiebureau gebracht. De man, die dronken was, werd in een cel opgesloten en nadat de chauffeur een slag in het gezicht gekregen had, omdat hij een beetje had opgespeeld, liet de politie hem naar huis gaan. En wat gebeurt er later? De politie-agenten sturen de stukken door, naar U, Mijnheer de Voorzitter, ze worden getekend en de chauffeur wordt zijn rijbewijs ontnomen. Daarom vraag ik, Mijnheer de Voorzitter, in het belang van de Overheid en voor het volk in het algemeen, om in de toekomst niets meer te tekenen, maar de rechter te laten beslissen. Mijnheer de Voorzitter, U wordt onrechtvaardig bekritiseerd, wat gemakkelijk kan worden voorkomen. Laat de rechter beslissen en onderteken niets. Er zijn sommige chauffeurs waarvan de rijbewijs afgenomen wordt en die hem bij uitspraak van de rechter weer terug krijgen.
Maar laten we doorgaan met de chauffeur waarover ik het had. Deze chauffeur werd geen enkele test afgenomen, hij heeft geen enkele verklaring ondertekend, maar verleden week bij de rechtzitting werd hij veroordeeld tot 2 weken gevangenis-straf en 2 jaar intrekking van zijn rijbewijs. Waar blijft de rechtvaardigheid? De twee politie-agenten waren als getuige opgetreden en hadden getuigd, dat de chauffeur dronken was en dat ze hem geen slag in het gezicht hebben gegeven. De rechter heeft de politie-agenten geloofd, maar niet de chauffeur. Indien de chauffeur dronken was waarom werd hij niet net als zijn vriend opgesloten in plaats van hem naar huis te laten gaan? Is het omdat hij een Arubaan of een Antilliaan is? Wordt hij daarom zo ruw behandeld?
Een Europiaan b.v. heeft eens op Lago Heights een Portugees vermoord. Die Europiaan, een Nederlander, was stomdronken, heb ik uit de kranten, die ik een paar jaar geleden gelezen heb, kunnen uitmaken. Men heeft hem niets gedaan omdat hij niet dronken was, maar "blij" omdat zijn vrouw bevallen was en werd er dus besloten om te laten doorgaan alsof hij "blij" was en niet dronken.

Mijnheer de Voorzitter, nu kom ik weer met een ander punt. Ik heb het al een keer naar voren gebracht en volgens inlichtingen werd het door heel Aruba gewaardeerd, het is omtrent de watervoorziening. Mijnheer de Voorzitter, het is de wens van de bevolking om gratis water te geven aan hen, die het niet kunnen betalen. Wat baat het, dat we zo'n grote waterplant hebben als men thuis bij de armen de meter heeft afgesloten en er geen water is!

Het is erg gemakkelijk te controleren hoeveel ton zij vroeger gebruikten en hen die hoeveelheid gratis te geven. B.v. als een familie 4 ton per maand gebruikt, om hen dan die hoeveelheid gratis te geven. En als ze in een maand meer gebruiken, hen dan het verschil te laten betalen. Om te controleren dat men geen misbruik maakt van het water. Ik hoop, dat het Bestuurscollege dit zal bestuderen en dit voorstel t.b.v. de armen in overweging zal nemen.

Mijnheer de Voorzitter, op de begroting van 1961 staat fl. 60.000,-- uitgetrokken voor een omrastering voor de school te Paradera. Ik wil inlichtingen hebben omtrent dat bedrag, wat er mee gebeurd is? Tot nog toe heeft de school van Paradera geen omrastering. Mijnheer de Voorzitter, Paradera is een buitendistrikt en er zijn daar veel geiten. 's Nachts slapen die geiten onder de galerij van de school. 's Morgens komen de kinderen naar school en treffen er een onfrisse lucht, die er is blijven hangen; ze moeten in de plasjes en over geitenpilletjes, die daar achtergebleven zijn, lopen. Dit is niet hygienisch en kan ziekte onder het volk brengen. Mijnheer de Voorzitter, U kunt er zelf een kijkje gaan nemen of andere mensen sturen om te zien of het waar is of niet. Ik ben vanmorgen zelf gaan kijken en het is inderdaad zo. Daarom vraag ik om zo spoedig mogelijk een omrastering voor deze school te bouwen. Ik denk, dat ik in de tweede ronde met nog enkele punten zal komen.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, met Uw toestemming zal ik van deze gelegenheid gebruikmaken door een kort woord te zeggen i.v.m. de behandeling van de begroting voor het komende dienstjaar 1962.
Mijnheer de Voorzitter, als gewoonlijk is het te verwachten dat er veel over de tong gaat bij de behandeling van deze agendapunt. Van de ene kant zullen wij weer een waarschuwende stem over de zorgwekkende toestand van ons eiland horen, terwijl van de andere kant een lofrede aan het adres van het Bestuurscollege beter zal doen klinken als teken van voldoening over het beleid van het afgelopen dienstjaar. En resumerend het volk schreeuwt om brood.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil geen oude koeien uit de sloot halen, maar als wij even de moeite willen nemen om de notulen van de voorgaande jaren eens even door te bladeren dan zullen wij opmerken, zwart op wit, hoe de A.V.P.-fraktie in deze zaal heeft gepleit over de financiele positie van ons eiland. En zelf hebben wij gewaarschuwd dat als het zo door blijft gaan met onverantwoord smijten met de gemeenschapsgelden dan zal het niet lang meer duren of Aruba aan het rand van faillisement zal komen en ik zou haast zeggen Aruba is feitelijk failliet.

Mijnheer de Voorzitter, wat voor nut heeft het hier de hele dag of zelfs de hele nacht over de bedenkelijke toestand van ons eiland te betogen wanneer het Bestuurscollege toch maar onze woorden in de wind slaat. Mijnheer de Voorzitter, als het Bestuurscollege gevolg had gegeven aan onze waarschuwingen, dan was de toestand gunstiger op ons eiland en er had er zeer zeker geen behoefte bestaan om over te gaan tot het verhogen van allerlei belastingen. En wat kunnen wij verwachten van deze onverstandige handelingen, dit onverstandig beleid? Achteruitgang! En wie moet hiervan de consekwenties dragen? De arme belastingbetalers!
Mijnheer de Voorzitter, uit de begroting is er helemaal geen verheugend nieuws te vernemen, want uit de Memorie van Toelichting is duidelijk te merken hoe onze aandacht wordt gevestigd op de uitgaven in het algemeen, die in sterkere mate toenemen. Ga zo door, mannen, jullie zitten al in de bonen.
Mijnheer de Voorzitter, ofschoon de begroting van het komend dienstjaar

balanceert toch kan ik niet nalaten op te merken dat fl.1.000.000,-- werd afgetrokken i.v.m. het opdoeken van de werkverschaffing en dat het weer de kleine man is, die er de gevolgen van moet ondervinden.
Mijnheer de Voorzitter, het jaar 1961 is teneinde en wij komen vol verwachting een nieuw jaar tegemoet. Een jaar van grote betekenis voor het volk. Het is te hopen, dat de Raadsleden met objectieve beschouwingen naar voren zullen komen en dat het Bestuurscollege acht zal slaan op die voorstellingen. Want de Arabische sprookjes-verzameling uit de tiende eeuw is allang voorbij.

Mijnheer de Voorzitter, nu wil ik Uw aandacht vestigen op het volgende. Het is de laatste tijden voorgekomen, dat verschillende vissersboten schade hebben geleden tengevolge van aanvaring door stoomschepen. Ik werd van een geval op de hoogte gesteld. Van een vissersbootje, eigendom van twee beroepsvissers nl. Marco Tromp en Felix Tromp, wonende te Madiki 71, dat door een Zweeds schip werd aangevaren met gevolg dat 1 der bemanning van de kleine vissersboot om het leven kwam, hij is nl. verdronken. Ofschoon de eigenaren zich tot de bevoegde autoriteiten hebben gewend voor het behandelen van de averij, toch zijn er twee jaren verstreken zonder dat zij enige hulp of schadeloosstelling hebben ontvangen voor de geleden schade. Zelf van Overheidswege werd niets gedaan. Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek U deze zaak te laten onderzoeken het is onmogelijk dat het zo door blijft gaan, dat onze mensen met hun vaartuigen verongelukken en zelfs omkomen als honden.

Mijnheer de Voorzitter, in de laatste tijden zijn er zoveel klachten van de zovele minvermogenden binnen gekomen over kaarten voor vrije geneeskundige behandeling, die werden ingetrokken. Gaarne zou ik de reden hierover willen vernemen. Voorts verzoek ik U de ambtenaren erop attent te maken, dat wanneer een verzoekschrift aan de Overheid wordt gericht, dat het hen geen drommel aangaat wie het verzoekschrift heeft opgesteld.
Mijnheer de Voorzitter, nu kom ik terug op een oude historie en dat is n.l. de elektrifikatie van de omgeving op Noord. Ik herinner mij dat van bestuurswege ons indertijd uiteen werd gezet de moeilijkheden, die verdere elektrifikatie in de buitendistrikten lemmeren. En dat de zaak opgenomen zal worden met de Elmar en de Landsregering. Doch hierover hebben wij niets meer gehoord. Als U ons nu eens hieromtrent even kunnen mededelen in hoeverre deze affaire zich heeft ontwikkeld, want mijns inziens is elektrifikatie in de buitendistrikten op bepaalde punten speciaal op Noord hoog nodig.

Mijnheer de Voorzitter, de wegen op Noord worden met de dag slechter. Nu met de hevige regenval van de laatste dagen zijn ze onbegaanbaar. Ik verzoek U deze wegen zo spoedig mogelijk te laten repareren.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb opgemerkt, dat vele patienten de dokter op Noord bezoeken voor consult. Voor zijn consultatie-bureau is maar een klein open plekje waarop drie of vier wagens kunnen parkeren. Ik vraag of het niet beter zou zijn als wij dat zootje daar een beetje laten schoonmaken desnoods door een bulldozer te gebruiken, dan is er zeker een parkeerruimte voor ongeveer 10 auto's of meer en dan behoeven deze patienten hun wagens niet half op de hoofdweg vlak voor het consultatie-bureau te parkeren en hierdoor sparen wij mensen levens.

Mijnheer de Voorzitter, dan wil ik Uw aandacht verzoeken voor verlichting in Argentinie- en Van Walbeckstraat. 's Avonds is het op die plaatsen pik-

donker.
Mijnheer de Voorzitter, bij verschillende glegenheden heb ik het Bestuurscollege attent gemaakt op de wegen in Socotoro. Als antwoord heeft het Bestuurscollege mij medegedeeld dat verschillende van deze percelen eigendom van particulieren zijn. Nu wil ik een vraag stellen, moeten deze wegen dan daarom jaar in jaar uit in zo'n deplorabele toestand blijven? Als U daar eens een kijkje ging nemen om de toestand in ogenschouw te nemen, de wegen zijn veranderd in een rivier en zijn onbegaanbaar.
Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat ik hiermede kan volstaan; bij de behandeling van de begroting zal ik met een of andere opmerking komen.
Dank U.

DE HEER E.R. FINCK: Mijnheer de Voorzitter, U vergeeft mij dat ik in mijn kort betoog van de hak op de tak zal springen, gezien het feit dat ik het door mij met zorg opgestelde notitie thuis heb laten liggen en ik tamelijk ver woon om even terug te gaan.
Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij in ogenschouw nemen de ontwerpsbegroting van het dienstjaar 1962 voor het eilandgebied Aruba, dan valt ons direkt op dat zoals het Bestuurscollege terecht zegt: de uitgaven zich steeds in een stijgende lijn bewegen, terwijl de ontvangsten steeds minder worden. We zien, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege met grote zorg haar aandacht besteedt aan de sociale voorzieningen, de maatschappelijke zorg van de on- en minvermogenden. We zien, Mijnheer de Voorzitter, dat het onderwijs tot 41 punt zoveel gestegen is van de totale begroting dit jaar.
Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij al deze dingen in aanmerking nemen dan kunnen wij niet anders zeggen, dan dat de ons aangeboden begroting, een weerspiegeling is van de arbeid van dit Bestuurscollege. Mijnheer de Voorzitter, het is heel makkelijk wanneer wij hier in deze Raad komen om lofuitingen toe te juichen aan het Bestuurscollege of om kritiek uit te oefenen op het Bestuurscollege.
Mijnheer de Voorzitter, het is altijd mijn gewoonte geweest wanneer ik mij houd aan lofuitingen om ook te zeggen waarom deze zijn en eveneens wanneer ik kritiek uitoefen op welk Bestuurscollege dan ook, het mag mijn Bestuurscollege zijn, het mag hun Bestuurscollege zijn, dan zeg ik, Mijnheer de Voorzitter, met naam en toenaam het kritiek wat ik uitoefen.

Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds zei, dat ik even enkele punten wil behandelen en dan wil ik beginnen met het volgende.
Onlangs werd bij Landsverordening vastgesteld, dat de eilandgebieden de mogelijkheid hebben door deze verordening om regelen vast te stellen, hetzij bij eilandsbesluit of eilandsverordening om de gezinsleden van de werknemers, van de arbeiders, van de werklieden in dienst van het eilandgebied Aruba of Curacao, vrije geneeskundige behandeling te geven in hun volle omvang, voor wat betreft vrije medicijnen, hospitaal, specialisten-behandeling en zo meer. Mijnheer de Voorzitter, ik heb toen de gelegenheid gehad om bij de begroting van deze verordening in de Staten het verzoek te richten aan de Minister om de mogelijkheid te bezien om voor de Overheid een eigen apotheek op te richten. Waarom ik dit gedaan heb, Mijnheer de Voorzitter, is het volgende. Zover mij bekend zijn er in alle gemeenten, in alle grote steden, in elk land, in elke kleine eiland zoveel/een eigen apotheek. Want, Mijnheer de Voorzitter, een eigen apotheek op nahouden door de Overheid voorkomt een grote overhead-expence. De uitgaven van een gouvernementsapotheek zijn niet zo groot als een particuliere apotheek. Nu is het zo, Mijnheer de Voorzitter, dat wanneer het eilandgebied Aruba er toe over zal gaan om gebruik te maken van deze verordening om de gezinsleden van de arbeiders

/mogelijk

vrije geneeskundige behandeling in zijn volle omvang te verstrekken, het eilandgebied Aruba financieel niet in staat is om dit te doen. Mijnheer de Voorzitter, het is absoluut onmogelijk voor de Overheid om medicijnen van particuliere apotheken. Ik zal daarom, Mijnheer de Voorzitter, willen voorstellen zoals reeds gedaan is door de heer Werleman om na te gaan, een commissie in het leven te roepen van deskundigen om na te gaan in hoever het mogelijk is om een eigen apotheek op te richten t.b.v. de gouvernementspatienten.

Wat het onderwijs betreft, Mijnheer de Voorzitter, heb ik reeds gezegd, dat deze zo ongeveer 41% van de begroting opeist. Ik begrijp volkomen, Mijnheer de Voorzitter, als het Bestuurscollege zegt dat van een gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs van een voorbereid onderwijs geen sprake kan zijn, is gezien de financiele positie van het eilandgebied Aruba. Althans alsnog wil ik een verzoek richten aan het Bestuurscollege om misschien in overleg met enkele deskundigen terzake, hoofden der scholen en Uw deskundigen, adviseurs na te gaan in hoeverre er eenmiddenweg te vinden is om te zien of eventueel kinderen van 5 jaar het voorbereid lager onderwijs kunnen volgen, met gezamelijke bijdragen.
Want, Mijnheer de Voorzitter, het is van het allergrootste belang dat de kinderen die thuis niet de Nederlandse taal spreken en direkt in de le klas gaan, dit een grote handicap is voor deze kinderen. Niet alleen vanwege de taal maar ook vanwege de omgeving. Een kind dat 1 jaar fröbel-onderwijs heeft gehad, past zich makkelijker aan de le klas dan een kind dat nooit fröbel-onderwijs gehad heeft. Nu is het zo dat de ouders nog steeds betalen moeten voor de kinderen van de fröbel-klassen. Daarom geloof ik wel dat het zaak is van het Bestuurscollege om na te gaan in hoeverre een modus te vinden is dat van beide zijde bijgedragen wordt om desnoods de gelijkstelling door te voeren voor kinderen van vijf jaar en ouder.
En over het onderwijs, Mijnheer de Voorzitter, moet ik wederom herhalen dat er een grote hiaat is in het onderwijs hier op Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, we hebben dit systeem. Een kind komt van de lagere school doet examen voor het Mulo-onderwijs en wordt afgewezen. Dit kind is gedoemd zijn levenlang te blijven op de lagere school. Wanneer wij echter overgangsklassen hebben een of twee overgangsklassen een verlenging van de g.l.o., die wij nu hebben dan kan dit kind terugvallen onder de 7e klas van het lager onderwijs om zich als dan voor te bereiden voor het volgend jaar voor het examen. Niet alleen voor de kinderen, Mijnheer de Voorzitter, die het mulo-onderwijs speciaal willen volgen, maar ook voor de kinderen, die het mulo-onderwijs moeilijk kunnen volgen, wel een beetje meer onderwijs kunen opnemen dan alleen maar het lager onderwijs. Ik heb gedacht aan een voortgezet lager onderwijs, een u.l.o. of twee klassen verder van de g.l.o. Ik zou gaarne dit in overweging willen geven aan het Bestuurscollege, Mijnheer de Voorzitter, omdat ik van vele ouders en leerlingen vernomen heb, dat dit een grote handicap is voor deze kinderen. Een jongen, die van de lagere school komt, kan moeilijk zich gaan bekwamen voor kantoorjongen. Echter wanneer deze jongen na de g.l.o. nog 2 jaren lager onderwijs krijgt, dus voortgezet lager onderwijs dan heeft deze jongen dus een zekere basis om verder te studeren, hij zou eventueel voor analist kunnen studeren, voor hulpapotheker en zo meer, Mijnheer de Voorzitter, of voor verpleger. Daarom geloof ik wel, dat er hierin voorzien moet worden ook al zou de financiele toestand momenteel het niet direkt veroorloven maar dat U dit althans in bespreking neemt met Uw adviseur.

En dan, Mijnheer de Voorzitter, moet ik mijn tevredenheid betuigen namens

deze fraktie dat het Bestuurscollege inderdaad ingezien heeft dat een uitbreiding van de Technische school nodig was waardoor er honderd leerlingen meer op deze school kunnen gaan. En voorts heeft het Bestuurscollege inderdaad gezien dat er een grote behoefte is aan werk voor vele werklozen. Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege en dan wil ik in dit verband (het is niet mijn gewoonte de naam te noemen) doch speciaal de nadruk leggen op de heer Oscar Henriquez, die tijd noch moeite gespaard heeft om te komen tot de verwezenlijking van projekten, die wij straks terhand zullen nemen. Mijnheer de Voorzitter, wij zouden hier feitelijk evenlang stilstaan, maar gezien het feit dat vele van de sprekers voor mij het woord gevoerd hebben reeds hierover gesproken hebben wil ik slechts kort zijn hierover.
Mijnheer de Voorzitter, deze projekten, die straks aanvangen, zijn niet louter het feit, dat de heren gegaan zijn naar Nederland met het verzoek om gelden ter beschikking te stellen om deze projekten te verwezenlijken. Nee, Mijnheer de Voorzitter, Deze projekten konden mogelijk gemaakt worden vanwege het feit dat vier jaar geleden de basis voor de projekten gebouwd werd. En wanneer ik dit zeg, Mijnheer de Voorzitter, dan bedoel ik op het eerste gezicht de waterfabriek. Deze waterfabriek, Mijnheer de Voorzitter, is de basis waarop alles zal draaien, want de fabrieken, die wij straks krijgen, de chemische fabrieken en zo meer, die hebben zoals wij weten goedkope elektriciteit nodig, genoeg water waardoor het mogelijk is dat deze mensen hier hun fabrieken komen opstellen.

Mijnheer de Voorzitter, een groot belang is dat de derden, met kapitaal van derden dus hier eigen fabrieken komen opstellen. Dan moet ik toch even hieraan denken, Mijnheer de Voorzitter, dat: Regeren is vooruitzien. Want wanneer 10jaar geleden na de inauguratie van deze Eilandsraad wij 4 jaar lang hier een Bestuurscollege gehad hebben dat gesteund werd voor het grote deel door de A.V.P. - fraktie, dan wil ik zeggen wanneer dit Bestuurscollege 4 jaren lang vooruit had willen zien dan was het niet nodig dat er hier zoveel werkelozen rondliepen.
Maar dit Bestuurscollege, Mijnheer de Voorzitter, van 1951 tot 1955 heeft wel vooruitgezien maar op een andere wijze, want terwijl het Bestuurscollege dat nu aan het bewind is vooruit heeft gezien om te bouwen en om door te kunnen bouwen is door het Bestuurscollege van de A.V.P. van 1951-1955 gebouwd aan plannen, lade vol plannen en lade vol namen en namen voor hotels, maar, Mijnheer de Voorzitter, gerealiseerd werd er niets. Wanneer men dus nedoelt "Regeren is vooruitzien", dat wij dus vooruit moeten zien om zoveel mogelijk mappen en rapporten in de lade op te houden, Mijnheer de Voorzitter, dan geloof ik wel dat de A.V.P. geslaagd is in haar taak.
Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij vooruit willen zien dan is het dit: Toen bij de ronde-tafel-conferentie in Nederland alle partijen aanwezig waren (jammer genoeg de leider van de A.V.P. er nooit aanwezig was) en Aruba praktisch reeds verkocht was aan Da Costa-Gomez van de N.V.P., toen was het de heer Irausquin, die op het strategisch moment heeft weten in te grijpen, Mijnheer de Voorzitter, opdat Aruba niet doorging als een kolonie van Curacao. Mijnheer de Voorzitter, want dat was de bedoeling.
En de laatste bespreking, die doorslaggevend werden, die werden gevoerd in Suriname en we weten allemaal dat de leider van de A.V.P. noch zijn vervanger daar naar toe geweest zijn en daar hebben deze heren 5 tot 6 weken vergaderd, Mijnheer de Voorzitter, maar dat van de A.V.P. noch een vervanger noch iemand anders aanwezig was. En, Mijnheer de Voorzitter, nogmaals ik noem niet graag nemen, maar als het gezegd wordt, dan moet de waarheid hier verteld worden. Dank zij de heer Irausquin werd op een strategisch moment

ingegrepen opdat Aruba niet verkocht werd aan Curacao of beter gezegd aan Da Costa Gomez en de N.V.P.

Mijnheer de Voorzitter, wanneer men zegt, dat de Statuut de mogelijkheid opent om ekonomisch vooruit te gaan dan wil dat niet zeggen, dat de autonomie het Statuut mag nemen en op de tafel leggen en zeggen, nou Aruba gaat vooruit. Er moet gewerkt worden, Mijnheer de Voorzitter, en nou wordt er gewerkt terwijl er toen niet gewerkt werd. En wanneer wij vooruit willen zien, Mijnheer de Voorzitter, dan is het leuk om te zeggen, dat wegen, die toén gemaakt werden nu te smal zijn. Wij hebben die wegen niet gemaakt, Mijnheer de Voorzitter.
Dat er geen trottoirs zijn bij de bioscopen. Mijnheer de Voorzitter, wij hebben die straten niet gemaakt. Waarom heeft de A.V.P. toén niet vooruitgezien. Mijnheer de Voorzitter, wanneer wij vooruit willen zien dan moeten wij zorgen dat de ouden van dagen niet langs de straten lopen om hier een stuiver en daar een dubbeltje te ontvangen en met al die gevolgen van dien, wij hebben daarvoor moeten zorgen toén, dat de oudjes nu verzekerd zijn, dat zij iedere maand iets kunnen innen en daarvoor heeft deze regering gezorgd waarvan mijn fraktie aan het bewind is voor de Nederlandse Antillen.
Mijnheer de Voorzitter, vooruitzien is het in het leven roepen van de vakantieregeling voor de arbeiders in dienst van het Gouvernement. De arbeiders hebben onder het A.V.P.-bestuur, Mijnheer de Voorzitter, nooit en te nimmer iets gehoord, dat vakantie heet, hun woordenboek had het woord vakantie-regeling niet. Dank zij dit bestuur, Mijnheer de Voorzitter, hebben deze mensen om de zoveel jaren recht op 6 weken vankantie. Mijnheer de Voorzitter, vroeger moesten de arbeiders bij ziekte naar huis en slechts tien weken ontvangen vanwege ziekte-regeling, nu is het gebracht tot 52 weken, Mijnheer de Voorzitter. Dat is allemaal vooruitzien, Mijnheer de Voorzitter.

Wanneer wij zeggen dat de medicijnen hier duur zijn, dat de dokteren duur zijn dan moeten er maatregelen genomen worden voor de mensen, die on- of minvermogend zijn. Dat heeft het A.V.P.-bestuur nooit gedaan, Mijnheer de Voorzitter.
Nú wordt ervoor gezorgd door deze regering, welke door mijn fraktie vertegenwoordigd is, dat ook de gezinsleden van de arbeiders hierin zullen genieten. Mijnheer de Voorzitter, onlangs is het ontslag-recht behandeld in de Staten en ook hier is er verbetering in aangebracht.
Mijnheer de Voorzitter, dat is over "Regeren is vooruitzien".

En over hetgeen de heer Fanchi Lacle naar voren heeft gebracht, Mijnheer de Voorzitter, over het aanstellen van een arts te Paradera moet ik U dit zeggen. Ik ken de toestand daar niet, maar het is mij wel opgevallen, dat er telkenjare weer van de leden de vraag gesteld wordt om een dokter te benoemen voor Paradera. Ik neem dus aan dat er behoefte aan is, ik wil dus het Bestuurscollege verzoeken om deze zaak grondig te bestuderen en te zien of het nodig is en zo ja om daar dus een dokter te benoemen. Want ik weet wel waar Paradera ligt en het is een hele afstand voor iemand om naar Santa Cruz te gaan.
Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet hoe de doktoren deze patienten behandelen als ze laat in de nacht komen. Ik hoop alleen maar dat ze het doen, wat je verwachten mag van een dokter. Doen ze dat niet, Mijnheer de Voorzitter, dan geloof ik wel dat er regels zijn. En daarom is het mij altijd prettiger wanneer dus deze dingen (natuurlijk in het openbaar mag ook wel) ook ter plaatse behandeld worden waar direkt eventuele maatregelen genomen kunnen worden en de zaak dus onderzocht kan worden. Want het is vervelend,

Mijnheer de Voorzitter, om hier telkenjare weer te moeten horen dat een dokter zijn medewerking niet heeft willen verlenen, mij zijn die gevallen niet bekend, Mijnheer de Voorzitter. Nogmaals ik weet niet of het zo is, maar ik neem aan dat de heer Fanchi Lacle de waarheid spreekt, maar het is toch ook goed, want de patient of de persoon in kwestie wordt niet geholpen alleen om hier te brengen, maar ook om ter bevoegder plaatse te gaan om deze inlichtingen in te winnen. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, verzoek ik U om zo spoedig mogelijk te bestuderen in hoeverre het nodig is om een arts te hebben op het distrikt Paradera. En ik hoop niet dat de heer Fanchi Lacle mij kwalijk neemt als ik zeg, dat ik het niet eens ben en dat hij niet denkt dat ik antwoorden wil namens het Bestuurscollege, maar ik antwoord als lid van deze Raad hier.

En wat de politie-agenten betreft, Mijnheer de Voorzitter, ook ik en geen van ons kan het niet met mij eens zijn dat de politie-agent niet optreedt tegenover een burger zoals het moet. Ook hier spoort de heer Fanchi Lacle aan om de zaak te behandelen en mocht het zo blijken om die maatregelen te nemen, die nodig zijn voor de politie-agenten.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb nog enkele dingen over het verkeer, maar ik wil ze liever in de 2e ronde behandelen, maar ik wil nog even iets behandelen n.l. wat ik gehoord heb van enkele leden vanmorgen, het schijnt een stokpaardje te zijn van de A.V.P.-fraktie

Elektrifikatie van het eiland Aruba, Mijnheer de Voorzitter, er zijn twee punten aan deze zaak, ik geloof dat het tijd wordt dat de A.V.P. beseft, dat de moeilijkheden, die het Bestuurscollege heeft om elk huis op Aruba aan te sluiten op het elektriciteitsnet, het gevolg is van het contrakt dat gesloten werd indertijd door de A.V.P.-gouvernement met de Elmar. Mijnheer de Voorzitter, het is een contrakt van 75 jarenlang voor onze kinderen en kleinkinderen. Het is een contrakt getekend door de Gouverneur namens het toenmalige regering waarin de A.V.P. een heel wat zeggenschap had, dat contrakt is voor 75 jaar, Mijnheer de Voorzitter.
In het contrakt komt een artikel voor waarin de Elmar mag beslissen vanwege de inkomsten van een zeker deel van het eiland of ze kan aansluiten of niet. Mijnheer de Voorzitter, ik ben niet eens met dit artikel, maar het is wel zaak dat de A.V.P. toch begrijpt. De A.V.P. mag wel komen hier en zeggen, Mijnheer de Voorzitter, het is verkeerd, wij weten dat wij schuld hebben, maar probeer iets anders te doen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, de A.V.P. geeft nu de indruk alsof dit Bestuurscollege de fout draagt dat die mensen geen elektriciteit hebben. Laten wij de zaak even realistisch bekijken, dan geloof ik wel dat we eerder iets bereiken, maar van de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, wil ik U wel zeggen, dat mijn hele fraktie van mening is dat het nu tijd is dat er met de Elmar ernstig gesproken wordt. Maar ik geloof, dat de Elmar een beetje de zaak te materialistisch bekijkt, want het is geen zaak, Mijnheer de Voorzitter, dat de Elmar bij wijze van spreken in distrikt A zoveel duizenden winst maakt, maar omdat hij het daar niet kan maken, het daarom dan niet aansluit.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil niet denken aan nationaliseren, maar, Mijnheer de Voorzitter, het is nu tijd dat het Bestuurscollege nu eens ernstig spreekt en tegen de Elmar zegt dat de hele Eilandsraad tegen het systeem is, dat de Elmar nu toepast en , Mijnheer de Voorzitter, het wordt heus tijd, het is niet te doen, dat in deze moderne tijd op het eiland Aruba nog vele huizen zijn zonder elektrisch licht. Daaarom, Mijnheer de Voorzitter, namens deze fraktie doe ik een beroep op U om deze zaak ernstig met de Elmar te willen opnemen, opdat zo spoedig mogelijk elk huis

hier aangesloten is op het elektriciteitsnet.
Mijnheer de Voorzitter, ik zal voorlopig eindigen en in de 2e ronde misschien met enkele punten naar voren komen. Ik dank U.

DE VOORZITTER: De vergadering zal nu geschorst worden tot half drie vanmiddag.

De vergadering wordt hervat.

DE VOORZITTER: Heren, er zijn een paar punten, die het beleid van het plaatselijk Hoofd van Politie betreffen, dus ik zal die punten een voor een beantwoorden en indien er punten zijn, die ik mocht vergeten, dan hoop ik dat de heren mij in de tweede ronde er opmerkzaam op zullen maken.
Het le punt, dat ik hier heb, dat betreft de heer Geerman, die gevraagd heeft om de toelating van vreemdelingen zoveel mogelijk te beperken. Ik kan de heer Geerman de verzekering geven, dat dat reeds wordt gedaan. Ik bedoel toelating van vreemdelingen gebeurt nu, indien het nodig is, maar sporadisch. En de vreemdelingen, die hier werkzaam zijn geweest bij de Lago, worden zoveel mogelijk nagezeten om te vertrekken naar hun land of eiland van herkomst. En ik geloof, dat ik daarmede ook de vraag van de heer Werleman heb beantwoord, die ook eenzelfde vraag heeft gesteld om vreemde arbeidskrachten te weren.

Een ander punt van de heer Werleman was, betreffende vissers, die op zee verloren gaan. Dat is waar, heer Werleman, maar er zijn nog vele van die vissers alhoewel ze vroeger gewaarschuwd werden om op te geven voordat ze vertrekken om naar zee te gaan en dat ze toch nog niet doen, totdat het soms te laat wordt om met opsporingswerkzaamheden te beginnen en dan natuurlijk is het een groot karwei voor de mensen, die die opsporingswerkzaamheden moeten doen om dan aan de slag te gaan. Maar toch moet ik zeggen dat alles wordt gedaan om te trachten die vissers op te sporen.
Er is nog geen wet, die dat regelt misschien zou het raadzaam zijn om te bekijken of in de toekomst een verordening in het leven geroepen zal kunnen worden om dit verplichtend te stellen voor iedereen met een sanctie voor straf, zodat ze zich zullen kunnen houden aan die plichten.

De heer Hernandez, die heeft een voorstel ingediend om op 9 december de hele dag de ambtenaren te laten doorwerken om zodoende op de 16e vrij te kunnen krijgen om er een lange week-einde van te maken. Wel ik kan de heer Hernandez berichten, dat zijn voorstel in beraad zal worden genomen, een definitieve antwoord erop kan ik hem tot mijn spijt nu niet geven, want daar moet het Bestuurscollege over beslissen.
Dan heeft de heer Mathew het gehad over toeristen of mensen, die hier komen met vakantie en hij vroeg of ze geen drie maanden verblijftijd hier zouden kunnen krijgen. Ik kan de heer Mathew berichten, dat het thans reeds wordt gedaan. Het is zo natuurlijk, dat wanneer passagiers komen op het vliegveld of met het schip, dat ze volgens de gewoonte dan, dat is de verordening, worden ze twee weken verblijfsvergunning hier gegeven, maar ze kunnen vragen om het te verlengen en tot nu toe is het de gewoonte geweest om hun drie maanden, zes maanden, zelfs één jaar transito-verblijf op het eiland toe te kennen.

De heer Laclé, die had naar voren gebracht, dat door de politie wordt opgetreden tegen mensen of tegen vissers, die in het Lagoen met netten vissen. Dat is werkelijk zo, heer Laclé, maar er bestaat een verordening daartegen. Die verordening moet nageleefd worden, daarom treedt de politie ook op als er mensen gesnapt worden in het Lagoen aan het vissen met netten. Indien dat veranderd moet worden, dan zal de verordening gewijzigd moeten worden, want dat is nu een wet.
En dan had de heer Laclé ook naar voren gebracht, betreffende het intrekken van rijbewijzen. Het intrekken van rijbewijzen, dat wordt tot nu toe door het Plaatselijk Hoofd van Politie gedaan na het proces-verbaal aan de chauffeurs, die in beschonken toestand worden gevonden en dat ze ook in die toestand autorijden. De heer Laclé (als ik het goed begrepen heb), die heeft gevraagd of de Gezaghebber verder geen rijbewijzen intrekt, maar het over te laten aan de rechter. Dat zou misschien gedaan kunnen worden, maar dan moet ik zeggen wat betreft de Gezaghebber dan is het nalaten van zijn plicht te doen. Want indien iemand achter het stuur gaat zitten in een beschonken toestand dan zal hij dit de tweede keer ook doen en indien hij niet gestraft wordt, zal hij door blijven gaan en zodoende krijgt men zelf misschien dat er ongelukken gebeuren, omdat mensen in beschonken toestand achter het stuurwiel van een wagen rijden.
En ik kan U de verzekering geven, heer Laclé, ik kan het overlaten aan de rechter, maar tot nu toe zijn alle gevallen van chauffeurs, die beschonken achter het stuurwiel aangetroffen werden door de rechter gestraft, zoals U terecht zei, dat die bewuste persoon een straf krijgt van twee jaar intrekking van zijn rijbewijs. En dat gebeurt meestal met alle gevallen zoals U naar voren had gebracht.

De heer Britten, die heeft gevraagd betreffende de aanvaring van een vissersboot, twee jaar geleden. Ik kan de heer Britten mededelen, dat er aandacht aan dit geval werd gegeven, als ik mij niet vergis is de naam van de betrokkene een zekere Gomez, die indertijd bij mij is geweest hieromtrent, maar de zaak, dat is eigenlijk een landszaak, heer Britten en de zaak ligt nu bij de Regering in Curacao. En volgens laatste inlichtingen, die ik hieromtrent gekregen had van de Inspektie van de Scheepvaart moet de Hoge Raad van de Scheepvaart in Nederland hierover uitspraak doen om te zien of de Maatschappij van het schip schuld hier treft, zodat ze tot schade-vergoeding zullen moeten overgaan. Ik zal dit nochthans laten rappeleren bij de Regering.

Ik geloof, dat ik hiermee de diverse sprekers van antwoord heb gediend en ik geef thans het woord aan Gedeputeerde Henriquez.

<u>DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance en andere sprekers hebben in hun toespraak op een gegeven moment het woord tot mij persoonlijk gericht, althans mijn naam genoemd i.v.m. de projekten, die thans in het stadium van uitvoering zijn. Ik ben zeer erkentelijk, Mijnheer de Voorzitter, voor deze uitingen van dank en waardering. Het is niet altijd dat men wanneer men voor de Overheid werkt ook dank of waardering ondervindt voor zijn werk, meestal is het omgekeerd het geval maar het is in de hele wereld zo.
Overigens wil ik andermaal de aandacht op vestigen dat een en ander het resultaat is van het werk van velen en niet van 1 persoon alleen. Dank zij het harde werken van de ambtenaren, die hierbij betrokken zijn, dank zij het harde werken en de medewerking in het Bestuurscollege ondervonden van alle gedeputeerden, dank zij de medewerking van de Antilliaanse Regering en die van de Nederlandse Regering, onze Gevolmachtigde Minister in Den Haag, die

ook zeer intensief aan deze zaak heeft gewerkt, dank zij het werken van hen, die hierbij waren betrokken is dat alles mogelijk geweest en ik geloof dat al deze personen betrokken behoren te worden in onze dankbaarheid.

De heer Geerman, Mijnheer de Voorzitter, heeft het gehad over een speciaal watertarief voor tuinbouw en misschien mag ik dan meteen ook andere sprekers van antwoord dienen, die ongeveer op hetzelfde onderwerp terugkwamen in hun betoog. Zoals de heer Werleman, die vroeg voor een laag water-tarief vooral voor de landbouw en ook de heer Dominico Croes en andere sprekers hebben het gehad over een speciaal water-tarief.
De heer Lacle, die heeft het nog gehad over gratis water verstrekken aan de armen. Wat betreft een speciaal water-tarief ten behoeve van de land- en tuinbouw kan het Bestuurscollege de Raad in het vooruitzicht stellen, dat op zeer korte termijn daarvoor een voorstel kan komen. Reeds heeft het Bestuurscollege in principe besloten, een voorstel is reeds uitgewerkt, echter is nu het wachten op de bedrijfsekonomische resultaten van het waterbedrijf", alvorens hiertoe over te gaan. Met andere woorden in principe gaan wij gaarne akkoord met de wensen in dit opzicht hier in de Raad naar voren gebracht. Anderzijds kunnen wij vast hiermee komen wanneer dit bedrijfsekonomisch mogelijk is. Het is onze verwachting, dat dit op korte termijn het geval zal wezen.
Wat betreft het gratis water verstrekken aan minvermogenden, moet ik er de aandacht op vestigen dat dit zeer moeilijk zou gaan, althans niet ten laste van het waterbedrijf zelf. Ik geloof niet, Mijnheer de Voorzitter, dat wij kunnen verantwoorden, dat wij gratis water verstrekken in deze gevallen ten laste en ten kosten van de bedrijfresultaten van het waterbedrijf. Indien de Raad mocht overwegen in die gevallen gratis water te verstrekken, dan zou de enige mogelijkheid wezen, dat men in de sector Sociale Zorg van de begroting kredieten opbrengt ten lasten waarvan de water-rekeningen worden betaald ten behoeve van deze gezinnen. Ik meen echter ervoor te moeten waarschuwen alvorens hiertoe over te gaan. Ik geloof dat er andere wegen zijn geopend in de begroting om deze gezinnen tegemoet te komen met onderstanden en dergelijke. Ik geloof dat we er beter doen om van de huidige regelingen gebruik te maken en eventueel zoals de heer Werleman naar voren gebracht heeft bepaalde bedragen van onderstand te herzien en aan te passen op de behoefte i.p.v. deze speciale vergoedingen te gaan creëren in de begroting voor betaling van b.v. waterrekeningen. De zaak zou dan gevaar lopen uit de hand te lopen. Tot zover de speciale watertarieven.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Croes heeft in de aanvang van zijn betoog in herinnering gebracht, dat naar zijn mening in de z.g. A.V.P.-tijd zoals hij het gesteld heeft, het eiland ekonomisch en financieel kerngezond was. Er waren sluitende begrotingen. Hij konstateert dat dit een resultaat is van een wijs beleid en stelt dit kennelijk als een voorbeeld i.v.m. de huidige situatie. Mijnheer de Voorzitter, in 1955 heeft het nieuwe bestuur de Regering overgenomen. Indien de heer Croes meent, dat het toen allemaal zo mooi in orde was dan vrees ik dat de herinnering hem op het ogenblik in de steek laat. De begrotingen van 1953 tot en met 1955, die door de z.g. A.V.P.-bestuur werden opgesteld of ingediend, getuigen elke keer weer in hun eigen aanbiedingsbrief van een achteruitgang in de financiele en ekonomische toestand van Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb tussen de middag de notulen opgeslagen van de openbare vergadering van de Eilandsraad op dinsdag 6 september 1955. Het was de tweede vergadering van de nieuwe Eilandsraad en binnen twee maanden na de verkiezingen van 1955. De heer Eman heeft het toen (jammer genoeg dat

hij nu hier niet aanwezig is) ook gehad over het wijze financieel-ekonomisch beleid van het vorig Bestuurscollege. Mijnheer de Voorzitter, ik heb toen de heer Eman geantwoord en ik zou even uit de notulen willen reciteren wat ik de heer Eman toen gezegd heb. Dit was 2 maanden na de verkiezingen van 1955.
" Mijnheer de Voorzitter, nog steeds zijn er mensen, die onder de indruk zijn, dat wij het Bestuur hebben overgenomen in wat men noemt een tijd van rozengeur en maneschijn. Ik weet niet, Mijnheer de Voorzitter, ik heb het vorig bestuur niet meegemaakt, maar ik weet niet waaruit het voorzichtige en verstandige ekonomische en financiele beleid heeft bestaan. Wel heb ik geconstateerd dat 4 jaar lang iedere keer weer bij de begroting door het bestuur werd opgemerkt: we gaan achteruit ekonomisch en financieel. We moeten stappen nemen, we moeten bedrijven aantrekken, we moeten commissies benoemen, we moeten toerisme aantrekken, we moeten luchtverkeer aantrekken enz. En tot en met vandaag hebben we niets daarvan gezien, Mijnheer de Voorzitter, na 4 jaar beleid. Als gedeputeerde van ekonomische zaken heb ik een toestand overgenomen waaruit blijkt dat de laatste 3 jaren onze konjuktuur zeer sterk is achteruit gegaan en dat wij er financieel op het ogenblik zo aan toe zijn dat er na dekking van de kosten van de gewone dienst enorme bedragen nodig zullen zijn om te investeren teneinde onze ekonomische basis te verbreden. De toestand zoals wij die gevonden hebben is zodanig dat het ons zeer veel moeite zal kosten deze gelden te vinden".

Mijnheer de Voorzitter, indien het inderdaad in die jaren zo welvarend was zoals de heer Croes en andere sprekers van de overkant vandaag hebben gesteld dan is het des te meer te betreuren dat men die goede vette jaren niet heeft gebruikt om een basis te leggen ter verbetering van de welvaart van Aruba en het gelaten heeft voor later toen er magere jaren waren en het dus financieel moeilijk was. Het is zeer jammer, dat men in deze ruimere jaren niet de nodige stappen heeft genomen toen men er geld had hiervoor. Er was, toen wij in 1955 de regering overnamen niets in die richting gedaan. Ik mag een mooi voorbeeld geven, drie jaar tevoren in 1952 reeds had het Hoofd van de Watervoorzieningsdienst een rapport uitgebracht voor het Bestuurscollege toendertijd, waarbij de aandacht werd gevestigd op het feit, dat de water-situatie op Aruba dreigde een groot probleem te worden. Er werd in dit rapport aangedrongen op de allerspoedigste maatregelen teneinde een uitbreiding van de water-fabriek te bewerkstelligen. In dit rapport werd voorspeld dat binnen zoveel jaar er een water-tekort op Aruba zou zijn en zou komen, indien men niet bijtijds tot uitbreiding zou overgaan.
Mijnheer de Voorzitter, desalniettemin heeft het Bestuurscollege van toen al die jaren met het rapport op haar tafel gelegen en geen enkele stap genomen in deze richting. Wel heeft men heel wat adviezen ingewonnen, men heeft plannen gemaakt, men heeft zeer veel gepraat, maar geen enkele concrete beslissing of taak vond plaats.
Dit Bestuurscollege nam op 1 juli 1955 het bestuur over, vond het probleem met het rapport. We hebben toen binnen 2 maanden de nodige stappen genomen. Desalniettemin was dit zo laat dat op een/geven moment de uitbreiding niet op tijd kon klaarkomen en overgegaan moest worden tot water rantsoenering op Aruba. Had het vorige bestuur bijtijds de uitbreiding van de waterfabriek geëntameerd dan was Aruba deze moeilijke tijd bespaard gebleven. Ik noem dit een van de voordelen van de z.g. wijze beleid van het vorig Bestuurscollege, dit alleen maar om de herinnering te verfrissen van enkelen want het schijnt blijkbaar nodig te zijn vooral wanneer verliezingstijd blijkt aan te breken.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Croes heeft het ook over gehad, dat

/ge-

zijn partij indertijd gestemd heeft tegen bepaalde projekten en als gevolg hiervan constateert hij, dat er nu een wijziging is gekomen in de werkwijze van het Bestuurscollege en men is er zeer verheugd over bij de A.V.P. en het is ook daarom, zegt de heer Croes, dat men zich nu kan verenigen met de projekten, thans door ons naar voren gebracht.
De heer Croes heeft gewezen op het Administratie-bureau voor urgentieplannen, dat hij dus gaarne steunt en hij heeft ook gezegd, dat dank zij de vooruitstrevendheid van de A.V.P. dit tot stand is gebracht. Mijnheer de Voorzitter, ook hier faalt naar mijn mening het geheugen van de heer Croes. Om de water-fabriek als voorbeeld te stellen wil ik in herinnering brengen dat het grote bezwaar dat door de A.V.P. toen naar voren gebracht was de opzet van het projekt. De A.V.P. heeft toen haar mening niet gebaseerd op de noodzaak van de urgentie-bureau. De bezwaren van de A.V.P. waren de opzet, hij heeft zelf gesteld toen in de vergadering dat i.p.v. vijf units wij met twee konden volstaan en dan in de toekomst met drie, dat was het standpunt van de A.V.P. Men heeft verder nog alle mogelijke argumenten met de haren erbij gesleept om het standpunt van de A.V.P. te verdedigen t.o.v. deze projekten. Maar het hoofd-argument was toen dat de opzet niet verantwoord zou zijn.

Mijnheer de Voorzitter, de tijd heeft geleerd dat de A.V.P. zich daar zeer zwaar in heeft vergist. En hetzelfde geldt ook voor de andere projekten. Mijnheer de Voorzitter, dat er nu een administratie-bureau komt in de vorm van een apart bedrijf om de financiele administratie te beheren van de nieuwe urgentie-projekten is het gevolg van een initiatief door dit Bestuurscollege genomen. Niemand in deze Raad noch van de A.V.P. noch van de andere is met dit voorstel gekomen, dit is van het Bestuurscollege uitgegaan. Dit idee en ik herhaal dit idee is ook niet gekomen van de Rekenkamer noch uit Holland. Dit idee is gekomen van het eilandsbestuur van Aruba en werd van harte overgenomen door de Rekenkamer en de instanties in Holland, die dit een goed idee vonden en het zelfs tot voorbeeld trekken voor andere eilandgebieden om dit over te nemen. Dat wij met dit idee nu zijn gekomen en toen indertijd niet houdt verband met het feit dat de totale financiering, die gemoeid met de projekten veel groter is dan de vorige keer dat bovendien meerdere projekten tegelijkertijd worden uitgevoerd. Het feit dat dus 4 à 5 projekten tegelijkertijd worden uitgevoerd vergt een behoorlijke administratie teneinde het financiele beheer van elk projekt apart te kunnen bijhouden en te kunnen overzien. Mede het feit dat dit keer integenstelling met de vorige keer wij bijdragen kunnen verwachten van de Nederlandse Regering. De vorige keer was het slechts een garantie op een lening maar dit keer krijgen wij de rente vergoed gedurende de bouwperiode. Bovendien t.a.v. de niet-rendabele projekten mogen wij een bijdrage à fonds perdu verwachten. Deze faktoren zijn de basis voor dit aparte administratie-bureau om t.z.t. deze tijdelijke financiering te kunnen omzetten in de consolidatie zoals hij straks gebonden moet worden. Het verband met de projekten van toen is voor mij, Mijnheer de Voorzitter, ook helemaal zoek en heeft de heer Croes mij dan ook niet duidelijk gemaakt.

Overigens, Mijnheer de Voorzitter, valt het mij op dat de heer Britten vanmorgen gezegd heeft: het heeft geen zin om dag en nacht te praten want het Bestuurscollege luistert toch niet naar onze woorden, men slaat onze woorden toch in de wind. Terwijl de heer Dominico Croes gezegd heeft, dat dank zij het werk van de A.V.P. het Bestuurscollege nu een andere werkwijze volgt. Hier is een tegenstrijdigheid, Mijnheer de Voorzitter, een verschil van mening tussen twee leden van dezelfde fraktie. Ik moet allebei beantwoorden

en ik zou willen zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat deze 7 jaren van oranje toch resultaat hebben opgebracht, want er is dus kennelijk een twijfel ontstaan in de boezem van een bepaalde fraktie t.o.v. het beleid van het Bestuurscollege. De heer Croes, die denkt er zo over en de heer Britten denkt er zo over. Misschien, Mijnheer de Voorzitter, dat nog eens zeven jaren van oranje volledige overeenstemming tot resultaat zal hebben in deze fraktie, omdat deze veranderingen, deze perfectie door zal gaan in deze richting. Dit, Mijnheer de Voorzitter, voor het geval de verwachtingen van de heer Croes van de 7 jaren van het groene tijdperk onverwacht niet door mochten gaan.
Overigens geloof ik, Mijnheer de Voorzitter, dat indien dit niet door zal gaan dit voor de heer Croes misschien nog makkelijker zal zijn om zich dan aan te passen. Dat de heer Croes, die toch altijd zo graag in kleuren zoekt vanmorgen gemeend heeft dat de oranje-rode kleur hem ook goed staat en daardoor die das heeft aangetrokken vanmorgen. Ik hoop echter, voor de heer Croes althans, dat hij zijn verwachting voor volgend jaar, hij had het over de regen, die nu groen heeft gebracht na 7 jaren oranje, ik hoop alleen dat hij zijn verwachtingen voor volgend jaar niet zal baseren op een natuurverschijnsel. Ik heb wel eens eerder in deze Raad zeer optimistische geluiden gehoord van dezelfde bron.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer Dominico Croes het gehad over de werkloosheid op Aruba, dus de sociale toestand op Aruba en heeft hij gekonstateerd dat ook het beleid van het Bestuurscollege mede debet hieraan is, zo heeft hij dat gesteld. Mijnheer de Voorzitter, inderdaad op Aruba heerst werkloosheid op het ogenblik, maar deze werkeloosheid, Mijnheer de Voorzitter, bestond ook in 1955 toen de A.V.P. aftrad en de P.P.A. de Regering overnam. Mijnheer de Voorzitter, ik heb voor me de notulen van de openbare vergadering van de Eilandsraad op vrijdag 1 juli 1955 de eerste vergadering na de verkiezing van 1955. In deze vergadering werd door de P.P.A.-fraktie een voorstel gedaan n.l. om fl. 1.000.000,-- op te brengen ter bestrijding van de werkeloosheid. Mijnheer de Voorzitter, dan moet er toch wel werkeloosheid geweest zijn, dat men met een voorstel kwam. Overigens, Mijnheer de Voorzitter, wil ik de woorden herhalen, die de heer Eman, fraktie-leider van de A.V.P. toen gesproken heeft. Dat was dus bij gelegenheid van voorstel van de P.P.A. op 1 juli 1955 om fl. 1.000.000,-- op te brengen voor de werkeloosheid.
De heer Eman heeft toen letterlijk het volgende gezegd:"U weet, Mijnheer de Voorzitter, dat er duizendtallen of meer Arubanen werkeloos rondlopen en niet in staat zijn te werken, omdat er geen werk bestaat. Dit voorstel, Mijnheer de Voorzitter, moeten we van alle kanten bekijken daarom stel ik voor om het voorstel, om een half miljoen gulden ter beschikking te stellen voor de werkverschaffing voorlopig naar de afdelingen te wijzigen".
De heer Eman heeft dus op 1 juli 1955 geconstateerd dat er duizendtallen of meer Arubanen werkeloos rondlopen en niet in staat zijn werk te krijgen omdat er geen werk bestaat. Mijnheer de Voorzitter, als ik de woorden van de heer Eman moet geloven, dan is de situatie vandaag heus niet erger dan op 1 juli 1955. Mijnheer de Voorzitter, maar dat klopt ook, de werkeloosheid op het ogenblik is niet erger dan in juli 1955. De werkeloosheid op het ogenblik valt op doordat na juli 1955 dank zij die fl. 500.000,-- voor werkeloosheid en daarna gedurende 2 à 3 jaar intensieve werkgelegenheid vanwege de bouw van enkele grote projekten werd deze werkeloosheid toen tijdelijk bestreden en komt nu de werken voltooid zijn weer op de proppen.
Maar de werkeloosheid vandaag, de statistische gegevens kunnen U aantonen dat de werkeloosheid vandaag niet erger is dan van 1 juli 1955 Ik vraag mij

dan ook af hoe de heer Dominico Croes er toe kan komen dan, dat het Bestuurscollege hiermede debet aan is als de eigen fraktie-leider van de A.V.P. op 1 juli 1955,na 4 jaar bestuur van de A.V.P. heeft geconstateerd, dat er duizenden arbeidslozen zijn. Waarom heeft de A.V.P. dan er niet voorgezorgd, dat op 1 juli 1955 duizenden mensen werkeloos niet waren?
Ik geloof, dat we eerder de A.V.P. debet kunnen stellen voor deze situatie toen. Dit Bestuurscollege, Mijnheer de Voorzitter, is begonnen met fl. 500.000,-- op tafel te voteren op de eerste de beste dag van haar bestuur op 1 juli 1955. Daarna heeft het Bestuurscollege alles op alles gezet om de welvaartsverbreding en verbetering te entameren. Ik begrijp dan ook niet hoe de heer Croes kan stellen dat dit Bestuurscollege mede debet is aan het werkeloosheidsprobleem van Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat wij met een gerust hart het tegengestelde kunnen stellen dat dit Bestuurscollege toen alles gedaan heeft voor zover mogelijk om dit euvel te bestrijden. Echter is hier tijd meegemoeid en het is inderdaad, dat men er in de goede jaren indertijd niet reeds een aanvang, een begin heeft gemaakt aan een dergelijk programma, een dergelijk streven.

De heer Hernandez heeft gevraagd waarom de A.O.V.-premies worden geind door de Eilandsontvanger en niet door de Landsontvanger. Deze vraag, Mijnheer de Voorzitter, is zeer begrijpelijk, aangezien de A.O.V. een landsregeling is. Het heeft ook het Bestuurscollege in eerste instantie bevreemd, dat in deze wet zonder meer werd gesteld, dat de Eilandsontvanger van het Eilandgebied de inning van deze premies werd opgedragen.
Dit heeft zijn reden gevonden in het feit, dat het eilandsontvangerskantoor beschikt over een apparaat dat belastingen int, inkomstenbelasting en anderen en daardoor beter in staat zou zijn om ook deze premies te innen dan de landsontvanger, die op een heel andere niveau werkt. Overigens is er een oplossing gevonden in deze, doordat de landsregering zich bereid heeft verklaard om de extra-kosten, die de Eilandsontvanger mocht hebben om deze inningen te verrichten van landswege te vergoeden.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Mathew heeft het ondermeer gehad over hoge prijzen voor medicamenten. De heer Finck heeft het ook hierover gehad i.v.m. de medicamenten voor de Gouvernementspatienten. Nu, Mijnheer de Voorzitter, indien het gaat over de medicamenten van de Gouvernementspatienten, dan wil ik het antwoord hierop laten voor de Gedeputeerde van Volksgezondheid. Echter indien het gaat over de medicamenten in het algemeen, indien de heer Mathew of de heer Finck hierbij willen betrekken de prijzen, die het publiek in het algemeen moet betalen voor medicamenten, dus niet alleen de Gouvernements-/¯dan zou ik als Gedeputeerde van Welvaartszorg en Ekonomische zaken willen stellen, dat ook het Bestuurscollege dit euvel heeft geconstateerd en dat zij in een bespreking met de Antilliaanse Regering twee weken geleden, hiervan een speciaal agendapunt heeft gemaakt en dat dezerzijds de Minister-President werd verzocht de nodige stappen te nemen. Ons werd toegezegd, dat de Antilliaanse Regering hiermee akkoord gaat en dat de stappen thans in voorbereiding zijn. Dit geldt dus, het gaat hier dus over stappen, die zodanige controle zullen vastleggen op de prijzen van de medicamenten, dat deze prijzen voor eenieder niet alleen de Gouvernementspatienten, maar voor eenieder kunnen worden teruggebracht tot een aanvaardbaar niveau. Ten overvloede moge ik hier aan toevoegen, dat het Bestuurscollege niet over de wettelijke bevoegdheid beschikt om hieraan wat te doen. Wel wil ik even opmerken, dat ik geloof, dat het onze morele plicht is om t.a.v. deze hoge prijzen niet alleen een oplossing te zoeken voor de Gouver-

/¯-patiënten

nementspatienten b.v. in de vorm van een Gouvernementsapotheek maar ook voor het overige publiek.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes konstateert dat in deze begroting er geen ingrijpende beleidskwesties zijn verwerkt met uitzondering dan van de urgentieplannen.
Mijnheer de Voorzitter, deze uitzondering daar zit het 'm juist in. Deze uitzondering is althans naar ons gevoel zo ingrijpend en van een dergelijke omvang dat men toch moeilijk kan spreken van: "geen ingrijpende beleidskwestie, met uitzondering van". Indien de heer Croes zich mocht afvragen of behalve deze ekonomische projekten er ook nog andere opvallende wijzigingen zijn op de begroting, dan meen ik er goed aan te doen om de aandacht te vestigen op de zeer grote bedragen en de extra kredieten, die volgend jaar worden aangevraagd door het Bestuurscollege zowel op sociaal niveau, voor sociale zorg, als voor onderwijs. Indien wij zien hoe dit Bestuurscollege in de afgelopen jaren ieder jaar weer een zeer grote bedrag aanvragen voor deze twee overheidstaken: sociale zorg en onderwijs, dan geloof ik dat hier toch wel uit spreekt een bepaald beleid. En de bedragen zijn zo omvangrijk dat ik ze toch wel van belang wil achten en ze toch even onder de aandacht wil brengen. Overigens laat ik het aan de betrokken gedeputeerde over om zo nodig daar dieper op in te gaan.

De heer Croes vond het niet elegant, dat de kerstbonus thans zo werd geëntameerd in deze vergadering en niet eerder in de afdelingen werd behandeld. Mijnheer de Voorzitter, deze kerstbonus, die sinds enkele jaren een traditie is, heeft het Bestuurscollege reeds afhankelijk gesteld van de financiele toestand van het eilandgebied zelf. We hebben dan gemeend de ontwikkeling van de gang van zaken te moeten aankijken, alvorens hiermee te komen. Het is het Bestuurscollege een genoegen, dat wij thans tot de conclusie zijn gekomen, dat onze begrotingspositie op het ogenblik deze uitgave permitteert en we hebben dan ook een voorstel gedaan conform de regeling, dat vorig jaar getroffen werd voor de kerstbonus. Overigens is niets nieuws hieronder, het is dezelfde regeling als vorig jaar.
Hetzelfde heeft de heer Croes ook gesteld t.a.v. het lay-off-programma van de werkverschaffing, het spijt de heer Croes dat wij daar nu ineens meekomen. Mijnheer de Voorzitter, de werkverschaffing op zich is eigenlijk ook niets nieuws, het is geen nieuw projekt. Het enige wat wij hier nog vragen is om dit bureau nog enige tijd te mogen continueren onder bepaalde voorwaarden. Dit omdat de werkgelegenheid, die naar verwachting de volgende maand zal ontstaan, hetzij de aanvang van de werkzaamheden, waarschijnlijk enige tijd nodig zal hebben om zich te ontwikkelen en daarom hadden wij gedacht dat het goed zal wezen het ontslag van de mensen van de werkverschaffing aan te passen op de vraag naar werkgelegenheid bij deze industrieën teneinde vooral gezinshoofden niet in moeilijke omstandigheden te brengen. Het is het Bestuurscollege pas in de afgelopen dagen duidelijk geworden, althans definitief duidelijk geworden, dat er behoefte zal bestaan aan een dergelijke overgangsregeling. Wij hadden oorspronkelijk gedacht, dat de constructie-werkzaamheden eerder zouden aanvangen. En hier kan ik op de volgende punt van de heer Max Croes, die heeft gezegd: ja men heeft eerst gezegd, dat in 1961 de werkeloosheid op Aruba in zijn geheel zou worden opgelost.
Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet of het in die woorden gesteld is geworden, maar het is wel zo, dat de inlichtingen, die wij ontvingen van particuliere zijde de indruk wekken, dat men eerder zal beginnen. Dit is achteraf tegengevallen, vandaar dus alsnog dit voorstel. Overigens mogen wij

verheugd wezen, Mijnheer de Voorzitter, dat nu werkelijk een aanvang is gemaakt. Het is ook bekend, dat de bouwcontrakten getekend zijn, dat de staven van de aannemersbedrijven op Aruba zijn gearriveerd en ik kan U dan ook de verzekering geven, dat nu de volgende maand definitief een aanvang wordt gemaakt met de werkzaamheden zodat na verwachting binnen afzienbare tijd het werkloosheidsprobleem op Aruba in grote mate zou zijn bestreden.

De heer Croes heeft gevraagd hoe het staat met het contrakt van de heer Robins. Bestaat het contrakt nog steeds? Is het Bestuurscollege tevreden over het beheer? Terugbetaling van het voorschot en optie om te kopen? Wat betreft het beheer van de heer Robins t.o.v. de hydroponics-farm laat ik het antwoord over aan mijn collega voor landbouw.
Wat betreft de terugbetaling van het voorschot kan ik de Raad mededelen, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Robins nog steeds een bedrag schuldig is. En dat er van de optie nog geen gebruik is gemaakt, in zoverre, dat zich onlangs een grote Amerikaanse maatschappij tot het Bestuurscollege heeft gewend om deze farm over te nemen. Het Bestuurscollege is thans in onderhandeling met deze maatschappij om te trachten tot een gunstige en aanvaardbare regeling te komen over de exploitatie van deze farm. Het is op het ogenblik te vroeg om hier meer van te zeggen wel kan ik mededelen, dat men kan verwachten dat de nog uitstaande bedrag door de heer Robins thans op zeer korte termijn zal worden voldaan.

De heer Laclé heeft het gehad over die watertarieven, maar ik heb dus eerder in mijn repliek reeds hierop geantwoord. Dus ik geloof dat ik hiermee kan volstaan. Mocht ik, Mijnheer de Voorzitter, nagelaten hebben om vragen te beantwoorden, die mijn diensten regarderen dan ook hoop ik dat men niet zal nalaten mij in de 2e ronde daarop te attenderen. Dank U.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de opmerking van de heer Chance over mijn reis naar Nederland moet ik om te beginnen, zeggen dat het me spijt dat de heer Chance nu ermee naar voren komt, want volgens mij was het de gewoonte dat begeleiding van beursalen tegen deze tijd mensen altijd of van landswege of van eilandswege altijd naar Nederland gereisd hebben. Ik kan moeilijk terugkomen op de toenmalige reisjes, maar ik kan wel terugkomen op de mijne.
De heer Chance stelde een vraag welke betrof: wat bedoelt men met het aantrekken van onderwijzers? Hierop mag ik het volgende naar voren brengen, Mijnheer de Voorzitter. Dat is weliswaar één van de voornaamste doeleinden van de reis: het aantrekken van onderwijzers, dit houdt echter niet direkt verband met het aantrekken zelf, doch specifiek met de problemen, die zich thans voordoen bij het induceren van geschikte leraren voor het technisch onderwijs. Dus ik ben niet gegaan om mensen aan te werven om ze hier naar toe te brengen, maar juist omdat we geen gehoor kregen op onze advertentie omdat het moeilijker was om mensen voor het technisch onderwijs te krijgen, heb ik hierover besprekingen gevoerd.
Het doel van mijn reis omvat voorts, Mijnheer de Voorzitter, een orientatie van het Technisch Onderwijs in het algemeen en het eenvoudig vakonderwijs in het bijzonder. Ik heb ook, Mijnheer de Voorzitter, besprekingen met deskundigen op gebied van Maatschappelijk Zorg gevoerd, ik heb advies ingewonnen met betrekking tot het aantrekken van twee ervaren krachten voor de geprojekteerde plannen op dit gebied. Ook heb ik besprekingen gevoerd, Mijnheer de Voorzitter, met het Ministerie van Sociale Zaken over het in Nederland gebruikte systeem van omscholing van arbeiders zulks in verband met ons beleid met betrekking tot onze industrialisatie.

Mijnheer de Voorzitter, voor de reis naar Nederland had ik als hoofdschotel besprekingen te voeren met de studie-commissie Nederlandse Antillen over de financiele en sociale problemen, zulks als gevolmachtigde van het Bestuurscollege, van ons eilandgebied en van de Minister van Onderwijs. Ik moge voorts, Mijnheer de Voorzitter, hieraan toevoegen dat ik van de gelegenheid heb gebruik gemaakt om met een zeer groot bedrijf van wereld-reputatie in Nederland n.l. de Philipsfabrieken te Eindhoven, de serieuze mogelijkheden te bespreken om Antilliaanse afgestudeerden van onze technische scholen in aanmerking te doen komen voor beurzen, teneinde aldaar een degelijke opleiding in dat bedrijf te volgen. Hierop, Mijnheer de Voorzitter, heb ik juist van de week een brief ontvangen met de mededeling, dat dit voorstel nu ligt bij de Direktie en ik hoop dat dit doorgang zal vinden daar dit in het algemeen belang zal zijn van de jongens, die hopelijk deze kans zullen krijgen om zich verder daar te bekwamen.
Mijnheer de Voorzitter, het is mij niet duidelijk hoe de heer Chance, in mijn geval thans, van het doel van de reis alszodanig onkundig is dat hij hierover in deze vergadering vragen heeft menen te moeten maken. De schuld van deze onkunde, Mijnheer de Voorzitter, ligt niet bij mij.
Deze uitleg, Mijnheer de Voorzitter, toont aan hoe misplaatst de opmerking van de heer Chance was met betrekking tot deze reis. Over de gebruikte term stewardes, Mijnheer de Voorzitter, ik zal niet te diep erop ingaan, ik kan alleen maar zeggen, dat ik hoop dat de heer Chance van mij kan aannemen dat het in mijn geval tot de en fisieke en psychische ongemogelijkheden behoort, Mijnheer de Voorzitter. En wat dit betreft zou ik hiermede, wat de heer Chance betreft, willen volstaan.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft het gehad over een 2e technische school in 't oostelijke deel van het eiland. Ik kan de heer Werleman mededelen, dat ook van de zijde van het Bestuurscollege de gedachte is uitgegaan naar de bouw van een technische school in het oostelijk deel van het eiland. Hiermede is reeds aan de betreffende instanties enige tijd geleden de opdracht gegeven om een onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid om deze plannen te verwezenlijken. Ik wil niet beweren, dat er een tweede A.T.S. komt, misschien de mogelijkheid van een filiaal van deze, het ligt er maar aan hoe de inschrijvingen gaan en welke cursussen en zo. De mogelijkheid bestaat evenwel, om misschien in geval van verdere uitbreiding dit ook in overweging te nemen en dit ook zodanig uit te voeren.
Mijnheer de Voorzitter, ook heeft de heer Werleman over de schoolvoeding gesproken. Deze kwestie zou nu moeilijk te beantwoorden zijn of althans om op dit moment ook een definitieve visie hieraan toe te voegen. De heer Werleman zou ik willen verzoeken om dit thans in handen van de betrokken instantie te laten, n.l. de Gezondheidsdienst, om te laten nagaan in hoeverre de schoolvoeding nodig geacht wordt, wat er aan gedaan zou moeten worden en hoeveel het zal kosten, zodat we t.z.t. met een afgerond voorstel kunnen komen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Wijngaarde heeft het over imbecielen-onderwijs gehad. Het is mij niet duidelijk wat hij eigenlijk bedoelt, met imbecielen-onderwijs, dat hij naar voren had willen brengen of hij hiermee bedoelde het buitengewoon lager onderwijs zoals wij dat nu op Aruba kennen? Het buitengewoon lager onderwijs, waaronder ook het onderwijs aan imbecielen valt, is dermate gedifferencieerd, dat om te voldoen aan al de terzake bestaande wensen voor het eilandgebied, onoverkomelijke financiele lasten met zich zal medebrengen.
Enkele soorten van buitengewoon lager onderwijs zijn b.v. het onderwijs

voor doofstomme kinderen, voor slecht-horige kinderen, voor blinden en slechtziende kinderen, voor lichamelijk gebrekkige kinderen, voor ziekelijke kinderen en voor zwakzinnige kinderen enz.
Het buitengewoon lager onderwijs op Aruba is tot nog toe in hoofdzaak niet gericht op de imbeciele kinderen. Het zou wel mogelijk zijn na enige jaren ook onderwijs te doen geven aan imbeciele kinderen. Voor de overige categoriën zou het eilandgebied blijven aangewezen op het buitenland.
Omtrent het kosteloos busvervoer, Mijnheer de Voorzitter, kan ik de heer Wijngaarde wel mededelen dat nu reeds het geval is dat voor deze kinderen reeds kosteloos busvervoer wordt gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, dan had de heer Hernandez het over beurzen voor hogere opleiding. Ik kan hier alleen maar dit op het ogenblik antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, dat het tot heden gebruikelijk geweest is, dat de studie-beurzen voor hogere studie d.w.z. universitaire opleiding enz. steeds door de landsregering worden verleend. De toekomst zal moeten wijzen in hoeverre het eilandgebied op dit terrein zich kan bewegen. Ik zou wel dit willen zeggen, dat het Bestuurscollege ook dit in overweging heeft en dit zal na een studie dan moeten uitwijzen hoe de zaak dan in de toekomst aangepakt zal moeten worden.
Mijnheer de Voorzitter, dan had de heer Mathew het over de huishoudschool te San Nicolaas. In St. Nicolaas is reeds een huishoudschool waarop momenteel 124 leerlingen zijn ingeschreven. Indien de heer Mathew een openbare huishoudschool bedoelt, dan kan geantwoord worden, Mijnheer de Voorzitter, dat deze school voor 1964 gepland is.

Mijnheer de Voorzitter, dan sprak de heer Max Croes over het eenvoudig vakonderwijs. Het is nog steeds zo, Mijnheer de Voorzitter, zoals wij in de Memorie van Antwoord hebben gesteld, dat het in de bedoeling ligt van het Bestuurscollege om hiermee een begin te maken in januari, niet op 1 januari.
Mijnheer de Voorzitter, dan had de heer Laclé over de afrastering van de school te Paradera. Ik neem aan dat hij het over de Maria Gorettischool te Paradera heeft en ik kan hierop antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, dat de bouw van de afrastering reeds gegund is en het nu slechts wachten is op de bestelde materiaal.

Mijnheer de Voorzitter, dan had de heer Finck het over een middenweg voor een financiele gelijkstelling van het openbaar en bijzonder voorbereidend onderwijs. Ook had hij het erover: om de toelatingsleeftijd zo mogelijk te stellen op vijf jaar. Mijnheer de Voorzitter, naar de mening van het Bestuurscollege wordt t.a.v. van de gelijkstelling van het openbaar en bijzonder voorbereidend onderwijs momenteel een middelweg bewandeld. Immers t.b.v. het bijzonder voorbereidend onderwijs worden alle personeelskosten vergoed en terwijl bovendien ook betaald worden de subsidies van fl. 16,-- per leerling per jaar voor leer- en hulpmiddelen en een huurvergoeding fl. 240,-- per lokaal per jaar voor de beschikbaarstelling voor het lokaal. Niet vergoed worden, Mijnheer de Voorzitter, de kosten van bouw en inrichting van de kleuterscholen. Uit de opbrengst van het door het schoolbestuur geinde schoolgelden worden bestreden de kosten van aflossing en rente op kapitaal, die t.b.v. de bouw en inrichting worden verleend. De vaststelling van de toelatingsleeftijd op 5 jaar is een wetgeving, Mijnheer de Voorzitter en derhalve een landsaangelegenheid.

Mijnheer de Voorzitter, de vorm van een voortgezet lager onderwijs, zoals door de heer Finck naar voren gebracht, is ingevolge de bestaande onder-

wijswetgeving mogelijk door het stichten van een U.L.O.-school, n.l. een 7 à 8 achtereenvolgende leerjaren: In de nieuwe onderwijs-landsverordening is deze vorm van onderwijs weggelaten. Ik zou gaarne de heer Finck ook willen adviseren om te gelegenertijd bij de Staten van de Nederlandse Antillen aan te dringen op het scheppen van de mogelijkheid van deze nieuwe wetgeving om te komen tot een voortgezet lager onderwijs.

Mijnheer de Voorzitter, dan had de heer Dominico Croes het over het verstrekken van v.g.b.-kaarten, vooral in de tijd van verkiezing. Mijnheer de Voorzitter, het is het Bestuurscollege niets bekend van de feiten, zoals naar voren gebracht door de heer Croes. Ik meen, dat dit hier reeds een keer naar voren werd gebracht in een openbare vergadering en dat ik daarin naar concrete feiten gevraagd heb, die totnog toe niet bij mij zijn binnengekomen. Dus ik kan het niet zonder meer aannemen, Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen andere bewijzen en de vrees voor de toekomst acht ik een klein beetje overbodig, Mijnheer de Voorzitter,
Dan had de heer Britten het over, Mijnheer de Voorzitter, het intrekken van v.g.b.-kaarten. Mijnheer de Voorzitter, hierop kan geantwoord worden, dat dit wel het geval is, maar dat dit een normaal gevolg is van de gehouden controle, met betrekking tot wijziging van hun hoofd-inkomen en andere normale gevallen, die de mensen dan niet in aanmerking laten komen voor deze kaarten. Ik weet niet van andere gevallen dan buiten de normale gevallen, waar de kaarten worden ingetrokken.
Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat ik hiermee kan volstaan en ik geloof niet dat ik andere vragen onbeantwoord heb gelaten. Mocht het zo zijn dan wil ik wel op terugkomen in de 2e ronde. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER J. ERASMUS, GEDEPUTEERDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance, die voelt zich bezorgd over de situatie van de vissers bij de Lago en hij heeft het Bestuurscollege verzocht om als het mogelijk is aldaar een boei te laten plaatsen voor de veiligheid van deze vissers. Mijnheer de Voorzitter, een boei zal daar niet de juiste oplossing zijn aangezien het 's avonds wanneer deze boten, die van buitenaf komen, wel een beetje moeilijk zal zijn om de juiste ingang te vinden vanwege de boei.
Ik wil de heer Chance verder informeren dat er thans een verlengende lijn bestaat tussen de kerk en het huis van de heer Mingus, die speciaal gedurende de dag voor visserij wordt gebruikt. Ik heb geen bezwaar om in de toekomst op die palen bepaalde lichten te doen aanbrengen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman, die heeft het gehad over veiligheidsmiddelen alsmede controle op zekere motorboten. Alhoewel U reeds hierop een definitief antwoord hebt gegeven, heb ik toch gemeend ook een enkele opmerking te moeten maken. Momenteel wordt eraan gewerkt om maatregelen te treffen waarbij in de toekomst een zekere controle zal worden uitgeoefend op deze vissers, niet alleen voor zover betreft de verschillende veiligheidsmiddelen maar alsook op de bekwaamheid zelf van de bestuurders van deze boten.
Ik wil zeggen dat op Curacao reeds een dergelijke regeling bestaat, het is een soort rijbewijs, maar het is eigenlijk een bewijs van bekwaamheid om deze boten te kunnen besturen en ik meen dat dit wel een zeer belangrijke regeling zal zijn voor onze vissers.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Guzman Croes, die heeft het gehad over de werkverschaffing en hij meent te zeggen dat er voor bepaalde P.P.A.-mensen door de werkverschaffing, bij hun huizen althans, schoon wordt gemaakt. Mijn-

heer de Voorzitter, ik wil hier zeggen dat in het algemeen de werkverschaffing overal in de distrikten schoonmaakt, overal langs de hoofdwegen tenminste en zelfs bij het huis van de heer Croes.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Britten heeft een vraag gesteld omtrent de aanvaring van een vissersvaartuig, maar U heeft reeds hierop antwoord gegeven.
Ik kan zeggen, dat ik hiermee kan volstaan, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance vroeg wanneer men hier op Aruba de televisie-uitzending kan verwachten. Het spijt me te moeten zeggen, dat dit een landsaangelegenheid is, maar ik kan erbij zeggen, dat ik de heer Jonckheer, de Minister-President van de Antillen bij zijn bezoek hier op het eiland gevraagd heb over onze televisiestation. Hij heeft me verteld, dat er moeilijkheden waren met deze maatschappij op Curacao en dat ze andere regelingen hadden moeten treffen, maar dat ze hopen binnenkort ook voor Aruba maatregelen te nemen, zodat wij onze televisie-zendstation ook kunnen krijgen.
De heer Chance en de heer Geerman hadden het ook over plantsoenen voor San Nicolaas. Hierop kan ik antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, dat het in de bedoeling ligt van het Bestuurscollege om voort te gaan met aanleg van deze plantsoenen voor zover het mogelijk is en we hopen, dat in 1962 er ook nog een paar plantsoenen in San Nicolaas bij zullen komen.

De heer Chance en ook verschillende van de leden hadden het over de elektriciteitsvoorziening in de buitendistrikten. En hierbij hebben ze ook gevraagd naar het 3-jarenplan, dat deze Raad goedgekeurd heeft een paar maanden geleden. Hierop kan ik antwoorden, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege dit kontrakt klaar heeft liggen om te tekenen. Maar dat er veranderingen gekomen zijn, na een verzoek van de Elmar en we hebben deze veranderingen moeten bestuderen en veranderingen moeten brengen in het contrakt en thans is het zover, dat we hopen het binnenkort te zullen tekenen, met de Elmar. Of het nu nog drie jaren zal duren of vier jaar, zoals beweerd door een van de leden, Mijnheer de Voorzitter, is een kwestie dat de toekomst zal moeten bewijzen. Het ligt niet alleen aan het Bestuurscollege om dit te voorkomen, maar het is ook in handen van particuliere bedrijven.

De heer Chance, die had het ook over de weg in de buurt van de Bernardstraat bij de Jacksonchurch en ook de Lagoweg. Sommige van de andere leden die hadden het in het algemeen ook over de slechte conditie van de wegen nu na de regentijd. Ik moet zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat het moeilijk is voor de Overheid om nu maatregelen te nemen om deze wegen te verbeteren of aan te leggen. Daar wij nog niet weten of we nog meer regen zullen krijgen, die de wegen weer zullen verslechteren. Het is beter om af te wachten en na de regentijd, deze verbeteringen aan te brengen. Weliswaar is er op de begroting geen geld voor nieuwe wegen, maar er is wel geld opgebracht voor onderhoud van deze wegen, dus deze wegen kunnen verbeterd worden tegen deze post. Sommige leden, Mijnheer de Voorzitter, hadden het er over, dat in de distrikten verschillende huizen zitten zonder aansluiting van stroom en dat het elektrische net niet ver ligt van deze huizen en dat men maar met een paar palen wel klaar kan komen. Maar men moet rekening houden, Mijnheer de Voorzitter, dat dit niet alleen afhangt van de palen, maar ook aan de stroomkracht. Meestal moet er een transformer tussen komen zodat wanneer deze huizen aangesloten worden zij ook gebruik kunnen maken van dat stroom.

De heer Leonardo en de heer Britten hadden het, Mijnheer de Voorzitter, over de wegen op particuliere gronden in Companashi en Socotoro. Het is moeilijk voor de Overheid om ertoe over te gaan om wegen aan te leggen op particuliere gronden, Mijnheer de Voorzitter. Het was een fout van de Overheid destijds om deze mensen vergunningen te geven om deze huizen te bouwen op deze particuliere terreinen zonder eerst te eisen, dat de wegen aangelegd werden en nu zitten wij met dit probleem. Het is moeilijk voor de Overheid om nu wegen te gaan bouwen op particuliere terreinen en deze uitgaven te doen wanneer wij er niets voor terugkrijgen. Meestal worden Domeingronden verkaveld en dan geven wij een erfpacht uit of een huur en dan krijgen wij er inkomen voor. Maar voor deze particuliere terreinen krijgen wij niets.

Ook hadden sommige leden het over dat de afvoer van de regenwater, die Oranjestad en San Nicolaas veel te langzaam gaat met deze laatste regenbuien. Ik moet hierbij zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat deze regenbuien niet normaal waren. Vroeger hadden wij nooit zulke regenbuien gehad b.v. één van deze regenbuien was in 2 uren 15 cm, dat is vroeger nooit voorgekomen en het is moeilijk om afvoerkanalen te gaan bouwen in afwachting van één of meerdere van zulke buien in 10 of 20 jaren.

De heer Guzman Croes had het over verbreding van de weg naar Santa Cruz en van Santa Cruz naar de waterfabriek, Mijnheer de Voorzitter. Inderdaad is deze weg smal, dat is vroeger gemaakt en vroeger hadden ze geen idee dat het verkeer zo groot zou worden en nu zien wij dat die weg inderdaad smal is en er bestaat een mogelijkheid dat zij verbeterd kan worden. Wij zullen in de toekomst dan bekijken of er een meter aan de ene kant of een meter aan elke kant van deze weg kan komen.
Wat betreft het trottoir in de buurt van het Theater te Savaneta zal dan ook bekeken kunnen worden.
De heer Mathew, Mijnheer de Voorzitter, had het over een weg daar in San Nicolaas, de Otaheiti-straat, die eigenlijk alleen de naam heeft en dat de straat zelf niet bestaat. Dat zal ook bekeken moeten worden, Mijnheer de Voorzitter.
De heer Britten, Mijnheer de Voorzitter, die heeft gevraagd of de Overheid niet kan zien dat er een betere standplaats komt tegenover het dokterhuis op Noord. Volgens ons is het niet zo'n moeilijk werk en wij hopen dan ook dit binnenkort te kunnen voltooien.
Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat ik hier alle vragen heb beantwoord. Dank U.

DE HEER W.C. ANSLIJN, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, verschillende leden hebben vragen gesteld betrekking hebbende op onder mij sorterende diensten. Ik zal mijn best doen om deze vragen kort en zakelijk te beantwoorden.
De heer Geerman heeft een opmerking gemaakt i.v.m. uitgifte van huurgrond als ik mij niet vergis. Ik kan de heer Geerman mededelen, dat grond voor landbouw uitgegeven niet voor woonbouw wordt gebruikt. Als men een woonhuis willen bouwen kan men zich altijd tot het Hoofd Domeinbeheer richten en een nieuwe aanvraag indienen en een stuk grond krijgen voor woningbouw. Maar er zijn regels, die aangehouden moeten worden. Hij heeft ook gevraagd: heeft het Bestuurscollege bepaalde opdrachten aan het Hoofd Domeinbeheer gegeven. Ik weet niet wat hij bedoelt in dit geval, maar zijn vraag wordt ontkennend beantwoord. Hij heeft ook opgemerkt dat iemand vier maanden lang gewacht heeft op toestemming om een houten huis te bouwen. Mijnheer de Voorzitter, dit is wel mogelijk, want de aanvragen voor huurgrond worden niet afzonder-

lijk behandeld, maar per kwartaal behandeld en volgens een lijst. Dit in verband met de grote aantal aanvragen, die binnenstromen, ook i.v.m. de vernieuwing van de huurovereenkomsten.

De heer Werleman heeft een opmerking gemaakt i.v.m. een apotheek voor het Eilandgebied. Ik zal zijn vraag beantwoorden samen met het voorstel van de heer Finck. Hij heeft ook gevraagd om een andere regeling in verband met de geneeskundige behandeling voor arbeiders van het Eilandgebied. Deze vraag zal ik overlaten aan het Hoofd van de Gezondheidsdienst voor beantwoording. Hij heeft gevraagd om een open-deur-politiek te voeren i.v.m. toelating van geneesheren. Mijnheer de Voorzitter, bij meer artsen worden de tarieven hoger voor de patienten omdat een arts nu eenmaal een bepaalde stand op te houden heeft en hij dus aan een minimum inkomen gebonden is. Het is moeilijk om nu te zeggen, we zullen een open-deur-politiek voeren i.v.m. toelating van meer artsen.
Hij heeft ook een opmerking gemaakt i.v.m. meer dammen, die aangelegd moeten worden. Mijnheer de Voorzitter, voor het jaarlijkse krediet worden zoveel mogelijke nieuwe dammen gebouwd en oude onderhouden. De laatste jaren zijn er over het gehele eiland tamelijk veel nieuwe kleine dammen gebouwd. De namen en liggingen ervan zijn aangegeven in de jaarverslagen. Hoewel er inderdaad enkele dammen zijn, die thans aan onderhoud toe zijn, is de laatste jaren de gemiddelde conditie der dammen sterk verbeterd. Ik denk, Mijnheer de Voorzitter, dat ik hiermee de vragen van de heer Werleman heb beantwoord.

De heer Leonardo heeft gevraagd of het niet mogelijk is meer gronden bouwrijp te maken in de omgeving van de stad. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, is het mogelijk en is het ook gewenst en het Bestuurscollege zal deze suggestie in overweging nemen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Croes heeft een vraag gesteld i.v.m. kunstmatige stimulering van regenval. Er is momenteel met medewerking van de vertegenwoordiger van een speciaal Fund van de United Nations een aanvraag in voorbereiding bij dit Fund. Voor de financiering van de studie voor de kunstmatig stimulering van regenval. Het maken van waterlopers voor afvoer van het overtollige regenwater. Overtollige regenwater vindt reeds lang door rooibeddingen een weg naar zee. Het plan bestaat om in de toekomst door het bouwen van zeer veel kleine dammetjes en controlling shelves het water zoveel mogelijk vast te houden op de plaats waar het valt. Door het water te verhinderen zich te verenigen tot krachtige stromen wordt de kans tot waterschade geringer.
Hij heeft ook een vraag gesteld i.v.m. afschaffing van de slachtgelden. De slachtgelden, Mijnheer de Voorzitter, bedragen fl. 1,15 per schaap of geit en fl. 2,-- voor varkens, voor dit laatste bedrag wordt ook nog warm water geleverd. Deze bedragen zijn werkelijk minimaal en kunnen niet als een belemmering voor de veehouderij gezien worden. Het is logisch dat voor de door de abattoir verleende diensten enige vergoeding wordt gevraagd.

Hij heeft een vraag gesteld i.v.m. de huur van de landbouw-gronden. Landbouw-gronden worden verhuurd voor fl. 3,-- per ha. Deze huur kan beslist niet te hoog genoemd worden. Het bezit van dergelijke gronden trekt waarschijnlijk per ha. meer kosten met zich mee.
Ook i.v.m. zijn vraag of het mogelijk is technische hulp te verlenen zoals traktoren en dergelijke. Traktoren, eggen en ploegen worden over het gehele eiland door de Veterinaire Dienst uitgeleend. De landbouwers betalen daar-

voor minder dan de helft van de werkelijke kosten. Ik denk, Mijnheer de Voorzitter, dat ik de vragen van de heer Croes beantwoord heb.

De heer Wijngaarde heeft opgemerkt dat er klachten zijn binnengekomen van bewoners van volkswoningen en het betreft hier het schilderen van de huizen. Volgens hem is er een klacht dat iemand 7 jaar heeft moeten wachten voordat het huis geschilderd werd; andere drie jaren. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Wijngaarde mededelen, dat de huizen per blok en volgens een schema geschilderd worden. En dat in termijnen van 3 en 4 jaar; 3 jaren voor binnen-schilderwerk en 4 jaren voor buiten-schilderwerk. Als één van de bewoners 7 jaar heeft moeten wachten, dan moet de heer Wijngaarde de namen en het nummer van het huis opnemen en aan mij geven en dan zal ik dan deze zaak onderzoeken.
De heer Max Croes heeft dan een vraag gesteld i.v.m. de hydroponicsfarm. Ik kan zijn vraag nu niet precies herinneren, maar ik denk dat hij bedoelt: zijn we tevreden over de toestand bij de hydroponicsfarm? Mijnheer de Voorzitter, de resultaten voldoen aan de verwachtingen, dat kan ik de heer Croes zeggen.
Hij heeft een opmerking gemaakt i.v.m. de kippenslachterij en hoe het staat met plannen hieromtrent. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Croes mededelen dat er geen krediet beschikbaar is en voor het dienstjaar 1962 zullen deze plannen niet uitgevoerd worden.

De heer Lacle heeft een opmerking gemaakt in verband met het vangen van vissen met netten of met treknetten. Mijnheer de Voorzitter, in 1951 werd bij P.B. 1951, # 30, geregeld dat de treknetten slechts gebruikt mogen worden langs de stranden aan de Westkust van Aruba. Tevens werd er een minimum maat voor de mazen van een treknet vastgesteld. In het Lagoen vindt de jonge vis een schuilplaats tegen de grote roofvissen. Door in het Lagoen slechts het vissen met lijn en werpnet toe te staan, zorgt men ervoor, dat niet teveel van de jonge vissen weggevangen wordt. Men dient te denken dat de jonge vis van vandaag, de grote vis van morgen is. En men moet ook herinneren dat wij de visserij moeten bevorderen, maatregelen, die de jonge vis moeten beschermen, zijn dus duidelijk in het voordeel van de vissers.
Hij heeft ook gevraagd of het mogelijk is een dokter voor Paradera te benoemen. De heer Finck heeft dezelfde vraag gesteld en ik zal die twee samen beantwoorden. Hij heeft gevraagd of het niet mogelijk is een wachtdienst in te stellen bij het hospitaal. Mijnheer de Voorzitter, het is wel mogelijk een wachtdienst in te stellen bij het hospitaal, maar het hospitaal is een particuliere zaak en behoort niet aan de Overheid. Het kan gebeuren dat een arts wachtdienst heeft bij het hospitaal en dat hij toch ook bezig is of weg is en niet bereikbaar. Mijnheer de Voorzitter, in verband hiermede wil ik weer zeggen, dat dit een particuliere zaak is en het is moeilijk om nu te zeggen, dat het geregeld kan worden. Ik moet ook opmerken, Mijnheer de Voorzitter, dat er altijd een chirurg aanwezig is in het hospitaal en die is altijd bereikbaar of al is hij niet in het hospitaal dan is hij toch bereikbaar.

De heer Finck heeft een voorstel gedaan of heeft gevraagd of het niet mogelijk is een apotheek op te richten voor de Gouvernementspatienten, dus een eilandsapotheek. Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van deze opmerking werd door de heren ook voorgesteld om een commissie te benoemen om deze vraag te bestuderen. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Finck mededelen dat er geen bezwaar bestaat om een commissie te benoemen om deze vraag te bestuderen of het mogelijk is om een gouvernementsapotheek op te richten.

Dit is echter uitgebroid nagekeken en er bleek dat er niet veel voordeel inzat omdat men een apotheker en drie assistenten nodig heeft. Bovendien bestaan er bezwaren b.v. in verband met het afstand voor patienten uit San Nicolaas, maar we zullen de zaak bestuderen om te zien of het mogelijk is iets te doen.
In verband met de opmerking betrekking hebbende (als ik mij niet vergis) op kleinere ambtenaren en arbeiders wil ik mededelen dat de behandeling van de gezinnen van arbeiders en kleinere ambtenaren momenteel wordt bekeken, in samenwerking van de man en het eilandgebied Curacao.
De heer Britten heeft gevraagd of het niet mogelijk is parkeer-ruimte te maken bij de doktersskliniek op Noord. Mijnheer de Voorzitter, deze zaak zal bekeken worden om te zien of het mogelijk is parkeer-ruimte hier te maken.

Mijnheer de Voorzitter, de opmerking in verband met de benoeming van een dokter voor Paradera is ook door de heer Laclé gemaakt en misschien ook door de heer Finck. Mijnheer de Voorzitter, het is moeilijk om nu te zeggen, dat een arts benoemd zal worden voor Paradera. Men heeft een middenweg gekozen en er is krediet op de begroting van 1962 voor het huren van een spreekkamer op Paradera. Deze zaak kan nader bekeken worden en misschien in de toekomst zal het mogelijk zijn iets hieraan te doen.
Ik denk, Mijnheer de Voorzitter, dat ik de meederderheid van de vragen heb beantwoord. En de beantwoording van de vragen van de heer Werleman i.v.m. de Gezondheidsdienst zal ik aan het Hoofd van deze dienst overlaten.

DE HEER G.J.J.M. VAN DER BIJL, WAARNEMEND HOOFD GEZONDHEIDSDIENST: Mijnheer de Voorzitter, het gaat dus over de vraag van de heer Werleman op de 1e plaats over de schoolvoeding. De schoolvoeding, die was destijds bedoeld als bijvoeding, maar de gevolgen daarvan waren, dat de ouders hun kinderen helemaal geen eten meer meegaven en dachten, dat het Gouvernement hen nu te eten gaf. Dat was niet de bedoeling en het was daar ook te weinig voor. Afgezien daarvan nu is het op het ogenblik zo dat de ouders wel eten meegeven, maar dat de grootste hoeveelheid daarvan weggegooid wordt door de kinderen onder het speelkwartier wanneer ze het moeten eten dus. Dus ik geloof niet, dat er hier zoveel zin in is, mogelijk zijn er bepaalde scholen in de distrikten waar de kinderen ondervoed zouden zijn, maar daar is mij niets van bekend.

Dan de vraag over de taak van de Gouvernementsartsen. Die hebben niet alleen maar de P.P.K.-patienten gratis te behandelen, maar ook de kleine ambtenaren binnen een bepaalde salarisgrens. Verder het personeel van de Politie, ongevallen, arrestanten, verder het personeel van de Gevangenis met familie, de gevangenen zelf, dan ook keuringen voor tijdelijke- en vaste dienst, van arbeiders en ambtenaren. Daarnaast worden nog tuberculose-patienten gratis behandeld, daarnaast ook alle besmettelijke-ziekten patienten, die gratis worden behandeld. Dus wel een aardig lijstje, behalve de P.P.K.-patienten. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Heren wij gaan thans over tot de 2e ronde van de algemene beschouwingen. Het woord is aan de heer Marcial de Cuba.

DE HEER M. DE CUBA: Mijnheer de Voorzitter, ik heb geen antwoord gekregen van het Bestuurscollege op mijn voorstel om een plantsoen te laten aanleg-

gen op Savaneta. Dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, het schijnt dat de heer Wernet het niet goed vindt dat ik tegen de snoepreisjes ben. Mijnheer de Voorzitter, zoals U bekend is, is dit voor mij niet nieuw. Ik ben altijd tegen deze snoepreisjes geweest, ik ben altijd tegen het weggooien van geld geweest en volgens mij zijn deze snoepreisjes van gedeputeerde of van wie dan ook weggegooid geld, in welke zin dan ook. Mijnheer de Voorzitter, vandaag is het de heer Wernet, verleden was het ook de heer Petronia, misschien is het morgen Gedeputeerde Anslijn of Erasmus of wie dan ook, het gaat niet over de persoon, maar over de situatie, die bestaat. Als deze gedeputeerde of wie dan ook het nodig vindt dat hij morgen met spoed naar Nederland moet om een en andere speciale zaak te regelen, dan is het misschien wel goed, maar volgens mij is het helemaal onnodig voor welke gedeputeerde dan ook om een paar beursalen ieder jaar naar Nederland te begeleiden. Als het nodig is om b.v. toezicht op deze beursalen te houden of dat ze geld nodig hebben, dan in Gods naam laat men dan aan de K.L.M. vragen om een steward of stewardes beschikbaar te stellen en laat deze gedeputeerden hier op Aruba blijven en hun werk uitvoeren. Als dit niet genoeg is, Mijnheer de Voorzitter, we hebben een Gevolmachtigde Minister met een hele staf in Nederland, die bereid zal moeten zijn en die ook aanwezig zal moeten zijn als deze beursalen eenmaal in Nederland aankomen om ze een helpende hand te bieden. Dus bij mij gaat het er niet om of het vandaag deze bepaalde gedeputeerde is of morgen een andere gedeputeerde, bij mij gaat het er om, dat ik in principe tegen ben, dat welke gedeputeerde dan ook of welke functionaris van het Gouvernement, iedere keer weer naar Nederland moet vliegen voor zulke kleine aangelegenheden als b.v. onderwijzeressen aantrekken of beursalen te vergezellen. Als het nodig is om onderwijzeressen of welke functionarissen dan ook aan te trekken dan kan men gewoon een brief aan de Gevolmachtigde Minister of wie dan ook in Nederland schrijven en vragen om deze zaak te regelen door een advertentie of welke manier men dan ook wil gebruiken. Dus het gaat niet om de persoon van de heer Wernet, helemaal niet, Mijnheer de Voorzitter, het gaat om de situatie en in het algemeen ben ik tegen het weggooien (zoals ik het noem) van geld door gedeputeerden of wie dan ook die iedere keer naar Nederland vertrekken enkel om onderwijzers aan te trekken of een andere keer om een vlag op de Arikok of waar dan ook te hijsen. Hierop ben ik tegen, Mijnheer de Voorzitter, niet de persoon, maar het geval, de situatie.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, ben ik zeer erkentelijk en dankbaar voor het werk, dat de heer Wernet gezegd heeft, dat hij in Nederland verricht heeft in de tijd dat hij daar was en in het bijzonder de inlichtingen, die hij verstrekt heeft en zijn besprekingen met de Philips-onderneming om gelegenheid te geven voor onze Antillianen om daar te werken.
Ook, Mijnheer de Voorzitter, wil ik U op het volgende attent maken. Het is mij bekend dat op het ogenblik van bepaalde arme mensen, die vroeger een dokterskaart hadden, deze dokterskaarten werden ingetrokken om de een of andere reden.Welke reden weet ik niet precies, maar ik wil vragen of het Bestuurscollege dit wil laten onderzoeken en zien wat er gedaan kan worden. Waarom deze dokterskaarten van de arme mensen zijn weggenomen en als er blijkt dat er een fout is gemaakt, dat deze kaarten weer aan deze arme mensen teruggegeven worden.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik vragen wat is nu de stand van zaken bij de volkswoningen. Zullen deze woningen aan de bewoners daarvan worden

verkocht zoals indertijd is toegezegd. Of is het misschien dat de prijs die daarvoor gevraagd wordt te hoog is, dat daarom deze mensen deze huizen niet willen kopen? Ook, Mijnheer de Voorzitter, wil het Bestuurscollege vragen om de toestand van deze huizen te laten onderzoeken. In deze zin dan, dat b.v. alleen maar mensen met een bepaald inkomen in aanmerking komen voor de aankoop van zo'n huis. Boven dat inkomen mag hij zo'n huis niet krijgen om daarin te wonen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, het is mij ook bekend dat op het ogenblik vele supervisors en andere mensen, die grote salarissen verdienen in deze huizen wonen, terwijl arme mensen, die een klein salaris verdienen deze huizen niet kunnen krijgen. Ook deze toestand moet opgeheven worden.
Mijnheer de Voorzitter, een tijd geleden bij zware regen werd de afrastering van het St. Augustinus College op San Nicolaas vernield en tot nu toe is deze afrastering niet weer opgebouwd. Ik wil het Bestuurscollege vragen of de nodige stappen genomen kunnen worden om deze afrastering weer op te bouwen.

De heer Erasmus heeft gezegd dat hij het niet nodig acht om een boei te plaatsen bij de ingang van de Lago Colony. Dat dat niet de juiste oplossing is voor de vissers, die de plaats daar 's nachts gebruiken. Hij heeft wat anders voorgesteld, Mijnheer de Voorzitter, graag wil ik het voorstel van de heer Erasmus zien worden uitgevoerd. Door b.v. op de 2 palen, die daar staan in plaats van één, 2 lichten te zetten b.v. van verschillende kleuren Men zou dat met de Lago kunnen opnemen. Dat zou misschien beter zijn dan een boei. En ik hoop dan dat het Bestuurscollege de nodige stappen voor de uitvoering hiervan zal nemen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer de Cuba zei dat de televisie-kwestie een landszaak is. Natuurlijk begrijpen wij dat het een landszaak is, maar tijdens de verkiezingen gaan wij niet aan de verkiezer zeggen: kijk nu stemt U voor Land en volgende keer voor Eiland. Ze hebben gestemd op een of ander bepaalde partij. Nu op Aruba is onze partij aan het bewind en volgens mij als ik hier zo iets naar voren breng, dan moet de betrokken gedeputeerde dit met de landsregering opnemen en er hen op attent maken, dat deze televisie-kwestie dan zo gauw mogelijk wordt geregeld, zodat de gebruikers op Aruba beschikking kunnen krijgen over een eigen televisie. Want men moet niet vergeten dat ook Aruba aandeel heeft in de gelden, die door culturele weg of wat dan ook aan deze televisie-station op Curacao wordt uitgegeven. Aruba betaalt ook accijnzen van de belastingen daarin.
Het Bestuurscollege heeft niets gezegd over het voorstel, dat ik gedaan heb om de z.g. daylight-verlichting op San Nicolaas in de Mainstreet te plaatsen. We zeggen in het engels:"Silence gives consent". Ik mag dan graag aannemen dat het Bestuurscollege dit zal doen.

Ook voor de elektrifikatie, Mijnheer de Voorzitter, van de buitendistrikten. Ik begrijp dat er een driejarenplan bestaat want wij hebben daarover gestemd. We moeten deze driejarenplan niet omdraaien en zeggen dat er een driejarenplan bestaat. Want volgens mij als er een driejarenplan bestaat, dan moet deze aansluitingen ook komen binnen drie jaar. Misschien verstaat men hieruit dat het na drie jaar moet gebeuren maar dan heb ik het niet begrepen. Ook ben ik zeer erkentelijk dat er gezegd wordt dat er geld beschikbaar is voor de verbetering van de wegen en ik hoop dat het Bestuurscollege het nodige zal doen om de Bernardstraat en de Lagoweg en de andere omgeving daar in verbetering te brengen.
Ook, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij veel gelezen over het plan van Presi-

dent Kennedy van de Verenigde Staten van Amerika "Alianza para progreso". En ik wil het Bestuurscollege vragen alhoewel dit een lange weg zal zijn om de nodige stappen te beginnen om te zien of eventueel ook Aruba, de Nederlandse Antillen dan, binnen dit plan mag vallen. En mogen we dan ooit daaronder vallen, dat dan aan de Village de nodige aandacht zal worden geschonken omdat wij feitelijk op het ogenblik geen gelden daarvoor hebben. De toestand daar moet ook t.z.t. verbeterd worden.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds vanmorgen gezegd heb; voor het vele werk, dat door het Bestuurscollege is verricht bij het opstellen van deze begroting en in het bijzonder van verschillende heren (de heer Henriquez vindt het niet goed, dat ik hem in het bijzonder opnoem) maar hij en de andere leden van het Bestuurscollege en ook de ambtenaren, die hieraan gewerkt hebben en ook de Nederlandse Regering namens ons volk, dat wij hier vertegenwoordigen, ben ik zeer erkentelijk en dankbaar voor hetgeen tot nu toe is verricht en wij hopen dat deze plannen, onze droomprojekten, nu werkelijkheid zullen worden. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, in de le plaats wil ik generaliseren en mijn dank uitspreken voor de toezegging, die werd gedaan van de zijde van het Bestuurscollege op de vragen en de wensen, die ik naar voren heb gebracht.
Mijnheer de Voorzitter, ten aanzien van toelating van vreemdelingen hebt U gezegd dat dit zeer sporadisch gebeurt. Ik zou het zeer op prijs stellen, Mijnheer de Voorzitter, indien het mogelijk zou zijn dat U een lijst ter inzage legde bij de sekretaris zo dat wij een idee kunnen krijgen hoeveel mensen b.v. voor de jaren 1960 en 1961 op Aruba zijn toegelaten met die sporadische beweging, dan kunnen wij het beter beoordelen, Mijnheer de Voorzitter. Maar ik heb er Uw aandacht op gevestigd omdat ik de mening ben toegedaan, dat speciaal met het oog op deze grote projekten de bouwmaatschappijen hier op Aruba een poging zullen doen om vreemde arbeidskrachten te importeren door bij te voegen, dat deze krachten niet op Aruba aanwezig zijn, daarom heb ik gemeend een waarschuwend woordje te laten moeten horen t.a.v. deze gang van zaken, die misschien plaats zou kunnen vinden.

Mijnheer de Voorzitter, ik moet helaas de heer Laclé, die het over het intrekken van rijbewijs had, ook bijstaan. Mijnheer de Voorzitter, ik weet van een specifiek geval, waar het rijbewijs van een arme arbeider is ingetrokken door U in begin mei van dit jaar. De uitspraak van de rechter was op eind augustus, maar de rechter heeft geen rekening gehouden met de 4 maanden, die al reeds voorbij waren, want ik heb het vonnis zelf gezien en gelezen. Mijnheer de Voorzitter, deze man verkeert dan in een toestand, waarbij hij zijn rijbewijs niet voor een jaar heeft verloren zoals de uitspraak van de rechter, maar in werkelijkheid heeft hij zijn rijbewijs niet in zijn bezit voor1 jaar en vier maanden en dat vind ik onbillijk, Mijnheer de Voorzitter. Als iemand door de rechter wordt veroordeeld dat zijn rijbewijs wordt ingetrokken voor 1 jaar, dan moet het ook voor 1 jaar ingetrokken worden en niet voor 1 jaar en 4 maanden zoals dit het geval is. En als U het wil weten, Mijnheer de Voorzitter, dan kan ik bij U komen, dan kan ik U de namen geven en de feiten enz. want ik ben op de hoogte van deze zaak.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman, ik en andere leden hebben gevraagd omtrent een speciaal water-tarief voor tuinbouw en landbouw, dat heb ik ook gedaan bij de behandeling van de begroting van 1960 en ook voor het dienstjaar 1961. Ik ben blij te vernemen dat de heer Henriquez ons mede-

deelt, dat er een regeling in the making is. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik meen, dat men dit geluid eerder heeft gehoord. En de heer Henriquez heeft zeer slim gezegd: als het bedrijfsekonomisch verantwoord is. Mijnheer de Voorzitter, zou het niet bedrijfsekonomisch verantwoord worden in 15 jaren van nu dan is men in principe akkoord met het Bestuurscollege: daar komt niets van terecht. Maar laten wij daar werkelijk aanwerken, Mijnheer de Voorzitter. Wij hebben miljoenen in het waterprojekt gestopt en ik denk niet, dat het zo'n groot bedrag zal zijn. Het is om de landbouw enigszins te bevorderen en ik kan zien, Mijnheer de Voorzitter, dat bij de regenbuien j.l. hoeveel smaak de Arubanen weer hebben, hoeveel werklust. De cunucu's kunnen ons dat bewijzen, Mijnheer de Voorzitter, hoeveel maïs, bonen, patia's, groenten e.d. zijn er niet geplant. Het is een bewijs, dat als men voortdurend regen op Aruba zou kunnen krijgen, dat de cunucu's bebouwd zullen worden, Mijnheer de Voorzitter. Daarom doe ik nogmaals een beroep op U en het Bestuurscollege om zo spoedig mogelijk een laag water-tarief in het leven te roepen en laten we "bedrijfsekonomisch verantwoord" tussen haakjes laten. Mijnheer de Voorzitter, dat kan jaren duren, dus laten wij deze arme mensen de hand toereiken zodat zij hun land kunnen bebouwen.

Mijnheer de Voorzitter, zowel ik als andere sprekers hebben een lans gebroken om op San Nicolaas meer plantsoenen aan te brengen. En ik hoop van ganse harte, Mijnheer de Voorzitter, dat de toezegging van het Bestuurscollege inderdaad werkelijkheid zal worden. Het is hoog tijd, dat men aan San Nicolaas aandacht gaat schenken. Het is werkelijk de plaats waar de meeste schepen aankomen en het is ook de plaats waar zoveel vreemdelingen rondlopen. Zo'n versiering met meerdere plantsoenen is zeer zeker op zijn plaats, Mijnheer de Voorzitter.
Ten aanzien van de elektriciteitsvoorziening, Mijnheer de Voorzitter, heb ik pas van de heer de Cuba kunnen vernemen, dat de Elmar teruggekomen is met een verzoek (als ik het goed heb gehad) om het contrakt enigszins te wijzigen. Dat is een nieuw geluid als ik het zo moet zeggen, want ik was de mening toegedaan, dat alles in kannen en kruiken was. Daarom zou ik van de heer de Cuba thans willen vernemen of nu met deze nieuwe contrakt het driejarenplan in het gedrang is gekomen? Want wij waren stellig de mening toegedaan dat in deze drie-jaren tijd alles in orde zou komen. En ik hoop, dat het nog zo is, Mijnheer de Voorzitter, want ik kan niet aanzien, dat deze mensen voor meerdere jaren verstoken zullen blijven van zo'n belangrijk iets als elektriciteitsvoorziening.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Anslijn heb ik gevraagd over huurgronden. Het is mij ter ore gekomen, Mijnheer de Voorzitter, dat de laatste tijd de mensen uit de buitendistrikten dan enorm werk hebben om in het bezit te komen van een huurboekje. Domeinbeheer, Mijnheer de Voorzitter, is ingesteld mijns inziens om de bevolking te helpen, maar niet om hen in de weg te staan, wanneer deze arme mensen hun huis willen bouwen. Men moet niet zoveel bezwaren naar voren brengen, zodat deze mensen geen huis kunnen bouwen of dat het zolang moet duren voordat zij in het bezit van een huurboekje kunnen komen. Want zonder dat huurboekje kunnen ze geen aanvraag indienen om een huisje te bouwen. En het is zo dat sommige van deze arbeiders een huis hebben gekocht, een houten huisje elders om het weer op te zetten, maar ze moeten tenminste 6, 8 maanden wachten voordat ze aan de beurt komen om dat huisje op te richten. Mijns inziens moet in deze gevallen en ook in andere gevallen de Overheid deze mensen helpen, dat ze zo gauw mogelijk met het kleine bedrag dat ze hebben aan een huis te komen en hen niet in de weg te staan. Mijnheer de Voorzitter, nu ik het over de huurgrond heb wil

ik ook erbij voegen wat de heer Croes naar voren heeft gebracht. Tenminste zo heb ik het kunnen uitmaken dat er welmensen zijn, die wel in het bezit zijn van zoveel ha. grond maar die huurgronden alleen hebben op naam, dat ze niets doen met deze huurgronden. Er moet een tijd aanbreken dat wij tegen deze mensen zeggen: of U bebouwt dit stuk grond of het wordt ingetrokken. Maar niet dat men 10, 20, 30 jarenlang in het bezit is van een stuk huurgrond waar er niets aangedaan wordt en die onttrokken wordt aan de landbouwers, die wel bereid zijn om dit stuk grond te bebouwen.

Mijnheer de Voorzitter, het geachte lid Max Croes heeft gezegd (of die heeft tenminste moeten zeggen) dat ik vanmorgen/een soort pleidooi heb gehouden t.a.v. de verrichte werkzaamheden door de heer Oscar Henriquez en de heer Irausquin voor de grote projekten, Mijnheer de Voorzitter. Ik heb alleen feiten willen constateren, die in de notulen komen vast te zitten. Wanneer 100 jaar van nu onze kleinkinderen en achterkleinkinderen de notulen zullen openslaan om te zien wat er heeft plaatsgevonden in die tijd, dat zij dan kunnen constateren, Mijnheer de Voorzitter, hoe de zaak precies is gegaan. Ik wilde het alleen vastleggen voor de notulen en voor de geschiedenis van Aruba. Dat is alles wat ik wil hebben, het is geen kwestie van publiek, Mijnheer de Voorzitter, want dat is "cheap-politics"./hier

Wat de heer Mathew heeft gezegd over de uitzetting van vreemdelingen dat ik en de heer Werleman de zaak misschien niet zo goed hebben aangepakt. Wat hij naar voren heeft gebracht, Mijnheer de Voorzitter, behoort volgens mijn bescheiden mening tot de uitzonderingen. Wanneer iemand hier 30 jaar is gevestigd, wanneer iemand hier zijn geld in een zaak heeft gestoken, die gevallen, Mijnheer de Voorzitter, behoren tot de uitzonderingen en ik denk wel dat in het verleden nu en in de toekomst welke regering , die dan ook aan het bewind is, welke voorzitter wij hier hebben, dat met die uitzonderingen degelijk rekening zullen worden gehouden zoals het steeds het geval was. Want ik denk niet dat men zomaar iemand, die zoveel jaren hier heeft gewoond en hun penningen in zaken hebben gestoken zomaar het land uitzet. En ik denk dat het ook niet gebeurd is in het verleden en het zal ook niet gebeuren in de toekomst. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER A. WERLEMAN:</u> Mijnheer de Voorzitter, in de le plaats zal ik ingaan op de antwoorden, die U hebt gegeven betreffende een betere regeling voor de vissers waarover ik het had. U hebt gezegd, dat er een regeling bestaat, dat de vissers eerst moeten melden dat zij gaan vissen en dat ze dat meestal niet doen. Dat is zeer te betreuren, Mijnheer de Voorzitter. Dat er wel alles wordt afgedaan indien de vissers op zee zoekraken, dat men dan alles in het werk stelt om ze dan op te sporen. Mijnheer de Voorzitter, ik heb het ondermeer ook gehad over effectieve veiligheidsmiddelen en reddingsmiddelen. Volgens mij, zoals ik in mijn betoog heb gezegd, zijn de huidige reddingsmiddelen, die het Bestuurscollege gratis ter beschikking stelt, niet toereikend, ze kunnen enigszins worden uitgebreid met meer effectieve reddingsmiddelen.

Van de heer Gedeputeerde Henriquez heb ik vernomen, dat een regeling in bewerking is voor een verlaagd watertarief voor de landbouwers. Mijnheer de Voorzitter, als ik het goed heb, heb ik deze toezegging reeds meer dan 1 jaar geleden gekregen. Ik hoop wel, dat het nu tijd geworden is dat men werkelijk met deze regeling zou kunnen komen. Ik heb zelf indertijd gezegd, dat indien het nodig is, dat men dan het verschil op de gewone begroting van het eilandgebied Aruba zou kunnen plaatsen indien het bedrijfsekonomisch niet

verantwoord zou zijn om deze last dan door de betrokken dienst te laten dragen.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, is het Bestuurscollege het ook met mij eens dat de prijzen van medicamenten tegenwoordig ontzettend hoog zijn; men heeft deze zaak ook met de Regering besproken. We hopen thans ook, dat wij in de naaste toekomst dan ook de nodige resultaten kunnen zien.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, heeft de Gedeputeerde Wernet mij geantwoord over een 2e A.T.S. of een filiaal van de A.T.S. in het oostelijk deel van het eiland. Indien men daartoe zou kunnen komen, Mijnheer de Voorzitter, dan is dat zeer zeker toe te juichen.
Verder heb ik gesproken over de schoolvoeding en schijnbaar heeft men mij een beetje misverstaan. Ik had het meer op sociaal gebied willen betrekken dus er zijn mensen, er zijn gezinnen, die er wat hun financiele toestand betreft zo/,dat zij hun kinderen naar school sturen zonder een stuk boterham. Daarover heb ik het. Het Hoofd van Dienst zei: ja, men zorgt wel voor bijvoeding, vitaminen-verstrekking en zo. Dat was in het verleden het geval, maar ik heb het meer bedoeld om hulp te bieden aan, zoals ook het Hoofd van dienst gezegd heeft, de ondervoede kinderen. Dus kinderen, die uit families komen, die geen middelen hebben om deze kinderen een behoorlijke boterham naar school mee te geven. /slecht bijzijn

Verder, Mijnheer de Voorzitter, heb ik gevraagd om een toezegging van het Bestuurscollege om een betere regeling voor onderstanden. Hierop heb ik helaas geen antwoord ontvangen. En tevens in mijn betoog heb ik gevraagd of de andere medeleden hun instemming zouden kunnen betuigen met mijn voorstel om deze betere onderstanden-regeling tot stand te brengen. Ik heb n.l. gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat fl. 7,-- per gezinshoofd per week en fl. 1,50 per kind wel aan de zeer lage kant is. Ik zou van de andere medeleden willen horen of ze zich hiermee kunnen verenigen.
Mijnheer de Voorzitter, dan heb ik ook het een en ander gehoord van de heer Gedeputeerde Erasmus over de veiligheidsmiddelen. Daarover heb ik het reeds gehad. Ik heb alleen gezegd dat volgens mij de bestaande middelen, die door door het Bestuurscollege worden verstrekt, misschien niet voldoende zijn.

Dan, Mijnheer de Voorzitter, kom ik bij de Gedeputeerde de Cuba, die een en ander heeft gezegd over stroom-aansluitingen van de huizen in de buitendistrikten. En dan heeft hij gezegd dat dit niet alleen afhangt van een paar palen, die men daar moet plaatsen, maar dit hangt ook af van de stroomsterkte. Mijnheer de Voorzitter, het is wel begrijpelijk in dit verband dat men meer transformatoren moet gaan bouwen en installeren op bepaalde punten. Maar dit is al jaren zo. Er zijn verschillende van deze huizen en huizen - complexen, die nog steeds niet aangesloten zijn. Wij hebben reeds een driejarenplan goedgekeurd hier in deze Eilandsraad, ongeveer een jaar terug en wij hebben nog steeds geen enkel resultaat gezien. Daarom wil ik vragen of reeds een contrakt is getekend met de Elmar wat betreft dit plan dan voor elektrificatie binnen een periode van drie jaar. Hoe staat het nu, Mijnheer de Voorzitter, wij weten nog van niets, er wordt niets gedaan. En ik heb er ook opgewezen, Mijnheer de Voorzitter, dat er bepaalde buurten zijn of huizen die wel degelijk aangesloten kunnen worden. U hebt verschillende gevallen, Mijnheer de Voorzitter, b.v. aan een eindpunt van een weg kunnen een paar huizen niet aangesloten worden omdat de stroomsterkte dit niet toelaat. Het is begrijpelijk, Mijnheer de Voorzitter, maar daar tussen in komen er nieuwe huizen en die worden wel aangesloten en die aan het einde worden niet aangesloten. Misschien is dit een technisch probleem, ik weet het niet , maar het

is toch wel gek en dwaas, volgens mij, dat andere huizen wel aangesloten kunnen worden en bepaalde huizen niet.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, heb ik van de heer Gedeputeerde de Cuba gehoord, dat men maar moet wachten met de verbetering van de verschillende buitenwegen, die in een slechte toestand verkeren na deze hevige regenbuien van recente dagen. Mijnheer de Voorzitter, als men de hele tijd maar moet wachten (de regentijd is nog niet voorbij, als ik het goed heb), Mijnheer de Voorzitter, dan moeten we wel een poosje wachten, een paar maanden en zo en dan zullen de wegen in een zeer slechte toestand blijven verkeren, zeer tot ongerief van de bevolking van de buitendistrikten. Daarom heb ik verzocht aan het Bestuurscollege dat men deze wegen tenminste behoorlijk gaat onderhouden speciaal aangezien het komend jaar en misschien het jaar daarop deze wegen niet meer in aanmerking zullen komen voor verbetering en aanleg. Omdat men al het krediet al de gelden, die men ter beschikking heeft, gaat gebruiken voor de aanleg van de nieuwe hoofdweg San Nicolaas-Oranjestad.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Gedeputeerde Anslijn heeft gezegd, dat de oprichting van een eilandsapotheek ekonomisch eerst goed moet worden bekeken. Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds in mijn eerste betoog gewezen op het feit, dat men op Curacao ook in deze richting werkt. Ik denk wel, dat het eilandgebied zelf een eigen apotheek begint, het hoeft niet een groot opgezet gebouw, met alle soorten mogelijk medicamenten te zijn. Maar men moet een begin maken dan komt men er wel. Ik denk dat dit wel een besparing zal brengen vóor het eilandgebied.
Dan heeft de heer Gedeputeerde Anslijn gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat een open-deur-politiek zeker niet zal helpen om de tarieven voor behandeling te drukken. Mijnheer de Voorzitter, dit is wel merkwaardig; dus in dit geval gaat de wet van concurrentie niet op dan. Dus als dit niet opgaat, Mijnheer de Voorzitter, dan is dat zeker te wijten aan samen-spanning van de artsen dan, dat dit niet mogelijk zal zijn. Maar ik denk niet dat dit het geval zal zijn. Daarom ben ik steeds een voorstander van een open-deur-politiek wat betreft het toelaten van artsen, dan kunnen wij ook meer artsen krijgen, ook andere specialisten, Mijnheer de Voorzitter, op allerlei gebied. Zij moeten zelf maar zorgen dat zij rondkomen, Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer Gedeputeerde Anslijn mij geantwoord dat wat betreft de aanleg van dammen en onderhoud van dammen men ieder jaar over een bepaald bedrag daarvoor beschikt en dat er ook enkele kleine dammen zijn aangelegd. Ik kan mij éentje herinneren; bij Arikok is een klein dammetje gelegd. Maar verder, Mijnheer de Voorzitter, wat onderhoud betreft kan ik een paar opnoemen, die in jaren niet zijn onderhouden b.v. die ene van Piedra Plat, daarbij de tanki van Piedra Plat en dan ten Noordwesten van de kerk van Santa Cruz, daar heb je ook eentje en die ene van Deymarie, die is nooit onderhouden geworden. En zo hebben wij misschien nog anderen.

Mijnheer de Voorzitter, dan heeft het Hoofd van dienst mij eventjes opgesomd wat voor werkzaamheden de geneesheren in dienst van het eilandgebied hebben. En daarbij verrichten zij ook diensten voor de politie, arrestanten, gevangenis-personeel en zo. Ik hoop dat indien deze diensten voor landsdiensten worden verricht of gegeven, Mijnheer de Voorzitter, dat men ook de rekening presenteert aan het Land. Ik denk, dat dat wel gebeurt. Dus men heeft ook veel van de p.p.k.-patienten en t.b.c.-patienten en ook keuringen, die men moet verrichten. Maar van de andere kant, Mijnheer de Voorzitter, heeft men ook een staf van 15 doktoren als ik het goed heb, zoals in de be-

groting is gesteld, Mijnheer de Voorzitter, maar ik heb ook een andere kwestie aangeroerd, dat is die 1,50, die men in rekening brengt voor eilands arbeiders voor zekere eilandswerklieden, die men behandeld. Deze regeling is reeds een jaar of zo in Curacao afgeschaft. En ik denk dat men ook op Aruba dit ook moet doen, Mijnheer de Voorzitter. Men krijgt een salaris en werkt en men moet daarvoor bepaalde diensten verrichten en ik zie niet in waarom men bij speciale behandelingen een rekening moet presenteren.

Mijnheer de Voorzitter,dan wil ik hier nog iets naar voren brengen,dat ik in de le ronde vergeten heb.We hebben dat reeds bij de projekten gedaan, Mijnheer de Voorzitter,toen deze ter sprake kwamen,maar ik denk dat ook hier een woord van dank op zijnplaats is aan de Nederlandse Regering voor de steun,die wij reeds hebben ontvangen en ook voor de toegezegde steun. En ook voor de technische bijstand, die wij tot dusver hebben mogen ontvangen. En ook niet te vergeten,Mijnheer de Voorzitter, de werkzaamheden van de betreffende minister Luns en andere ministers in Nederland,die hebben heel wat werk verricht opdat de Antillen,waarbij ook Aruba, voordeel van zullen hebben dat men straks bij de E.E.G.aangesloten zal kunnen worden.

DE HEER J.M.LEONARDO: Mijnheer de Voorzitter,ik heb geen antwoord gehad op mijn vraag over die Antilliaanse vissers.Wanneer er zo'n geval voorkomt, bij welke instantie moet men zich begeven? En wanneer er schade wordt veroorzaakt door zware regenval en de windhoos,die huizen zonder dak gelaten heeft? Graag zou ik willen vernemen tot welke instantie men zich dan moet wenden. En zo er geen bestaat,dat men dan iets in het leven roept,zodat, wanneer er zulke gevallen voorkomen men weet waar men naar toe moet. Een ander geval is,Mijnheer de Voorzitter,het antwoord van Gedeputeerde de Cuba over die wegen hier in de stadsdistrikt. Het zijn particuliere terreinen, en daarom kunnen ze niet worden verbeterd. Ik ben het daarmee helemaal niet eens.Mijnheer de Voorzitter,hoelang zal het dan nog moeten duren? Moet die toestand voor eeuwig zo blijven? Het eiland Aruba dat zo trots is op zijn wegen en hier in de kom van de stad zijn er zoveel wegen waarvan de eigenaren geen nut hebben. Kan het Gouvernement dan toch niet zorgen dat het netjes wordt.Dat is ook in 't belang van het toerisme. Zoals b.v. op Socotoro,waar ze in zo'n modderige weg moeten lopen,op Companashi,dichtbij de scholen.Zoals de heer Britten gezegd heeft, bij regenval een rivier, maar dan een vuile, vieze rivier,Mijnheer de Voorzitter. Ik hoop, dat hieraan iets gedaan zal worden. Dan,Mijnheer de Voorzitter,ik heb al een tijdje geleden in de Raad gevraagd voor meer verlichting in de Dr. Henriquezstraat. En dan nog een klein verzoek wat betreft het schilderen van de lichtpalen bij de Stadionweg, die zeer gevaarlijk zijn langs die weg,Mijnheer de Voorzitter, Dank U.

DE HEER D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, gedurende zijn betoog van hedenmorgen heeft de heer Finck de gelegenheid gebruikt om mij aan te vallen i.v.m. mijn redevoering. Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck was zo woedend vanmorgen omdat ik gezegd heb dat:"Regeren is vooruitzien".Dat is een van de punten, die hem kwaad heeft gemaakt. Mijnheer de Voorzitter,hij heeft ook een opmerking gemaakt op mijn voorstel om de weg van O'stad naar Santa Cruz en van Santa Cruz naar de waterfabriek te verbreden. De heer Finck zei: Ja,dat heeft de A.V.P. gedaan en het was fout.Ja,Mijnheer de Voorzitter, de weg van O'stad naar Santa Cruz en van Santa Cruz naar de waterfabriek was aangelegd in 1932,de A.V.P. was toen aan het bewind. En ik heb

de files kunnen checken..De heer Eman heeft toen een telegram gestuurd aan de Gouverneur en de Gouverneur had het goed gevonden om krediet beschikbaar te stellen om de weg naar Santa Cruz aan te leggen. We hebben alleen krediet gevraagd voor het aanleggen van deze weg maar de uitvoering daarvan geschiedde door de Openbare Werken in 1932. Natuurlijk toendertijd in 1932 voldeed deze weg aan de eisen dus er kan helemaal geen sprake zijn van schuld van vandaag. Maar ik zie dat de weg verbreed moet worden en telkenjare zijn er weer verschillende ongevallen die daar plaats vinden.En ik ben erkentelijk voor het antwoord van de heer Gedeputeerde ,want hier zijn er twee leden van de P.P.A. die van mening verschillen. De ene zegt de A.V.P. heeft het gemaakt in 1932 en het is fout.Waarom heeft de A.V.P. geen bredere weg aangelegd? En ik heb uitmonde van gedeputeerde de Cuba gehoord,dat hij de zaak zou bekijken.Dus ik vraag aan de sekretaris om dit eventjes te noteren, want het is een zeer belangrijk punt, de weg moet verbreed en verbeterd worden want deze weg voldoet niet meer aan de eisen van vandaag. Dus ik vraag nogmaals aan de Sekretaris om een punt te noteren,want de heer Gedeputeerde de Cuba heeft gezegd, dat hij de zaak zou bekijken.

Ik had het hedenmorgen over de totstandkoming van ons Statuut.Ik heb niets kunnen vernemen van de diverse sprekers i.v.m. de totstandkoming van ons Statuut. Het Statuut is tot stand gekomen in 1955,ik moest het herhalen,ik heb het hedenmorgen gezegd en ik zal 't nogmaals herhalen met de medewerking van de A.V.P.-fraktie en van de N.V.P.-fraktie in samenwerking met de Nederlandse Regering. Dus de A.V.P.-fraktie alsmede de N.V.P.-fraktie hebben art 36 in het Statuut geincorporeerd om de mogelijkheid te openen om bij de Nederlandse Regering aan te kloppen voor leningen. Dus dat bedoelde ik met "Regeren is vooruitzien". Men zag toen dat zo'n artikel, deze regering en andere regeringen gelegen zou komen;En zoals U weet, Mijnheer de Voorzitter, heeft de Regering aan de Staten van de Nederlandse Regering een ontwerp-landsverordening ingediend.tot het aangaan van 'n lening van f.108.000.000,- Zou dus dit artikel niet in het Statuut zijn opgenomen, dan zou het niet mogelijk zijn om bij de Nederlandse Regering aan te kloppen en te vragen om een lening van f.108.000.000,-.Dus dat bedoelde ik met:"Regeren is vooruitzien". Maar de heer Finck is teruggekomen op het beleid van de A.V.P.-fraktie en hij heeft ook gezegd dat de A.V.P. toendertijd in 1950 Aruba zou hebben verkocht aan Curacao. Ik moet de gedachtengang van de heer Finck even opfrissen, want hij denkt schijnbaar dat zijn regering de beste regering ter wereld is. Dat het Bestuurscollege het beste Bestuurscollege van Aruba is. Hij heeft 't ook over een paar van de landsverordeningen ter verbetering van sociale voorzieningen gehad. En hij heeft aangehaald de ontslag-regeling die nu reeds door de Staten is goedgekeurd.

Mijnheer de Voorzitter,volgend jaar misschien moeten wij weer komen om verschillende landsverordeningen of eilandsverordeningen te verbeteren,dat is de gewone gang van zaken in de wereld. Toendertijd hadden wij misschien zo'n lands-of eilandsverordening niet nodig,maar we zien vandaag dat we het nodig hebben en wij keuren het goed. De A.V.P.-fraktie heeft ook haar goedkeuring in de Staten gegeven voor de totstandkoming van dergelijke landsverordeningen. Maar de heer Finck heeft helemaal niet gemerkt,dat gedurende het beleid van de P.P.A. op Aruba alsmede op de Nederlandse Antillen,dat zijn partij en hij ook heeft voorgestemd voor de verhoging van verschillende belastingen. Hij heeft gestemd voor 15 opcenten op de winstbelasting,inkomstenbelasting,benzine, sigaretten en alles. Bedoelt de heer Finck dat is: "Regeren is vooruitzien" van de P.P.A.,Mijnheer de Voorzitter.Nee,Mijnheer de Voorzitter, zo is het niet.

Alvorens ik de heer Gedeputeerde Henriquez antwoord, zou ik gaarne de andere gedeputeerde antwoorden. Maar ik zal toch een opmerking maken, want hij heeft een opmerking gemaakt omdat ik vandaag een rode das aan heb. Ik was niet van plan vanmorgen een rode das aan te trekken, Mijnheer de Voorzitter, maar ik heb het speciaal gedaan om zalf op de wonde te doen. Daarom heb ik het aangetrokken, om zalf op de wonde te doen.
Alvorens ik de Gedeputeerde antwoord zou ik gaarne een opmerking willen maken op het verzoek van de heer Marcial de Cuba. De heer Marcial de Cuba heeft gezegd dat hij geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag met betrekking op het aanleggen van een plantsoentje op Savaneta.

Mijnheer de Voorzitter, Savaneta is helemaal achterwege gelaten op deze begroting voor 1962. We hebben niets helemaal niets gekregen en ik ben blij dat de heer de Cuba met dit voorstel is gekomen. Dan kunnen wij tenminste een plantsoentje krijgen daar op Savaneta en ik hoop, dat het Bestuurscollege ook instemt met het voorstel van de heer de Cuba.
Ook zou ik willen opmerken wat ook de heer Chance opgemerkt heeft,namelijk/ snoepreisjes. Hij zegt, dat hij tegen alle snoepreisjes is. Ik ben ook tegen alle snoepreisjes. Maar gedurende een zittingsperiode kan ik wel goedkeuring geven, dat een Gedeputeerde b.v. de Gedeputeerde van onderwijs een keertje naar Nederland gaat om kennis te maken met de diverse instanties in Nederland. Maar ik ben er helemaal niet voor dat elk jaar een lid van het Bestuurscollege naar Nederland gaat om deze beursalen te brengen. Daar ben ik nou helemaal tegen, want wij hebben een Gevolmachtigde Minister in Nederland met een staf en die zijn altijd bereid om een handje te helpen. Daarom zijn ze daar, we hebben een minister daar en we hebben nooit gebruik gemaakt van zijn diensten. Dus ik ben er helemaal tegen dat elk jaar een Gedeputeerde naar Nederland gaat gewoon maar om de beursalen daar te brengen enz. Daarom hebben wij een Gevolmachtigde Minister in Nederland en hij is altijd bereid zijn diensten te verlenen aan de Antillen en Aruba. /in verband met

Ook heeft de heer Chance gevraagd of het eilandsbestuur of de Centrale Regering kennis heeft genomen van het plan van Kennedy. Het plan van Kennedy is het plan van de "Desarollo economico de las Americas Latinas". Dus ik geloof wel, dat de Minister-President van de Antillen reeds kontakt zal hebben opgenomen met Minister Rusk. Als ik mij niet vergis heeft de Minister-President een vijf minuten gesproken met de heer Rusk in de Verenigde Staten met betrekking tot financiele steun aan de Zuid-Amerikaanse landen. Maar tot nu toe hebben wij niets gehoord van de Minister-President in deze richting.

De Gedeputeerde Wernet, Mijnheer de Voorzitter, heeft gezegd, dat hij niet weet of er kaarten voor vrije geneeskundige behandeling worden uitgegeven nadat deze mensen geforceerd zijn om een kontakt-vergadering van een of andere partij te laten houden bij hen thuis. Misschien gebeurt het, Mijnheer de Voorzitter, misschien gebeurt het nu niet, maar gedurende de campagne-tijd zal het wel gebeuren. Het is reeds gebeurd in het verleden en daarom heb ik alleen gevraagd aan het Bestuurscollege om dit te voorkomen. Dus ik wil de Gedeputeerde Wernet dan zeggen, dat het misschien niet gebeurt momenteel, maar het gebeurde in het verleden, daarom heb ik het gezegd.

Met betrekking tot de werklieden van de werkverschaffing, heb ik gezegd dat ze een handje kunnen helpen bij het schoonmaken langs de weg O'stad-Santa Cruz en van Santa Cruz naar de waterfabriek. Ik heb alleen opgemerkt dat er werklieden bij de werkversdhaffing zijn, die gebruikt worden om rondom de huizen waar de openbare vergaderingen van de P.P.A. worden gehouden schoon te maken. Ze worden er voor gebruikt,Mijnheer de Voorzitter. Ze hebben de diensten van diverse mensen van de Openbare werken in het verleden gebruikt en ze wor-

den nog steeds gebruikt. Ik heb het zelf gezien daarom heb ik het gezegd. Op Savaneta bij Chouw Winterdaal hebben ze een paar mensen aan het werk gezet. Ze hebben rondom het huis, schoongemaakt en de regen heeft natuurlijk alles meegesleurd. Toen zouden zij weer een vergadering houden en er zijn weer mensen daar aan het werk gezet. Ik heb ze zelf gezien. Ze hebben rondom het huis zo mooi gemaakt, maar het regende natuurlijk een dag vóór de vergadering en de regen heeft alles weer meegenomen. Daarom heb ik dit opgemerkt, Mijnheer de Voorzitter, dit is niet fair, dit is niet goed, dat het Bestuurscollege deze mensen gebruikt voor deze aangelegenheden. Daarom verzoek ik U, Mijnheer de Voorzitter, om 'n onderzoek naar deze kwestie te laten doen. Het is onjuist.

Ook Mijnheer de Voorzitter, heb ik het gehad over wandaden die gepleegd werden. Er zijn redenen, Mijnheer de Voorzitter, om deze woorden te uiten. Misschien vinden de mensen van de overkant het niet prettig, maar dit zijn feiten. Mijnheer de Voorzitter, ik als oppositie, ik zie deze dingen en men heeft daar ook over geschreven in de "Voz di Pueblo". Mijnheer de Voorzitter, toen de heer Gedeputeerde Coco Erasmus aangesteld werd als Gedeputeerde van het Eilandgebied Aruba, was er op dezelfde dag een vergadering van de P.P.A. op Noord en hij heeft gezegd, Mijnheer de Voorzitter: ik ben speciaal gedeputeerde geworden, Mijnheer de Voorzitter, omdat ik al de mensen van de A.V.P. ken. Ze zullen geen werk krijgen bij ons. Mijnheer de Voorzitter, deze gang van zaken zijn niet van toepassing in deze moderne wereld, Mijnheer de Voorzitter.
Vanmorgen heb ik het ook gehad over de mensen, die naar de bioscoop gaan op Savaneta. Ik heb het eerder in deze Raadzaal gezegd, het is werkelijk verschrikkelijk. Het is een levensgevaarlijke situatie daar op Savaneta . U moet eens daar komen kijken, er lopen zoveel mensen daar en het is werkelijk een moeilijke situatie. Ik ben ook blij, dat de heer de Cuba mijn voorstel in overweging zal nemen om de zaak te bekijken en er desnoods een trottoir aan te leggen.

Mijnheer de Voorzitter, i.v.m. de vragen, die ik gesteld heb over de kunstmatige stimulering van regenval, ben ik blij dat reeds kontakt is opgenomen met de diverse instanties om de mogelijkheid te kunnen bestuderen voor de tot standkoming van de kunstmatige stimulering van regenval. Men kan desnoods ook deskundige vragen uit Nederland, uit Wageningen of desnoods bijstand vragen van Venezuela want zij hebben deze beweging al in gebruik in Venezuela, in Caracas althans.
Ik heb het ook gehad over de afschaffing van slachtgelden. Mijnheer de Voorzitter, wat de praktijk werkelijk is, dat weet ik, maar een werkelijke antwoord op mijn vraag of het slachtgeld afgeschaft kan worden, heb ik niet ontvangen.van de betrokken gedeputeerde.
I.v.m. de landbouw, Mijnheer de Voorzitter,heb ik gevraagd of het/mogelijk is om de erfpachtsgronden en de huurgronden in eigendom te geven.Het zou goed zijn voor al deze landbouwers. Ook hierop heb ik geen concreet antwoord ontvangen.
/niet

Mijnheer de Voorzitter, de heer Gedeputeerde Henriquez heeft een lang betoog gehouden i.v.m. mijn betoog van vanmorgen. Hij heeft de moeite genomen om de notulen van september 1955 na te slaan en ik geloof, dat hij ook bij zich heeft de notulen van 1 juli 1955. En hij heeft de redevoering van de heer Eman g lezen alsmede zijn redevoering van toen. Ik geloof, dat de heer Henriquez ook een beetje boos is geworden met betrekking tot mijn opmerking van een kerngezonde ekonomie. Want hij heeft het woord kerngezond meermalen gebruikt. Mijnheer de Voorzitter, alhoewel de heer Henriquez verschillende beweringen naar voren heeft gebracht,moet ik toch zeggen dat in 1955 de ekono-

mie van het eilandgebied Aruba kerngezond was. De ekonomie van Aruba was kerngezond in 1955, want toendertijd moest men rekening houden met de overgangsperiode. En 1950 en 1953 moeten wij beschouwen als een overgangsperiode van het koloniale systeem naar het nieuwe systeem. Gedurende 1950 en 1953 waren de gedeputeerden werkelijk bezig met het overnemen van verschillende departementen voor het eilandgebied. Maar dat de ekonomie van Aruba in 1950 kerngezond was, is een feit, want op dezelfde dag, Mijnheer de Voorzitter, toen dit College 't bestuur overnam in 1955 heeft men hier in deze Raad gevoteerd voor een half miljoen, Mijnheer de Voorzitter, om de werkloosheid te helpen. Dus de A.V.P.-fraktie heeft er voor gezorgd, dat op de post voor onvoorziene uitgaven meer dan een half miljoen gulden was, dus m.a.w. als reservefonds. Dus de A.V.P. heeft daarvoor gezorgd. Dáarom heb ik gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat toendertijd de ekonomie van Aruba kerngezond was. Volgens de heer Henriquez zou de heer Eman gezegd hebben, dat in 1955 duizend of er meer dan duizend werkelozen waren. Maar, Mijnheer de Voorzitter, toen vergeleken met vandaag is het iets helemaal anders. In 1955 heeft de A.V.P.-fraktie er voor gezorgd om reserve fondsen in kas te hebben en we hadden, laten we zeggen, duizend werkelozen. Maar nu in 1961, Mijnheer de Voorzitter, is het nummer van de werkeloosheid misschien meer dan 3000. Men heeft allerlei soorten belastingen verhoogd. Men zegt dat men hard heeft gewerkt gedurende deze periode van zeven lange jaren, zeven lange rode-oranje jaren, maar tot nu toe, in 1961, heeft men, Mijnheer de Voorzitter, meer dan 3000 werkelozen op Aruba.
Dit jaar Mijnheer de Voorzitter, zullen de kerstdagen, en de Nieuwjaarsdagen de meest droevige dagen zijn voor de arbeiders van Aruba, want er zijn meer dan drie duizend werkelozen op Aruba. Laten we hopen, dat de urgentieprojekten een paar van deze werkelozen zullen kunnen opnemen.

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat ik de betrokken gedeputeerde heb beantwoord en ik weet dat ze weer terug zullen komen op mijn betoog. En tot mijn spijt moet ik zeggen, dat ik dan geen kans meer zal krijgen om iets te zeggen want volgens de eilandenregeling en het Reglement van Orde in de Eilandsraad zal dat niet kunnen. Dus ik dank U zeer, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER A.I.W. WIJNGAARDE: Mijnheer de Voorzitter, ik wilde in de eerste plaats verwijzen naar hetgeen ik gezegd heb over het slordig aanbrengen van afrastering op Dakota. Ik heb gevraagd, dat men dat alsnog gaat bekijken en herstellen en ik heb van de betrokken gedeputeerde geen enkel woord hierover gehoord. Verder op het verzoek van de gedeputeerde of ik nader kon uitleggen waar die klacht vandaan komt ten aanzien van het schilderen van woningen kan ik zeggen: Het is van huis een tot tien, Olijfistraat en de persoon van wie ik de klacht heb gehad woont in nummer 10, Olijfistraat. Bovendien wil ik hier ten aanzien van deze volkswoningen het volgende naar voren brengen. Van diezelfde bewoner vernam ik, dat hij een hek met inrit heeft laten aanbrengen door de Overheid, (in dit geval, meen ik, kantoor Domeinbeheer) terwijl bij zijn buurman eerder een zodanige inrit-poort werd aangebracht voor een goedkopere prijs. Nu wil ik weten wat er van waar is, ik hoop dat de gedeputeerde dat zal onderzoeken. En dan wil ik weten of er geen richtlijn is of geen uniformiteit voor deze verrichtingen bestaan, namelijk, dat de ene bewoner voor een zelfde werk, voor dezelfde materialen meer betaalt dan de ander. Dat lijkt mij een abnormaal verschijnsel. Ik wil het niet entameren omdat ik eerst een beroep wil doen op de gedeputeerde en op zijn departement om dat te onderzoeken en eventueel aan die persoon, wanneer het anders is, bewijs te geven.

Ik wil ten aanzien van onderhoud van wegen met nadruk de aandacht van de Gedeputeerde van dit departement nog eens vragen om toch eens ook te denken aan de weg, die leidt naar het havenkantoor. Reeds jaren wijs ik er op, dat er iets

aan gedaan moet worden.Ik hoop dat men dit jaar of 't volgend jaar eindelijk werkelijk iets aan die weg gaat doen. Het is een weg van zeer veel belang en ik geloof niet dat er gediscrimineerd moet worden omdat het havenkantoor toch ter dege deel uitmaakt van een Overheidsinstantie.En verder, Mijnheer de Voorzitter,heeft de Gedeputeerde van Openbare werken ten aanzien van het verzoek van ondergetekende en anderen gezegd,dat het vrijwel onmogelijk is om nu wat te doen aan de rooien,(die in deze regentijd het verkeer stremmen en zeer zeker ook ongelukken kunnen veroorzaken),omdat Aruba nagenoeg geen regenland is. Maar gezien het feit dat thans het bewijs is geleverd dat door noodweer heel Aruba in een deplorabele toestand is komen te verkeren en dat vooral deze rooien veel oponthoud veroorzaken en tevens gevaar kunnen opbrengen voor het verkeer, geloof ik dat desnoods 'n hulpmethode kan worden uitgedacht om toch eventueel iets ten aanzien van deze rooien te kunnen doen.

Verder wil ik hierbij aanmerken dat ik/mijn betoog een beroep gedaan heb op de oppositie om ten lange laatste voor het welzijn van de toekomst van Aruba een enkel veertje te laten wat betreft onnodig kritiek.Vanzelfsprekend is het wanneer wij in deze Raad komen om begrotingen te behandelen of andere belangen te behartigen er zeker oppositie moet zijn.Maar heren, laat de oppositie,nu wij zo ver zijn gevorderd dat er toch door deskundige en ijverige arbeid van het Bestuurscollege wij de naaste toekomst met tenminste verlicht hart tegemoet zien,niet aldoor terugvallen op onzinnig kritiek waarvan geen van allen baat kunnen hebben. Laten we samen kritiek lanceren, laten we waarschuwingen geven waar tekortkomingen worden gekonstateerd, want zeer zeker wil ik ook toegeven, dat het Bestuurscollege en onze fraktie misschien ook fouten hebben gemaakt, dat komt omdat wij realistisch zijn. En het is alleen maar tot de bevordering en de opbouw van de toekomst van Aruba en zoals de heer Croes daarnet heeft opgemerkt,als dat de A.V.P. dit gedaan heeft, het ligt niet aan mij om daarop antwoord te geven, maar ik wil even terecht wijzen, heren, daar naar mijn bescheiden mening deze demagogische methoden en tendenzen helemaal niet bevorderlijk zijn voor de opbouw van Aruba. Ik dank U. /in

DE HEER F. HERNANDEZ: Ik ben dankbaar dat de heer Gedeputeerde Wernet de mogelijkheid zal bestuderen om studiebeurzen voor hogere opleiding naar buitenland toe te kennen. Verder wil ik opmerken, dat het zeer gewenst is een onderzoek in te stellen naar het feit, dat vele leerlingen steeds moeten doubleren. Ik hoop dat er geen bezwaar is dat op de zaterdag-middags van 9e december doorgewerkt zal worden teneinde de 16e vrij te krijgen. Wat betreft het innen door het eilandgebied van verschillende premies,A.O.V.,etc, dank ik de heer Henriquez voor zijn uitleg. Maar als ik het goed heb, hebben de kassier en subkassier van het eilandgebied medeverantwoordelijkheid, verder meer kasposten. En in vergelijking met het Land is hun salariëring zeer laag. Bovendien hebben ze geen risico-toelage. Ter voldoening lijkt hier een onderzoek wel gewenst. Dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.C. MATHEW.: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik dankzeggen voor de antwoorden, die ik van de zijde van het Bestuurscollege heb mogen ontvangen. Met betrekking tot hetgeen ik vanmorgen naar voren heb gebracht in verband met de Otaheitistraat op San Nicolaas heb ik dit gedaan, omdat hier ondeugd hoogtij viert. Een ieder op St. Nicolaas, Mijnheer de Voorzitter, weet dat er verschillende mensen zich 's avonds hier in de buurt ophouden kennelijk met minder nette bedoelingen. Onlangs heeft er ook een stuk in de Local gestaan hierover. Vandaar dat ik U nogmaals wil verzoeken om deze cactussen, (ik verwacht natuurlijk niet dat men hier een heel mooie rechte weg gaat aanleggen) met behulp van een tractor of iets dergelijks opruimt en

een paar lampen hier in de buurt aanbrengen, een stuk of drie, vier lampen zal wel voldoende zijn. Het is overigens wel bekend dat men overal ter wereld nu probeert om de ondeugd de kop in te drukken door goede straatverlichting. Ik moet wel toegeven, dat men hier zijn uiterste best doet om dit kwaad uit de wereld te helpen, maar U zult ook wel volkomen metmij eens zijn dat het op de ene plaats dringender nodig is dan op de andere, Vandaar ik U nogmaals verzoek om met bekwame spoed hieraan te werken. Ik dank U zeer, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER M.CROES.: Mijnheer de Voorzitter, misschien heb ik mij vanmorgen niet erg duidelijk uitgedrukt, maar toen ik de afwezigheid op deze begroting vaststelde van ingrijpende beleidskwesties heb ik speciaal een uitzondering gemaakt voor de urgentieprojekten.Uit het antwoord van de heer Henriquez meen ik te hebben opgemaakt dat hij deze mening niet was toegedaan en dit was inderdaad het geval. En ik heb zelfs naar voren gebracht dat ik bij de behandeling van de urgentieprojekten mijn visie daarover heb gegeven en dat wanneer de detailles van deze plannen weer ter sprake zullen komen ik het nogmaals zal doen.
De heer Henriquez heeft ook gewezen op de groei van het onderwijs en de sociale zorg als ingrijpende beleidskwesties in deze begroting. Ook deze heb ik erkend, Mijnheer de Voorzitter, toen ik dat vaststelde als tekenen van een natuurlijk groeiproces. Naar mate men meer vergaderingen van de Raad bijwoont,Mijnheer de Voorzitter, raakt men beter bekend met de mederaadsleden en de gedachtengangen die onder deze raadsleden leven. Het woord obcessie is meerdere malen in deze vergaderingen gebruikt in het verleden ten aanzien van verschillende leden. Ik begin me gewaar te worden van obcessies die kennelijk bij verschillende leden leven. Vanmorgen werd de spreuk "Regeren is vooruitzien" hierin gebruikt. Het werd door een collega-fraktie lid van mij de heer Finck in de mond gegeven en de heer Finck heeft gretig hier naar toe gehapt. Van de betogen in het verleden heb ik gemerkt dat de spreuk"Regeren is vooruitzien" een obcessie is geworden voor de heer Finck. De heer Finck zoekt naar alle kleinigheden, dingen,die normaal zijn voor/bestuur,om deze aan te duiden als voorbeelden van"Regeren is vooruitzien". Bijvoorbeeld het ontslagrecht, dat enige maanden geleden in de Staten is aangenomen en ook enkele verbeteringen, die zijn aangebracht voor sociale zorg. Deze, Mijnheer de Voorzitter, zijn gewone dingen,waar een bestuur nodig voor moet zorgen. Ook, Mijnheer de Voorzitter, kan men een zeker bestuur niet euvelduiden wanneer hij gedurende zijn bestuursperiode niet voldoende of afdoende aandacht heeft besteed aan een of ander aangelegenheid. /elk
Want onze wereld is altijd in groei, er komen steeds nieuwe dingen, die gedaan moeten worden. En daarvoor wordt er telkens om de vier jaar een nieuw bestuur gekozen. Wij kunnen niet verwachten dat één enkel bestuur alles zal doen. Wij verwachten ook niet, dat wanneer de P.P.A. straks de bestuurszetels zal verlaten,dat alles gedaan zal zijn, want dan zal dat zeker een zeer flauwe aangelegenheid worden voor de opvolgers van de P.P.A.

De heer Finck heeft gemeend lang te moeten uitwijden, over de inactiviteit van het Bestuurscollege van de A.V.P.-U.N.A. gedurende de bestuursperiode 1951-1955. Het wordt eens tijd, dat de heer Finck beseft, dat gedurende de tijd van 1951-1955 het accent lag op de administratieve werkzaamheden, de aanpassing van het nieuwebestuurstructuur, aan de omstandigheden. Er moesten diensten worden overgedragen zoals reeds door de heer Dominico Croes naar voren werd werd gebracht en het is natuurlijk niet te verwachten, dat een bestuur, die nieuw is en een heel nieuw bestuursapparaat moest opbouwen ook zoveel tijd heeft gehad, of kon hebben althans, om te wijden aan ekonomische opbouw. Desondanks, Mijnheer de Voorzitter, kunnen we met een gerust hart

zeggen, dat het A.V.P.- U.N.A.-bestuur gedurende 1951-1955 alles wat mogelijk was heeft gedaan om de ekonomische toestand van Aruba tenminste op peil te houden en rekening houdende met andere werkzaanheden, die zij had te verrichten. De heer Finck is diep op de geschiedenis ingegaan en heeft zelfs de gedrags-- lijn van de heer Albert Eman gedurende het ronde tafel conferentie aangestreept.Hij heeft de heer Eman beschuldigd van het niet bijwonen van de vergadering, noch hij,noch zijn vervanger. Ik vraag me af, Mijnheer de Voorzitter, wie was zijn vervanger indertijd? Was het de heer Geerman? Dan had hij het hem in de oren kunnen fluisteren, want de heer Geerman zit nu broederlijk naast de heer Finck. Ook, Mijnheer de Voorzitter, heb ik in de geschiedenis niet kunnen achterhalen hoe de heer Irausquin ingegrepen zou hebben op het strategisch ogenblik.De geschiedenis vertelt dat niet, volgens mij, Mijnheer de Voorzitter. Misschien kan de heer Finck, die vanmorgen heeft verklaard, dat wanneer hij kritiek heeft deze grondig toelicht, alsnog een toelichting hierover geven.

Ten aanzien van, Mijnheer de Voorzitter, het Elmar-kontrakt heb ik mij verwonderd van de heer de Cuba te vernemen dat er op het laatste ogenblik wijzigingen zouden zijn voorgesteld door de Elmar-direktie. De Eilandsraad is hiervan niet op de hoogte. Ik vraag me af,Mijnheer de Voorzitter, welke zijn deze wijzigingen en ik wil ook een waarschuwende stem laten horen. Het Bestuurscollege heeft zich te houden aan de machtiging gegeven door de Eilandsraad en indien deze wijzigingen punten inhouden, die van de Eilandsraad goedkeuring behoeven dan moet het Bestuurscollege voortvarendheid betrachten om deze voorgestelde wijzigingen alsnog aan de Raad over te leggen.
De heer Henriquez heeft ontkend, Mijnheer de Voorzitter, dat er een verandering is gekomen in de werkwijze van het Bestuurscollege. Een verandering die het mogelijk maakte, dat de A.V.P. haar goedkeuring hechtte aan de urgentieprojekten. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, er is een wijziging gekomen in de werkwijze. De behandeling van deze projekten verschilt als dag van de nacht met de behandeling van projekten, die gedurende de eerste bestuursperiode van de P.P.A. werden geëntameerd. Gedurende de behandeling in deze Raad heeft de A.V.P.'s fraktie-leider een aantal punten naar voren gebracht, waarvoor hij de garantie van het Bestuurscollege vroeg. En één voor één zijn deze punten door het Bestuurscollege aangenomen. En dit maakte het mogelijk, Mijnheer de Voorzitter, dat wij met een gerust hart onze goedkeuring aan deze projekten konden hechten. De heer Henriquez heeft de spreuk "Regeren is vooruitzien" weliswaar niet gebruikt, maar hij heeft toch wel enige aanduiding gegeven dat hij de obcessie, althans een gedeelte van de obcessie,van de heer Finck heeft opgedaan. Want ook hij sprak over vermeende tekortkomingen van de bestuursperiode van de A.V.P. van 1951 tot 1955. Wanneer er geregeerd wordt, Mijnheer de Voorzitter, dan worden er inderdaad fouten gemaakt. Ik wil de spreuk misschien een beetje uitbreiden,"Regeren is vooruitzien", maar vooruitzien is ook risico's nemen. In de meeste gevallen zijn dat berekende risico's,maar niet alle berekende risico's komen uit en wanneer we weer zes jaar verder zijn (de heer Henriquez praat over 1955),wanneer we misschien in de toekomst gaan en in 1967 hier staan en wederom spreken,dan zouden we met het oog op de urgentieprojekten, die thans worden geëntameerd ook kunnen zeggen er zijn die en die tekortkomingen geweest en het Bestuurscollege van toen heeft gefaald. En als er dan zulk een aantijging wordt gedaan dan vind ik het erg unfair.

Met betrekking tot het eenvoudig vakonderwijs, Mijnheer de Voorzitter,kan ik zeggen dat ik niet veel wijzer ben geworden. In de Memorie van Antwoord stond als enige regel:"Het is de bedoeling van het Bestuurscollege om in januari hiermee te beginnen." De Gedeputeerde van Onderwijs heeft deze zin herhaald met de toevoeging, dat de bedoeling zou zijn in januari te beginnen en niet

op één januari. Ik hoop dat in januari werkelijk het geval zal zijn dat het niet wordt in april of één april. Rest mij nog ,Mijnheer de Voorzitter,mijn bedenkingen naar voren te brengen omtrent de wijze waarop met de Kerstbonus is gehandeld.Ik heb helemaal geen bezwaar geopperd, Mijnheer de Voorzitter, wegens het feit, dat deze Kerstbonus niet in de commissie werd behandeld. Volgens mij is het van dusdanige aard dat het niet in de commissie behoefde te worden behandeld. Ik zou met veel genoegen mijn stem hieraan geven,zonder dat het hierin werd behandeld. Ik sprak alleen maar tegen het feit, dat deze bonus reeds weken geleden, althans een week geleden, in de kranten werd bekend gemaakt en dat er in geen der stukken iets omtrent deze bonus paraisseerde. De enige bedenking,Mijnheer de Voorzitter, die ik tegen deze bonus kan hebben is dat het niet zo'n vette bonus is zoals dat gebruikelijk was gedurende de A.V.P.-jaren, de goede oude tijd die wel zeker weer zal aanbreken. Dank U.

DE HEER F.V.LACLE: Señor Presidente,mi ta kere cu señor Finck no ta eens cu mi cu loque mi a bin cune den primer rondo tocante di polis. Pero mi kier puntra si señor Finck despues di e reunion aki ariba caminda pa su cas,poliz ta parẹ na caminda y bise bam warda,anto ora e cuminza pleita cu poliz,poliz ta pasele un mep, y mas despues e ta wordu sentencia y su rijbewijs ta wordu kitá. Mi kier sa si señor Finck ta keda contento cu esei. Mi ta comprende cu tin varios hende cu ta protesta cu poliz siendo cu nan tin falta o no,no aki na Aruba so ma tambe na Corsouw. Un rapport ta wordu traha contra un chauffeur aki na Aruba cu e ta burachi siendo cu no ta verdad.Na Corsouw tambe un poliz a dal un persona y saca su wowo afó. Pero nada no a pasa cune,e a bai cu verlof Hulanda y no a bolbe nunca mas. Cos a caba,si cos sigui asina anto ta poliz ta Gobierno.
Tocante di firma pa kita rijbewijs, Señor Presidente, mi tambe sa un caso mescos cu señor Geerman, unda Señor Presidente, a firma pa kita un rijbewijs di un persona, pero un par di luna despues juez ta haya cu e no tin falta y e ta haya su rijbewijs bek. Pero ya e rijbewijs ta wordu kita pa un par di luna caba.

Señor Presidente, mi no ta eens cu loque ta socede na beachnan banda di Caribbean Hotel y na Basiruti. E beach ta cera cu waya te den lamar. Antes tawata tin un porta cu por pasa, awor e ta na yabi. Y si bo kier bai mas leeuw anto bo mester pasa den lamar. Beach ta pa tur hende y e no por wordu cera, mi ta spera cu e porta ei lo wordu habri a trobe.

Señor Presidente, dos persona di Paradera a llega cerca mi y a trece na mi conocemento cu nan a pidi telefoon. Un di nan ta donjo di Welkom-bar. Varios biaha caba tabata tin trouble den e bar ey y e donjo no por llama poliz y no por sali laga e bar su so ei pa e bai un otro lugar. Mi ta spera cu Telefoondienst lo duné su telefoon pasobra e ta masha necesario. E otro ta e president di club di bala na Paradera. El a pidi telefoon te ainda nada. Mi ta spera cu e lo hanja telefoon pasobra e ta masha importante pa deporte. Masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat de heer Finck het niet met mij eens is over hetgeen ik in de eerste ronde naar voren heb gebracht omtrent de politie. Ik wil vragen als mijnheer Finck straks na de vergadering op weg naar huis door de politie wordt aangehouden en die zegt hem om naar het politiebureau te gaan en als hij dan tegenspreekt en de politie hem een mep geeft en dat hij dan later wordt beoordeeld en zijn rijbewijs wordt van hem afge-

nomen, dan wil ik weten of de heer Finck daar blij mee zal zijn. Ik begrijp, dat er verschillende mensen zijn, die de politie tegenspreken of ze iets of niets hebben gedaan, niet alleen hier op Aruba maar ook op Curacao. Er wordt een rapport opgemaakt tegen een chauffeur/, dat hij dronken was ofschoon het niet waar is. Op Curacao heeft een politie-agent iemand de ogen uit het hoofd geslagen. Maar er is niets met hem gebeurd, hij is met verlof gegaan en is nooit meer teruggekomen en er werd een punt achtergezet. Als het zo doorgaat dan zullen de politie-agenten de Regering zijn. / hier op Aruba

Omtrent het ondertekenen voor het afnemen van rijbewijzen, Mijnheer de Voorzitter, ken ik ook 'n geval precies hetzelfde als dat van de heer Geerman, waar U getekend hebt om het rijbewijs van iemand af te nemen. Maar een paar maanden later kreeg hij zijn rijbewijs terug omdat de rechter hem niet schuldig vond. Maar er waren toen reeds twee maanden verlopen, sinds men zijn rijbewijs van hem heeft afgenomen.

Mijnheer de Voorzitter, ik ben er niet mee eens met wat er bij het strand gegebeurt, bij het Caribbean Hotel en bij Basiruti. Het strand is met hekken tot in zee afgesloten. Vroeger was er een poort, waar men door kon, maar nu is hij op slot. Als men verder wil gaan moet men door het water lopen. Het strand is voor iedereen en kan niet afgesloten worden, ik hoop dat die poort weer geopend zal worden.

Mijnheer de Voorzitter, er zijn twee personen van Paradera bij mij gekomen en die hebben mij verteld, dat ze een telefoon-aansluitng hebben gevraagd. Een is de eigenaar van de Welkom-bar. Er zijn verschillende keren vechtpartijen in deze bar geweest en de eigenaar kan niet weggaan om de politie op te bellen en zijn bar alleen laten. Ik hoop dat de Telefoondienst hem aan een telefoon zal helpen, want het is zeer noodzakelijk. De andere is de predident van de voetbalclub te Paradera. Hij heeft ook om een telefoon gevraagd, maar daar is nog niets van gekomen. Ik hoop, dat hij die telefoon krijgt, omdat het erg nodig is voor de sport. Dank U.

DE HEER L.V.BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, alvorens dieper in te gaan op de antwoorden van verschillende leden en op de antwoorden van de gedeputeerden moet ik U dankzeggen voor de toegezegde stappen, die zullen worden genomen ten aanzien van door aanvaring beschadigde vissersboten. Ik kan echter niet nalaten mijn afkeuring uit te spreken, dat er reeds twee jaren zijn verschreden zonder dat deze mensen enig nieuws hebben ontvangen ten aanzien van de schadeloosstelling. Ik begrijp het zeer goed, Mijnheer de Voorzitter, dat deze zaak een aangelegenheid is, die aan de Raad van Zeevaart moet worden voorgelegd. Toch bevreemdt het mij, Mijnheer de Voorzitter, dat er ongeveer twee maanden geleden weer zo'n geval zich heeft voorgedaan en al deze arme vissers zijn bij mij gekomen en ik heb het direkt ter hand genomen. Het resultaat was, dat ik deze zaak met diverse instanties heb opgenomen en dat ze met mij zijn overeengekomen om de schadeloosstelling te betalen. Thans heb ik mijn schadenota ingediend en deze mensen kunnen een dezer dagen betaling verwachten. Dus ik begrijp 't niet, Mijnheer de Voorzitter, dat over deze zaak reeds twee jaren zijn voorbijgegaan zonder dat er iets van terecht is gekomen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Henriquez heeft zeer sympathiek betoogd, doch ik kan niet nalaten te wijzen op de onelegante wijze, waarop het Bestuurscollege deze Raad behandelt. Een week geleden heb ik ook over deze Kerstbonus in de krant gelezen dat vastgesteld is en pas vandaag krijgen wij het voorstel van het Bestuurscollege in handen. Mijnheer de Voorzitter, een Kerstbonus voor deze arme mensen nu met de komende feestdagen is zeer zeker op zijn plaats. Als deze zaak in de huishoudelijke vergadering was gebracht,

dan hadden wij dat kunnen bespreken en zelf met voorstellen komen om het een ietsje meer te verhogen, Mijnheer de Voorzitter. Doch het is nog niet te laat om het Bestuurscollege dit in overweging te geven en deze bedragen een ietsje meer te verhogen, desnoods tot vijftig en vijf en zeventig gulden.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Wernet heeft zijn bedenkingen gesproken over de kaarten voor vrije geneeskundige behandeling waar ik het over gehad heb. De heer Wernet heeft uiteengezet,dat deze handelswijze normale gang van zaken is ten behoeve van de controle. Ik kan mij wel voorstellen, dat er een tweezijdse controle is, Mijnheer de Voorzitter. Maar die ene kant is primair, want het is mij ter ore gekomen, dat wanneer deze arme stakkers teruggaan voor het halen van een kaart of wanneer een ambtenaar die kaart gaat brengen, zij van bedoelde ambtenaar krijgen te horen, dat wanneer zij hun woning ter beschikking stellen voor vergaderingen zij dan direkt hun kaart krijgen. Als dat een controle is, Mijnheer de Voorzitter, dan ben ik het eens met de heer Wernet.

Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer Geerman zich verheugd over het laatste nieuws, die de ronde doet namelijk,van de aansluiting van de Antillen bij de Europese Ekonomische Gemeenschap. De heer Geerman heeft zich verheugd over het feit, dat dit een welvaart zal zijn voor de Antillen. Mijnheer de Voorzitter, ik zou mij hierover niet zo zeer verheugen. Waarom niet? Omdat het de vraag is wie van deze aansluiting zal profiteren. De arme arbeiders, nee. De grote industrieën zoals de Lago maatschappij kan zich over dit nieuws verheugen,maar de arme arbeiders zullen er zeker niet van profiteren,Mijnheer de Voorzitter. De Lago (die ik als voorbeeld zal nemen) is compleet geautomatiseerd en de Lago kan zijn produktie verhogen om het uit te voeren. Dus de Lago zal de profijten trekken van deze aansluiting bij de Europese Ekonomische Gemeenschap.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck heeft zijn hart opgelucht. De heer Finck heeft ook zo sympathiek betoogd, dat de regering van toen(hij bedoelde de A.V.P.) met laden vol plannen zat Mijnheer de Voorzitter, ik zou niet zeggen, dat de A.V.P. met ladem vol plannen zat. Het was het voornemen werkelijk van de A.V.P. om de huidige waterplant op Balashi uit te breiden, maar de A.V.P. heeft gedacht:ik moet zorgvuldig handelen met gemeenschap-gelden. En daarom werden deze zaken bestudeerd. De A.V.P. had het initiatief om de oude waterplant op Balashi uit te breiden met ongeveer f.6.000.000,-. Er waren moeilijkheden gerezen. Dat dit initiatief zijn doorgang niet kon vinden was, doordat er niet voldoende samenwerking was. Dan heeft de heer Finck het verder gehad over: Aruba te verkopen aan Curacao.
Hier zal ik niet dieper op ingaan want ik moet de waarheid zeggen,van deze zaak ben ik niet zo zeer op de hoogte. Maar als er plannen zijn om Aruba aan Curacao te verkopen dan laat ik die over aan de P.D.C., P.P.A. en U.N.A.

Mijnheer de Voorzitter, de heer de Cuba heeft mij beantwoord, hij heeft zich ook uitgelaten over de regering van toen en hij zei dat er een fout was gekropen in de door de regering van toen gedane verkaveling van die wegen en dat dat vandaag juist het struikelblok is, waardoor deze wegen niet gerepareerd kunnen worden. Mijnheer de Voorzitter, indien er zelfs toendertijd een fout was gemaakt door de Regering van tóen, dan is niettemin de plicht van de Regering van vandáag om deze zaak in orde te brengen. Mijnheer de Voorzitter, de wegen in Socotoro zijn in een rivierstroom herschapen. Dank U wel,Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER E.R.FINCK:</u> Mijnheer de Voorzitter, mag ik beginnen U,Mijnheer de Voor-

zitter en de heren gedeputeerden dank te zeggen voor de welwillendheid om mij zoveel mogelijk te antwoorden op al de bezwaren en vragen en problemen,die wij U voorgelegd hebben hedenmorgen. Ik bemerk, Mijnheer de Voorzitter,dat deze vergadering een zeer vlot verloop heeft en als het zo door gaat dan geloof ik wel dat wij vanavond wel naar huis kunnen gaan na de agenda afgewerkt te hebben. Mijnheer de Voorzitter, ik zal beginnen om te verzoeken zoals ik dit gedaan heb in de laatste vergadering hier om als lid van deze Raad aan U als Voorzitter van dit College aan de Gezaghebber als plaatselijk Hoofd van de Politie op Aruba te willen verzoeken om wat betreft het verkeer het volgende onder de aandacht van de politie te brengen. Mijnheer de Voorzitter, het zijn maar kleinigheden als men het zo hoort, maar ze zijn wel van groot belang en kunnen eventueel als de toestanden zo blijven grote gevolgen hebben. Ten eerste,Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft het vorig jaar het nog zo typisch gehad over het lijntrekken door de politie. In de goede zin dan namelijk dat het van grote waarde was voor het verkeer om overal waar het verkeer het nodig oordeelt, althans de politie het nodig oordeelt voor het verkeer, om die witte lijnen te trekken. Het valt me op, Mijnheer de Voorzitter, dat de meeste van deze witte lijnen door de regen reeds praktisch niet meer te zien waren. En ik geloof wel dat er een oplossing hiervoor te vinden is, zonder zelfs een arbeider naar huis te sturen, om een of ander machientje aan te schaffen,ik weet niet hoe deze dingen heten. Op de Lago worden die gebruikt. Nu is er een tekort aan witte strepen, er wordt nu niet genoeg lijn getrokken. Dus er moeten meer lijnen getrokken worden en dat kan wel met dezelfde arbeiders,echter vergemakelijkt met zo'n machientje in plaats van dat die mensen op de straat elk ogenblik aan het verven zijn. Er zijn hoeken daar bij het nieuwe gasolinestation bij Van de Ree, om een te noemen, daar zijn er geen witte lijnen meer en het is erg gevaarlijk. Ik geloof, dat als ik niet stop vanwege het niet aanwezig zijn van de witte lijn,de politie niet kan zeggen: U had moeten stoppen. Er is dat signaal van het bordje natuurlijk,maar gewoonte is een tweede recht; ik zie die lijn en als er geen lijn is dan stop ik niet.

Mijnheer de Voorzitter, bij het Maria College is het praktisch een onhoudbare toestand omdat er daar geen parkeerruimte is en we moeten daar parkeerplaatsen hebben. Het is nodig, Mijnheer de Voorzitter, dat U speciaal iemand verzoekt om als de school uit is met geen ander doel daar te gaan,dan om toe te zien hoe dat allemaal gebeurt. Dit werd mij opmerkzaam gemaakt,Mijnheer de Voorzitter, en ik ben er zelf naar toe geweest. Het is praktisch onhoudbaar, goed dat we hier voorzichtige chauffeurs hebben en geen mensen, die onder invloed daar hun kinderen gaan afhalen, maar ik voorzie dat er vandaag of morgen daar ongelukken gebeuren en ik zeg altijd, het leven van iemand kun je nooit terugkopen. Laten wij extra politiemannen daar zetten,laten we extra parkeerplaatsen aanleggen, maar het leven van een kind is veel meer waard dan al deze andere dingen.

Mijnheer de Voorzitter, de Boerhavestraat moet verbreed worden, bij de la Salleschool. Er is namelijk een stopverbod daar. Als ik dus daar langs die Boerhavestraat rijd,dan neem ik aan dat er geen enkele auto stopt. Maar iemand,die daar zijn kind afhaalt stopt wel om het kind af te halen. Het zijn problemen, Mijnheer de Voorzitter, die absoluut nagekeken moeten worden en er moet absoluut hier een verbetering in gebracht worden, Want nogmaals wij voorzien moeilijkheden.

En dan,Mijnheer de Voorzitter,wil ik vragen (misschien dat het een goede job is voor de Voorlichtingsdienst) om meer voorlichting te geven aan de

voetgangers over het verkeer. Ik zie, Mijnheer de Voorzitter, dat de kinderen vooral bij de hoeken oversteken om eerder thuis te zijn, terwijl het juist levensgevaarlijk is, daar men op een hoek naar vier richtingen moet uitkijken. Midden in de straat zijn het maar twee richtingen en ik geloof, dat wij een Voorlichtingsdienst hebben, die buiten gewoon goed functioneert, dus ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat wij een van de ambtenaren van deze dienst kunnen verzoeken via het Hoofd van deze dienst om dus meer voorlichting te geven, aan de voetgangers, vooral.

Mijnheer de Voorzitter, en dan is iets wat ik gezien heb in Amsterdam.Houdt U mij ten goede dat ik het van Amsterdam zeg,want ik kan het moeilijk van Parijs zeggen. Maar het werd onlangs in Amsterdam toegepast en ik geloof, dat het goede resultaten opleverde. In onze wegenverordening is namelijk een artikel/dat je op zoveel meter van een hoek mag parkeren. Op Aruba lijkt het alsof het artikel zegt: je moet parkeren op die hoek, want er wordt nergens hieraan gehouden. Op elke hoek heb je deze auto's, Mijnheer de Voorzitter, als ik U nu namen van straten zou noemen dan zou het toch niet duidelijk zijn voor U en voor niemand,maar ik geloof,wel, dat deze zaak bekeken kan worden door de politie, de Commissaris althans, om bij die hoeken waar men slechts van links in mag komen,de rechterkant van die straat vrij te laten omdat men daar een grotere bocht moet maken, en omgekeerd de hoeken waar men rechts in mag komen,om links niet te mogen parkeren. Dit is natuurlijk een heel technisch ding waar ik helemaal geen verstand van heb. Ik praat dus als een leek, ik zie het telkens weer als ik een hoek moet nemen dan zie ik daar een auto zó staan, dat ik even moet teruggaan, om dan weer in te rijden. Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat we allemaal hier met dit probleem af en toe te maken hebben.

Mijnheer de Voorzitter, over hetgeen de heer Fanchi Laclé gezegd heeft,wil ik zeggen: cu ta duel mi mucho Señor Presidente cu señor Laclé no a comprendemi bon, al contrario mi no a bisa nada contra locual señor Laclé a bisa. M'a bisa, señor Laclé a tende of a mira of a ripara cu un poliz a haci mal abuso contra un homber. Y mi a bisa señor Laclé ta su deber no solamente pa bisé den Raad, ma tambe pa bai cerca Gezaghebber of commissaris, asina e homber por wordu yuda mihor enbez di bin aki y papia ariba e asunto. Esei ta loque mi a bisa tocante locual señor Laclé a bisa.

(vertaling)

------- dat het mij spijt, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Laclé mij niet goed heeft begrepen. Integedeel, ik heb niets beweerd tegen hetgeen de heer Laclé gezegd heeft. Ik zei, Mijnheer de Voorzitter, de heer Laclé heeft gehoord of gezien, dat de politie een man mishandelde en dat het de plicht is van de heer Laclé om niet alleen hier in de Raad dit naar voren te brengen maar/ook te gaan naar de Gezaghebber of de Commissaris, dan kan die man beter geholpen worden, dan hier over het geval te komen praten. Dat is wat ik gezegd heb, van hetgeen de heer Laclé gesproken heeft./om

Mijnheer de Voorzitter, een jaar of twee geleden heeft het Bestuurscollege een heel voorstel, met behulp van verschillende adviseurs, ingediend over de volkswoningen om er toe over te gaan deze volkswoningen in huurkoop uit te geven. Als ik goed ben ingelicht, Mijnheer de Voorzitter, dan zijn er van een paar honderden bewoners van deze huizen slechts twee gekomen om advies en nadien is er niemand meer geweest, ook deze twee personen niet. Er zit dus iets in het kontrakt dat niet aanlokkelijk of aantrekkelijk, is voor deze bewoners. Ik wilde U daarom verzoeken om op korte termijn eventueel een com-

/dat zegt

missie te benoemen, eventueel uit deze Raad, om met praktische voorstellen te komen, eventueel samen te vergaderen met de commissie van adviseurs van ter zake deskundigen.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het onderwijs moet ik het zelfde zeggen wat de heer Leo Chance gezegd heeft, dat ook al is een zaak een landsaangelegenheid, wij hier op het eiland het geval constateren. Wanneer ik dus zeg, dat er hier een hiaat is, omdat de kinderen, die van de lagere school afgaan en niet op de M.U.L.O. kunnen komen, afgedaan hebben voor het onderwijs, omdat er geen school is, geen voortgezet lager onderwijs of twee extra klassen van de lagere school, om hen op te vangen. Nu zegt de heer Gedeputeerde van Onderwijs terecht: ja als U straks in de Staten bent, bespreek het daar. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik ben geen Statenlid hier, dáár ben ik het. Dus dan wil ik daar het verzoek anders inrichten en het Bestuurscollege vragen om de Landsregering de noodzaak aan te tonen, dat er hier een te kort is in het onderwijs. Ook al zou dat extra kosten, Mijnheer de Voorzitter, het moet, want anders hebben wij straks duizenden jongens, die de lagere school doorlopen hebben, maar geen gelegenheid hebben gehad om nog even één of twee jaar bij te studeren. En laat ik U dit zeggen, Mijnheer de Voorzitter, een jongen met een lagere school-opleiding hier op Aruba heeft geen basis om kantoorjongen te worden of een meisje om in de verpleging te gaan of wat dan ook. Terwijl een jongen, die na de lagere school nog twee klassen van g.l.o. heeft doorlopen inderdaad een basis heeft om eventueel verder te kunnen gaan. Daarom Mijnheer de Voorzitter, is dit een dringend verzoek, omdat deze zaak zeer, zeer ernstig is.

En wat betreft het frobel-onderwijs, het voorbereidend onderwijs,Mijnheer de Voorzitter, ik weet het en ik zeg het altijd weer dat Aruba vooruitstrevend is in het onderwijs, het meest vooruitstrevende eiland van al de zes eilanden van de Nederlandse Antillen. Want als U weet dat slechts Aruba 2 b.l.o.-scholen heeft en geen enkel ander eiland, dan is dit zeker een pluimpje waard voor dit Bestuurscollege. Mijnheer de Voorzitter, ook weet ik, dat voor wat betreft het voorbereidend-onderwijs dit Bestuurscollege veel doet en veel tegemoet komt aan de bijzondere scholen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, mijn voorstel was dit om nogmaals, en eventueel nog een tweede keer en nogmaals een derde keer en tien keren, Mijnheer de Voorzitter, zoveel mogelijk besprekingen te houden opdat een regeling getroffen kan worden dat de kinderen, die vijf jaar reeds zijn vrijgesteld worden van schoolgelden voor het bezoeken van de voorbereidende klassen.

Mijnheer de Voorzitter, we weten allemaal, een kind dat thuis slechts papiamento spreekt of engels en geen Nederlands spreekt thuis begint in de le klas met een vreemde taal, het is al een handicap voor dat kind. Verder is er voor elk kind wat voor taal zij ook thuis spreekt 1 jaar voorbereidend lager onderwijs van zodanige voordeel, dat dit kind een jaar lang bekend is met de omgeving van de school. Hij weet dat de juffrouw dit zegt en dat hij dit niet moet doen of dat de onderwijzer dat zegt. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp dat het niet een- twee- drie kan, ik weet en ik ben op de hoogte van de financiële toestand van het eilandgebied, maar het is maar een voorstel, ook dringend, omdat ook dit een zeer ernstige zaak is.

Mijnheer de Voorzitter, ik zou een kleine informatie willen hebben. Die keet van de heer Hickenson, die wij indertijd voor f.4000,- gekocht hebben met het terrein, die staat nog steeds op San Nicolaas feitelijk het omgekeerde

van een vlagboom op een modderschuit en ik zou graag willen weten wanneer deze keet feitelijk afgebroken wordt.

En verder zou ik als het mogelijk is, Mijnheer de Voorzitter, van de heer Gedeputeerde de Cuba willen vernemen, wat feitelijk de nieuwe voorstellen zijn van de Elmar en waarom nu die plotselinge omwenteling in deze zaak?

Mijnheer de Voorzitter, ik heb vernomen van enkele vissers van Noord, dat de lichtboei van Noord weggehaald is en dat hen zo officieus werd medegedeeld, dat het niet teruggeplaatst wordt. Ik heb er geen verstand, ik ben geen visser, ook niet als een hobby, ik wenste wel dat ik het was, maar de vissers daar die zeggen tegen mij, dat het een lichtbasis voor hen is en dat ze ook gaarne als ze 's avonds op zee zijn deze boei weer willen hebben met het licht. Mocht 't het geval zijn dat het daar weer niet teruggeplaatst wordt, dan zou ik gaarne van U willen vernemen waarom dit zo is.

Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van de heer Werleman om t.z.t. hier in de commissie-vergadering ons een en ander uit te leggen zowel aanschouwingsonderwijs als theorie over de reddingsmiddelen namens mijn fraktie,Mijnheer de Voorzitter, nemen wij dit voorstel met genoegen aan.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de dure medicamenten heb ik wél gesproken maar ik heb niet gezegd, dat de medicamenten in de apotheken duur zijn, want ik heb er geen verstand van, ik weet het niet. Ik hoorde wel dat de apotheken 'n grote overhead-expence hebben;waar een winkel in de Nassaustraat 4 meisjes kan hebben voor 50, 60 gulden per maand moet de apotheker 't doen met 3 assistenten, die misschien samen twee duizend verdienen of een apotheker die twee duizend verdient, dus ik weet het niet of het te duur is.
Ik heb alleen gezegd mocht het Bestuurscollege er straks toe overgaan om verordening en besluiten vast te stellen naar aanleiding van de Landsverordening, die aangenomen is om de gezinsleden van de arbeiders vrije geneeskundige behandeling in haar volle omvang te verstrekken dan heb ik een suggestie aan het Bestuurscollege gedaan om te bekijken een eigen apotheek waar de medicamenten dus tegen kostprijs geleverd kunnen worden aan de patienten wat dus voor het Bestuurscollege een grote besparing kon blijken te zijn.

Mijnheer de Voorzitter, we hebben hier een onderwijs-commissie. In deze commissie zijn alle frakties vertegenwoordigd. Deze onderwijscommissie heeft een maand of twee geleden een verzoek gericht aan het Bestuurscollege om de grens van toewijzing van vrije busvervoer voor on- en minvermogenden zodanig te wijzigen, dat de mensen in hogere schaal er ook gebruik van kunnen maken. Gaarne zou ik willen vernemen hoever het Bestuurscollege met dit voorstel is.

Mijnheer de Voorzitter, het is ongeveer 10 jaren geleden dat ik hiet begonnen ben met het voorstel voor het eenvoudig vak-onderwijs en ik heb het herhaald 10 jaren lang, volgend jaar wordt het de 11e jaar en ik ben blij, dat de heren aan de overkant onze zienswijze hebben overgenomen. Ik mag het Bestuurscollege dan ook verzoeken om inderdaad één of in januari hiermee te willen beginnen.

Mijnheer de Voorzitter, het heeft mij enigszins pijnlijk getroffen, dat het lijkt alsof de heer Gedeputeerde van Onderwijs het zich aangetrokken heeft alsof de heer Leo Chance speciaal gedoeld had op de reis, die hij naar Nederland gemaakt heeft laatst. Ik geloof niet dat het juist geweest is, ik heb meer de indruk, dat de heer Leo Chance in het algemeen gesproken heeft

om in de toekomst (ik geloof niet dat het in 't verleden gebeurd is) er toch voor te zorgen om zo weinig mogelijk reizen naar Nederland te maken. Ik ben niet eens met de heren van de overkant als ze zeggen dat het vliegtuig met 80 leerlingen naar Nederland moet vertrekken zonder een leider.Mijnheer de Voorzitter, dat kan zelfmoord zijn, levensgevaarlijk is met 80 kinderen in het vliegtuig met één of twee stewardessen 24 urenlang, kinderen die naar een ander land toe gaan. We kunnen tien Ministers Lampe hebben om ze daar op te vangen maar tijdens de reis, Mijnheer de Voorzitter, (niet alleen dat het gewenst is, het is zelfs een verplichting) moet er een leidende figuur bij zijn. Het Bestuurscollege mag deze 80 kinderen, die pas van school komen, kinderen van 15, 16, 17 jaar niet alleen wegsturen, er moet een leider zijn voor wie ze ontzag hebben. Dus daarom, Mijnheer de Voorzitter, onze fraktie is van mening dat er een leider moet zijn, of het nu per sé een gedeputeerde moet zijn is een andere kwestie, maar een leider moet er mee gaan.

De heer Wernet heeft gevraagd wat de andere leden van denken over de tegemoetkoming, die on-en minvermogenden ontvangen uit de eilandskas.Ik weet niet precies hoe zo iets heet maar het is fl,50 per kind per week en f2,- voor volwassenen. Mijnheer de Voorzitter, ook onze fraktie denkt dat deze bedragen natuurlijk aan de lage kant zijn, maar wij kunnen moeilijk zeggen dat het hoger moet zijn omdat wij weten dat dit Bestuurscollege altijd bereid is zoveel mogelijk hulp te bieden aan de on-en minvermogenden. We geven het natuurlijk wel in overweging aan het Bestuurscollege, met de mededeling, dat onze steun er altijd is, wanneer deze bedragen eventueel verhoogd zouden moeten worden.

Mijnheer de Voorzitter, wanneer de heer Croes en de andere heren zeggen,dat 't geen zij gezegd hebben van "Regeren is vooruitzien" bij mij een obcessie te weeg heeft gebracht, dan wil ik zeggen dat ik niet precies weet wat ze daarmee bedoelen. Maar ik ben één van de vier hier in deze Eilandsraad geloof ik (of drie ik weet het niet meer) die vanaf het begin van de inauguratie, vanaf de inauguratie van de Eilandsraad doorlopend lid ben geweest van die Raad. En ik kan me niet meer herinneren, dat deze gezegde ook eerder gebruikt is. Wel op de laatste vergadering waar de projekten behandeld werden toen heb ik gezegd, Mijnheer de Voorzitter,(ik geloof het in 't kort om te memoriseren): de waterfabriek is een basisprojekt voor de andere projekten, dus: "Regeren is vooruitzien". Dus mij kan dit nooit een obcessie te weeg brengen. Ik heb toen ook gezegd: Liever ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald, dat herinnert U zich nog en ik geloof dat dat een obcessie toen te weeg heeft gebracht onder de heren van de A.V.P. Maar een obcessie bij mij, Mijnheer de Voorzitter, ik praat over het algemeen vlug, maar van 'n obcessie weet ik niet, of misschien dat ik een anderen uitleg heb voor het woord obcessie.

Mijnheer de Voorzitter, toen wij hier in de oppositie zaten, als wij het hadden over dingen als wandaden of corruptie of zo en er werd ons verzocht naam en toe aam te noemen dan hadden wij dit ook altijd gedaan. Twee keer heeft vandaag de heer Dominico Croes beweerd, dat er wandaden gepleegd worden door de P.P.A. En van deze wandaden heeft hij dan een uitleg gegeven: intrekking van kaarten van mensen, die recht hebben op vrije geneeskundige behandeling en zo meer. Mijnheer de Voorzitter, noch mij noch andere leden van deze fraktie is iets bekend hierover. Ik wil de heer Guzman Croes wel de garantie geven, dat als ik weet dat iemand die in behoeftige omstandigheden verkeert of hij nu groen is en groen in het kwadraat, wat hij ook is als hij recht heeft vanwege zijn toestand, zijn sociale omstandigheden, op de kaartje,dat hem recht geeft op vrije geneeskundige behandeling, dat ik dan de eerste

zal zijn, die zal protesteren als dit Bestuurscollege het kaartje wegneemt van deze mensen omdat ze groen zijn. Groen bedoel ik dan de bewuste kleur, niet dat ze onbekwaam zijn. Mijnheer de Voorzitter, dus ik zou toch willen verzoeken aan de heer Guzman Croes, al is het niet vandaag, wanneer dan ook, misschien in overleg met de desbetreffende persoon om hier dan met naam en toenamen te komen of desnoods in het kantoor van de gedeputeerde of met de fraktie-leider samen.

Mijnheer de Voorzitter, over werkverschaffing heb ik niet veel verstand. Ik weet wel dat ik er hard aan gewerkt heb indertijd en al de frakties om deze mensen dus te helpen aan een weliswaar lage loon, maar toch aan iets om hun brood te verdienen. De heer Guzman Croes heeft gezegd hij heeft zelf gezien, dat er ergens een huis waar de P.P.A. zou vergaderen schoongemaakt werd. Mijnheer de Voorzitter, ik heb ook gezien-ik woon namelijk ook op Savaneta-dat voor het huis van de Guzman Croes ook schoongemaakt werd door dezelfde dienst.Maar deze dienst heeft dit toch niet gedaan omdat wij daar bij U zouden vergaderen, dus ik begrijp niet, dat hij zegt, dat er voor 'n huis is schoongemaakt, omdat we daar zouden vergaderen. U houdt mij ten goede ik ben niet persoonlijk, maar ik wil alleen maar een feit constateren omdat hij hier de indruk heeft gegeven, dat alleen voor die huizen schoongemaakt wordt,waar er vergaderd zou worden door de P.P.A.
De heer Guzman Croes heeft gezegd, dat hij gaarne zou zien, dat de heer Sekretaris zou notuleren dat de P.P.A. twee meningen er op nahoudt over die weg naar Santa Cruz. Het is helemaal niet zo, Mijnheer de Voorzitter, ik heb niet gezegd, dat deze weg goed is. Ik heb gezegd deze weg is inderdaad smal, maar niet doen alsof de P.P.A. deze weg smal heeft gemaakt. Of U nu zegt 1932 of 1922 of 1850 de P.P.A.bestond toen niet, wel de A.V.P. die nu al 37 jaar lang bestaat. En dan zegt de heer Guzman Croes: voor Savaneta is niets gedaan. Mijnheer de Voorzitter, hoe durft de heer Guzman Croes zo iets te zeggen. De heer Guzman Croes heeft zelf enkele mensen uitgenodigd in Savaneta ter bijwoning van de inauguratie van de telefoon-centrale. Mijnheer de Voorzitter, de heer Guzman Croes zegt: volgend jaar, het is misschien zo, dat er op deze begroting niet veel staat voor Savaneta, maar dan niet alleen Savaneta, maar het is altijd goed en zeer elegant om ook toch te memoreren wat er gedaan is in het afgelopen jaar. En Mijnheer de Voorzitter, we zitten nog in 1961 en de heer Guzman Croes was dáár met enkele van zijn groene mensen om te zeggen: Kijk, hier is onze telefooncentrale!

Wanneer de heer Guzman Croes zegt, dat de belastingen verhoogd zijn dan heeft hij gelijk, Mijnheer de Voorzitter, groot gelijk. Maar Mijnheer de Voorzitter, het zijn omstandigheden, die dat eisen voor een deel van de begroting dat opgeëist wordt zowel van het land als van verschillende eilandgebieden voor het onderwijs alleen. We zullen natuurlijk kunnen zeggen: we verhogen geen belasting, maar dan gaan de kinderen niet meer naar school. Wat dan? Dus Mijnheer de Voorzitter, we moeten van de twee het beste nemen.
En dan wil ik even iets rechtzetten, Mijnheer de Voorzitter, een correktie op hetgeen de heer Britten gezegd heeft. Ik heb niet gezegd, dat we Aruba met Curacao moeten verkopen. Aan wie zouden wij die beiden eilanden moeten verkopen? Ik heb gezegd: Aruba zou dan verkocht zijn aan de N.V.P. van Curacao niet aan Curacao maar aan de N.V.P. van Curacao. En als de heer Max Croes dan zegt: Laat me/de geschiedenis voorlezen, dan moet ik zeggen: ik kan het niet, omdat het pijnlijk is om dat zowel de heer Eman, die nu overleden is, die afgevaardigde was en als zijn zoon, die niet aanwezig was en zijn waarnemer was,geen van deze twee heren waren er aanwezig,(de heer Geerman was geen waarnemer het was vader en zoon) dus geen van deze twee heren zijn naar Suriname toe gegaan. Maar ik ben in het bezit van al deze behandelingen,Mijn-
/even

heer de Voorzitter, en als de heer Max Croes er prijs op stelt dan kan hij het van mij te leen krijgen en dan kan hij even zien op de agenda bij de A.V.P. of de heer Eman, afwezig was. En ook in Nederland tijdens de vier maanden verblijf daar, was hij ook altijd afwezig.

Mijnheer de Voorzitter, het is niet mijn gewoonte dit te doen maar ik wil toch zeggen raar aanleiding van het geen ik gezegd heb om meer voorlichting te geven door de radio aan de voetgangers, vooral voor het verkeer, wil ik toch hierbij zeggen, (al is het heus niet mijn gewoonte) dat ik persoonlijk het zeer op prijs stel en hier even wil bekend maken dat de omroeper van Voz de Aruba reeds jaren lang hiermee bezig is en ik geloof wel dat wij allen erkentelijkheid hiervoor kunnen betuigen, omdat ik reeds 5 jaren lang telkens weer dagelijks hoor: Even een paar minuten over het verkeer. Ik weet niet of dit goed gewerkt heeft, maar zeker heeft het remmend gewerkt op velen,die altijd zo'n beetje nonchalant rijden. Mijnheer de Voorzitter, ik word een beetje moe en ik zal het voorlopig hier bij laten. Ik dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

De Voorzitter: De vergadering wordt thans geschorst tot 8 uur vanavond.

De vergadering wordt hervat.

De Voorzitter: Er zijn enige punten, die het beleid raken van het Plaatselijk Hoofd van Politie en ik zal trachten die punten zo goed mogelijk te behandelen. De heer Geerman is weer teruggekomen op de kwestie van toelating van vreemdelingen en hij heeft naar voren gebracht, dat ik gezegd had, dat de toelating maar sporadisch gebeurt. Dat is zo, ik heb dat woord gebruikt en dat betekent, dat er zo nu en dan een enkel geval voorkomt van een vreemdeling, die toegelaten wordt maar bij alle gevallen wordt het geval voor geval bekeken. Wat betreft het overleggen van een lijst bij de Sekretaris, daarop moet ik zeggen dat het onmogelijk is of beter gezegd niet toelaatbaar want dat is een landszaak en daarvoor moet toestemming gevraagd worden van de Minister van Justitie.

Wat de heer Geerman naar voren had gebracht, betreffende het bijstaan van het gerelateerde door de heer Laclé, met betrekking tot het intrekken van rijbewijzen kan ik hem hieromtrent mededelen, dat het werkelijk zo is, dat soms een rijbewijs wordt ingetrokken door de Gezaghebber voordat er door de Rechter een uitspraak wordt gedaan. Maar de intrekking van zo'n rijbewijs wordt altijd doorgegeven aan de Officier van Justitie, zodat men er rekening mee kan houden, wanneer er een uitspraak komt van de Rechter. Ik geloof, dat de heer Laclé heeft naar voren gebracht dat de poorten bij Palm Beach en het Aruba Caribbean Hotel gesloten zouden zijn,dat is mij niet bekend, ik weet wel dat de omheining daar tot in het water loopt en dat er poorten zijn om de vissers door te laten. Indien die poorten niet open worden gehouden, dan zal nagegaan moeten worden waarom dat niet gebeurt. Maar op het ogenblik kan ik hem niet zeggen of de poorten eigenlijk dicht zijn of niet.

De heer Finck heeft de aandacht gevraagd van de Voorzitter van de Eilandsraad voor enkele punten, waarvan ik hem kan beloven, dat ze met het Plaatselijk Hoofd van Politie zullen worden opgenomen en ik zal het Plaatselijk Hoofd van Politie vragen zijn volle aandacht aan te schenken. Ik geloof,dat ik daarmede diverse sprekers heb beantwoord. Ik geef thans het woord aan Gedeputeerde Henriquez.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance heeft in de 2e ronde gevraagd, hoe het gaat met de verkoop van volkswoningen. Ook de heer Finck heeft in de 2e ronde gevraagd of het Bestuurscollege wil laten nagaan of wijzigingen mogelijk zijn om deze huurkoop in de hand te werken. Inderdaad heeft in de praktijk de mogelijkheid, die wettelijk geopend werd enige jaren geleden teleurstelling gewekt, aangezien er weinig gebruik van werd gemaakt. Het is zeer wel mogelijk dat de financiële voorwaarden, die het Bestuurscollege heeft moeten stellen ten aanzien van deze huurkoop voor deze mensen niet aantrekkelijk genoeg of aanvaardbaar zijn. Nu eenmaal gebleken is, dat er niet veel gekomen is van deze huurkoop van volkswoningen, kan het Bestuurscollege de betrokken leden de toezegging doen, dat wij gaarne bereid zijn om een onderzoek in te stellen naar de regeling zoals die nu bestaat, naar de bezwaren, die de verkoop blijkbaar in de weg staan en ten slotte naar de mogelijkheden om het een en ander in de toekomst aantrekkelijker te maken.

De heer Chance, die heeft het gehad over het Kennedy-plan en de "Alianza para progreso" en heeft zich afgevraagd in hoeverre er stappen genomen zijn opdat ook de Antillen zullen kunnen profiteren van deze fondsen. Mijnheer de Voorzitter, de stappen, die op dit gebied zijn genomen, vonden plaats op landsniveau. Het past ons niet om te diep hier op in te gaan. Ik meen te mogen volstaan met de mededeling te doen, dat inderdaad door de Antilliaanse Regering stappen zijn genomen in deze richting. Het is mij bekend verder, dat vanuit Washington hierop gereageerd werd, dat door de Nederlandse Ambassade zeer intensief hierover kontakt gehouden wordt met de "State Department" en ben ik wel ingelicht, dan bestaat zeer wel de mogelijkheid, dat de Antillen zullen worden aangemerkt als een van de landen, die inderdaad in aanmerking komen voor bijdragen of financiële steun uit deze fondsen. Dat wil niet zeggen, dat wij reeds in aanmerking kunnen komen bij de eerste uitkeringen U weet men heeft in de eerste instantie $5.000.000. beschikbaar gesteld voor het fonds, dat eerst Kennedy-fonds heette en nu "Alianza de progreso". En ik heb me laten inlichten, dat dit fonds voor driekwart reeds ge-"earmarked"is voor bepaalde landen, dat we misschien in deze eerste phase, wat betreft een uitkering, nog niet veel mogen verwachten, maar indien wij kunnen bereiken, dat principieel komt vast te staan dat deze eilanden in aanmerking kunnen komen voor uitkering uit dit fonds, dan zijn we al een heel eind. En ik heb de indruk, dat de zaak de goede kant opgaat en ik kan U de verzekering geven,dat het Bestuurscollege niet zal nalaten om bij de Antilliaanse Regering er op te blijven hameren om hiervoor alles in 't werk te stellen.

Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer Geerman in de 2e ronde het onderwerp speciaal watertarief voor de landbouw andermaal aangehaald en met hem nog enige andere leden o.a. ook de heer Werleman. En de heren hebben geconstateerd, dat er reeds eerder dezerzijds de toezegging werd gedaan, dat wanneer het bedrijf, de Water-en Energiebedrijf, bedrijfs-ekonomisch dit kan veroorloven, een dergelijk speciaal tarief in het leven zal worden geroepen. De heren zijn dus teleurgesteld, dat dit zolang duurt en dat er nog steeds geen definitieve belofte kan worden gedaan. Ik kan me dit indenken, Mijnheer de Voorzitter, ook het Bestuurscollege zal graag zo spoedig mogelijk hiermee komen, maar men moet wel realiseren dat van een watertarief, dat aanvaardbaar is voor de landbouw dat wil zeggen ekonomisch aanvaardbaar zodat leidingwater kan worden aangewend voor landbouw, dat de grens voor de waterprijs voor de landbouw, ligt op 10 cent per m^3. Wil men dus het water gebruiken voor de landbouw dan mag hij niet meer dan 10 cent kosten of het landbouwbedrijf zou onekonomisch worden. Nu is dit te enen male een onmogelijkheid op korte termijn. En het heeft ook geen zin om het watertarief, dat nu voor

het publiek gemiddeld f 1,35 bedraagt en voor industrieën f 1,- te gaan verlagen laten we zeggen tot een f 1,- en f 0,80-, ja, Mijnheer de Voorzitter, zelfs indien wij het op f 0,50- zouden stellen. Nu wat wij ons op het ogenblik niet kunnen permitteren, het zou dus een groot bedrijfsverlies betekenen, zelf dan nog zal dit 5 maal te hoog wezen om dus voor de landbouw in aanmerking te kunnen komen, het heeft dus geen zin op het ogenblik. We hopen echter, dat de volgende ontwikkeling van het Water-en Energiebedrijf belangrijke verlagingen mogelijk zullen maken. In 't kort wil ik er dit van zeggen, dat tot op heden het Water- en Energiebedrijf werd gezien als een Waterbedrijf in de eerste plaats, met de elektrische energie als goedkoop bijprodukt van de elektriciteitsopwekking zal dan wellicht een belangrijke verlaging mogelijk wezen.

De heer Geerman en ook andere leden hebben hun bezorgdheid uitgesproken over het lang uitblijven van het drie-jarenplan voor de elektrificatie van de buitendistrikten. Inderdaad heeft de Raad maanden geleden reeds zijn toestemming hiertoe gegeven. Het Bestuurscollege heeft toen prompt een brief gericht aan de O.G.E.M. om haar mening te uiten. De reden waarom ik hier dit onderwerp ook aansnij, Mijnheer de Voorzitter, nadat mijn collega de Cuba dit in de eerste ronde heeft behandeld, ligt in het feit, dat ik namens het Bestuurscollege de opdracht heb gehad om gedurende mijn verblijf in Nederland behalve andere zaken, ook deze materie daar te behandelen. Ik ben dus op de hoogte van de gang van zaken in deze en ik ben gaarne bereid hier toelichting van te geven. Het Bestuurscollege heeft dus na de machtiging van de Raad een brief gericht aan de O.G.E.M. om mede te delen, dat wij bereid zijn onder bepaalde voorwaarden mede te werken aan het drie-jarenplan. De O.G.E.M. heeft toen na vrij lange tijd een concept-overeenkomst ingediend. Onze deskundigen hebben dit kontrakt bestudeerd, juridisch, financieel, ekonomisch en technisch en er waren enkele punten waar wij niet zonder meer mee akkoord konden gaan. Deze punten hielden in hoofdzaak verband met de betalingsregeling.

Verder was er ook een technisch aspekt namelijk het aanleggen van de hoofdleiding i.v.m. de huizen, die in aanmerking wensen te komen voor stroom en de mogelijkheid dat in de toekomst men elders huizen gaat bouwen, zover uit de buurt, dat het weer te duur zal worden om die huizen alsnog aan te sluiten. Er is ongeveer twee weken geleden een bijeenkomst geweest van vertegenwoordigers van de Elmar en het eilandgebied en in deze vergadering is overeenstemming bereikt. Wat betreft de financiele regeling is het zo geregeld, dat wanneer er achteraf huizen bijkomen, dat het eilandgebied dan op de basis van het kontrakt op dezelfde basis als voor de bestaande huizen, zal bijdragen in de aanlegkosten voor deze nieuwe aansluitingen, echter stellen wij de voorwaarde, dat voordat wordt aangevangen met de planning alle woningen schriftelijk/ zullen worden verzocht om te laten weten of ze aangesloten wensen te worden of niet. Die woningen, die nu reeds bestaan en nu zouden verklaren dat ze niet aangesloten willen worden en die later toch aangesloten willen worden zullen dan zelf die extra kosten moeten betalen omdat bij het uitzetten van de hoofdlijnen slechts rekening gehouden kan worden met de woningen, die zich wel willen aansluiten. Dus wij zullen bijtijds een voorlichtingscampagne beginnen in deze omgevingen om de mensen er van te overtuigen, dat ze nu moeten beslissen of ze aangesloten willen worden op het net ja of nee omdat ze dat nu zo goed/ voor niets kunnen krijgen terwijl hen dat later extra zal kunnen kosten./ als

Nu er overeenstemming is bereikt met de Elmar is men thans doende de definitieve overeenkomst uit te werken. Het is te verwachten dat thans binnen enkele dagen 't kontrakt zal worden getekend. In het kontrakt zelf of beter gezegd in het drie-jarenplan als zodanig is geen wijziging gekomen. Dus de

/ zullen worden gewaarschuwd en

opzet zoals aan de Eilandsraad indertijd voorgelegd, daar is geen verandering in gekomen. Het blijft een drie-jarenplan, en dus geen vier jaren-plan en ook niet óver drie jaar maar ín drie jaar.

De heer Werleman, heeft het in de 2e ronde gehad over de associatie van de Antillen bij de E.E.G. En misschien mag ik daarbij meteen het betoog van de heer Britten betrekken, die geconstateerd heeft, dat deze E.E.G.-associatie voor de kleine man, naar zijn mening althans, wel geen profijt zal brengen, doch slechts voor de grote industrieën. Mijnheer de Voorzitter, het is dezerzijds mijn mening, dat de associatie van de Antillen bij de E.E.G., waartoe thans inmiddels in principe is besloten door de Ministerraad in Brussel, en waaraan nu slechts de formaliteiten ontbreken om van deze associatie een feit te maken, voor de Antillen uit een ekonomisch oogpunt inderdaad van zeer groot belang zal kunnen wezen. Deze associatie houdt diverse mogelijkheden in. Niet alleen de mogelijkheid van export van bepaalde produkten door grote industrieën, naar de E.E.G.-landen, vrij van douane-rechten, hetgeen inderdaad een attraktie zou wezen voor de industrie-vestigingen op de Antillen en waarvan toch ook de kleine man zal profiteren, die werk zal krijgen in deze industrieën terwijl elk van deze industrieën toch ook indirekt dienstverlening met zich meebrengt. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ook ander attrakties houdt deze associatie in namelijk de E.E.G. beschikt over een ontwikkelingsfonds voor de Overzeese Rijksdelen van de Staatsleden van de E.E.G. In dit fonds heeft o.a. Nederland zeer grote bedragen gestort, ik kan uit mijn hoofd het bedrag niet meer herinneren, het is in de buurt van 100.000.000 of 150 miljoen gulden Nederlands. Een deel van dit bedrag zal aangewend werden t.b.v. Nieuw-Guinea. Men heeft al eens/aangewend uit dit fonds voor Nieuw-Guinea. Ik heb de indruk gekregen dat een verdere aanwending uit dat fonds voor Nieuw Guinea op het ogenblik zekere vertraging ondervindt en misschien zelfs helemaal geen voortgang meer zal vinden, wat dus betekent dat 't geld in dit fonds voorlopig daar in dit fonds beschikbaar blijft. Zo door de associatie van de Antillen bij E.E.G. zullen ook de Antillen in aanmerking kunnen komen voor uitkering uit dit fonds. Dit fonds is bedoeld niet alleen tot verbetering van de welvaart van de betrokken Overzeese Rijksdelen maar kan ook aangewend worden voor sociale voorzieningen, voor sociale werken. Ik geloof daarom, Mijnheer de Voorzitter, dat deze nieuwe mogelijkheid, dat de Antillen uit dit ontwikkelingsfonds van E.E.G. zal kunnen putten, voor sociale en ekonomische werken, dat ook dit een belangrijke verbetering is waar ook de kleine man, de bevolking in het algemeen dus, van zal kunnen profiteren.
Het een en ander zal zich natuurlijk nog moeten ontwikkelen. We kunnen slechts constateren, dat er nu nieuwe mogelijkheden zijn geopend, waar dus echter nog aan gewerkt moet worden, we hopen dat de resultaten niet lang op zich zullen laten wachten. /wat

Dan, Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer Dominico Croes het gehad over het Statuut, dat door de A.V.P. en N.V.P.-regering verwezenlijkt werd en zoals van nu b.v. de lening mogelijk is, die hier kort geleden in de Staten werd behandeld en goedgekeurd. Mijnheer de Voorzitter, ik kan de redenering van de heer Croes niet volgen. Met alle respekt en sympathie voor het Statuut geloof ik niet dat men kan concluderen dat slechts door 't Statuut of met het Statuut in handen een lening, zoals het onderhavige of welke steun dan ook onmogelijk zou zijn tussen twee of meer landen. Met andere woorden men moet niet stellen, zoals de heer Croes, dat dank zij het Statuut wij nu de lening kunnen aangaan, want anders zou deze lening niet mogelijk zijn. Ook al bestond er helemaal geen Statuut want indien de good-will bestaan over en weer, dan zijn deze transakties nog mogelijk, want zelfs landen, die helemaal vreemd tegenover elkaar staan helpen elkaar heden ten dage, financieel en tech-

nisch, zonder enig Statuut. Dat wil niet zeggen dat het Statuut niet nodig is, maar Mijnheer de Voorzitter, met het Statuut alleen zijn we d'r niet, met de Bijbel alleen zijn wij nog geen Christenen. Het is een mooi stuk, het Statuut, maar behalve het Statuut moeten nu de mensen gaan werken met het Statuut in handen om resultaten te krijgen. Dat hebben wij dus niet zonder meer met het Statuut. En het Statuut, Mijnheer de Voorzitter, waar de heer Croes dan zo over afgeeft wat hij 'n prachtig werk vindt en wat zeer zeker zijn goede kanten geeft, Mijnheer de Voorzitter, indien de heer Croes wil stellen dat het zo'n pracht werk is van de A.V.P. en de N.V.P. wat hij dus gesteld heeft in de 2e ronde dan voel ik mij toch verplicht om de aandacht te vestigen op het volgende. In dit zelfde Statuut werd opgenomen een voorwaarde volgens welke de luchtvaartaangelegenheden voor zoveel jaar zodanig wordt geregeld, dat alles ten aanzien van de luchtvaartbelangen in de Nederlandse Antillen alleen maar mogelijk is door via Den Haag en Mijnheer de Voorzitter, laten we eerlijk zijn, daarmee heeft men ook weer belangen en zolang die belangen of wanneer die belangen niet in overeenstemming zijn met de onze maar Koninkrijksaangelegenheid en Rijksaangelegenheid , Mijnheer de Voorzitter, dan zitten we toch, dat is toch wel duidelijk lang niet zo makkelijk dat wanneer onze Antilliaanse luchtvaartaangelegenheden Antilliaanse aangelegenheid er aan is geweest. Dit is een zwakke plek in het Statuut.

De heer Dominico Croes heeft gezegd dat de heren van de P.P.A. een obcessie hebben of althans enkele leden door iedere keer te zeggen dat: Regeren is vooruitzien en hij heeft er op gereageerd door er op te attenderen dat de P.P.A. toch maar gestemd heeft voor verhoging van alle mogelijke belastingen.
Mijnheer de Voorzitter, verhogen van belastingen op zich kan toch niet worden aangemerkt als een fout of als slecht. Er kunnen goede redenen zijn om belastingen te verhogen en wanneer die aanwezig zijn dan strekt het slechts tot eer van de partijen in de Regering dat zij het inzicht en de durf hebben om hoewel dit politiek inderdaad zeer onattraktief is, toch te durven over te gaan tot het stemmen voor deze belastingverhoging. Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat dit geen verwijt mag wezen, maar dat het slechts tot eer strekt van deze frakties, die dit hebben gedurfd, niettegenstaande politieke konsekwenties, doch wetende, dat men van Regeringszijde ook zijn plicht heeft. Overigens acht ik het niet fair, dat de heer Croes het alleen maar heeft over verhogingen van bepaalde belastingen maar er niet meteen bij gezegd heeft, dat daar tegenover stond de algehele afschaffing van schoolgelden. Ik vind, dat hij eerlijkheidshalve dat ook aan had moeten toevoegen.

Mijnheer de Voorzitter, er is nog al in kleuren gesproken in de vergadering van vandaag. Wij hebben het vanmorgen gehad over het oranje-rood, dat dank zij de regen werd omgezet in groen. Wij hebben het gehad over oranje-rode jaren en groene jaren, die zouden volgen. Wij hebben het zelf gehad over groene mensen en wij hebben het gehad, Mijnheer de Voorzitter, over de heer Croes, die vanmorgen bij het uitzoeken van zijn das, een oranje-rode das heeft uitgezocht, menende dat het hem wel goed paste. Hij heeft gezegd dat het om een gehele andere reden is, waarom hij die das draagt. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik kan toch niet nalaten om te constateren, dat de oranje-rode das van de heer Croes hem goed staat en misschien dat een oranje das hem nog beter staat. Overigens wil ik "just for the record" op 't volgende even attenderen. De heer Croes heeft in zijn beschouwing vanmorgen gesproken van het oranje-rood omgezet in groen. Maar in de 2e ronde, waarschijnlijk heeft hij dit niet zo bedoeld, heeft hij gesproken van: de rode jaren, de afgelopen rode jaren. Ik wil gaarne aannemen, dat hij dat niet zo bedoeld heeft,

maar zoals de heer Geerman gezegd heeft,/want over 300 jaar dan slaat men de notulen op en men zal het toch niet prettig vinden als in de notulen ongecorrigeerd blijven staan, dat de afgelopen jaren aangemerkt werden als rode jaren. Ik zou daarom zekerheidshalve de heer Croes er op willen wijzen: de kleur is oranje en niet rood. /voor de notulen

De heer Dominico Croes heeft 't er over gehad, dat de welvaart, de ekonomie in 1955 naar zijn mening toch wel kerngezond was. Ik heb in de le ronde getracht aan te tonen, dat dat niet zo is en ik heb de notulen van september 1955 aangehaald waar ik toen reeds hierop wees. Maar Mijnheer de Voorzitter, indien de heer Croes volhoudt, ik meen dat de heer/Croes het in de 2e ronde ook gesteld heeft dan kan ik niet anders zeggen: leest U nog eens de begrotingen die Uw eigen Regering indertijd heeft ingediend. Ieder jaar heeft Uw eigen Bestuurscollege in de begroting gesteld, dat het Eilandgebied financieel en ekonomisch achteruitging en dat er stappen genomen moesten worden om hier verbetering in te brengen. Dat heeft Uw eigen Bestuurscollege toen gesteld. Die heeft gewaarschuwd voor deze financiele-ekonomische achteruitgang. Die stappen echter die bleven uit, daar heb ik vanmorgen reeds overgesproken. De heer Croes stelt ook dat die f.500.000,- die de P.P.A. die op 1 juli 1955 heeft aangewend om de werkeloosheid te bestrijden, dat die f.500.000,- daar was in 'n reserve-fonds dank zij het verstandige financiele beleid van de A.V.P. Mijnheer de Voorzitter, ik heb vanmorgen gelezen uit de notulen van die vergadering van 1 juli 1955 waarbij de heer Eman als fraktieleider van de A.V.P. constateerde dat er duizendtallen Arubanen of meer zonder werk waren omdat er toen geen werk was voor hen. Duizendtallen Arubanen of meer waren zonder werk volgens de woorden van de heer Eman in de openbare Eilandsraadvergadering van 1 juli 1955. Mijnheer de Voorzitter, wat hebben die werkeloze Arubanen aan die f.500.000,- in het reserve-fonds van de A.V.P.? Dat was de begroting van 1955 en op 1 juli 1955 heeft de P.P.A. dit bedrag moeten voteren voor deze werkelozen. Waarom heeft de A.V.P. niet de interesse gehad om deze stap te nemen? Wat hebben we aan 't geld in 'n reservefonds? Dit is geen rendabele investering, Mijnheer de Voorzitter. Overigens betwijfel ik, dat de f.500.000,- werd gereserveerd gedurende de jaren van 't A.V.P.-beleid wat mij is bekend, dat dit 't geld was dat overgebleven was gedurende het begrotingsjaar voor de overdracht, dit waren nog bedragen, die uitgekeerd werden door het Land. /Max

De heer Dominico Croes heeft in de 2e ronde gesteld, dat er op het ogenblik ruim drie duizend werkelozen zijn op Aruba. In de le ronde heeft de heer Croes gesteld, dat dit Bestuurscollege mede debet is aan de werkeloosheid, zoals het nu is. Ik heb er toen op gewezen, verwijzende naar de woorden van de heer Eman in 1955, dat de werkeloosheid nu niet erger is dan in 1955, doch slechts opvalt door de tijdelijke werkgelegenheid die ontstond gedurende de jaren 1956,'57,'58 bij de bouw van de grote projekten. Nu zegt de heer Croes zonder meer ja, maar er zijn nu drieduizend werkelozen. Mijnheer de Voorzitter, ik heb inlichtingen ingewonnen vanmiddag en het is mij gebleken, dat 't aantal werkelozen op Aruba op 't ogenblik, de werkelijke werkelozen geschat moet worden op ongeveer duizend vijfhonderd en niet drieduizend. Als ik dan zie dat de heer Eman in juli 1955 sprak van duizendtallen Arubanen zonder werk dan zou ik moeten constateren dat er een verbetering in deze toestand heeft plaatsgevonden.

De heer Hernandez, Mijnheer de Voorzitter, heeft verzocht om de positie te onderzoeken van de kassier en sub-kassier van de Eilandsontvanger omdat

hun verantwoordelijkheid en hun werk meer is geworden. Mijnheer de Voorzitter, het betreft hier bepaalde personen, ik geloof niet dat juist is om in een openbare vergadering hier dieper op in te gaan. Ik kan de heer Hernandez de verzekering geven, dat de chef van dit kantoor de heer Eilandsontvanger steeds de belangen van zijn ambtenaren ten volle heeft behartigd en altijd die promoties en mutaties entameert, die hij nodig acht. Overigens moet ik er op wijzen dat een positieverbetering niet alleen afhangt van 'n vermeerdering in het werk of hun verantwoordelijkheid doch de rang van de ambtenaren moeten ook passen in de totale personeelsbezetting van dat kantoor. Men moet ook rekening houden met de andere funkties hoger en lager in dat kantoor. En ten slotte moet men zich afvragen of er ook andere ambtenaren zijn, die daar meer werk bij hebben gekregen. Met andere woorden dit moet worden bekeken in zijn geheel en ook met de positie van ambtenaren in andere diensten om te voorkomen dat men scheve verhoudingen krijgt of zodanige situatie dat anderen zich daaraan menen te mogen optrekken. In ieder geval zal ik, Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de woorden van de heer Hernandez nader kontakt opnemen met de heer Eilandsontvanger om na te gaan wat er in deze gevallen gedaan zal kunnen worden.

De heer Max Croes, Mijnheer de Voorzitter, stelt dat hij in de le ronde gesproken heeft van een begroting waarin geen ingrijpende beleidskwesties zijn op te noemen, met uitzondering van de urgentieplannen. Ik heb dan ook in de 2e ronde gesteld, dat juist die uitzonderingen zo groot zijn, die urgentieplannen zo enorm, dat men moeilijk kan spreken van:met uitzondering van. Ik geloof dat deze urgentieplannen juist hoofd-zaken zijn van de begroting als onderdeel van deze begroting. Overigens stelt hij, dat de stijging van de onderwijskosten en sociale zorg waarop ik in de le ronde wees slechts het gevolg zijn van een natuurlijke groei-proces. Mijnheer de Voorzitter, dit is toch niet helemaal juist. Men kan als natuurlijke groei-proces slechts aanmerken de groei van het aantal leerlingen dus meer lokalen meer onderwijzers.
Maar wanneer men hier op Aruba het initiatief neemt tot een huishoudschool zoals hier staat, wat b.v. Curacao nog niet heeft dan is dat niet een natuurlijke groei-proces, Wanneer men op Aruba op dit ogenblik een initiatief neemt tot een h.b.s. dan is dat geen natuurlijke groei-proces. Wanneer men op Aruba overgaat tot het stichten van een b.l.o.-school vooruitlopende op de wettelijke regeling (op 't hele eiland Curacao komt dit nog niet voor) Aruba heeft dus vooruitlopende op de wettelijke regeling vóór enig ander eiland een b.l.o.-school gesticht. Dit is geen natuurlijke groei-proces.
Mijnheer de Voorzitter, dit is allemaal blijk van een beleid van 't Bestuurscollege waarbij getracht wordt om te voorzien in de behoefte van het onderwijs uiteraard binnen het kader van ons financieel vermogen. Het vijfjarenplan voor het onderwijs op Aruba is geen natuurlijke groei-proces, daartoe is een initiatief genomen en werd hieraan gewerkt. Het nieuwe tienjarenplan voor onderwijs op Aruba waar nu aan gewerkt wordt is ook weer 'n plan waarbij rekening wordt gehouden met de behoefte van het eiland in de naaste toekomst.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes heeft gesteld in de 2e ronde, dat de werkwijze van het Bestuurscollege bij de behandeling van de projekten, zoals die laatselijk plaatsvonden, zodanig verschilt van de behandeling van de projekten vroeger, in de tijd van het hotel en de waterfabriek, dat hij zelfs de vergelijking trekt van een verschil van dag en nacht. Mijnheer de Voorzitter, indien er inderdaad een verandering is gekomen in de werkwijze van het Bestuurscollege (ik meen dat te mogen betwijfelen), maar indien dat zo mocht

wezen, dan is dit misschien mede het gevolg van een verandering in de werkwijze en de houding van de fraktie waar de heer Croes lid van is. Mijnheer de Voorzitter, zij die hier langer in deze Raad gezeten hebben, hebben een tijd gekend waarin de fraktie van de heer Croes een heel andere werkwijze had. Ik wil geen oude koeien uit de sloot halen, ik geloof dat de Raad van Aruba op het ogenblik op de goede weg is, maar indien de heer Croes zegt dat er een verandering is in de werkwijze van het Bestuurscollege dan doet hij er misschien goed aan om de notulen te lezen van de vergadering in 1955 toen de begroting werd behandeld van 1956. Als hij dan even doorleest de toespraak van de heer Albert Eman en ook het jaar daarop diverse toespraken van de heer Eman in deze Raad. Die waren toch van zo'n aard, Mijnheer de Voorzitter, dat ik menig persoon in deze vergadering toen als het ware heb zien walgen. Ik zal er niet toe overgaan om deze zwarte bladzijde uit de geschiedenis van de Arubaanse Eilandsraad weer op te rakelen en daaruit voor te lezen, maar ik wil wel de heer Croes uitnodigen om zijn eigen geheugen eens op te frissen en nog eens terug te gaan naar die oude notulen en misschien zal hij ook dan constateren dat er in de werkwijze van de A.V.P., gelukkig, een verandering is gekomen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Laclé heeft gewezen op de hekken op het strand, die zodanig gesloten zijn, dat het publiek daar niet door kan. Het is mij bekend, dat de Overheid als voorwaarde heeft gesteld, dat deze hekken voorzien moeten zijn van poorten, zodat de vissers daar altijd door kunnen. Het is mij ook bekend, dat deze hekken van deze poorten zijn voorzien. Nu heeft de heer Laclé gesteld, dat deze poorten inmiddels zijn voorzien van sloten zodat ze niet open kunnen. Ik heb vanmiddag niet de kans gehad om dit te onderzoeken maar wel heb ik van één gehoord vanavond dat wat de hekken van Basiruti betreft dat niet het geval is, dat daar geen sloten zijn en dat iedereen die poorten kunnen opendoen. Wat het hotel betreft heb ik dat vanavond niet kunnen nagaan, maar aangezien het wettelijk voorgeschreven is, dat de hekken altijd open moeten kunnen zal 't Bestuurscollege zo spoedig mogelijk een onderzoek instellen en ik kan U de verzekering geven, dat indien de hekken van de Aruba Caribbean Hotel zijn afgesloten wij onmiddellijk stappen zullen nemen om die als nog te laten openen.

De heer Britten, Mijnheer de Voorzitter, heeft het in de 2e ronde weer gehad over die overvaren vissersboot. Hoewel men er nu dus twee jaar aan bezig is heeft hij als voorbeeld gesteld dat hij zelfs onlangs een geval heeft behandeld, waarvan hij in twee maanden tijd kans heeft gezien dat op te lossen. Mijnheer de Voorzitter, U hebt er reeds op geantwoord, mijn enige reden om hier nog even op in te gaan ligt aan het feit dat ik gedurende mijn bezoeken in Nederland in verband met andere zaken er steeds de moeite voor heb genomen om ook in Den Haag na te gaan of te informeren hoe het met deze zaak stond. Het betreft hier de boot van Maarten Tromp waarbij indertijd is overleden, Ambrosio Gomez, de boot was de Immaculata. De Inspektie van Scheepvaart in Willemstad Curacao heeft indertijd geweigerd deze zaak te entameren en heeft deze dan ook geseponeerd. Van de zijde van de Regering werd gesteld, dat hier een strafbaar feit werd gepleegd, dat het schip,dat deze vissersboot had overvaren, absoluut fout was maar de Scheepvaart-inspektie te Curacao heeft het van de hand gewezen. De Antilliaanse Regering heeft het toen aanhangig gemaakt in Nederland en het is mij bekend dat in Den Haag hieraan wordt gewerkt. Nog gedurende mijn laatste verblijf in Den Haag ongeveer een maand geleden was ik toevallig op het kantoor van Minister Lampe, toen er weer een brief binnenkwam van de Nederlandse Regering waarbij gesteld werd

dat ook de instanties daar er weinig voor voelde om hier werk van te maken. Het is mij bekend, dat de Antilliaanse Regering toen prompt zeer krachtig hierop gereageerd heeft en er op heeft aangedrongen bij de Nederlandse Regering, dat er stappen worden genomen, dat deze zaak wordt voortgezet. Het betreft hier echter jammer genoeg een internationale kwestie, dit is een aanvaring op open zee tussen vreemde schepen of laten we zeggen met een vreemd schip en een Arubaanse vissersboot. Wij kunnen deze zaak hier niet behandelen, dit moet geschieden via Den Haag en het is inderdaad jammer, dat het zolang duurt, maar ik geloof dat er weinig aan te doen is. Wat gedaan kan worden, wordt gedaan. Van deze zijde wordt zoveel mogelijk druk uitgeoefend op Den Haag om deze zaak niet te vergeten. Direkt verbonden aan de strafzaak is verbonden de civiele zaak met schadevergoeding, Ik kan niet anders zeggen, dat ik onder de indruk ben van het feit aangaande 't geval, dat de heer Britten heeft genoemd namelijk, dat hij bij een dergelijk geval in twee maanden tijd een en ander voor elkaar heeft kunnen boksen. Ik ben er zeer van onder de indruk. Ik zou haast het Bestuurscollege in overweging willen geven om de diensten van de heer Britten aan te werven in deze. Maar ik vrees toch, dat deze gevallen toch niet zonder meer te vergelijken zijn, ik vrees dan toch, dat het geval van de heer Britten, niet helemaal gelijk zou liggen aan het geval van de Immaculata. Ten slotte wil ik er op wijzen, dat Maarten Tromp, de eigenaar van de overvaren vissersboot van het Bestuurscollege van Aruba prompt een voorschot heeft gekregen indertijd om een nieuwe boot te kopen. Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat ik hiermee kan volstaan. Ik dank U.

<u>DE HEER F. WERNET,GEDEPUTEERDE</u>:Mijnheer de Voorzitter, in de 2e ronde heeft de heer Chance naar voren gebracht dat hij 't niet uitdrukkelijk tegen mijn persoon had en daar ben ik al blij mee. Maar met betrekking tot die snoepreisjes wil ik meteen de heer Chance en de heer Dominico Croes mededelen dat ook ik tegen snoepreisjes ben. Omtrent toezicht over de bursalen, Mijnheer de Voorzitter,; er staat niet voorgeschreven, dat de Gedeputeerde het moet doen, maar dat er wel iemand aanwezig is. Het is een verplichting en we kunnen er moeilijk onder uit. Ik wil de zaak wel even verder bekijken.
De heer Chance, de heer Croes en de heer Britten hadden het over de kaarten voor vrije geneeskundige behandeling, die ingetrekken werden. Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet anders antwoorden, dan dat dit het gevolg is voortvloeiende uit de contrôle , waarbij er wijzigingen ingekomen zijn, in verband met de inkomsten of andere gevallen, dat deze kaarten ingetrokken werden.

De heer Croes, die had het over gevallen in het verleden waarbij kaarten voor vrije geneeskundige behandeling uitgegeven werden om politieke redenen. maar hij heeft man noch paard genoemd.

De heer Britten stelt nu wel in deze tijden zware verdachtmakingen aan het adres van ambtenaren. Ik heb meermalen gezegd, Mijnheer de Voorzitter, alleen maar met insinuaties kunnen wij niet verder, we moeten ook feiten hebben, Mijnheer de Voorzitter, Het is jammer,dat de heer Britten over dit zogenaamde feit, dat hem ter ore is gekomen praat, namelijk dat een ambtenaar gezegd zou hebben, dat als de betrokken persoon zijn woning geeft voor politieke vergaderingen hij dan meteen zo'n kaart zal kunnen krijgen. Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Britten hierbij uitnodigen om de naam van de ambtenaar te willen noemen, die de mensen verteld zou hebben en ook de naam van de persoon, die met zulke absurde voorstellen door de ambtenaar of ambtenaren

worden benaderd. Een en ander dan om het Bestuurscollege in de gelegenheid te stellen om deze gevallen grondig te laten onderzoeken en de nodige maatregelen te treffen, zodat deze praktijken de wereld worden uitgezonden. Als men dat niet doet, Mijnheer de Voorzitter, het spijt me, maar dan blijft het altijd bij die insinuatie. Zo hebben we geen bewijzen en zo kunnen we geen onderzoek instellen en zo kunnen we niets doen. Ik denk, dat 't niet in 't algemeen belang van de dienst is, dat er hier met namen van ambtenaren gespeeld wordt, en ik kan niet anders zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege niet anders kan doen dan te eisen van deze mensen, dat ze man en paard noemen en ik zou over het algemeen willen zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat een ieder, die zulke gevallen tegenkomt, niet alleen goed doet, maar volgens mij, vooral 'n Raadslid, zijn plicht doet door het Bestuurscollege hiervan op de hoogte te stellen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance sprak over de afrastering van 't St. Augustinus-College. Voor wat dat betreft kan ik mij niet herinneren en ook het hoofd Onderwijszaken kan zich niet herinneren dat er klachten binnen gekomen zijn; we willen dit niettemin in overweging nemen. Er zijn meerdere scholen die om afrastering vragen dus niet alleen maar het Augustinus College en we hopen dan ook nog in 't jaar 1962 als er voordelige saldi zullen zijn van verschillende aanbestedingen om met die kleine bedragjes dan een en ander nog klaar te spelen voor 1962. Het is alleen maar zo, dat bij de begrotingsbehandeling men moet voor opstellen wat het meest noodzakelijk is in dergelijke gevallen, een lokaal voor de kinderen of afrasteringen; dus volgens dat principe zijn we altijd te werk gegaan, vooral de laatste tijd. Maar, alsnog, we willen het in overweging nemen en indien 't kan willen we proberen om dit alsnog voor elkaar te boksen.

De heer Werleman had het over de schoolvoeding . Het werd werkelijk een beetje misverstaan, ik dacht eerst dat het ging over kinderen op school die ondervoed waren. Maar hij heeft uitgelegd, dat het kinderen zijn van arme familie, die zonder een boterham naar school komen. Dit valt dan mijns inziens meer onder een sociale voorziening, armenzorg en ik zou huiverig zijn om te zeggen, laat deze ouders dan op 't kantoor van Maatschappelijk Zorg komen. We kunnen een en ander laten nagaan, bijvoorbeeld de hoofden van scholen zullen in staat kunnen zijn om ons over een en ander de nodige inlichtingen te verstrekken en daarvan willen we graag gebruikmaken en onze best doen om deze mensen dan hierin te helpen.

Ook heeft de heer Werleman reeds in de le ronde gesproken, Mijnheer de Voorzitter, over de onderstanden. Dat is mij ontgaan. Het is werkelijk zo, ik heb het niet in de le ronde beantwoord. Het is zo, dat de onderstanden zo gesteld zijn, zoals de heer Werleman het naar voren heeft gebracht. Ik kan zeggen dat er op het ogenblik een rapport is, ik zou haast zeggen een ontwerp in behandeling maar dat moet nog grondig bestudeerd worden, omdat men vroeger nooit een behoorlijke regeling had, aan de hand waarvan men definitief kon aanwijzen, wie wêl en wie niet in aanmerking kwam. En dit voorstel is enigszins gebaseerd op de ondervindingen in vergelijking met de armenzorg in Nederland en ik kan niets anders doen dan hopen dat deze bestudering vlot zal verlopen en dat wij met de nodige voorstellen tot de Raad zullen kunnen komen.

Ook heeft de heer Werleman in de eerste ronde 't gehad over de alimentatie-regeling. Dit resorteert onder het Land. Wij willen de zaak wel entameren bij de Centrale Regering.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Hernandez heeft 't gehad over de moeilijkheid met het doubleren van de kinderen op school. Ik dacht eerst dat de heer Hernandez bedoelde kinderen,die met een beurs weggingen om in Nederland te studeren. Als ik het goed heb, dan zijn 't kinderen, die hier op 't eiland naar de lagere scholen gaan en die doubleren. Mijnheer de Voorzitter, dit is moeilijk te beantwoorden, omdat 't doubleren veroorzaakt wordt door verschillende factoren. Het is moeilijk om met de vinger precies aan te wijzen waarom het gebeurt. Ik kan de heer Hernandez dan zo beantwoorden, dat het ons veel centen kost en dat wij dit geval dan kunnen/onderzoeken en wij kunnen dat dan althans met verschillende schoolbesturen bespreken. Maar ik ben bang of er van deze kant wel iets voorgesteld kan worden om 't te voorkomen. Ik moet nogmaals zeggen het vloeit voort uit verschillende factoren en niet uit slechts een factor. Overigens mag ik wel zeggen, dat van de andere kant ook gewaarschuwd werd om kinderen niet te makkelijk te laten overgaan want dan struikelen ze later toch, maar de meningen verschillen hierover. Maar in ieder geval; er zal iets aangedaan kunnen worden, indien er kinderen tussen zijn, die slechte ogen hebben, of een 'n slecht gehoor of zoiets en dit tijdig ontdekt kan worden. Verder moeten wij de beoordeling overlaten aan de hoofden van scholen en onderwijzers daar kunnen we als Bestuurscollege moeilijk aan beginnen.

/laten

Mijnheer de Voorzitter, de heer Max Croes en de heer Finck hadden het in de tweede ronde over het eenvoudig vakonderwijs. Mijnheer de Voorzitter, ik moet hier weer hetzelfde/antwoorden, het is nog steeds de bedoeling om te beginnen in januari niet op 1 januari; niet in april of op 1 april, Mijnheer de Voorzitter. /be-

De heer Laclé die had het over de telefoonaanvragen of aansluitingen voor de eigenaar van de Welkom-bar en dan voor de president van 'n Jeugd-voetbalclub of zoiets, te Paradera, de heer Oduber. Ik kan de heer Laclé mededelen, dat wij alle mogelijke pogingen hebben aangewend om deze mensen alsnog dit jaar te kunnen aansluiten. We hebben het getracht met een luchtkabel, maar het is ons door de drukke werkzaamheden en ook wat het materiaal betreft niet gelukt, maar in ieder geval in plaats van met luchtkabels te gaan werken, hebben wij 't nu staan op de begroting 1962 voor normale grondkabels. Dit zal geschieden vanaf de kerk van Paradera in de buurt van Welkom-bar ongeveer tot bij de Bakkerij en in Sta Cruz. Er zal een stuk achter blijven voor de begroting van '63 dan zal iedereen die dan aan de weg Santa Cruz-Paradera woont aangesloten kunnen worden. Het staat in het uitbreidingsplan voor 1962.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Finck die had het ook over een gulden middenweg omtrent het voorbereidend lager onderwijs. Het is zo dat ik hem in de eerste ronde jammer genoeg niet helemaal beantwoord heb, Ten aanzien van het voorstel om de leeftijd van de kinderen voor het voorbereidend lager onderwijs te stellen, laten we zeggen, op vijf jaar, zoals hij bedoelde met zijn gulden middenweg, mag ik de heer Finck mededelen, dat dit reeds geschied is. Als ik mij niet vergis, is er een brief van het Bestuurscollege gedateerd 10 juni 1961 ingediend in verband hiermee. Wij hebben de Minister dan ook onze zienswijze in de hele zaak voorgelegd. Omtrent het voorstel van de Onderwijscommissie in verband met de wijziging van de regeling voor vrije bus-

vervoer mag ik de heer Finck ook mededelen dat het Bestuurscollege hierop inmiddels reeds een beslissing heeft genomen. En ik wou bijvoegen niet alleen maar om de schaal te verhogen zoals voorgesteld maar ook de sociale aspekten hebben meegeteld, in geval men meer kinderen op school heeft. Er wordt ook een bedrag van fl.5,- afgetrokken. We hadden nog geen datum vastgesteld, dat moeten we alsnog doen.

Dan omtrent uitgebreid lager onderwijs, Mijnheer de Voorzitter, is het zo dat de heer Finck gezegd heeft dat hij op Curaçao Statenlid is, maar hier Eilandsraadlid. En ik kan de heer Finck mededelen dat zullen wij van onze kant ook laten informeren bij de Minister en wij hopen, dat wanneer hij in de Staten komt, dat hij dat ook verder zal steunen en dat men dan tot een afgerond voorstel zal kunnen komen. Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat ik hiermee kan volstaan, ik geloof, dat ik op/al de vragen heb kunnen antwoorden. Ik dank U.

DE HEER J ERASMUS, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer D.Croes die kwam terug op de kwestie werkverschaffing en aangezien de heer Finck hierop reeds van antwoord heeft gediend, meen ik wel dat het overbodig zou zijn om hierop verder in te gaan. In ieder geval weet iedereen dat de indirekte verdachtmaking van de heer Croes onjuist is.

Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer D.Croes mijn persoon beticht, dat ik op een zekere vergadering te Noord op een discriminerende wijze zekere uitlatingen heb gedaan in verband met bepaalde politieke groeperingen. Mijnheer de Voorzitter, ik moet bij voorbaat zeggen, dat de P.P.A. dit jaar nog geen vergadering te Noord heeft gehouden. Deze vraag heeft mij gedwongen om hierin een paar opmerkingen te maken. Ik moet teruggaan op het feit dat sedert ik ambtenaar ben geworden, ik altijd mijn plicht gedaan heb, als wordt verwacht van een ambtenaar, zoals een ambtenaar behoort te doen. Ik heb iedereen die bij mijn kantoor aanklopte geholpen, niet alleen gedurende de dag, maar ook 's avonds, 's zaterdags, 's zondag en op feestdagen en overal. Nu als Gedeputeerde is het voor mij een eer om, nu meer dan ooit, iedereen, die bij mij aanklopt, te helpen, Mijnheer de Voorzitter, als het Bestuurscollege niet de Arubaanse bevolking van welke groep dan ook helpt dan zal men vragen, Mijnheer de Voorzitter, wie anders zal in dit geval op dit moment deze mensen kunnen helpen?

Mijnheer de Voorzitter, de groeperingen, die de heer Croes bedoelde, heeft volgens mijn mening geen andere toevluchtsoord ter verkrijging van hulp en zelfs werk. Ik ben bereid mijn volledige medewerking te verlenen om iedereen te helpen omdat volgens mijn mening deze mensen toch nergens anders aan hulp kunnen komen. Dan vraagt de heer Finck, Mijnheer de Voorzitter, over de lichtboei te Noord,Malmok meen ik. Inderdaad is deze boei verplaatst naar O'stad in verband met onderhoudsbeurt. Het Bestuurscollege zal zo spoedig mogelijk, zodra deze boei klaar is met de onderhoudsbeurt, er voor zorgen om hem terug te laten plaatsen voorlopig tenminste naar Malmok. Ik zeg voorlopig, Mijnheer de Voorzitter, omdat dit eigenlijk 'n Landszaak is. Het Land heeft het beheer over de veiligheid van onze zeeën, speciaal dit geval van wrakken. Ik kan de heer Finck verder zeggen, dat van onze zijde reeds kontakt met de Regering via de Inspektie van Scheepvaart is opgenomen, zodat wij in de toekomst deze boei van het Land zullen krijgen. Verder, Mijnheer de Voorzitter, heb ik niets anders. Dank U.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het spijt me,dat ik in de eerste ronde het verzoek van de heer Marcial de Cuba voor een plant-

soen te Savaneta over het hoofd heb gezien. Maar ik kan de heer de Cuba verzekeren, dat wij voor Savaneta ook maatregelen zullen nemen om te zien of er een plantsoen kan komen in de buurt van de oude R.K.-Kerk.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance meende in de eerste ronde de reizen van de Gedeputeerden naar het buitenland als snoepreisjes te moeten kenmerken. Hij had het ook over de begeleiding van de bursalen, die naar Nederland gingen en ter loops had hij ook iets gezegd over de bouw van een boot. In de eerste ronde, Mijnheer de Voorzitter, ben ik niet ingegaan op deze opmerking van de heer Chance, maar hij meende in de tweede ronde uitgebreider te moeten komen met zijn kritiek. Hij heeft te kennen gegeven, dat een gedeputeerde naar Nederland is gereisd om een vlag te hijsen op de Arikok. Mijnheer de Voorzitter, de gedeputeerde, die de heer Chance bedoelt ben ik in persoon. Hierop, Mijnheer de Voorzitter, wil ik het volgende ter kennis brengen van de heer Chance. In april van dit jaar heeft het Bestuurscollege mij verzocht naar Nederland te gaan bij de overdracht en 't proefvaren van de Arikok, welk verzoek, Mijnheer de Voorzitter, ik heb aanvaard. Ik ben op 19 april naar Nederland gereisd en de proefvaart was op 20 april in de morgen, zodat ik te laat was voor de proefvaart. Op de 27e april hadden wij de officiële overdracht in Rotterdam. Vóór de officiele overdracht hadden wij ook 'n proefvaart en daarna de officiele tekening van de documenten en dergelijke. Deze overdracht, Mijnheer de Voorzitter, ging over een boot voor een bedrag van 1.000.000 Nederlandse guldens. Het was niet alleen voor de overdracht, Mijnheer de Voorzitter, maar het was ook voor het afhandelen van verschillende zaken verbandhoudende met de koop van dezelfde boot. Bij de bouw van deze boot, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij in Holland een technicus, een zekere ingenieur Zinkweg ingeschakeld voor de toezicht bij de bouw van deze boot en al deze zaken hadden geregeld moeten worden met deze mijnheer Zinkweg. De heer Chance beweert dat de Gevolmachtigde Minister voor deze zaken kan zorgen in Nederland. Mijnheer de Voorzitter, de Gevolmachtigde Minister en zijn staf hebben de hun opgedragen werken te doen. Mijnheer de Voorzitter, ik kan er bij voegen dat ik helemaal geen persoonlijke zaken had te regelen in Nederland zoals de heer Chance het zeide. Alles wat ik in Nederland heb is een zoon en die zat destijds in een militaire kazerne zodat hij ook niet bij mij had kunnen zijn. Ook kan ik bijvoegen dat ik daarvóór in Nederland was in 1951 en in 1955, dat is voordat ik gedeputeerde werd voor eigen rekening, zodat ik in 1961 niet naar Nederland hoefde te gaan voor een snoepreisje of voor een vakantie, Mijnheer de Voorzitter.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, vroeg de heer Chance in de eerste ronde of wij ook in San Nicolaas de daylight-lampen kunnen installeren. Tot nu toe, Mijnheer de Voorzitter, hebben wij deze lampen op de boulevard en een paar hier op het Wilhelminaplein geplaatst. De mogelijkheid bestaat dat deze lampen ook hier in de stad en ook in San Nicolaas metter tijd zullen komen, daar ze ook voordeliger zijn in het verbruik van stroom.

De heer Werleman, Mijnheer de Voorzitter, had het weer over de aansluiting van een paar huizen, die bekend zijn aan hem en die zeer dichtbij het elektriciteitsnet staan, maar niet aangesloten kunnen worden. Graag zou ik van de heer Werleman willen vernemen de naam en de plaatsen van deze huizen zodat wij dat aan de Elamr kunnen vragen en antwoord/krijgen waarom of wat de redenen zijn, waarom deze huizen niet aangesloten kunnen worden. /kunnen

Verder, Mijnheer de Voorzitter, hadden de heer Leonardo en de heer Britten het weer over de wegen in Companashi en Socotoro. Zoals ik al gezegd heb,

zijn deze wegen op particuliere terreinen of particuliere gronden. De mogelijkheid bestaat, Mijnheer de Voorzitter, dat deze wegen aangelegd kunnen worden, want zoals de heren zeiden: het kan zo niet eeuwig blijven doorgaan, maar ik zou graag willen weten van de Raad of zij bereid is om voor deze wegen gelden te voteren en of ze ook kan wijzen waar wij dit geld vandaan kunnen halen.

De heer Wijngaarde, Mijnheer de Voorzitter, had het ook over een weg naar de Loodskantoor, die nodig aangelegd moet worden. Het spijt me de heer Wijngaarde te moeten informeren dat er geen geld opgebracht is voor een weg naar het Havenkantoor. De mogelijkheid bestaat dat wij in de komende jaren dit geld dan kunnen opbrengen voor de weg.

De heer Mathew, Mijnheer de Voorzitter, vroeg of de Otaheiti-straat voorlopig niet schoongemaakt kan worden om te voorkomen dat er dingen gebeuren, die nu daar gebeuren. Graag willen wij het verzoek van de heer Mathew overnemen en het mogelijke doen om het ten speedigste te verbeteren. Ik geloof, dat ik hiermee de vragen heb beantwoord, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER W.C.ANSLIJN, GEDEPUTEERDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, bij de tweede ronde heeft de heer Chance een opmerking gemaakt dat er mensen zijn met grote salarissen die in de volkswoningen wonen. Inderdaad mij is ter ore gekomen dat er mensen hier woonachtig zijn met salarissen die boven de genoemde salarisgrens liggen. Ik kan de heer Chance verzekeren, dat ik de nodige aandacht aan deze zaak zal besteden en als het nodig is een onderzoek doen instellen en de nodige stappen nemen om deze zaak te saneren.

De heer Geerman heeft een opmerking gemaakt, dat de laatste tijd de mensen uit de buitendistrikten zolang moeten wachten op de behandeling van de aanvragen van huurgrond. Mijnheer de Voorzitter, het is niet alleen de laatste tijd maar dit is iets van jaren geleden. Wel is waar, dat de afdeling of het kantoor van Domeinbeheer het zeer druk heeft gehad de laatste maanden in verband met de behandeling en vrijmaken van grond voor de urgentie-projekten en wegenaanleg. Misschien door de drukke werkzaamheden zijn er enige vertragingen geweest, maar ik zal deze zaak met de heer Oehlers opnemen en ik zal hem vragen om in de toekomst al het mogelijke te doen om de behandeling van de aanvragen te bespoedigen. Hij heeft ook opgemerkt dat er mensen zijn in het bezit van huurgronden, die deze gronden niet gebruiken en hij heeft gevraagd of het niet mogelijk is een regeling te treffen en deze mensen te forceren(men moet 't woord gebruiken te forceren) om de grond te gebruiken of die weer aan de Overheid over te geven. Mijnheer de Voorzitter, het zal niet billijk zijn tegenover deze mensen om zo'n regeling te treffen, want in de laatste jaren hebben deze mensen geen kans gehad om deze gronden te gebruiken. We hebben een droge tijd gehad in de laatste vijf jaren, de regenval is zeer weinig geweest en deze mensen hadden geen kans om aandacht te besteden aan landbouw. Nu dat Aruba weer groen is geworden, misschien hebben ze een kans om wat aandacht aan de landbouw te besteden en kunnen ze deze gronden gebruiken.

De heer Werleman heeft een opmerking gemaakt in verband met de toelating van meer artsen. Hij heeft gevraagd of de wet van concurrentie niet bestaat in dit geval. Mijnheer de Voorzitter, de wet van concurrentie gaat inderdaad niet op in dit geval. Hij heeft ook een opmerking gemaakt in verband met de geneeskundige behandeling van de arbeiders. Ik moge hem mededelen,

Mijnheer de Voorzitter, bij de aanstelling van de distrikt-artsen werd alleen bepaald dat hij vrije geneeskundige behandeling zou geven aan on-en minvermogenden en ambtenaren beneden een bepaalde salarisgrens. Deze voorwaarden kunnen zo maar niet veranderd worden. Bij de aanstelling van de distriktartsen op Noord en Santa Cruz is de bepaling wel opgenomen dat de mogelijkheid bestaat dat deze arbeiders behandeld moeten worden zonder salarisverhoging. Dit geldt ook voor Curaçao. Deze zaak is bij het Bestuurscollege in bespreking.
Hij heeft ook gevraagd om de onderhoud van de dammen bij Piedra Plat, ten noordwesten van de kerk te Sta Cruz en bij Deymarie. Mijnheer de Voorzitter, de dammen of de toestand bij de dammen is regelmatig gechecked en ik weet niet precies of er schade is veroorzaakt door de zware regenval de laatste dagen of niet. Maar we kunnen deze zaak weer nagaan en zien of het nodig is om deze dammen te repareren.

Hij heeft ook gevraagd of het eilandgebied vergoeding ontvangt voor de behandeling van landsambtenaren en dergelijke. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, het eilandgebied ontvangt een vaste bedrag van f.40.000,- per jaar voor de behandeling van deze patiënten. In verband met de schoolvoeding wil ik mededelen dat er nog steeds vitaminen worden gegeven.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Croes heeft een opmerking gemaakt in verband met de kunstmatige stimulering van de regenval. Hij heeft gevraagd of het niet mogelijk is hulp van deskundigen van Wageningen en Venezuela in te roepen.Mijnheer de Voorzitter, er zijn nog besprekingen gaande en er is ook correspondentie gewisseld met de vertegenwoordiger van Special Fund van de United Nations voor 't financieren voor de studie van kunstmatige stimulering van regenval. En ik ben de mening toegedaan, dat het niet goed zal zijn of zakelijk zal zijn om gedurende deze besprekingen of gedurende de tijd dat er stukken worden gewisseld, bespreking of hulp in te roepen van deskundigen uit Wageningen of Venezuela.

De heer Wijngaarde is weer gekomen in verband met de volkswoningen bij Dakota. In verband met zijn opmerking betreffende de verschillende kosten van het schilderen van de woningen, Mijnheer de Voorzitter, wil ik het volgende opmerken. Ik heb de werkorders voor het schilderen van een paar van deze woningen gezien en ik kan de heer Wijngaarde verzekeren, dat 't mijn mening is dat er hier een misverstand is. Ik kan hem ook vragen dat als de betrokken personen bewijs van 't verschil in prijs kan leveren,ik een onderzoek in deze zaak zal instellen en de nodige maatregelen nemen om de zaak te regelen.

De heer Finck heeft gevraagd of het niet mogelijk is dat de Voorlichtingsdienst meer inlichting geven over het voetgangers-verkeer. Dat is wel mogelijk,Mijnheer de Voorzitter, en het zal met de Voorlichtingsdienst opgenomen worden. Hij heeft ook gevraagd hoe het staat met de zaak Hickenson op San Nicolaas. Tot mijn spijt kan ik zijn vraag niet beantwoorden want ik ben niet op de hoogte van deze zaak. Ik kan morgen informeren en hem laten inlichten. Ik hoop, Mijnheer de Voorzitter, dat ik op alle opmerkingen en vragen heb kunnen beantwoorden.

DE VOORZITTER:Heren, wij zijn thans gekomen aan het einde van de tweede ronde. De algemene beschouwingen worden gesloten en wij zullen nu overgaan tot 't behandelen van de artikelen van het ontwerp.

DE HEER A WERLEMAN:Mijnheer de Voorzitter, ik heb gevraagd of het mogelijk zou zijn om de motie van mij en een ander voorstel namelijk die in de algemene beschouwingen in behandeling is getreden nu in behandeling te nemen. Ik laat het over aan Uw beleid en als U het goed zou vinden dan kunnen we het nu behandelen.

DE VOORZITTER:Ik was van plan, heer Werleman om die moties in behandeling te nemen na behandeling van het ontwerp zelf, maar er is geen bezwaar om die moties thans aan de orde te stellen. Er zijn twee moties ingediend, vanmorgen door de heer Werleman ondersteund door de leden van de andere frakties.Ik zal ten eerste nemen de motie waar zogenaamd het Bestuurscollege ernstig en dringend wordt verzocht een en ander op te nemen en ik wil de heer Werleman vragen of hij bezwaar zou hebben dat na het besluit de bewoording van die motie wordt gewijzigd om te luiden:"het Bestuurscollege ernstig en dringend te verzoeken om met het Plaatselijk Hoofd van Politie op te nemen dat a,b,c en d,want eigenlijk heeft het Bestuurscollege geen bevoegdheid betreffende toelating van vreemdelingen". Dat is een bevoegdheid van het Plaatselijk Hoofd van Politie, het welke landszaak is.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb natuurlijk geen enkel bezwaar om deze aanvulling bij te voegen. Ik ben dankbaar voor Uw hulp in deze. Ik wil eventjes een ander lid gerust stellen van de andere zijde, de heer Mathew geloof ik, die een beetje ongerust is geworden en vraagt: ja waar gaat men heen? Mijnheer de Voorzitter, ik denk, dat wat de motie voor ogen heeft we allemaal ook voor ogen hebben. Alleen bij de werkelijke toepassing zou het wel in de praktijk niet altijd mogelijk zijn om ons daar strikt aan te houden. En daarmee denk ik dat ik de heer Mathew gerust kan stellen, dat in bijzondere gevallen, die zich kunnen voor doen het Plaatselijk Hoofd van Politie natuurlijk dan op eigen initiatief zal handelen. Dank U.

Zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel aangenomen, zoals gewijzigd.

DE VOORZITTER: We hebben hier ter tafel een tweede motie van de heer Werleman, ondersteund door leden van de andere frakties. Ook op deze motie zou ik een amendement willen voorstellen, heer Werleman, namelijk dat in dit geval de Eilandsraad van het Eilandgebied Aruba geen bevoegdheid heeft om zich persoonlijk te richten tot de heer Kennedy, President van de Verenigde Staten. Dit moet opgenomen worden langs de hiërarchische weg,het welk betekent dat dit verzorgd zal moeten worden bij de Regering, opdat de Regering het zal opnemen met de Ambassade in Washington om het dan door te geven aan de President. Dus ik zou willen voorstellen om de inhoud van deze brief als motie te beschouwen dan en de Regering dan te verzoeken om dit volgens de geëigende weg te entameren bij de President van de Verenigde Staten.

DE HEER A WERLEMAN:Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp het niet helemaal. De Eilandsraad heeft natuurlijk geen recht om direkt zich te wenden tot een vreemde natie en tot de President van een vreemde natie. Dat is wel waar, maar we hebben zeker het recht om (en dat heb ik ook in mijn voorstel naar voren ge-

bracht) het via de aangewezen kanalen aan het juiste adres te doen toekomen. Dus als U via de landsregering wil gaan of via de Nederlandse Regering wil gaan of welk ander instantie dan ook, dat is het goed recht van de Eilands raad, dat heb ik gevraagd in dit voorstel en wat wij vragen is om deze brief door te zenden, Mijnheer de Voorzitter, en daar aan kan de Nederlandse Regering en de Regering van de Nederlandse Antillen geen wijziging inbrengen, dat is het besluit van de Eilandsraad. Dus alleen wat betreft de doorzending, omdat wij 't niet direkt kunnen doorzenden, men moet het via de aangewezen kanalen doen, maar de inhoud zelf ik denk niet dat daaraan wijzigingen kunnen worden aangebracht. Alleen als U zich voorstelt een andere tekst - ik denk niet dat U/bedoelt - maar ik had mij dan ook voorgesteld dat men dit via de Regering van de Nederlandse Antillen, via de Gouverneur zou moeten doen en via de Ambassade. Als U dat bedoelt dan ben ik er natuurlijk direkt voor. /dat

DE VOORZITTER: Dat is mijn bedoeling, heer Werleman. Ik bedoel dat de inhoud van deze brief ter kennis wordt gebracht van de Gouverneur met verzoek om doorzending aan de President van de Verenigde Staten. Wenst een van de heren hieromtrent nog het woord te voeren?

DE HEER I.S. DE CUBA,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, hier staat dat wij een offerte doen aan de President van de Verenigde Staten om hier op het eiland een "home with an office" beschikbaar te stellen, Mijnheer de Voorzitter. Hebben de heren van de Raad hiermee rekening gehouden dat dit ons een paar duizend/zal kosten? /gulden

DE HEER A.WERLEMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, ik heb in de algemene beschouwingen reeds hierover gehad. Zoals U weet heeft men in Curaçao een Roosevelt-huis opgezet en het land heeft dit huis geschonken aan de Amerikaanse Regering. Ik zie niet in waarom in het geval van Aruba, wanneer een Consulaat hier wordt heropend, ook van de Regeringszijde niet een zekere bijdrage komt. Dus dan kan men de kosten splitsen, zodat de landsregering kan bijdragen, het eilandgebied en ook de plaatselijke handel. En als ik het goed heb, Mijnheer de Voorzitter, dan was bij een laatste onderhoud dat de delegatie van uit Aruba had met de autoriteiten van State Secretary-office dan hebben ze daar ook die offerte gedaan indertijd. Ik denk, dat ook in deze de plaatselijke handel bereid zal zijn om het nodige bij te dragen, dus voor het eilandgebied zelf zal het niet zo'n hoge kosten met zich medebrengen en ik denk dat waar het vangroot belang is dat dit Consulaat weer op Aruba wordt heropend, wij dit offer, als ik het zo mag noemen, wel zullen kunnen verantwoorden. Dank U.

DE VOORZITTER: Heer Werleman, mag ik verzoeken, dat waar in de voorlaatste alinea van deze brief staat: Therefore, as a gesture of friendship we are offering to provide a home with office annex should your Government be willing to reopen the U.S.Consulate in Aruba at an early date, naar mijn mening daartoe eigenlijk een voorstel of een motie moet worden ingediend, welke door de Eilandsraad goedgekeurd zal moeten worden om te kunnen beschikken over dat bedrag of enig bedrag dat daar genoemd zal worden.

DE HEER J.GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, als medeondertekenaar van deze motie denk ik, dat het belang, dat hier een degelijke rol speelt wel de moeite waard is om deze offerte aan de Regering van Verenigde Staten te bieden. En ik denk ook dat deze Eilandsraad in principe geen bezwaar zal hebben in-

dien het zover mocht komen, dat de Eilandsraad een zeker bedrag moet voteren voor zo'n kantoor. Zeer terecht heeft de heer Werleman opgemerkt, dat men op Curacao grote bedragen heeft uitgegeven voor het Roosevelt-huis / Mijnheer de Voorzitter, en ik denk wel en ik herhaal weer dat dat de moeite waard is ten opzichte van de belangen van Aruba dat de Eilandsraad te zijner tijd een bedrag zal voteren voor dit kantoor. Misschien bij de behanling van de begroting om een"uitspraak/te lokken", als U het zo wil betitelen, 'n P.M.-Post. Dat wil dan zeggen, dat de Eilandsraad dan er in principe mee akkoord gaat. Zou het dan voorkomen, dat de Eilandsraad te zijner tijd voor een geldbedrag moet gaan voteren, dan ligt daar reeds een principiële uitspraak. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.
/en ook het Bolivar-huis. /uit-

DE HEER O.S.HENRIQUEZ,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik hoop dat er financieel geen bezwaar is om dit aanbod te handhaven in deze brief. Wat betreft het bedrag dat hiermee gemoeid zal wezen en dat daarvoor de Raad inderdaad gelden zou moeten voteren zou ik dan willen voorstellen om dit aan te houden voor geval het zover komt, dan kunnen we ons nog altijd beraden over het bedrag dat hiermee gemoeid is. Om ons daar nu over uit te spreken zal moeilijk gaan. Echter heb ik een ander bezwaar. Het is geen financieel bezwaar tegen dit punt. Aan het slot van deze brief,Mijnheer de Voorzitter, die overigens mij zeer sympathiek in de oren klinkt, staat er dat wij de Amerikaanse Regering aanbieden een "home" en een"office" indien zij besluiten om hun consulaat op Aruba te heropenen. Ik vraag me af of dit aanbod, ook niet verkeerd kan worden geinterpreteerd. Het zou indirekt geinterpreteerd kunnen worden als een steek onder water, als zou de Amerikaanse Regering alleen vanwege die kosten van die home en die office het kantoor hier gesloten zou hebben. Maar nu gaat het eilandgebied Aruba de Verenigde Staten van Amerika aanbieden een home en een office. Ik begrijp wat de bedoeling is, ik die dus hier dit meemaakt maar een buitenstaander zou hier aanstoot aan kunnen nemen. Wat dat betreft vraag ik me af of het niet verstandiger is om deze clausule er uit te laten en dat voor ons zelf slechts intern bereid verklaren om eventueel die kosten te dekken indien dat een struikelblok zou blijken te zijn. Maar dan verder de reaktie af te wachten op deze brief en de verdere stappen genomen of nog steeds worden genomen voordat ze met dit aanbod komen.
Ik zou dus willen voorstellen om die brief te laten uitgaan zonder die clausule en mocht het feit, dat een kantoor en een huis de moeilijkheid zou zijn dan kunnen wij altijd mog meekomen. Maar daar wil ik er nog bij attenderen dat de woning van de Amerikaanse Consul, die inderdaad verkocht zou worden en dat op het laatste moment niet verkocht w rd. De Amerikaanse Regering heeft het stop gezet en de Amerikaanse Regering beschikt dus nog steeds over dit gebouw, dat eventueel zowel als home en ook als office kan dienen. Dus dit is mijn mening, niet als gedeputeerde van Financiën, maar als lid van de Raad zou ik kunnen adviseren om deze clausule er voorlopig uit te laten.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, in dat geval zie ik wel in dat het wel mogelijk is om deze clausule dan weg te laten, maar waar wil de heer Henriquez die uitlating dan beginnen, bij; "therefore -----

DE HEER O.S.HENRIQUEZ GEDEPUTEERDE:Ja, we zouden het kunnen vervangen, Mijnheer de Voorzitter, door in plaats van die zin alle medewerking toe te zeggen om dit te bewerkstelligen, dan kunnen ze altijd nog komen met konkrete voorstellen.

DE VOORZITTER: Heer Werleman dan is nu het voorstel dus om de voorlaatste alinea van die brief te wijzigen om te luiden als volgt: We trust, however, that the present situation will not be of long duration. Therefore we offer our fullest coöperation, should your Government be willing to reopen the U.S. Consulate in Aruba at an early date.
Die laatste alinea, die zou kunnen blijven zoals het daar staat.

DE VOORZITTER: Wenst een van de leden hieromtrent nog het woord? Zo niet dan zullen we over gaan tot stemming.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, voordat U tot stemming overgaat wil ik opmerken, dat bij de laatste alinea een punt moet komen achter "request" en "and offer" weglaten.

DE VOORZITTER:"offer"kan blijven staan want er staat toch: We offer our fullest coöperation?

DE HEER L.A.I.CHANCE: Ik zou liever zien dat we dat weglaten.

DE VOORZITTER: Dus na "request" een punt?

Zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel aangenomen, zoals gewijzigd.

DE VOORZITTER: Dan gaan wij thans over tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp. We zullen het ontwerp bladzijde voor bladzijde doornemen.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:bladzijde 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Bladzijde 17: Paragraaf 5, Overige taken. Noodverbandplaatsen.Orkaangevaar. Post 2.03.05.0.60.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, mag ik een kleine informatie van artikel 2.03.05.0.60? Daar staat f 680,- onder "Overige taken", de derde post van "Overige taken". In de Memorie van Toelichting staat iets over onderhoud. Nu zou ik graag willen weten wat houdt het onderhoud verder in. Verder staat er weer f 680,- voor noodverbandplaatsen, waar sedert de oprichting hiervan nog nooit noodgevaar geweest is, waarbij deze posten te hulp zijn gekomen. Het is maar een klein bedrag en het is alleen maar een principiële vraag.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, voor zover ik dat op het ogenblik kan bezien betreft het dus hier onderhoud of wel het in standhouden van de voorraad, die zich thans op verschillende plaatsen bevinden. Het is dus verband en andere materialen en equipment, die nodig zijn en die opgeslagen zijn. En het in standhouden van deze materialen en equipment vergt dit kleine bedrag. Het is maar een raming, het kan best zijn, dat het meevalt, het is voor het geval dat we over geld moeten beschikken.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 17 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen: bladzijde 18.

Bladzijde 19: Hoofdstuk IV. Volksgezondheid, Paragraaf 1, Genees-en heelkundige zorg. Post 2.04.01.0.01.

DE HEER P.CROES: Mijnheer de Voorzitter, bladzijde 19, het is alleen maar een algemene vraag. Ik wil graag van het Bestuurscollege vernemen wanneer wij op Santa Cruz een vaste dokter kunnen krijgen. Tot nu toe hebben wij een tijdelijke arts, maar geen vaste arts.

DE HEER W.C.ANSLIJN,GEDEPUTEERDE: Ik kan de heer Croes mededelen, dat er resultaten uit Nederland binnengekomen zijn in verband met deze zaak en binnenkort zal de benoeming van een arts te Santa Cruz plaats vinden.

DE HEER P.CROES: Mijnheer de Voorzitter, dat zal dus niet lang duren, het zal dus binnenkort plaatsvinden. Dank U.

DE HEER W.C.ANSLIJN,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Croes verzekeren dat 't binnenkort zal zijn.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 19 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30.

Bladzijde 31: Hoofdstuk IV. Paragraaf 7.-C. Koel-en vrieshuizen.Post 2.04.09.0.01.

DE HEER F.HERNANDEZ: Mijnheer de Voorzitter, bladzijde 31 onder C, ik geloof, dat hier een post onderste boven is gezet in plaats van bezoldiging en toeslagen van ambtenaren is het bedrag opgenomen onder arbeidsloon f 11.700,-

DOKTER VAN DE KUYP: Mijnheer Hernandez, het antwoord daarop is dat een arbeider ambtenaar geworden is. Verleden jaar was hij nog arbeider, dit jaar is hij ambtenaar. Daarbij wordt de post voor arbeiders verlaagd en voor ambtenaren verhoogd.

DE HEER F.HERNANDEZ: Ja, dat komt uit met het bedrag. Dank U.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 31 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen: bladzijde 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

DE HEER A.I.W.WIJNGAARDE: Ik wilde over onderhoudwegen de Gedeputeerde van Openbare Werken hierbij op attent maken, dat het bij mij niet de bedoeling was betreffende de weg naar de havenkantoor, dat die weg wordt aangelegd, maar dat het ook komt onder onderhoud van wegen,dat die weg niet iets is dat maar een beetje verslecht wordt.

Bladzijde 40: Hoofdstuk VII. Paragraaf 3. Zeehavens en kustverlichting.Post 1.07.03.0.55.Loodsgelden en Post 1.07.03.2.41. Verhuur van de sleepboot.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Bij loodsgelden staat een bepaalde raming van f 900.000,- van inkomsten van loodsgelden. Natuurlijk is het de verwachting, dat meer schepen binnen zullen komen en dat deze schepen bepaalde tarieven daarvoor moeten betalen. Het is mij ter ore gekomen, dat er verschillende klachten van kapiteins van schepen binnen zijn gekomen. Er zijn verschillende bunkers, die zij nodig hebben van het bunkerstation, die daar staat en die zij niet kunnen krijgen, bijvoorbeeld dieselolie, en dergelijke. Ik wil vragen of het waar is, dat bij het bunkeren van verschillende schepen een

bepaalde bunkering van dat station daar niet te krijgen is. Als dit het geval is kan het Bestuurscollege dit na gaan en het met de Lago opnemen, zodat wij deze bunkers dan hier in de haven kunnen hebben zodat dit niet remmend op de belangen van ons eiland gaat werken, doordat een schip ergens anders gaat bunkeren, omdat wij bepaalde bunkers niet hebben.

DE HEER J. ERASMUS, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de vraag van de heer Chance, kan ik zeggen, dat wij toch gewone bunkers hebben. We hebben ook dieselolie, gewone dieselolie. Andere soorten bunkers zijn mij niet bekend. Ik zou misschien onze havenmeester willen vragen of hij misschien daar omtrent iets naders kan zeggen.

DE HEER C.H.BEAUJON, HAVENMEESTER: Over bunkers gesproken, oorspronkelijk was het de bedoeling, dat in de tanks van het bunkerstation slechts bunkerolie voor de Grace-line-schepen wordt opgeslagen. Wanneer er om dieselolie wordt gevraagd dan moet die met lichters van de Lago worden aangevoerd, wat veel oponthoud ten gevolge heeft. Bovendien kunnen twee schepen niet tegelijkertijd gebunkerd worden. Uiteraard kan dat ook geen blend van dieselolie en fuel geleverd worden, aangezien wij hier in Oranjestad niet over voldoende tanks beschikken om de verschillende oliën op te slaan. Dus wanneer er hier in de haven schepen komen, die om een bepaalde olie vragen, anders dan wat wij in voorraad hebben, en wij dat niet kunnen leveren omdat wij er niet over beschikken of vanwege de faciliteiten, dat zij dan ergens anders gaan bunkeren.

DE HEER J.ERASMUS, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, voor verdere informaties wens ik de heer Chance het volgende te zeggen. We hebben een paar weken geleden een bespreking gehad met de direktie van de Lago omtrent deze aangelegenheid. We hebben oorspronkelijk gedacht, om de Lago te verzoeken ons hier in Oranjestad van meerdere faciliteiten te voorzien, meer tankage en een paar andere faciliteiten meer. De Lago-direktie deelde ons mede, dat eigenlijk onze bunkerstation als hulpstation van de Lago wordt beschouwd. Met andere woorden als er bij de Lago niet genoeg plaats zal zijn voor het bunkeren, zover de Lago betreft, zullen ze dan de schepen naar Oranjestad laten komen. Van de andere zijde is het voor ons in het bijzonder wel voor de toeristenschepen, die hier aandoen en hier ook bunkeren, maar feitelijk wordt dit beschouwd als een hulp-bunkerstation van de Lago voor zover de Lago betreft. En we hebben ook gevraagd of er geen andere mogelijkheden bestaan voor het verkrijgen van andere soorten van olie. Daar wil de Lago niet op ingaan, maar we hebben wel de toezegging gekregen dat, mochten wij in de toekomst meer schepen hier krijgen bijvoorbeeld toeristenschepen en onze faciliteiten in verband daarmee niet genoeg zijn, dan zou de Lago bereid zijn, hun medewerking te verlenen voor zover betreft de uitbreiding van onze faciliteiten.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met degene, die hier in het verleden gepleit heeft, dat het Bestuurscollege gelegenheid zou geven aan de Lago om hun produkten te verkopen en nu wij eenmaal een kontrakt gesloten hebben met de Lago om bepaalde produkten beschikbaarte stellen voor de schepen, die eventueel hier zullen binnenlopen kan ik mij voorstellen zoals wij van onze Havenmeester vernomen hebben, dat het soms gebeurt dat die soorten "blends" in Oranjestad niet aanwezig zijn of dat ze moeten worden aangevoerd. Als het inderdaad zo is, dan wil ik bij het Bestuurscollege op aandringen, deze zaak met de Lago op te nemen om te zien

of zij het kunnen regelen, zodat er hier in Oranjestad produkten beschikbaar komen. En zijn ze niet bereid om dat te doen, dan zou ik vragen om dit kontrakt te herzien of na te gaan of er eventueel andere geinteresseerden zijn, die deze produkten wel beschikbaar kunnen stellen.

Bladzijde 40, Paragraaf 3, Zeehavens en kustverlichting, Post 1.07.03.2.41 Verhuur van de sleepboot.

Mijnheer de Voorzitter, op deze zelfde bladzijde 40 bij verhuur van onze sleepboot zie ik dat wij f 100.000,- te verwachten hebben voor het komende jaar. Alhoewel het vele maanden geleden is ben ik blij, dat wij vanavond uiteindelijk een verslag van de gedeputeerde hebben kunnen vernemen van wat er allemaal tijdens zijn reis in Nederland is gebeurd en ook ben ik zeer blij te vernemen dat wij een deskundige op het gebied van de scheepvaart hebben in het Bestuurscollege, zodat hij aan proefvaarten enz. deel heeft kunnen nemen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER J.ERASMUS GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Chance heeft verzocht om weer kontakt met de Lago op te nemen, maar ik heb deze vraag reeds beantwoord. De Lago is, zoals de heer Chance wel weet, zeer"business-minded" en zij zijn niet bereid om over te gaan tot enige verdere uitbreiding, zolang wij van onze kant niet meer schepen zullen krijgen. Maar de mogelijkheid is open, wanneer in de toekomst anderen interesse zullen hebben, om weer deze bespreking te hervatten, dan kunnen zij dat weer doen.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 40 aangenomen.

Bladzijde 41: Hoofdstuk VII, Verkeer en Vervoer, Paragraaf 1, Wegen en riolen,Post 2.07.01.0.65. Onderhoud van wegen.

DE HEER A.I.W.WIJNGAARDE: Ik wilde over onderhoudwegen de gedeputeerde van Openbare Werken hierbij op attent maken, dat het bij mij niet de bedoeling was betreffende de weg naar de havenkantoor, dat die weg wordt aangelegd, maar dat het ook komt onder onderhoud van wegen, dat die weg niet iets is dat maar een beetje verslecht wordt.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 41 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 43, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54.

Bladzijde 55: Hoofdstuk VIII, Paragraaf 4, Markten en hallen.

DE HEER A.WERLEMAN: Ik zou het Bestuurscollege willen vragen om de mogelijkheid te onderzoeken om ook op Sta.Cruz enkele markten en hallen op te richten. Santa Cruz is een centrale plaats, Mijnheer de Voorzitter, we hebben daar bijna niets in dit opzicht. Er is maar een klein vleesverkoop plaatsje daar, maar verder hebben we niets. Ik denk dat als wij daar 'n paar markten of hallen hebben dat we straks een levendig bedrijf daar kunnen krijgen en ik denk dat deze faciliteiten wel in een behoefte zullen voorzien. Ik zou graag aanbevelen dat men deze kwestie bestudeert en de mogelijkheden nagaat voor de oprichting van deze faciliteiten voor de bevolking van Santa Cruz en ook de daar nabijgelegen Ayo, Paradera en al die plaatsen. Dank U.

DE HEER W.C.ANSLIJN,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het zal zeer moeilijk zijn om dit te doen omdat op de begroting van 1962 er geen krediet be-

schikbaar is. Misschien kan het 't volgend jaar opgenomen worden, maar voor '62 is het onmogelijk.

DE HEER A.WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb gevraagd om een onderzoek in te stellen .Misschien voor volgend jaar kan het nog niet maar voor het jaar daarop.

DE HEER W.C.ANSLIJN,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, we zullen het in overweging nemen, maar ik moet toch zeggen, dat er geen krediet beschikbaar is in 1962.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 55 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, zoals gewijzigd door nota van wijzigingen,66, /bladzijde 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84.

Bladzijde 85, Hoofdstuk X, Paragraaf 12, Subsidies.

DE HEER D.C.MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, bij subsidies zie ik niet de Stichting voor de bestrijding alcohol-misbruik op Aruba. Volgens mij verricht deze stichting goed werk en ik zou graag willen weten waarom die stichting niet hierbij geplaatst is.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, dit krediet is ondergebracht op bladzijde 21 van de begroting, Hoofdstuk 4,Post Subsidies. Dus subsidie voor drankbestrijding valt niet onder Onderwijs maar onder Volksgezondheid.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 85 aangenomen.

Bladzijde 86, Hoofdstuk XI, Paragraaf 1, Belastingen door het Land geheven. Post 1.11.01.0.61. Grondbelasting.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, bij belasting wil ik eventjes opmerken dat ik reeds verleden jaar op gewezen heb, dat de aanslagen voor grondbelasting te laat worden verzonden. Dit is natuurlijk niet te wijten aan nalatigheid van de eilandsontvanger. Maar verleden jaar is mij reeds toegezegd, dat men de kwestie met de Landsregering zou bespreken, dat men deze aanslagen tijdig de deuren zou uitzenden en niet zoals in het verleden. Maar dit jaar is het weer gebeurd. Men krijgt die aanslagen te laat en binnen een paar dagen moet men het bedrag betalen. Ik wil nogmaals de aandacht hierop vestigen en vragen of er geen betere regeling kan komen.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, we hebben vorig jaar een beroep gedaan op de betrokken instanties om dit te bespoedigen. Het was mij niet bekend dat er dit jaar weer zo'n vertraging is, maar we zullen er meteen werk van maken.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 86 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 87, 88, 89, 90.

Bladzijde 91: Hoofdstuk XII Paragraaf 2. Onvoorzien,Post 2.12.02.9.99. Onvoorziene uitgaven.

/zoals gewijzigd door nota van wijzigingen,

DE HEER D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, zoals U weet is op Aruba al lang geleden een comité in het leven geroepen genaamd Carnaval comité/. Dit Aruba carnaval-comite heeft werkelijk hard gewerkt in het verleden om carnavalsfeesten op ons eiland te organiseren. Carnavalsviering op ons eiland is een traditie geworden en telkenjare wordt het groter en groter en het is een grote attraktie voor het toerisme. Mijnheer de Voorzitter, elk jaar na het feestvieren van Carnaval heeft deze comité financiele moeilijkheden en ik zou willen voorstellen, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat iedereen het met mij eens kan zijn hier in deze Raad, om een bedrag van f 5000,- beschikbaar te stellen voor dit comité. Ik geloof, dat het Aruba Carnavalscomité niet aangesloten is bij de A.S.U., daarom komt dit comité niet in aanmerking voor een vergoeding. Daar de Gedeputeerde van Financien tevens een goede sportman is, geloof ik dat de Gedeputeerde wel met mijn voorstel kan instemmen. Ik zou gaarne de mening van de betrokken Gedeputeerde willen vernemen. /Aruba

DE HEER O.S.HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik vier ook graag carnaval, al valt dat volgens mij niet onder sport, hoewel we kunnen er wel een sport van maken, natuurlijk. Mijnheer de Voorzitter, ik heb twee redenen waarom ik de Raad zou willen adviseren om het voorstel van de heer Croes niet over te nemen. In de le plaats omdat de heer Croes zijn voorstel indient ten koste van de toch al zo kleine post van ruim f 52.000,- die uitgetrokken staat op de begroting voor onvoorziene uitgaven. Een krediet van f 52.000,- wegens onvoorziene uitgaven op een begroting van totaal f15.000.000,- is al zeer weinig. Het zijn dus moeilijke financiele omstandigheden waarin wij ons thans bevinden, die dit tot resultaat heeft gehad, maar ik acht het niet raadzaam, omdat dit hele lage krediet van f 52.000,- op een totale begroting van f.15.000.000,- wat betreft dan de gewone dienst - de kapitaaldienst meegerekend is het nog meer - al zeer laag is. En men mag dan toch wel voor het hele jaar 1962 wel zeker f 52.000. besteden aan uitgaven.
In de 2e plaats, Mijnheer de Voorzitter, geloof ik, dat de tijd is aangebroken voor particuliere initiatief. Dat men in grotere mate gaat deelnemen ook financieel, in onder anderen dit soort festijn. Bijvoorbeeld het toerisme, dat thans voor het grootste gedeelte door de Overheid wordt bekostigd zou, eigenlijk voor een belangrijk deel door dat deel van de particulieren, dat hier profijt van trekt of zou kunnen gaan trekken moeten worden gefinancieerd. In andere toeristen-eilanden zoals Jamaica en Puerto Rico wordt door het bedrijfsleven, door de handel, in grote mate bijgedragen. Dit is op Aruba nog niet mogelijk dit ben ik mij zeerwel bewust. De handel kan zich dergelijke grote uitgave nog niet veroorloven, ze doen wel hun best, we mogen niet klagen. De handel die doet de laatste tijd hoe langer hoe meer mee, ook met het toerisme, maar het is nog lang niet zoals het zijn moet en als gevolg daarvan moet de Overheid in grotere mate kredieten verstrekken voor dit doel. Het wordt daardoor dan ook steeds moeilijker voor de Overheid om op allerlei gebieden te gaan helpen. Ik zou daarom in overweging willen geven om het carnaval, indien de Arubaanse gemeenschap carnaval wil vieren, laat dan het particulier initiatief van de Arubaanse gemeenschap dit dan ook financieren en bewerkstelligen binnen het bedrag dat de gemeenschap er voor over heeft.
Overigens is mij bekend, dat wij alle mogelijke medewerking geven aan deze carnavalsviering. We hebben het Carnavals-comité reeds een paar maal aangeboden - en men heeft ook er gebruik van gemaakt - dat bijvoorbeeld het Arubaanse Toeristen-bureau en haar staf ten dienste werden gesteld van het comité. Afgelopen jaar heeft de staf van het toeristenbureau Aruba zeer veel werk verricht ten behoeve van de organisatie van het Carnaval.

Men heeft het onder diensttijd gedaan, gebruikmakende van dienstfaciliteiten. Dit heeft het Carnavals-comité niets gekost en op deze wijze hebben wij als het ware mee willen werken met het Carnavals-comité. Ik weet wel, dat men een beroep heeft gedaan ook bijvoorbeeld op Dienst Openbare Werken en dergelijke. Ik ben er van overtuigd, dat alle diensten op Aruba bereid zullen zijn om mede te werken met de carnavalsviering, ook de A.S.U., die het Stadion beheert. Het is mij bekend, dat zij ook alle medewerking verlenen aan de carnavalsviering. Maar om hier een bedrag op te brengen voor dit doel, Mijnheer de Voorzitter, acht ik onder huidige omstandigheden niet verantwoord.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, onze fraktie staat enigszins sympathiek tegenover dit voorstel van de heer Croes. Echter geloof ik niet dat de procedure de juiste is. Ik kan me wel indenken dat de Overheid voor deze zaak een indirekte attraktie voor het toerisme zien, want we moeten uiteindelijk de toeristen hier hebben om er gebruik van te kunnen maken en mee te kunnen genieten.Maar ik zou een betere tussenweg willen voorstellen, Mijnheer de Voorzitter,namelijk dat het comité dat belast is met de viering van het carnavalsfeest een verzoek richt tot het Bestuurscollege -dus de normale procedure voor subsidie-verlening - en enigszins de kosten kenbaar maakt opdat het Bestuurscollege in overweging kan nemen; of het nu 1000, 5000 of f.10.000 dat doet nou niet terzake; 't gaat om de principiele kwestie. Nogmaals onze fraktie staat sympathiek tegenover dit voorstel en wij zouden gaarne onze medewerking hieraan willen verlenen, mits het natuurlijk valt onder normale procedure.

DE HEER D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, een lid van deze comité heeft met mij gesproken om dit voorstel naar voren te brengen. Dus na de mening gehoord te hebben van de Gedeputeerde van Financiën alsmede van het medelid, de heer Finck, zal ik dit voorstel maar even aanhouden.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 91 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 92,93, verzameling zoals gewijzigd bij nota van wijzigingen.
Kapitaaldienst bladzijde 2.

Bladzijde 3: Hoofdstuk I, Paragraaf 2, Administratie. Post 4.01.02.0.75, Koeling van afdelingen van het Bestuurskantoor.

DE HEER P.CROES: Mijnheer de Voorzitter, bij bladzijde 3.Koeling van de afdelingen van het Bestuurskantoor. In de Memorie van Toelichting deelt het Bestuur aan de Eilandsraad mede, dat het in de bedoeling ligt om voor het jaar 1962 de kantoren van de afdelingen Algemene Zaken, Domeinbeheer en Financiën te voorzien van koelingsapparaten. Nu wil ik het Bestuurscollege vragen: hoe zit het met het kantoor van de Eilandsont anger? Is dit door een drukfout weggelaten of heeft het Bestuurscollege een ander plan voor het kantoor van de Eilandsontvanger?

DE HEER O.S.HENRIQUEZ,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het ligt inderdaad in de bedoeling om ook het kantoor van de Eilandsontvanger te laten "airconditionen". Dat het hier op deze begrotings ost niet voorkomt is, omdat het oorspronkelijk in de bedoeling lag om het kantoor van de Eilandsontvanger te verbouwen en uit te breiden en dan ook in één keer de luchtkoeling aan te brengen met een centraal systeem. Pas nadat deze begroting werd ingediend bij de Raad is men tot de conclusie gekomen dat men deze uitbreiding van het gebouw voorlopig achterwege kan laten, dus dat men enige kleine wij-

zigingen zal aanbrengen en het ligt in de bedoeling van het Bestuurscollege om zich nog tot de Raad te wenden binnen afzienbare tijd om een suppletoire-krediet, teneinde het kantoor van de Eilandsontvanger, dat inderdaad zowel te krap als te warm is, om dat enigszins te verbouwen en ook van luchtkoel-apparaten te voorzien. We komen dus nog hierop terug.

DE HEER P.CROES: Mijnheer de Voorzitter, het ligt dus in de bedoeling van het Bestuurscollege om dat nog te voorzien voor het jaar 1962 en in een suppletoire begroting dit bedrag aan de Eilandsraad te vragen.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ: Indien wij daarvoor de kredieten kunnen vinden, ja.

Zonder hoofdelijke stemming wordt bladzijde 3 aangenomen. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14 verzameling.
Titel C. Reserve-Kas en Verrekendienst bladzijde 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, verzamelingblad, totaal verzameling der saldi van de drie titels der begroting zoals gewijzigd bij nota van wijzigingen, artikel 2, artikel 3, artikel 4.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even een kleine motie namens de leden hier zo indienen? Ik wou U verzoeken om mij te verontschuldigen omdat ik het niet getikt heb. Bij gebrek aan 'n typiste en een machine, heb ik het dus even opgeschreven, maar het zijn altijd hanepoten als ik schrijf.
Mag ik het even voorlezen? Namens de heer D.G.Croes van de A.V.P., de heer P.Croes van de P.D.C. de heer Werleman van de U.N.A. en ondergetekende namens deze fraktie, overwegende dat de bodes, die het gehele jaar door bij de vergadering van de Raad direkt of indirekt behulpzaam zijn geweest, alsmede in verband met de behandeling van de begroting voor het dienstjaar 1962, extra werkzaamheden hebben verricht om tijdens de gehouden vergadering doorlopend beschikbaar te zijn;
Heeft besloten, genoemde bodes bij wijze van gunstgave een extra uitkering van f 50,- toe te kennen uit de eilandskas, en gaat over tot de orde van de dag.
Namens de frakties, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: De heren hebben de motie gehoord van het lid Finck, ondersteund door de leden van de andere frakties. Zijn er opmerkingen hieromtrent, heren?

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt de motie aangenomen.
Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp van de begroting voor het dienstjaar 1962 in zijn geheel aangenomen.

3. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages (Uitvoering Eilandsverordening reserves en fondsen 1959, Ab. 1959 no.18). (Ag.no. 9723; bijlage 1961 no. 38a).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

4. Ontwerp-eilandsverordening tot opschorting van stortingen in het Onderhoudsfonds gebouwen, als bedoeld in artikel 4, derde lid, sub a, van de Eilandsverordening reserves en fondsen 1959 (Ab. 1959 no. 18) (Ag.no. 9724;bijlage 1961 no. 38b).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen, artikel 1,2, het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

5. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Telefoondienst voor het dienstjaar 1962 (Ag. no. 8023; bijlage 1961 no.34).

De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik heb alleen maar één vraag te stellen. Naar aanleiding van een artikel dat ik heb mogen lezen enkele dagen geleden in de Amigoe di Curacao omtrent het feit, dat er intussen 150 nieuwe abonné's zijn aangesloten na de uitgifte van het laatste telefoon-boekje.
Kunnen wij niet zoals op Curacao het geval is, als het nodig een supplement boekje uitgeven? U weet op Curacao heeft men bij het telefoonboekje een supplement van de nummers, die aangesloten worden tot de volgende nieuwe gids weer verschijnt. Het is voor velen zeer onaangenaam dat ze een telefoon hebben en dat men het niet weet. Dus zou U dit willen overwegen, om het op te nemen met de mensen die U nodig oordeelt?

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik ben geen technicus op deze aangelegenheid, daarom kan ik er niet diep op ingaan, maar ik wil het volgende onder de aandacht van het Bestuurscollege en in 't bijzonder van het hoofd van deze dienst brengen. Er zijn vele klachten, dat wanneer men de telefoon wil gaan gebruiken er soms 'n lange tijd gewacht moet worden voordat men de kiestoon krijgt. Wat de reden hiervoor is weet ik niet. Ik kan dit wel zeggen dat we op de Lago ook een telefooncentrale hebben en we hebben daar ook telefoons, ik gebruik hem daar ook, maar ik heb nooit gemerkt, dat men bij de Lago zolang moet wachten voordat men de kiestoon krijgt, om de telefoon te gaan gebruiken, zoals het geval is hier buiten. Ik wil vragen of men hier een reden voor heeft en of dit ook te verbeteren is en indien het te verbeteren is, kan men de nodige aandacht en gelden, die misschien hiervoor beschikbaar moeten komen aanwenden.

DE VOORZITTER: Wenst een van de andere leden het woord in de eerste ronde?

DE HEER D.FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, ik heb vele klachten gekregen van verschillende mensen, die thuis werden opgebeld en die uitgescholden werden door die personen. Ik vraag of het misschien mogelijk is om deze zaak te/controleren. Ik heb verschillende klachten gekregen van verschillende mensen dat ze uitgescholden worden.
/kunnen

DE HEER J.GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb persoonlijk ook daarvan ervaring opgedaan, Mijnheer de Voorzitter. In de verkiezingstijd worden wij thuis telkens opgebeld en men gebruikt daarbij allerlei scheldwoorden. Soms wordt het te erg, dan trek ik gewoon de stekker uit. Ik heb echter wel een verzoek, Mijnheer de Voorzitter, aan het Bestuurscollege als het enigszins mogelijk is. Bij mij thuis wordt tenminste vijf keren per dag "verkeerd nummer" opgebeld. Thuis hebben wij namelijk één cijfer verschil met de Federation. Twaalf uur's nachts gaat de telefoon. Als wij die opnemen is het voor de Federation Club. En zo telkens weer. Ik kan thuis door niemand worden opgebeld, want bij mij thuis is de stekker altijd uitgetrokken, want het is vijf, zes keer per dag dat men hoort "wrong number" etc.
Daarom doe ik een verzoek aan de Telefoondienst om als het enigszins mogelijk is het nummer van de Federation-club of het mijne te laten veranderen, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Nog andere sprekers? Zo niet, dan geef ik het woord aan Gedeputeerde Wernet om van repliek te dienen.

DE HEER F.WERNET,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, omtrent het voorstel van de heer Finck betreffende een supplement-telefoonboekje, het idee is goed en zeer gewenst zou ik zeggen. Het zit namelijk zo, dat onze telefoonboekje door anderen worden uitgegeven en dat 't ons niets kost. Dus we moeten op een ander adres zijn om dat te vragen tenzij wij de extra kosten willen dragen. Ik wil het gaarne in overweging nemen om het toch nog te laten uitvoeren. Mijnheer de Voorzitter, omtrent de vraag van de heer Chance betreffende klachten over de telefoon, dat hij geen kiestoon krijgt en dat hij lang moet wachten; dat is onpraktisch. Misschien zal de heer Hollander straks de reden hiervoor kunnen geven, misschien is het bij één telefoon, misschien ligt het aan de telefoon zelf. Ik heb niet meerdere klachten hierover gehad. De mijne werkt prima - als het niet regent - dus dat komt niet door de afstand. Het zal dus/nodig, als het enigszins kan, door de heer Hollander, Hoofd van de Telefoondienst, uitgelegd worden. /zo

Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Flemming naar voren heeft gebracht namelijk dat er mensen zijn, die andere uitschelden door de telefoon. Mijnheer de Voorzitter, ik heb ook met het zelfde probleem te kampen. Er is niet veel wat wij hieraan kunnen doen. We moeten dan een hoop mensen aan het werk zetten om te proberen achter deze daders te komen. Het enige, dat de zaak kan verhelpen is opvoeding. Maar in ieder geval zijn er nog middelen om toch nog te kunnen nagaan van waar er gebeld wordt en indien de heer Flemming er meer last van heeft, dan kan ik het persoonlijk opnemen met de Telefoondienst en dan zal de zaak voor hem nagekeken worden. Mijnheer de Voorzitter, dan zou ik de heer Hollander vragen om de heer Chance te beantwoorden.

DE HEER J.HOLLANDER,HOOFD TELEFOONDIENST: Mijnheer de Voorzitter, de vraag van de heer Chance over het niet krijgen van de kiestoon, dat is mij bekend en dat is in San Nicolaas het geval in de nummers beginnende met 5000, waar over hij heeft gesproken. Wij hebben toen wij daar gebrek hadden aan ruimte op dat ogenblik in San Nicolaas die honderdtallen helemaal om moeten gooien. In deze honderdtallen zit dit hoofdzakelijk omdat we begonnen zijn in de tijd in San Nicolaas juist met de twee honderd nummers, de zaken. Op de spitsuren wordt aldaar door de zaken veel gebeld en die honderdtallen zijn volbezet, mijn klacht is over het algemeen, dat hier op Aruba veel te lang gesproken wordt, ik bedoel terwijl een normaal telefoongesprek niet langer moest duren dan drie minuten, constateren wij hier dikwijls dat een gesprek 45 minuten,50 minuten soms veel langer duurt. En wij kunnen geen apparatuur kopen en blijven kopen en uitbreiden alleen om de mensen gelegenheid te geven om 45 minuten te spreken. Juist wanneer het publiek zelf wat discipline toont en dus de gesprekken bekort, zou deze klacht helemaal tot het verleden behoren. Wij zijn met maatregelen, door meer nummerveranderingen, dus door die honderdtallen meer uit te smeren dat de zaken er uit gaan, maar dat kunnen we alleen op de lange duur bereiken, dus dat er in die honderdtallen minder gesproken zou worden dus dat er minder zaken in komen, dus dat het minder druk zal zijn. Ik kan eenzaak nooit dwingen om zijn telefoonnummer te veranderen want die heeft papier en brief-papier en briefhoofden en alles waar zijn telefoonnummer wordt vermeld. Dus als bij mij een verzoek komt of het mogelijk is een ander nummer te geven dan moet ik eigenlijk meestal wachten totdat de zaak zelf door een of andere reden de installatie moet veranderen waardoor wij iets anders aan kunnen bieden, betere faciliteiten kunnen geven en dan kan ik wel

eens een nummer wijziging er door krijgen.
Wat het schelden door de telefoon betreft, het uitschelden, als mij 'n klacht op dit gebied bereikt, dan wordt die terdege onderzocht. Wij beschikken over een zogenaamde vanginrichting, waardoor wij in staat zijn een abonné, die daarover klaagt hierop aan te sluiten en dan zijn we in staat de hele verbinding vast te houden. We kunnen dan, met medewerking van de recherche, maatregelen hiertegen nemen. Iedere klacht, wie het ook is op dat gebied, ik zou graag die willen hebben, dan kunnen wij op deze manier via de rechter met de hulp van de Politie hier zo goed mogelijk een eind aan maken. Dank U wel.

DE HEER E.R.FINCK: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat de heer Gedeputeerde van de Telefoondienst deze zaak een beetje te duister inziet. Het hoeft geen mooi boekje te zijn met een mooie foto van Aruba of zo. Het is maar een supplement. Het kan even gestencild worden op het kantoortje bij U. Ik bedoel het is een werkje van een dagje, ik wil het best komen draaien voor U, het kost U nog geen gulden, het zijn maar 150 namen maar één stenciltje. Ik dacht dat de heer Gedeputeerde zou zeggen een heel goed voorstel, morgen gebeurt het. Nou zegt de heer Gedeputeerde het kost geld. Het kost níets, Mijnheer de Voorzitter. Een half uurtje werk en een gulden papier. Dank U.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik kan helemaal geen genoegen met het antwoord van het Bestuurscollege nemen. In de eerste plaats lijkt het mij dat alles wat men hier naar voren brengt, alhoewel het namens de bevolking, waarvan eengroot deel abonné is van de telefoon en die hiervoor betalen, door verschillende mensen, als een grap aangenomen wordt, men lacht maar hierover in plaats van er een noodzaak in te zien, en de nodige aandacht aan te schenken en de nodige verbetering in aan te brengen in plaats van overal om te lachen zoals kinderen dat doen. Ik breng dit niet om een grap te maken, Mijnheer de Voorzitter, ik breng dit naar voren omdat dit door de mensen, die een telefoon gebruiken bij mij ter kennis is gebracht en ik doe het met plezier, namens deze mensen om het hier in deze Raad naar voren te brengen, zodat er verbetering hierin zou kunnen komen. Dus het is niet bedoeld om een of andere grap hier naar voren te brengen om een antwoord van : Ja, mijn telefoon werkt goed, dus van iedereen moet de telefoon dan ook goed werken.

Mijnheer de Voorzitter, het Hoofd van deze dienst zeide dat bepaalde dingen fout zijn gegaan met sommige nummers, die met vijf beginnen. Is het dan niet mogelijk om de connecties (als ik het zo mag noemen) die bij deze nummers die met een vijf beginnen dan te veranderen of te vernieuwen om dit te voorkomen. Want wij gaan nu niet zeggen ja men spreekt te lang, men spreekt 45 minuten, dat weten we allemaal. Maar er zijn twee dingen: óf we moeten de connecties vernieuwen óf we moeten dan als iemand een gesprek te lang aanhoudt deze connectie verbreken. Daarom breng ik dit hier naar voren, Mijnheer de Voorzitter, zodat er verbetering hierin kan komen als dat enigszins mogelijk is. Of door de nummers te veranderen, of dat niet mogelijk is, weet ik niet precies, want ik ben geen expert op dit gebied, maar het hoofd van deze dienst moet het beter weten of het niet mogelijk is om verbetering hierin te brengen. Het is dus ook geen grap wat ik hier naar voren breng en ik wil ook niet als antwoord hebben: Ja mijn telefoon werkt goed. Die van mij werkt óók goed. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, in verband met het uitschelden door de telefoon wil ik het Bestuurscollege vragen; kan het niet zoals op

Curaçao waar de centrale bij die gevallen van uitschelden altijd automatisch kan checken welke telefoon heeft gebeld? Hier moet men eerst de centrale waarschuwen, die daarna het apparaat laat installeren in geval die persoon weer opbelt om jou weer uit te schelden. Op Curaçao geschiedt dit automatisch.

DE HEER F.WERNET,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van de heer Finck wordt aangenomen. Hij had het over het supplementboekje. Als het over een bladzijde gaat, Mijnheer de Voorzitter, dan zal 't wel inderdaad gedaan kunnen worden. Het zal morgen gebeuren, heer Finck.
Wat de heer Chance betreft, Mijnheer de Voorzitter, ik heb het niet gedaan om de heer Chance uit te lachen, dat doe ik nooit, Mijnheer de Voorzitter. Maar als ik gezegd heb dat mijn telefoon goed werkt, dan heb ik alleen maar bedoeld, dat het misschien maar één klacht is of dat het misschien meerdere klachten zijn. De heer Chance heeft in de tweede ronde gezegd, dat het klachten van meerdere mensen zijn. Wat de technische kant van de zaak betreft heeft de heer Hollander reeds toegelicht. Hij zou hierop misschien nog terug kunnen komen. Het is zo dat men op bepaalde spitsuren bij bepaalde nummers bijna altijd met deze moeilijkheden te kampen heeft. Het is zo, dat op bepaalde spitsuren de hele centrale wordt uitgeschakeld, daar kan de heer Hollander ook over praten.
Op de vraag van de heer Dominico Flemming of het mogelijk is, dat hier hetzelfde gedaan wordt als op Curaçao, moet ik jammer genoeg negatief antwoorden. Op Curaçao hebben ze een ander systeem, daar gebruiken ze meer draden, ik meen vier draden hier hebben we drie draden of andersom drie of twee. De heer Hollander kan hier ook uitvoerig uitleggen hoe dit precies is.

DE HEER J.HOLLANDER,HOOFD TELEFOONDIENST: Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet diep ingaan op hetgeen wat de heer Chance naar voren heeft gebracht, maar het schijnt wel noodzakelijk dat ik hier uitvoeriger op inga om de heer Chance enig idee bij te brengen wat hier de moeilijkheden zijn. In 1949 toen de telefooncentrale op San Nicolaas werd geopend toen hadden wij daar de beschikking over 200 telefoonnummers. Uit de aard der zaak zijn in die tijd juist de zakenmensen aangesloten op die twee honderd nummers. Dat betekent dus dat wij toen en dit was toen nog een landsaangelegenheid, twee honderd nummers hadden waarin wij gedwongen waren om alle zaken, belangrijke kantoren enz. te concentreren. We hebben jaren lang, al getracht en zijn er nog mee bezig, die verdeling van de zaken die voor ons hoogst ongelukkig is, om die verbeteren. Voordat de telefooncentrale op Savaneta geopend kon worden waren wij echter gedwongen, teneinde zoveel mensen te kunnen helpen en te kunnen aansluiten, om deze honderdtallen nogmaals een keer op te vullen. Dus het ging om de kwestie: kunnen wij de mensen een telefoon geven of kunnen wij het niet? Ik had dus wel op een gegeven moment kunnen zeggen, deze honderdtallen gaan wij niet verder meer bezetten maar dat had tevens betekend dat ik op San Nicolaas geen enkele aansluiting meer had kunnen maken. Na de opening van de centrale te Savaneta hebben wij in San Nicolaas veel meer ruimte gekregen. Het is nu eenmaal zo dat het technische apparaat van de telfooncentrale zit dus zodanig in elkaar, dat per 100 mensen niet meer dan 15 tegelijk kunnen telefoneren. Daar is de telefooncentrale voor ontworpen en daar is de telefooncentrale op gebouwd. Normaal merkt niemand iets van deze beperking. De verdeling is zo, dat men over het algemeen hier op Aruba met een normaal 100-tal, een normale bezetting, men zelfs met een mogelijkheid van tien gesprekken per 100 mensen kan volstaan, dan zal niemand er iets van merken. Die wachttijd wat de kiestoon betreft die Mijnheer Chance dus noemt, is eigenlijk iets wat wij noodgedwongen hebben moeten doen,

iets wat wij zo spoedig mogelijk en zo snel mogelijk zullen trachten te verbeteren. En dit zal moeten gaan ook door medewerking, zoveel mogelijk, van het publiek.
Dan wat betreft wat de heer Flemming naar voren brengt over het vasthouden van gesprekken op Curaçao. Op Curaçao heeft men telefoonscentrales van Erickson systeem en dit systeem heeft, in vergelijking met Aruba, de mogelijkheid dat zowel de oproeper als de opgeroepene het gesprek oneindig lang vast kan kunnen houden dus zolang degene die opgeroepen wordt zijn telefoon niet op de haak legt blijft die hele verbinding staan en kan teruggelopen worden en dan kan dus uitgezocht worden wie gebeld heeft. Op Aruba is de zaak anders, daar is het alleen de oproeper die de verbinding bewaakt. Dus als degene die opbelt hier op Aruba zijn telefoon op de haak legt, dan is het gesprek onherroepelijk verbroken en is niet meer na te gaan waar vandaan het komt. We kunnen een hele uitwijding houden over welk systeem het beste is en welke niet. Het systeem op Curaçao heeft het ontzettende nadeel dat wanneer iemand vergeet de telefoon op de haak te leggen het apparatuur in de centrale onnodig bezet blijft, wat dus automatisch inhoudt dat men hier meer moet investeren om iemand mogelijkheden te geven. Het systeem op Curacao heeft ook andere nadelen. Ons systeem hier op Aruba heeft ook nadelen, ik kan dat volkomen vrijuit toegeven, dat is nu eenmaal zo. Men is begonnen met een bepaald systeem, men moet er mee doorgaan, maar ik zou niet graag hier op Aruba de mogelijkheid hebben, dat aan twee kanten de zaak vastgehouden kan worden omdat ons dat meer apparatuur zou kosten en meer mogelijkheid tot storing. Wij hebben echter dat apparatuur, dat nodig is om verbindingen vast te houden, hebben we aangeschaft enige jaren terug. We hebben er veel plezier van gehad, want ik moet eerlijk zeggen sinds wij beschikken over die zogenaamde vanginrichting is het aantal klachten, wat uitschelden betreft, enorm verminderd. Wij hebben kans gezien een paar gevallen te achterhalen. Er zijn wel een paar moeilijke gevallen geweest. Ik heb wel een paar gevallen gehad van iemand die uitgescholden werd en toen bleek het een grapje te zijn geweest van een neefje, dat aan de overkant woonde, die vond het zo mooi dat men er zich kwaad maakte er over. Dat zijn dus de dingen die de praktijk oplevert, maar het is sterk verminderd. Technisch is het niet mogelijk om bij deze centrale zo om te bouwen, dat we altijd 'n bewaakte verbinding hebben, dat zou miljoenen kosten. Dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE VOORZITTER</u>: De algemene beschouwingen worden geopend. We gaan thans over tot het artikelsgewijze behandeling van het ontwerp. Artikel I, zullen we nemen bladzijde voor bladzijde.
Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:
Afdeling I. Baten en lasten bladzijde Ia, 2, 3, en 4.
Afdeling II. Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijde 5a en 6.
Artikel II. het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

6. <u>Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages (Uitvoering Beheersverordening Telefoondienst). (Ag.no. 9376; bijlage 1961 no. 34a)</u>.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

7. <u>Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het Water-en Energiebedrijf voor het dienstjaar 1962 (Ag.no. 7466; bijlage 1961 no. 35b)</u>.

DE VOORZITTER: De algemene beschouwingen worden geopend. Wenst iemand het woord?

DE HEER M.CROES: Mijnheer de Voorzitter, een heel enkele vraag bij deze ontwerpsbegroting en het betreft een aantal klachten die ik heb vernomen van werklieden van het Water- en Energiebedrijf. Werklieden op het Water- en Energiebedrijf, sommigen althans, werken volgens het ploegenstelsel. En ik heb begrepen dat de mensen die ploegen arbeid verrichten wordt vergoed volgens een bepaalde schaal voor ploegenarbeid. Echter wanneer deze werklieden met vakantie gaan, Mijnheer de Voorzitter, heb ik begrepen dat ze dan worden vergoed met de schaal voor dagarbeid. Aan de andere kant, Mijnheer de Voorzitter wanneer ze tijd te kort werken en er tijd afgetrokken moet worden dan wordt de tijd afgetrokken alweer volgens het stelsel voor ploegenarbeid, zodat de werklieden hier enigszins benadeeld worden. Dit systeem, indien het werkelijk zo is, is een beetje onconsekwent, Mijnheer de Voorzitter, kunt U het bevestigen of is het ontkennen? Indien dit het geval is kunt U verbetering hierin laten aanbrengen ?

DE VOORZITTER: Wenst een van de andere leden het woord in de eerste ronde?

Zo niet, dan is het woord aan Gedeputeerde Henriquez om van repliek te dienen.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de klacht door de heer Croes naar voren gebracht is voor ons nieuws. Ons is niet bekend, dat een dergelijke regeling plaats vindt. De enige verklaring die ik kan vinden van wat de heer Croes naar voren gebracht heeft kan hoogstens zijn het geval, dat iemand tijdelijk heeft waargenomen in het ploegenstelsel. Wanneer hij dan met vakantie gaat, dan valt hij terug op zijn normale schaal. Maar iemand die normaliter in het ploegenstelsel zit, handhaaft ook in de vakantie-tijd het loon van de schaal waarin hij zat want daar is hij definitief in zowel in het werk of als hij met vakantie gaat of als hij ziek is. Dus het klopt niet helemaal, maar misschien kunnen we het zo doen, heer Croes als U een bepaalde klacht heeft kunt U altijd kontakt met mij opnemen. Als wij het geval kennen dan kunnen we het onderzoeken. Misschien is er onbillijkheid geweest in bepaalde gevallen. Er worden weleens, op menselijke wijze, vergissingen gemaakt, dan kunnen wij het onderzoeken. Wij kunnen maatregelen treffen. Maar zo algemeen gesproken is deze klacht niet ten rechte, het is absoluut ten onrechte.

DE HEER M.CROES: Mijnheer de Voorzitter, is het dus mogelijk dat iemand, die tijdelijk ploegenarbeid verricht met vakantie is gegaan en volgens de schaal van dag-arbeid werd betaald of zou het wel mogelijk zijn geweest dat dit een bijzonder geval is geweest, dat iemand die juist van het ploegenstelsel werd veranderd naar dag-arbeid hierbij werd/betrokken? Ik heb deze klacht enkele weken geleden gehoord van drie personen. Ik zal het nog eens nagaan en indien het gegrond blijkt, bij de betrokken Gedeputeerde aanhangig maken.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ GEDEPUTEERDE: Ja, Mijnheer de Voorzitter, dat zal ik op prijs stellen als we dus meer inlichtingen krijgen want in zijn algemeenheid klopt het niet, het zou dat door toevallige omstandigheden, iemand die normaliter in het dagstelsel zit, heeft waargenomen in het ploegenstelsel een hoge loon kreeg. Toen ging hij met vakantie dus toen ging iemand anders waarnemen in het ploegenstelsel dus die kreeg een loon het ploegenstelsel en de man zelf kwam terug op zijn gewoon dagloon, wat normaal is. Nogmaals wilt U ons nadere inlichtingen doen toekomen? We willen het graag onderzoeken.

DE VOORZITTER: De algemene beschouwingen worden gesloten. We gaan thans over tot artikelsgewijze behandeling van het ontwerp,dat zullen we doen bladzijde voor bladzijde.

Zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen: Artikel I.
Afdeling I, Baten en lasten, bladzijde 2, 3, 5, 7, 9, 11.
Afdeling II. Kapitaalsontvangsten en uitgaven, bladzijde 14, 15, 16, 17.
Artikel II, het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

8. Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercentages van het Water- en Energiebedrijf (Ag.no. 7466; bijlage 1961 no 35a).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

9. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst van Openbare Werken voor het dienstjaar 1962 (Ag.no. 8349; bijlage 1961 no. 36).

DE VOORZITTER: De algemene beschouwingen worden geopend.

DE HEER J.GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, oorspronkelijk was ik niet van plan om een woord te reppen over de begroting van Dienst Openbare Werken. Was het niet toevallig het geval, dat vandaag de werkverschaffing niet minder dan vier trucks in de garage heeft en niet minder dan vier pick-ups, vier trucks van de zes en vier pick-ups van de zeven. Zodat mijns inziens er hier iets hapert, er hier iets mankeert bij de garage.
Mijnheer de Voorzitter, het is dikwijls voorgekomen en ik heb persoonlijk de ervaring opgedaan dat daar iets niet deugt, want de trucks die komen uit om negen uur en om één uur moet diezelfde truck weer teruggaan naar die garage en zodoende, Mijnheer de Voorzitter, kan een dienst dan moeilijk effektief te werk gaan. Want het werk wordt gepland, men rekent op zoveel trucks en op een gegeven ogenblik vallen drie van de zes af.
Mijnheer de Voorzitter, wordt het niet hoog tijd dat men misschien de dienst van de garage onder de loupe gaat nemen? En misschien deze dienst dan helemaal opdoeken en dan de reparaties dan over te laten aan particulieren? Ik denk dat het beter zou gaan, Mijnheer de Voorzitter, dan nu het geval is.
Mijnheer de Voorzitter, het is mij ook ter ore gekomen, dat bij deze zelfde dienst - ik zal niet zeggen diefstal - iets aan de hand is geweest waar men een paar arbeiders heeft opgesloten. Mijnheer de Voorzitter, ik kan me best herinneren dat een contrôle systeem in het leven werd geroepen, waarbij een bepaalde dienstwagen een kaartje had en op dat kaartje stond welke banden welke serie-nummer er op stonden en wanneer deze banden waren geleverd en onder de wagen gezet. Mijns inziens is het niet duidelijk, hoe het komt, dat men heden geen contrôle op de zaken heeft dat men niet precies weet welke banden op een bepaalde wagen op het ogenblik zitten, alsmede de serienummers. Ik ben de mening toegedaan als men met de contrôle door is gegaan dat dan de toezichthouder, de voorman bij de garage op een gegeven ogenblik het wel precies zou weten. Als hij bijvoorbeeld het kaartje licht van D-2, dan weet hij dat daar vier banden serie-nummers zoveel onder op die en die dag uitgegeven plus de reservebanden, met de datum enz. Dus ik kan moeilijk inzien waarom nu de zaak zo is, Mijnheer de Voorzitter. Ik heb gehoord (misschien is het ook niet waar), dat men bij de Openbare Werken kwam om inlichtingen maar dat Openbare Werken van niets wist. Ze hadden geen banden die vermist werden, maar de zaak ging rollen en naar ik vernam, zitten er nu een paar jongens

opgesloten.

Mijnheer de Voorzitter, verder, denk ik en hoop ik, dat de zaak daar nu geregeld is, want er was een tijd, waar de arbeiders bij de openbare werken twee, drie soms wel vier jaren in dienst waren en een bepaalde loon kregen en dat deze arbeiders dan geen verhoging kregen. We hebben gevraagd, hoe het nu met deze zaak zit en er werd ons medegedeeld, dat 't nu wel in orde is. Maar er was wel een tijd, Mijnheer de Voorzitter, dat de arbeiders die in 'n bepaalde loongroep zaten en recht hadden op drie, vier, vijf centen verhoging per jaar deze niet hebben gekregen. Daarom heb ik gemeend nogmaals op deze punten te moeten wijzen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Wil nog een van de andere leden het woord in de eerste ronde? Zo niet, dan is het woord aan Gedeputeerde de Cuba.

DE HEER I.S.DE CUBA GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman had het over reparaties van trucks en pick-ups bij de garage van Openbare Werken. Allereerst moet ik de vraag stellen: Hoe het mogelijk is dat een dienst die zes trucks en zes pick-ups gebruikt, op één dag acht van deze vehikels naar de garage moet sturen? Is het de schuld van de chauffeurs? Ligt de schuld bij de trucks en de pick-ups, die niet in orde zijn? Ik meen eerst een antwoord op deze vraag te moeten krijgen om het te beantwoorden, Mijnheer de Voorzitter. Vervolgens moet ik er bij zeggen, dat wanneer van de werkverschaffing vier trucks en vier pick-ups op één dag in garage komen, men ook rekening moet houden, dat van de andere diensten ook auto's, trucks en pick-ups voor reparaties komen. En het kan gebeuren dat ze op een tijd komen, dat ze niet helemaal op een dag klaar kunnen komen, Mijnheer de Voorzitter.
De heer Geerman had het over het opdoeken van deze dienst. Ja, dat zal de Raad dan moeten beslissen of wij deze dienst moeten opdoeken of niet. Het is niet aan het Bestuurscollege, Mijnheer de Voorzitter, dat te doen. Over de diefstal bij Openbare Werken waarover geruchten de ronde doen, kan ik zeggen dat er een onderzoek gaande is in deze kwestie van vermiste banden. In het begin dacht men, dat het maar afgekeurde banden waren, maar het schijnt,dat er toch nieuwe banden gestolen zijn. Maar het onderzoek is nog niet klaar, zodat het moeilijk is hier op vooruit te lopen.
Hij had het ook over een contrôle of een registreren van serienummers van de buitenbanden. Hierop kan ik niet antwoorden of het nog gedaan wordt of niet. Maar dat kan misschien de administrateur van Openbare Werken later beantwoorden. Of er arbeiders zijn, die bij Openbare Werken hun verhoging waar ze recht op hebben krijgen? Mijnheer de Voorzitter, ze krijgen het ook. Maar er zijn sommige arbeiders die denken dat deze verhoging automatisch komt. Maar het ligt ook aan hun prestaties, Mijnheer de Voorzitter. Het is niet altijd zo, dat men deze verhoging zo maar automatisch krijgt. Ik geloof, dat ik de vragen van de heer Geerman heb beantwoord, Mijnheer de Voorzitter, en ik hoop,dat de administrateur of Hoofd van Openbare Werken antwoord wil geven over deze registratie van serienummers van buitenbanden.

DE HEER N.SCHUIT HOOFD DIENST OPENBARE WERKEN: Mijnheer de Voorzitter, ten aanzien van de contrôle van de serienummers van autobanden, zoals dit door de heer Geerman werd beweerd dat het in het verleden wel werd gedaan, is in de praktijk gebleken dat het een zeer moeilijke zaak is, omdat op verschillende wijze met deze banden wordt omgesprongen. Dat wil dus zeggen, dat in het verleden autobanden, die bij de Dienst Openbare Werken werden afgekeurd. ook aan particulieren van de hand werden gedaan. Een band, die eenmaal een

aantal kilometers heeft gelopen, daar is het serienummer van versleten en is het niet meer te controleren en daarom is er reeds een poos geleden, zelfs voordat men/achter kwam, dat er banden ontvreemd werden toch aangevoeld dat hier een soort contrôle voor noodzakelijk zou zijn. Er is een merk besteld, zodat het merk van de Dienst Openbare Werken in deze banden kan worden ingebrand. Dit zelfde geldt ook voor accu's. We hopen daar mee dus voor de toekomst deze contrôle hierdoor te vergemakkelijken en dus diefstal te bemoeilijken. Een ander geval is dat men zal moeten terugkomen van de verkoop van versleten banden zodat ook hierdoor de contrôle gemakkelijk zal worden. We gaan daarom ook over of zullen althans overgaan om deze banden dus totaal te vernietigen of door het inbranden van gaten deze banden alleen maar beschikbaar te stellen voor vissers. Ik geloof, dat ik hiermede voldoende over de zaak heb uiteengezet. /er
De heer Geerman heeft ook een vraag gesteld, misschien mag ik die ook meteen beantwoorden namelijk over de loonsverhogingen. Dit gaat niet meer volgens het systeem van vroeger, zoals de heer Geerman dat zich voorstelde en zoals het ook bekend is door U. Dit gaat tegenwoordig volgens de nieuwe methode met periodieke verhogingen. Dus men kan een periodieke verhoging krijgen indien men daarvoor in aanmerking komt.

DE HEER J.GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, om de zaak even te verduidelijken wil ik de Gedeputeerde van Openbare Werken mededelen, dat de vier trucks niet meer konden rijden. Ze zijn op een gegeven ogenblik op de weg stil blijven staan. Het is niet een kwestie, dat wij die trucks naar binnen hebben gebracht, nee Mijnheer de Voorzitter, integendeel. Op een gegeven ogenblik viel er een truck uit, dan viel er weer een andere uit. Er zijn trucks die wekenlang daar zijn, er moeten onderdelen voor besteld worden enz. En met die vier pick-ups is het hetzelfde liedje. Vandaag zijn er twee uitgevallen, een van de pick-ups, D-623, was gisteren nog bij de garage, dat is een van de nieuwe. Maar vandaag rijdt dat ding niet meer. Dus, om de zaak te verduidelijken, Mijnheer de Voorzitter; het is niet, dat wij die trucks en die pick-ups daar hebben gestuurd, die dingen rijden niet meer, Mijnheer de Voorzitter. Die zijn gewoon op de weg gestopt. Maar ik heb alleen dat naar voren gebracht om te bewijzen dat er iets hapert. Er mankeert iets, er zijn geen mecaniciens of geen goeie mecaniciens bij de garage anders kunnen deze dingen niet voorkomen. Ik heb een geval gehad waar een truck daar is gegaan voor reparatie en dat die, wanneer die weer op het werk komt, na twee uren te hebben gewerkt weer zonder rem zit en weer naar de garage moet.
Ik heb het dus alleen naar voren gebracht, Mijnheer de Voorzitter, opdat het Bestuurscollege te zijner tijd daar de zaak bekijkt en indien er andere klachten mochten zijn in die richting dan niet alleen klachten van de werkverschaffing dat men maatregelen zal nemen om deze zaak in het reine te brengen.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb van de Gedeputeerde vernomen dat er een onderzoek bezig is in verband met het gerucht die rond gaat van diefstal van banden. Ik ben de mening toegedaan, dat de heer Schuit zich ook in die richting uitgesproken heeft, dat er maatregelen zullen worden genomen, zodat er geen banden meer kunnen worden gestolen bij Dienst Openbare Werken. Hetzelfde geldt voor de accu's.

Mijnheer de Voorzitter, over de lonen meen ik toch te moeten constateren, dat in de jaren die voorbij zijn gegaan dan de huidige loonregeling niet in zijn totaliteit werd toegepast anders kan het moeilijk zijn, ik kan wel inzien, dat één of twee of tien arbeiders niet in aanmerking kwamen voor 'n periodie-

ke verhoging wegens hun gedrag, maar dat ze allemaal bij Openbare Werken niet in aanmerking kunnen komen voor een periodicke verhoging vind ik een beetje bezwaarlijk, Mijnheer de Voorzitter, En daarom heb ik gemeend nogmaals er op te moeten wijzen. Laten wij de loonregeling toepassen en wie de verhoging toekomt, dat hij die ook krijgt. Als het reeds gebeurt, des te beter, Mijnheer de Voorzitter. Dank U.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: In de tweede ronde heb ik dan van de heer Geerman vernomen dat het dus de fout zou zijn van de garage dat deze trucks en pick-ups niet gerepareerd worden. Doch hij heeft zelf gezegd, dat deze trucks en pick-ups niet meer deugden, dat ze zo oud zijn dat ze niet meer gebruikt kunnen worden. Dan moet ik dan bijvoegen, Mijnheer de Voorzitter, dat deze trucks en pick-ups afgekeurd moeten worden en vervangen moeten worden of dat de Werkverschaffing particuliere trucks of pick-ups in huur neemt maar dan is het zoals ik al zei niet de fout van de garage. Over de verhoging van het loon van de arbeiders, Mijnheer de Voorzitter, heb ik niet gezegd dat ze allemaal niet in aanmerking zijn gekomen voor een verhoging. Ik heb gezegd dat sommige denken, dat ze automatisch deze verhoging moeten krijgen en dat het niet zo is. Dat is mijn antwoord op de vragen van de heer Geerman, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: De algemene beschouwingen worden gesloten. Wij gaan thans over tot artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen.
Artikel I. AfdelingI. Baten en lasten, bladzijde 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29.
Afdeling II. Kapitaalsuitgaven, bladzijde 30, 31.
Artikel II, het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

10.Ontwerp-raadsbesluit tot vaststelling van de afschrijvingspercentages voor de Dienst van Openbare Werken (Uitvoering Beheersverordening Dienst van Openbare Werken). (Ag.no. 9322; bijlage 1961 no. 36a).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

11.Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het Administratiebureau Ontwikkelingsprojekten voor het dienstjaar 1962 (Ag.no. 8683; bijlage 1961 no. 49).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen: Artikel I. Afdeling I. Baten en lasten. bladzijde 1, 2. Afdeling II. Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijde 3,4. Artikel II, het opschrift en het ontwerp in zijn geheel.

12.Brief van het Bestuurscollege dd. 27 september 1961 no. 7606, betreffende grondtransakties in verband met verbetering van de weg naar Braziel (Bijlage 1961 no. 48).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel aangenomen.

13.Brief van het Bestuurscollege dd. 29 september 1961 no. 8732, betreffende aanschaffing van twee boekhoudmachines en vier kaartenbakken

ten behoeve van de administratie van de Dienst van Openbare Werken (Bijlage 1961 no. 50).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het voorstel aangenomen.

14. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting voor 1960 (9e wijziging) (Ag. no. 9377; bijlage 1961 no. 51).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen Titel A.Gewone dienst. Ontvangsten bladzijde 1 zoals gewijzigd door noten van wijziging bladzijde 2 zoals gewijzigd enz. bladzijde 3, 4, 5, 6, 7 zoals gewijzigd enz. 8, 9, 10, 11 zoals gewijzigd enz.,12, 13, 14, 15, zoals gewijzigd, 16 zoals gewijzigd, bladzijde 17.
Titel C. Reserve-Kas en Verrekendienst 18, 19, het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

15. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Algemene Politieverordening voor Aruba 1952 (Ab. 1952 no. 7), zoals gewijzigd (Ag. no. 10471; bijlage 1961 no. 52).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen Artikel I zoals gewijzigd bij nota van wijzigingen, artikel II, het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

16. Ontwerp-eilandsverordening tot het aangaan van geldleningen ten bedrage van NA Fl. 79.880.000.- (Ag. no. 11114; bijlage 1961 no. 53).

DE VOORZITTER: De algemene beschouwingen worden geopend. Wenst iemand hieromtrent het woord te voeren?

DE HEER D.G.Croes: Mijnheer de Voorzitter, wordt dit bedrag niet verlaagd met f 14.000.000,-? Volgens de laatste verordening zal Aruba een bedrag van f 65.880.000,- krijgen. Ik zou graag de mening van het Bestuurscollege willen vernemen.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Croes heeft het kennelijk over de f 14.000.000,- voor de fosforzuurfabriek. Inderdaad is die in de Landsverordening niet genoemd omdat de Landsverordening slechts betrekking heeft op de lening, zoals die nu in behandeling is met de Nederlandse Regering. Wij hebben echter gemeend in ons ontwerp alle projekten te moeten opnemen, omdat wij nog steeds de verwachting hebben, dat ook de fosforzuurfabriek zal worden gefinancierd, het zij met de lening uit Nederland, alsnog aan te vullen op de huidige overeenstemming of op andere wijze. We hopen er dus nader op terug te komen.
Voorlopig zal dus binnen deze verordening slechts gebruik worden gemaakt van het geld dat vrij komt, dank zij de medewerking van Nederland en wat die f.14.000.000,- voor de fosforzuurfabriek betreft zullen wij daar nader op terug komen.

DE HEER L.A.I.CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, zoals wij kunnen zien is dit een zeer belangrijk voorstel, dat aan de Raad is gedaan en ik denk dat er geen van ons hier tegen dit voorstel is, integendeel wij zijn allemaal blij om hieraan onze medewerking te geven. Natuurlijk, Mijnheer de Voorzitter, zullen deze grote bedragen, als wij eenmaal het geld krijgen, ten behoeve van het

Eilandgebied uitgegeven worden. En het uiteindelijk doel hiervan is dat wij in de gelegenheid gesteld zullen worden om werk te verschaffen aan de mensen van Aruba die op het ogenblik zonder werk zitten en ook om de ekonomische toestand van onze eiland in 't geheel te verbeteren. Nou om dit te doen zijn er bepaalde kontrakten getekend, er zijn toezeggingen gedaan, er zijn organisaties opgericht, om dit allemaal tot stand te brengen. Er zijn nieuwe industrieën, die hier zullen komen en de gevolgen hiervan. En dit allemaal met het doel om mensen te werk te stellen en aan een baan te helpen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ik wil de aandacht van het Bestuurscollege hierop vestigen en vragen of het niet mogelijk is om bepaalde beperkingen te doen. Vroeger op de Lago waren er verschillende mensen, ik denk zelf wel honderden, die een bepaald werk hadden en die een zeer goede loon verdienden, maar toen de firma Magkem werd opgericht, werden er veel mensen afgevoerd en deze firma heeft verschillende werkzaamheden van de Lago overgenomen en aan de mensen natuurlijk minder geld per maand betaald en ook met minder goede voorwaarden zoals ze die vroeger bij de Lago hadden. En dit zou niet zo erg zijn, Mijnheer de Voorzitter, als Arubanen en Antillianen te werk gesteld werden bij deze soort firma. Zoals ik na kan gaan zijn er niet zoveel Arubanen en Antillianen die voor de Magkem werken en ik vrees, Mijnheer de Voorzitter, dat bij het totstandkomen van de nieuwe industrieën er ook zulke parasietfirmas (moet ik ze noemen) tot stand zullen komen en alleen voor hun eigen belangen werken om geld te verdienen voor hun eigen zak. Natuurlijk is het te begrijpen, maar ik wil het Bestuurscollege vragen of het niet mogelijk is, in 't geval er in de toekomst zulke firma's opgericht zullen worden om hen dan bepaalde voorwaarden op te leggen zodat een bepaald aantal Antillianen of Arubanen in dienst genomen moeten worden, voordat die firma's een vergunning van vestiging hier kunnen krijgen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Zijn er andere leden die het woord willen voeren? Zo niet dan is het woord aan Gedeputeerde Henriquez.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het voorbeeld, dat de heer Chance genoemd heeft van Magkem is een kennelijk voorbeeld van het afstoten door de Lago van bepaalde werkzaamheden, die dan door kleine particuliere bedrijven worden overgenomen. Dit op zich is niet zo kwaad, zij het dan dat men inderdaad, zoals de heer Chance verteld heeft, wel kan verwachten, dat de werknemers bij deze kleinere ondernemingen minder gunstige voorwaarden zullen verkrijgen dan bij de Lago. Aan de andere kant staat daar het voordeel tegenover, dat hoe langer hoe meer 't particuliere bedrijfsleven van het eilandgebied zelf de kans krijgt om bepaalde werkzaamheden over te nemen.

Indien het zo mocht wezen, dat zoals de heer Chance gesteld heeft, dit bedrijf vreemdelingen in dienst heeft, dan zou ik een beroep willen doen op de Voorzitter als plaatselijk Hoofd van Politie en dit bedrijf in de gelegenheid te stellen om binnen een bepaalde termijn Antilliaanse krachten op te leiden, waarna deze vreemdelingen moeten vertrekken. Men kan stellen, dat men misschien op dit moment niet over mensen kan beschikken die dit werk nu kunnen overnemen, zijn die er wel dan moeten de vreemdelingen nu vertrekken. Zijn die er niet dan zou ik zeggen geef dit bedrijf zes maanden de tijd om plaatselijke krachten op te leiden en dan moeten er na die zes maanden deze vreemdelingen vertrekken. Ik zou zelfs willen voorstellen om dit over het hele eiland toe te passen voor alle bedrijven die nog vreemdelingen in dienst hebben. Ongetwijfeld zullen ook de nieuwe chemische industrieën kleine bedrijfjes ter wereld brengen, die dus zogenaamde dienstverleningen verrichten ten behoeve van de grote industrieën en ik hoop met de heer Chance, dat het mo-

gelijk zal wezen om er voor te waken, dat slechts Antillianen hier van zullen profiteren.

DE HEER D.G.CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik heb hier een Landsverordening voor mij en ik zou graag alleen 'n gedeelte voorlezen om de uitlatingen van de heer Gedeputeerde Henriquez te beteugelen. Ik heb hier een Landsverordening en het luidt: In naam van de Koningin, de Gouverneur van de Nederlandse Antillen in overweging genomen hebbende, dat de eilandgebieden Aruba en Curaçao ten behoeve van de uitvoering van werken, welke de ekonomische ontplooiing der eilandgebieden te bevorderen om talrijke financieringsmiddelen te zoeken; dat in het kader van het verlengde van de verleende hulp en bijstand als bedoeld in artikel 36 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, de Nederlandse Regering in dit verband een toezegging van bijstand heeft gedaan.

DE HEER L.AI.CHANCE: Nee, dank U Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer blij van het Bestuurscollege, van de heer Henriquez te vernemen dat men inderdaad in deze richting denkt. Ik hoop, dat te zijner tijd ook deze richting gevolgd zal worden. Dank U.

DE HEER O.S.HENRIQUEZ,GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zou de heer Dominico Croes als volgt willen antwoorden, dat het mij zeer wel bekend was, dat in de onderhavige Landsverordening werd verwezen naar het Statuut met 't desbetreffende artikel. Maar dat neemt nog steeds niet weg, Mijnheer de Voorzitter, dat mijn stelling eerder naar voren gebracht, juist is en dat die van de heer Croes onjuist is, namelijk dat er geen Statuut nodig is voor deze leningen. Het is prachtig, dat het Statuut er is en het is niet dank zij het Statuut dat deze lening er nu komt of dat die alleen maar mogelijk is vanwege het Statuut. Ook als het Statuut helemaal niet bestond dan nog zou Nederland een lening kunnen verstrekken aan de Nederlandse Antillen.

DE VOORZITTER: De algemene beschouwingen worden gesloten. Wij gaan thans over tot het stemmen op het ontwerp zelf.

Zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen Artikel 1,2,3,4, het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

17. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de Eilandsverordening van 12 oktober 1957 betreffende het aangaan van kasgeldleningen (Ab. 1957 no. 31)(Ag. no. 10927; bijlage 1961 no. 54).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen artikel 1,2, het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

18. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het Administratiebureau Ontwikkelingsprojekten voor het dienstjaar 1961. (Ag. no. 11356; bijlage 1961 no. 55).

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen:
Artikel I. Afdeling I. Baten en lasten, bladzijde 1,2.
Afdeling II, Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijde 3,4.
Artikel II, het opschrift, het ontwerp in zijn geheel.

DE VOORZITTER: Heren, er is gedurende de vergadering vanmorgen een brief binnengekomen van het Bestuurscollege betreffende het toekennen van een

kerstbonus aan de arbeiders en werklieden. Gaat de vergadering er mee akkoord, dat dit stuk nog wordt toegevoegd op de agenda als punt 19. van de agenda? Geen bezwaar, dan wordt dit stuk toegevoegd als punt 19 van de agenda, Mijnheer de Sekretaris, en ik breng thans dit stuk in behandeling.

De algemene beschouwingen hieromtrent worden geopend. Wenst een der leden hieromtrent het woord te voeren?
Zo niet dan worden de algemene beschouwingen gesloten. Dan gaan we stemmen op 't voorstel.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt 't voorstel aangenomen.

DE VOORZITTER: Heren wij zijn thans gekomen aan het einde van deze vergadering.. Ik wil alle leden van de Eilandsraad, de Hoofden van Diensten, en de pers bedanken voor hun aanwezigheid en alhoewel het een beetje vroeg is misschien wil ik U allen prettige Kerstdagen toewensen en een Gelukkig Nieuwjaar.

De voorzitter sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van

De Voorzitter,

De Sekretaris,